

**Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta**

DISERTAČNÍ PRÁCE

2020

Pavčina Žídková

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

Disertační práce

**Jazykový subkód katolické církve ve
francouzštině a češtině: analýza
syntagmat vybraných lexikálních
jednotek**

Mgr. et Bc. Pavlína Žídková

Katedra romanistiky

Vedoucí práce: prof. Mgr. Lic. Lenka Zajícová, Ph.D.

Studijní program: Románské jazyky

Olomouc 2020

Prohlašuji, že jsem disertační práci na téma *Jazykový subkód katolické církve ve francouzštině a češtině: analýza syntagmat vybraných lexikálních jednotek* vypracovala samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum 15. 12. 2020

.....

podpis

Janu Šabršulovi, in memoriam.

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování prof. Mgr. Lence Zajícové, Ph.D. za její cenné rady a trpělivost při vedení mé disertační práce. Rovněž bych chtěla poděkovat. Doc. PhDr. Janu Holešovi, Ph.D. za vedení práce v její počáteční fázi. Děkuji Mgr. Michalu Místeckému, Ph.D. za cennou technickou podporu v průběhu psaní mé práce. Děkuji prof. PhDr. Oldřichu Uličnému, Dr.Sc. za rady při psaní části o stylu a rejstříku. Děkuji kolegům z KRO a KGE FF OU, z KRO FF MU, z KRO FF UK a všem kolegyním a kolegům, kteří na začátku, v průběhu i na konci psaní této práce přispěli svými cennými radami. Děkuji svým nadřízeným na MZV ČR, zvláště paní velvyslankyni a zástupci velvyslankyně na ZÚ Alžír za to, že mi poskytli skvělé podmínky pro dopsání mé práce. V neposlední řadě patří poděkování za trpělivost mé rodině.

Úvod.....	7
1. Subkód a některé další koncepty jazykové variantnosti.....	9
1.1 SUBKÓD	9
1.1.1 DĚLENÍ SUBKÓDŮ	14
1.1.2 DIACHRONNÍ SUBKÓDY?	15
1.2 STYL	15
1.2.1 SUBKÓD A STYL	21
1.3 SOCIOLINGVISTICKÝ POHLED A DALŠÍ KONCEPTY	24
1.3.1 SOCIOLINGVISTICKÁ VARIANTNOST	27
1.3.2 SOCIOLEKT	28
1.3.3 NIVEAUX DE LANGUE A REGISTRE	29
1.3.4 NIVEAUX DE LANGUE, REGISTRE („REJSTRÍK,“ „REGISTR“) A SOCIOLEKT	32
1.3.5 EXKURZ: K ANALÝZE DISKURZU	33
1.3.6 SOCIOLEKT A REGISTR (REJSTRÍK) V ČESKÉ JAZYKOVĚDĚ	35
1.3.7 SUBKÓD A DALŠÍ KONCEPTY	37
2. Horizontální subkód	40
2.1 HORIZONTÁLNÍ SUBKÓD DLE ŠABRŠULY A SVOBODOVÉ	40
2.2 NĚKTERÉ OTÁZKY K HORIZONTÁLNÍMU SUBKÓDU	43
2.2.1 PŘIŘAZENÍ JAZYKOVÉHO MATERIÁLU K HORIZONTÁLNÍMU SUBKÓDU	43
2.3 ODBORNÝ JAZYK A HORIZONTÁLNÍ SUBKÓD	47
2.3.1 ČLENĚNÍ ODBORNÝCH JAZYKŮ	52
2.3.2 VERTIKÁLNÍ ČLENĚNÍ HORIZONTÁLNÍHO SUBKÓDU	54
2.3.3 HORIZONTÁLNÍ ČLENĚNÍ SUBKÓDŮ	55
2.3.4 EXKURZ: ODBORNÝ JAZYK A JAZYK BĚŽNÉ KAŽDODENNÍ KOMUNIKACE	58
2.3.5 SHRNUTÍ: ODBORNÝ JAZYK A HORIZONTÁLNÍ SUBKÓD	60
2.3.6 ODBORNÝ STYL	62
2.4 SUBKÓD KATOLICKÉ CÍRKVE	64
2.4.1 NÁBOŽENSKÝ STYL, TEOLEKT, NÁBOŽENSKÝ DISKURZ, SUBKÓD	64
2.4.2 ČLENĚNÍ SUBKÓDU KATOLICKÉ CÍRKVE.....	70

3.Syntagmata vybraných lexémů a subkód katolické církve.....	86
3.1 „ENDEMICKÝ“ TERMÍN, LEXÉM, SYNTAGMA, JEJICH VZTAH K HORIZONTÁLNÍMU SUBKÓDU	86
3.2 METODOLOGIE VÝZKUMU, HYPOTÉZY	90
3.3 ANALÝZA SYNTAGMAT VYBRANÝCH LEXIKÁLNÍCH JEDNOTEK	95
3.3.1 ANALÝZA ÉGLISE.....	95
3.3.2 ANALÝZA EUCHARISTIE	104
3.3.3 ANALÝZA PRIÈRE	109
3.3.4 ANALÝZA CRÉATION	121
3.3.5 ANALÝZA PÉCHÉ.....	129
3.3.6 ANALÝZA SACREMENT DE RÉCONCILIATION	139
3.3.7 ANALÝZA NOTRE-PÈRE	143
3.3.8 ANALÝZA DROIT	148
3.3.9 ANALÝZA DEVOIR.....	159
3.3.10 ANALÝZA JOIE	165
3.3.11 SHRUTÍ ANALÝZ LEXIKÁLNÍCH SYNTAGMAT	173
Závěr	177
Seznam použitých pramenů a literatury	180
Seznam schémat	188
Seznam zkratk	189
Seznam příloh	191
1. <i>Église</i>	192
2. <i>eucharistie</i>	238
3. <i>prière</i>	242
4. <i>création</i>	276
5. <i>péché</i>	294
6. <i>sacrement de réconciliation</i>	329
7. <i>Notre-Père</i>	331
8. <i>droit</i>	333
9. <i>devoir</i>	358
10. <i>joie</i>	365
11. <i>glosář</i>	384

Úvod

V posledních desetiletích je běžné na systém jazyka a na promluvy nepohlížet jako na homogenní jevy, ale přistupovat k nim s ohledem na jejich diverzitu, variantnost. V jazykovědě existují různé koncepty, které tuto problematiku popisují: v české jazykovědě v této oblasti zaujímá asi nejvýznamnější místo stylistika, v zahraničí (budeme mít na mysli především francouzskou jazykovědu) jsou používány sociolingvistické koncepty, analýza diskurzu, teorie odborných jazyků apod. Závěrem jazykovědných studií, které se snaží tyto koncepty popsat, většinou bývá konstatování, že u těchto konceptů panují mnohé terminologické nejasnosti, některé jejich aspekty ani přes dlouhý vývoj nejsou v lingvistice vyjasněné apod. Předmětem této práce je koncept popisující jazykovou diverzitu zvaný *subkód*. Pracujeme s konceptem subkódu tak, jak jej definoval a popsal (především v 80. letech 20. století) český romanista Jan Šabršula, ve spolupráci s českou romanistkou Jitkou Svobodovou. Středem našeho zájmu byl zvláště koncept tematicky vyčleněného, tzv. *horizontálního subkódu*. Mezi cíle práce patří poukázat na to, že je tento koncept poměrně terminologicky jasný a pro jazykovědce dobře uchopitelný, srovnat jej s jinými koncepty jazykové variantnosti, s koncepty odborného jazyka, poukázat na stálou uplatnitelnost tohoto (neprávem opomíjeného) konceptu a demonstrovat jeho „existenci“ na konkrétním výzkumu, stejně jako i výzkumem demonstrovat reálnost rozdělení subkódu na jeho jednotlivé části (které budeme nazývat „subvariety“). Jelikož byl výzkum prováděn na materiálu francouzského a paralelního českého korpusu a byl zaměřen na určité typy syntagmat vybraných lexikálních jednotek, bylo praktickým cílem rovněž přinést bohatou ukázkou zkoumaných lexikálních syntagmat excerpovaných z francouzsko-českého korpusu a vytvořit na základě tohoto materiálu také francouzsko-český glosář nejzajímavějších z nich. Jako konkrétní ukázkou horizontálního subkódu byl (vzhledem k předchozímu studiu teologie, k evidentním jazykovým zvláštnostem a také k neprobádanosti tohoto subkódu) zvolen jazykový subkód katolické církve.

O konceptu subkódu, ze kterého vycházíme, bylo pojednáno především Janem Šabršulou (viz Šabršula 1980, Šabršula 2008, zvláště Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983). Ve francouzské a české jazykovědě existují také (spíše vzácně se

vyskytující) pojednání o náboženském „jazyce“ (ve francouzské jazykovědě zvl. lexikografické práce, např. Le Tourneau 2005, Feuillet 2010, Feuillet 2011; v české jazykovědě zvl. stylistická pojednání, viz Bayerová 2005). Pokud jde o metodu a výzkum kolokací, syntagmat apod., jedná se o oblíbené téma (viz např. Čermák – Šulc 2006; ve francouzské jazykovědě se zdá být oblíbeným tématem také výzkum kolokací v odborném diskurzu, viz Gautier 2014).

Nejsou nám známy jiné studie, které by pojednávaly o náboženském „jazyce“, teoreticky pojatém jako horizontální subkód a se zaměřením na lexikální syntagmata, navíc zkoumaná v paralelním francouzském a českém korpusu. Věříme, že tato práce pojednává o oblasti, která není ve francouzské ani české lingvistice teoreticky (ani prakticky, na aplikované rovině např. lexikografické či translátologické) příliš probádaná.

O subkódu katolické církve, o jeho pojetí, dělení, terminologii apod. bylo pojednáno v některých našich dřívějších studiích (např. Žídková 2011, Žídková 2013b, Žídková 2014a, Žídková 2014b, Žídková 2019). Některé naše studie se týkaly díla Jana Šabršuly (např. Žídková 2013a, Žídková 2015).

Disertační práce má tři hlavní kapitoly. V první kapitole je koncept subkódu srovnán s jinými koncepty jazykové variantnosti, ve druhé kapitole je srovnán horizontální subkód s některými koncepty odborného jazyka, je navrženo schéma tematického rozdělení jazyka na jednotlivé horizontální subkódy, stručně je pojednáno o konceptech používaných při výzkumu náboženského „jazyka“ a je navrženo schéma vnitřní architektury subkódu katolické církve. Ve třetí kapitole je po metodologickém úvodu analyzováno deset vybraných lexikálních jednotek subkódu katolické církve v paralelním francouzském a českém korpusu, a to ve dvou typech lexikálních syntagmat (verbum – substantivum, kdy substantivum, vybraný lexém, hraje roli předmětu přímého; substantivum 1 – substantivum 2, kdy substantivum 2, opět vybraný lexém, hraje roli přívlastku neshodného).

1. Subkód a některé další koncepty jazykové variantnosti

1.1 Subkód

Národní jazyk není homogenní útvar. Mluvčí využívají při verbální komunikaci různých prostředků v závislosti na věku, znalostech tématu, prostředí komunikace, vztahu s ostatními komunikanty apod. Některé verbální prostředky používají mluvčí téměř při všech promluvách (např. v češtině spojky *a*, *protože*, ve francouzštině slovesa *avoir*, *être*, *faire*), jiné prostředky nepoužije určitý mluvčí téměř nikdy, nebo jen zcela výjimečně (např. terminologická soustava metalurgie nebo katolické teologie). V lingvistice existují snahy popsat určité útvary národního jazyka plnicí rozdílné funkce či zevšeobecnit variantnost jazykových promluv.

V naší práci vycházíme při popisu některých aspektů jazykových prostředků sloužících při komunikaci na téma katolické náboženství z konceptu zvaného subkód (*le sous-code*). Pokusíme se nejprve tento koncept vysvětlit a poté jej porovnat s jinými koncepty členění národního jazyka nebo diverzity promluv, které jsou v současnosti používány ve francouzské a/nebo v české lingvistice (*styl*, *sociolekt*, *niveaux de langue*, *regist*/*rejstřík* aj.).

Subkód je koncept útvaru jazykových prostředků v rámci národního jazyka, která byla rozpracována českými romanisty Janem Šabršulou (JŠ) a Jitkou Svobodovou (JS).¹

Jan Šabršula (1918–2015), významný český galista a romanista, se ve svém rozsáhlém díle (čítajícím na 420 publikací) zabýval všemi rovinami jazykových jednotek (morfo-syntaxí, fonetikou, lexikologií, sémantikou, stylistikou), srovnávací stylistikou francouzštiny a češtiny, teorií překladu, srovnávací románskou jazykovědou, obecnou lingvistikou, filozofií jazyka, teorií jazykového znaku aj. K otázkám „odborného jazyka“ (který později označuje termínem *subkód*)

---

¹ Ačkoliv je tato koncepce jistě neprávem poněkud opomíjená, je používána v některých novějších českých jazykovědných studiích, srov. např. Lazar (2011), Hrdinová (2013), Uličný (2014), Žídková (2013b), Žídková (2019) aj.

se Šabršula dostává hned na začátku své akademické dráhy, a to díky výuce odborné francouzštiny na *Vysoké škole politických a hospodářských věd* v Praze (1951–1953) a na *Ústavu mezinárodních vztahů* Právnické fakulty Univerzity Karlovy (1953–1954). Téma terminologie a odborného jazyka neopouští Šabršula ani poté, co se stává odborným asistentem na Katedře romanistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v roce 1954.²

Jak uvidíme dále, koncept subkódu je ovšem daleko širší než „odborný jazyk“. Šabršula se přes srovnávací studie francouzského a českého jazyka a důkladné studium francouzské morfologie (zvláště problematiky ve francouzštině neexistující kategorie slovesného vidu) dostává k hlubšímu pochopení jazykového znaku a fungování jazyka jako takového (srov. Žídková 2013a). Zdůrazňuje silné interaktivní vazby jednotek všech rovin jazyka, které společně se suprasegmentálními prvky utvářejí komplexní a jedinečný systém národního jazyka, jak dokresluje následující definice:

Jazyk je nástrojem myšlení a zároveň prostředkem styku lidí ve společnosti, prostředkem sdělování [sic] vzájemného dorozumívání. Tento nástroj je souborem výrazových prostředků a produkčních modelů, jež jsou ve vzájemném vztahu a tvoří členěný systém (Šabršula 1970: 9, podtrženo v originálu).

Ve skriptech, ze kterých je převzata předchozí definice, *Úvod do francouzské stylistiky* (1970), pracuje Šabršula s pojmem *subsystem*, a to ve významu odlišných norem psaného a mluveného projevu, a dále ve smyslu útvarů národního jazyka: „O různých systémech (subsystemech) však lze hovořit i při jiném pohledu na funkční členění jazyka a na jeho útvary“ (Šabršula 1970: 22).

Hovoří zde o útvarech teritoriálních a dále o architektonickém rozčlenění (rozvrstvení, stratifikaci) národního jazyka. Rozlišuje standardní francouzštinu (*le français moyen normal*), dále jazyk literárních děl (*la langue littéraire*) a lidový

---

² Mezi první Šabršulovy publikace patří manuály odborné francouzštiny vydané v 50. letech 20. století, jichž je spoluautorem; srov. Smičková 2008: 21–43.

jazyk (*la langue populaire*). Tyto útvary dále člení na další varianty (Šabršula 1970: 22–35).

V monografii *Substitution, représentation, diaphore* (1980) Šabršula uvádí, že jazyk jako systém existuje právě ve svých *subsystemech*, používá již také termín *subkód*.

En général, une langue se présente comme un sorte d'architecture, qui comporte certaines variétés (sous-systèmes) sous-codes). [...] La langue existe dans ses sous-systèmes (Šabršula 1980: 11, proloženo v originálu).

O *subsystemech* už také hovoří ve smyslu „odborného jazyka“. V roce 1983 publikuje Jan Šabršula s významným přispěním jeho spolupracovnice z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Jitky Svobodové, ve skriptech *Základy jazykovědy pro romanisty* rozsáhlou studii o subkódech jazyka (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 294–341). Autoři uvádějí následující definici:

Subsystem, subkód daného jazyka je tedy historicky vzniklý a společností uznávaný útvar uvnitř systému celonárodního jazyka, který disponuje určitým množstvím zvláštních výrazových prostředků a systémových rysů; většinu výrazových prostředků i struktur sdílí s ostatními subsystemy daného jazyka (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 296, podtrženo autory definice).

Pokud jde o označení subkód, odkazuje Šabršula na francouzského lingvistu Fréderica François, který „zavádí velice vhodný termín sous-code“ (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 296, podtrženo v originálu).³ Zatímco Jan Šabršula od 80. let používá spíše označení subkód, Jitka Svobodová optuje pro označení *subsystem* (srov. např. Svobodová 1982; Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 298–301). Šabršula ovšem používá tyto dva termíny jako úplná synonyma. U obou

---

³ F. François ovšem pojímá subkódy, sous-codes, poněkud jinak než Šabršula, jeho „kódy“ připomínají spíše koncept registru (srov. 1.3.3,1.3.6), hovoří o „kódech“ autora a adresáta komunikátu, o „kódech“ v závislosti na komunikační situaci apod. Zmiňuje další jevy ve vztahu ke „kódům“, jakými jsou diachronní a synchronní pohled, míra kodifikace, vztah „obecného“ a „specializovaného“ kódu aj. Viz François 1980b.

termínů je přitom patrná jejich motivace: kód, systém národního jazyka existuje ve svých subkódech, subsystémech (srov. definice z roku 1980).

Šabršula samozřejmě nezavádí zcela nový koncept, ale (spolu s Jitkou Svobodovou) nově definuje a propracovává koncept útvaru národního jazyka a prosazuje jeho pojmenování subkód, *le sous-code*. Odkazuje přitom na Saussurem používané pojmy *dialectes* a *sous-dialectes*, na Havránkovy funkční jazyky, na Coseriem používaný koncept *langues fonctionnelles* aj. (srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 294–297).

Subkód je tedy chápán jako množina jazykových prostředků v rámci národního jazyka, který vzniká během jeho historického vývoje. Části definice, že je subkód „společností uznávaný“, lze rozumět tak, že daný *subkód* obsahuje jazykové prostředky používané v určitém úzu (např. v administrativních textech, v odborných technických člancích, při běžných rozhovorech mezi středoškolskou mládeží apod.). Těžko si můžeme představit, že si většina mluvčích daného národního jazyka vůbec bude uvědomovat existenci jeho podútvárů (i někteří lingvisté mohou tento koncept považovat za příliš abstraktní a nefunkční).

Z výše uvedené definice *subkódu* je patrné, že se nemusí vyznačovat pouze zvláštními prostředky lexikálními, ale i morfo-syntaktickými (např. ve francouzštině používání spojky *attendu que* v právních textech, či výrazné používání některých syntagmat v náboženských textech, které jsou předmětem této práce), či fonetickými (např. přízvuk v lašském nářečí).

Definice subkódu zdůrazňuje, že subkód sdílí většinu jazykových prostředků s jinými subkódy, má tedy s ostatními subkódy jakýsi společný „materiál“ v rámci národního jazyka, jako např. většinu spojek, předložek, běžného lexika, systém tvoření vět, systém pravopisu apod. Jazykové prostředky, kterými jednotlivý *subkód* „vybočuje“ z jiných podútvárů jazyka (např. zvláštní lexikum, charakteristické syntaktické vazby, tvoření či netvoření dlouhých souvětí, fonetické a pravopisné zvláštnosti atd.), jsou jeho jádrem, jsou důvodem pro jeho vyčlenění. Pro úvahu a schéma k možnému chápání vydělování subkódů a hranic mezi nimi viz pojednání o horizontálních subkódech ve 2. kapitole.

Je třeba si uvědomit, že Šabršula důsledně rozlišuje dichotomii *langue* – *parole*. Zatímco subkód je podsystémem *langue*, *styl* je podle něj realizován na úrovni *parole*, na úrovni textu (srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 295, Šabršula 2008: 28).

Subkód jazyka je sice možno chápat a vymezit na základě abstrahování určitých zvláštních jazykových prostředků, tento koncept však není nutno považovat za odtržený od reálných jazykových promluv.

Zaprvé je jasné, že zvláštnosti určitého útvaru v rámci národního jazyka lze excerpovat pouze z konkrétních promluv. Zadruhé počítá koncept subkódu rovněž s různými potřebami mluvčího, který prvky subkódu uplatňuje v konkrétních promluvách.

Z širšího kontextu vyplývá, že subkód je považován za útvar funkční. Zvláště u J. Svobodové je pojem funkce ovšem uplatněn ve smyslu poněkud jiném, než je pojetí jazykové funkce dle Pražské školy (srov. 1.2). Jitka Svobodová zdůrazňuje, že „Subsystemy se liší svou společenskou funkcí“ (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 298). Jako příklad uvádí vliv kryptologické funkce při obnovování slovní zásoby argotu nebo existenci zvláštního lexika v rámci horizontálních subkódů (podrobněji viz 2. kapitolu) sloužících pro designaci určité výšece mimojazykové reality. Užití určitých subsystemů také konotuje příslušnost mluvčího k určité sociální skupině:

Užití subsystemů v dané situaci je tedy symptomatické, kodesignuje příslušnost mluvčích k společenské vrstvě nebo jejich příslušnost regionální, eventuálně i jejich vzdělání, profesi apod. (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 317).

Svobodová dále hovoří o míře spontánnosti užívání a aktivní znalosti určitého subkódu a dokonce o *code-switchingu* mezi subkódy (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 299).

Šabršula se zmiňuje o faktorech, které ovlivňují v dané jazykové situaci výběr subkódu (s vědomím, že určité komunikační situaci nemusí nutně odpovídat jeden subkód):

Ce „choix“ peut être influencé par la sphère de communication, par la fonction de la communication dans une situation donnée (p. ex. l’option pour le français correct standard ou, au contraire, pour le français familier relâché), et par certains autres facteurs [...] Les *sphères de communication* peuvent être distinguées selon le milieu et la situation (opposition : public – privé), selon le caractère spontané ou pas, selon le contact : direct – indirect, selon la

participation des interlocuteurs : monologue – dialogue – discussion, p. ex. parlementaire, selon la fonction : communicative – esthétique [...] (Šabršula 1980: 13).

Koncept subkódu je sice, jak je vidět, výrazně strukturalistický, nevylučuje však ani mnohé sociolingvistické aspekty (např. projev příslušnosti k určité sociální skupině prostřednictvím použití některého subkódu, *code-switching* aj.), rovněž situační faktory podmiňující výběr jazykových prostředků z kódů (srov. s konceptem registru kapitola 1.3). Nacházíme zde také některé prvky stylistické (srov. Šabršulovy faktory pro výběr jazykových prostředků z jednotlivých subkódů při promluvách připomínající objektivní stylové faktory).

1.1.1 Dělení subkódů

Subkódy dělí Jan Šabršula a Jitka Svobodová na vertikální, horizontální a areální. Považujeme za nutné zde toto dělení krátce objasnit, abychom mohli *subkód* srovnat s dalšími koncepty jazykové diverzity. Ze sociolingvistického hlediska vyčleňuje Jitka Svobodová na vertikální ose spisovnou, hovorovou, lidovou – nespisovnou a vulgární francouzštinu (*français tenu, familier, populaire, vulgaire / argot*). Sociolingvistické hledisko ovšem není možné dle Šabršuly a Svobodové aplikovat absolutně – nelze klást jednoduše rovnítko mezi určité vrstvy společnosti a *français populaire* a *vulgaire* apod. (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 302). Dále ještě Svobodová vyčleňuje stupnici vertikálních subkódů dle kritéria jazykové úrovně: pečlivá, neutrální, uvolněná francouzština (*français soigné, neutre, relâché* – srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 301 a Šabršula 2008: 11–12).

Horizontální osa je pak považována za

[...] osu dotatkové odborné kompetence. Horizontální subsystemy jsou subsystemy funkční v pravém slova smyslu, jsou to útvary přizpůsobené komunikaci při určité speciální odborné činnosti. (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 308, podtrženo autory definice; srov. také Šabršula 2008: 12–13).

Chtěli bychom dodat, že se nemusí jednat pouze o komunikaci odborníků z určité profese nebo vědního, technického, či uměleckého oboru, ale i o komunikaci

mluvčích sdílejících např. stejnou zájmovou činnost nebo stejnou náboženskou orientaci.

Na areální ose jsou vyčleněny teritoriální dialekty jazyka, nářečí. Jednotlivé subkódy se mohou dále dělit na ose horizontální (terminologie specializovaných oborů určité tematické oblasti) nebo vertikální (vzhledem k existenci slangů, argotů a žargonů). Areální subkódy se dále člení na ose horizontální, bereme-li v nářečích v potaz existenci názvosloví určitých řemesel, částí kroje apod. (srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 309–316 a Šabršula 2008: 13).

1.1.2 Diachronní subkódy?

Vedle osy horizontální, vertikální a areální by bylo teoreticky možné vyčlenit inventář jazykových prostředků na ose diachronní, neboli historické. Mluvčí z této osy čerpají, používají-li archaické výrazy či jazykové struktury. Mnozí autoři počítají s historickými jazykovými útvary, např. německý lingvista Thorsten Roelcke jmenuje ve své monografii o odborných jazycích variety regionální, sociální, funkční a historické (Roelcke 1999: 19). Ze sociolingvistického hlediska se běžně rozlišuje prostorový, systémový, funkční a časový aspekt variantnosti jazyka (srov. Gadet 2003; Sokolová 2004: 8 aj.). Problematika diachronní osy však otevírá další otázky, např. dle jakých kritérií mohou být jednotlivé diachronní subkódy vymezeny, jak se diachronní subkód může dále dělit vertikálně, horizontálně, areálně apod.

1.2 Styl

V souvislosti s problematikou variability prostředků národního jazyka a promluv hraje v české jazykovědě významnou roli stylistika, vycházející z tradice Pražského lingvistického kroužku (PLK). Zásadní význam pro formování české stylistiky měl Pražský lingvistický kroužek a cyklus přednášek vydaných ve sborníku *Spisovná čeština a jazyková kultura* (Havránek – Weingart 1932), zejména přednáška Bohuslava Havránka *Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura*. Havránek rozlišuje

komunikativní, prakticky a teoreticky odbornou (to jsou funkce sdělovací) a estetickou funkci spisovného jazyka. Funkce je přitom chápána následovně:

„Funkce – v Pražské škole – označuje především „úkol“, který jazykové prostředky s ohledem na lidské výrazové potřeby plní“ (Schneiderová 2013: 158).⁴

Funkcím jazyka přiřazuje Havránek tzv. funkční jazyky (hovorový jazyk, odborný jazyk praktický neboli pracovní, odborný jazyk vědecký neboli teoretický, básnický jazyk).⁵ Nespisovnému (lidovému) jazyku přiřazuje funkci komunikativní (obcovací), srov. Schneiderová 2013: 160.

Dělení funkčních jazyků bylo později použito pro dělení funkčních stylů. Havránek sám ovšem zdůrazňuje odlišení funkčního členění spisovného jazyka (funkčních jazyků) od stylu:

Vyskytl se názor, že toto funkční rozvrstvení spisovného jazyka je totožné s rozlišením stylistickým, že místo funkčního jazyka (resp. dialektu) jde vlastně jen o funkční styl nebo prostě o styl jazykový. S takovým názorem souhlasit nemohu; [...] Styl jazykový je jev sui generis, který je přítomen v jazykovém projevu, ale který není potenciálně obsažen v jazykové struktuře jazyka jako ostatní jeho složky (Havránek 1963: 64).

Havránkův funkční jazyk je určitým typem (zvl. spisovného) jazyka, který vyhovuje určitému úkolu při komunikaci, a je velice blízký konceptu subkódu. Rozdíl vidíme především v různých způsobech dělení *funkčních jazyků* a *subkódů* na jednotlivé druhy (více viz níže).

Otázkami stylu a stylistikou se v české jazykovědě zabývají nesčetné práce, např. *Základy české stylistiky* (Jedlička – Formánková – Rejmánková) z roku 1970;

---

⁴ V klasickém období PLK se vyvinuly pojmy externí jazyková funkce (funkce jazyka či řeči jakožto prostředku komunikace) a interní jazyková funkce (funkce jazykových jednotek uvnitř systému jazyka), srov. Schneiderová 2013: 158–159. Z hlediska funkčních jazyků a stylů je zásadní jazyková funkce externí.

⁵ Básnický jazyk (plnící funkci estetickou) Havránek nechápe jako funkční typ spisovného jazyka, ale spíše jako systém ke spisovnému jazyku paralelní (do schématu funkčních jazyků jej však zařazuje pro úplnost výčtu funkčních jazyků, srov. Havránek 1963: 16 a 63).

práce Karla Hausenblase, zvl. *Výstavba jazykových projevů a styl* (1971), či výbor z díla *Od tvaru k smyslu textu* (1996); *Česká stylistika* Josefa Václava Bečky vydaná v roce 1992; kolektivní monografie *Současná stylistika* (Čechová – Krčmová – Minářová 2008) aj. Je potřeba zmínit také stylistickou studii Milana Jelínka v *Příruční mluvnici češtiny* (Karlík – Nekula – Rusínová 1995). Výčet nejvýznamnějších českých stylistických děl přebíráme největší měrou z kolektivní monografie věnované stylu *Stylistika mluvené a psané češtiny* (2016), (srov. tamtéž Mareš 2016: 11–12).⁶

V dějinách (české) stylistiky vznikly různé otázky a akcenty. Petr Mareš (2013: 171–174) si všímá některých protikladů v pojetí stylu (v české i světové literatuře), ke kterým se více nebo méně přiklání určitý stylistický výklad: styl jako vlastnost jazyka nebo jako vlastnost textu (převažuje vázanost stylu na text nad pojetím stylu jako systémového útvaru jazyka); styl jako nadstavba nad neutrální působení textu – styl jako prvek každého textu (první důraz je patrný v antické rétorice, česká stylistika naopak od začátku počítá i s hovorovými promluvami apod.); styl jako vlastnost kvalitního textu – styl jako vlastnost každého textu (v české tradici důraz na druhé pojetí); styl jako produkt záměrně vytvářený – styl jako výsledek i nezáměrné aktivity (česká tradice se kloní k druhému pojetí); styl jako atribut jednotlivého textu – styl jako abstraktní entita charakterizující určité skupiny textů (zevšeobecňování určitých způsobů výstavy textu v závislosti na jejich komunikační funkci je příznačné právě pro PLK); styl se projevuje pouze na jazykové rovině textu – styl se projevuje na všech rovinách textu, včetně tematické výstavby (v české stylistice se prosazuje druhé pojetí); styl jako soubor prostředků – styl jako způsob uspořádání prostředků (k prvnímu pojetí se v české stylistice přiklání Jelínek a do jisté míry Havránek, k druhému pojetí tíhne Hausenblas).

Jak je vidět, pojetí stylu není – ani v české stylistice – jednoznačné. Mareš charakterizuje v novějším díle o stylistice češtiny (Mareš 2016) společné prvky v českém pojetí stylu následovně:

---

⁶ Autoři kolektivní monografie Hoffmanová, Homoláč, Chvalovská, Jílková, Kaderská, Mareš, Mrázková.

Česká – a s ní úzce spjatá slovenská stylistika, která se [...] formovala v rámci pražského strukturalismu, se od počátku profilovala jako stylistika **selekční**, tj. jako stylistika, jež za úkon, který zakládá existenci stylu, pokládá výběr z určitého souboru možných vyjádření (souboru alternativních výrazových prostředků), a z dalšího hlediska jako stylistika **funkční**, tedy připisující nejsilnější vliv v procesu utváření stylu (při zmíněném výběru prostředků a při organizaci, uspořádávání vybraných prostředků) funkci textu, resp. komunikačnímu cíli, který sleduje jeho původce (Mareš 2016: 13, zvýrazněno v originálu).

Za další rys typický pro české pojetí stylu považuje Mareš následující: „K české tradici pojmání stylu patří to, že je brán jako nezbytný atribut každého jednotlivého textu a současně jako abstraktní entita, jež charakterizuje různé (uzavřené i otevřené) množiny textů“ (Mareš 2016: 14).

Obdobně dříve definovala styl Čechová:

[...] způsob cílevědomého výběru a uspořádání (organizování) jazykových prostředků, který se uplatňuje při genezi textu; v hotovém komunikátu se pak projevuje jako princip organizace jazykových jednotek, který z částí a jednotlivostí tvoří jednotu vyhovující komunikačnímu záměru autora (Čechová aj. 2003: 17).

Autoři novější *Stylistiky mluvené a psané češtiny* (2016) deklarují, že se od tradičního českého pojetí stylu neodchylují, zároveň však styl váží na tzv. komunikační sféry, tedy na charakteristiky textů produkovaných v určité komunikační sféře, v různých oblastech lidské činnosti a sociálních interakcí (sféra běžné každodenní, institucionální, odborné, mediální, reklamní, literární komunikace aj.).

Styl pro nás tedy primárně je soubor obvyklých a příznačných způsobů volby výrazových prostředků a soubor způsobů uspořádání (organizace) zvolených prostředků, který se uplatňuje v určité komunikační sféře (Mareš 2016: 14).

Za další podstatný faktor mající zásadní vliv na způsob výběru a uspořádání jazykových prostředků v promluvě považují autoři *Stylistiky mluvené a psané češtiny* (srov. Mareš 2016: 12) mluvenost a psanost.

Zde je třeba se zmínit o dalším tématu, které je nedílně spjato s českým chápáním stylu, a to jsou stylotvorné faktory (slohotvorní činitelé). Stylotvorné faktory jsou: „rozmanitými složkami mimojazykové reality, které podmiňují výběr a uspořádání výrazových prostředků“ (Mareš 2016: 17).

Tradičně se rozlišují objektivní stylotvorné faktory (OSF) a subjektivní stylotvorné faktory (SSF). OSF jsou mimopersonální, stojí mimo osobu produktora (srov. Prošek 2013: 144). Výčet OSF ani SSF nebývá ve stylistických pracích jednotný. Výčet OSF se dle klasifikací Jelínka v *Příruční mluvnici češtiny* a ve stylistikách Čechové (2003, 2008) v podstatě shoduje v následujících faktorech (srov. Prošek 2013: 144–150):

- mluvený x psaný komunikát
- možnost x nemožnost přípravy
- přítomnost (přímá x zprostředkovaná) x nepřítomnost adresáta
- monologické x dialogické situace
- oficiální x neoficiální prostředí (veřejná x soukromá komunikace)
- věcná x estetická komunikační funkce (základní funkce komunikátu)

Čechová (2008) nadřazuje stylotvorným faktorům tzv. komunikační faktory (širší okolnosti jako dobový kontext, stav jazyka apod., srov. Prošek 2013: 147). Čechová dále zařazuje mezi OSF zvolený kód. Prošek zařazení tohoto prvku mezi OSF považuje za problematické s odůvodněním, že se jedná nikoliv o faktor ovlivňující výběr a uspořádání jazykových prostředků v promluvě, ale o soubor konkurenčních jazykových prostředků používaných pro tvorbu promluv (srov. Prošek 2013: 148). S tímto názorem se plně ztotožňujeme. Prošek považuje za nejednoznačné také zařazení adresátů a tématu mezi OSF.

Autoři novější stylistiky češtiny (2016) zdůrazňují mezi OSF jako zásadní cíl komunikace a funkci/funkce textu (v souladu s pracemi Čechové). V linii tradičně vyčleňovaných OSF je pak za zcela zásadní považován faktor mluvenost – psanost a s tím spojený faktor připravenost – nepřipravenost. Objektivním stylotvorným faktorům jsou ovšem jako zásadní stylotvorné kritérium nadřazeny široce chápané komunikační sféry (srov. Mareš 2016: 17–21).

Na rozdíl od objektivních stylových faktorů (OSF) vyplývají subjektivní stylové faktory z charakteristiky a situace osobnosti produktora komunikátu (srov. Smejkalová 2013: 152). Autoři stylistických prací se většinou shodují na následujících SSF (Smejkalová 2013: 153):

- pohlaví
- věk
- vzdělání
- psychické založení produktora obecně
- aktuální psychický a fyzický stav
- osobní sklony a zájmy
- místo, prostředí, kde produktor žije nebo odkud pochází
- profese
- příslušnost k určité ideologii

Jako možné další SSF Smejkalová vhodně uvádí jazykové a komunikační schopnosti, vnitřní potřebu vyjádřit určitou myšlenku či pocit, míru fantazie, schopnost ovládat se apod. (Smejkalová 2013: 153–154).

Stylisté zdůrazňují, že jednotlivé stylové faktory neovlivňují výsledný komunikát izolovaně, ale ve vzájemných (hierarchicky uspořádaných) relacích (srov. Mareš 2016: 17).

Funkční styly jsou, odvozeně od dělení funkčních jazyků, tradičně děleny na styl prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký (srov. Schneiderová 2013: 167). Podle stupně zobecnění se mohou funkční styly dělit na další specializované skupiny, např. styl publicistický na styl zpravodajský a komentářový apod. V *Encyklopedickém slovníku češtiny* (Karlík aj. 2002) se uvádí poněkud rozdílné dělení funkčních stylů, a to podle (Bühlerových) komunikačních funkcí na styly věcně informační (styl odborný, administrativní, do jisté míry styl publicistický, styl

konverzační), dále na styly persvazivní (přesvědčovací, získávací; zde je řazen styl řečnický, reklamní, ale i náboženský) a na styly umělecké.

Slovenský lingvista Jozef Mistrík (1985) dělí styly dle kritéria objektivnosti na styly objektivní (styl vědecký a administrativní), subjektivní (styl hovorový a umělecký) a objektivně-subjektivní (publicistický, řečnický, esejistický).⁷ Zajímavé dělení stylů přináší K. Hausenblas, když hovoří o stylech simplexních (styly, kde dominuje jedna funkce, např. styl mluvených projevů oproti stylu projevů psaných) a o stylech komplexních (kombinace dvou nebo více stylů a styly založené na jiných než funkčních faktorech ve smyslu PLK, např. styl učební). Hausenblas si všímá, že vymezení různých stylů pouze na základě funkčních faktorů (zhruba řečeno sdělovací a estetická funkce) je nedostačující, srov. Schneiderová (2013: 162–163).

K tomu se hlásí i autoři *Stylistiky mluvené a psané češtiny* (2016), kteří, jak již bylo řečeno, styl váží na různé komunikační sféry a za fundamentální faktor považují opozici mluvenost – psanost: „Do popředí vstupuje nejen funkce textů, ale např. také opozice mezi mluveností a psaností“ (Mareš 2016: 12).

1.2.1 Subkód a styl

Pro styl je, na rozdíl od subkódu, příznačné, že styl je vázán na text. Zároveň však není vhodné jej vázat pouze na konkrétní promluvu (respektive vázat styl pouze na Saussurovu *parole*). Styl charakterizuje jednotlivý text, ale jako abstraktní entita i skupiny textů (např. tzv. administrativní styl lze abstrahovat z úředních sdělení, předpisů, diplomatické korespondence apod. Rysy administrativního stylu budou naopak normou pro realizaci takových textů, včetně použití některých přísně závazných formulací apod.). Možnost vyjádření obdobného obsahu pomocí rozličných prostředků předpokládá určité systémové útvary v jazyce, které nabízejí

---

⁷ Styly objektivní a subjektivní rozlišuje také Pražská škola: subjektivní styl je styl individuální, je stylem charakteristickým pro promluvy určitého jedince; objektivní styl je konvenční (funkční), srov. Havránek 1963: 64.

konkurenční prostředky pro produkci výsledného komunikátu. Také proto není vhodné vázat styl pouze na rovinu *parolovou* (srov. Mareš 2013: 172).

Na základě dichotomie *langue – parole* (srov. např. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 295) odlišuje Šabršula subkód (*langueová entita*) od *stylu* (*parolová entita*). Jak je ale vidět, toto rozlišení není zcela neproblematické.

Ve své pozdější (2008) stylistice francouzského jazyka Šabršula uvádí:

Hned si uvědomujeme, že nebude snadné rozhodnout o tom, co je subkód a co je funkční styl. Kritériem by mohla pro nás být míra závaznosti. Tam, kde při vyjádření končí možnost volby, tam, kde jde o absolutní závaznost, budeme mluvit o subkódu. V tomto smyslu jsme například odpovídali na otázku, zda existuje funkční styl administrativní korespondence, anebo zda tato korespondence disponuje určitým systémem natolik závazných klišé, že už tu můžeme mluvit o subkódu. Stejně jsme si kladli otázku, zda můžeme mluvit o subkódu nebo subkódech (systemizovaných pravidlech), jimiž disponuje veršovaná poezie (Šabršula 2008: 24–25, podtrženo v originálu).

Rozdíl mezi koncepcemi *subkódu* a *stylu* je dle našeho názoru možno chápat tak, že *subkód* je abstrahovanou entitou, na úrovni *langue* (jedná se ovšem také o jazykové kompetence mluvčích) zatímco styl je určitý způsob výběru a uspořádání prvků subkódu (nebo subkódů) v textu. Shodné stylistické prvky lze ovšem vysledovat u celé skupiny textů a abstrahovat je.

Dalším rozdílem mezi subkódem a stylem je jejich dělení na různé druhy. Subkódy se v Šabršulově pojetí dělí podle tří (respektive čtyř) kritérií. Subkódy francouzštiny jsou vyděleny podle

- vztahu k normě spisovného jazyka (vertikální subkódy)
- sociolingvistických kritérií (vertikální subkódy, není vyloučen sociolingvistický pohled na všechny subkódy jazyka, srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 300)
- hlediska funkčního (horizontální subkódy přizpůsobené komunikaci při odborné činnosti)
- teritoriálního vymezení užívání subkódů (areální subkódy).

Funkční jazyky a podle nich později funkční styly jsou vyděleny dle funkcí (zvl. spisovného) jazyka (komunikativní, prakticky a teoreticky odborná funkce,

estetická funkce). Jak jsme viděli, členění funkčních stylů se v české stylistice různě větvilo, případně byla pro členění stylů přijímána další hlediska (simplexní – komplexní styly, mluvenost – psanost, komunikační sféry aj.). Jelikož je koncept stylu rozpracován mnoha autory, je logické, že způsob členění stylů není v české stylistice jednotný ani definitivní (srov. Schneiderová 2013).

Současný důraz na dělení stylů dle komunikační sféry je blízký našemu dělení horizontálních subkódů dle jednotlivých sociálních interakcí (viz 2. kapitola).

Styl je vázán na text, na promluvu. Není proto nezajímavé si povšimnout, že zatímco lze u stylu hovořit i o stylu individuálním (např. obvyklý způsob výstavby a organizace promluv určitého mluvčího při běžném každodenním vyjadřování nebo určitý styl autora krásné literatury), o „individuálním, subjektivním“ *subkódu* (jak jej definuje Šabršula) bychom mohli hovořit těžší.

Prvkem neodmyslitelně spjatým s českou stylistikou jsou rovněž stylové faktory, na základě kterých mluvčí vytváří stylistickou hodnotu textu. Jak jsme uvedli, koncept velice blízký stylovým faktorům využívá i Šabršula ve spojitosti se subkódem. Nejedná se však o faktory, na základě kterých určitý subkód bezprostředně vzniká. Mluvčí si na základě určité komunikační situace volí (vědomě či nevědomě) prvky určitých *subkódů* pro realizaci promluv. Šabršula tyto faktory nenazývá stylové faktory, ale hovoří o „komunikačních sférách“ (*sphères de communication*, např. veřejný – neveřejný projev, připravený – spontánní projev, přímý – nepřímý kontakt mluvčích, monolog – dialog – diskuse, funkce komunikace sdělná – estetická atd.), které více méně odpovídají objektivním stylovým faktorům, a „komunikačních situacích“ (*situations de communication*, ty ve stati nejsou přímo vysvětleny, snad se jedná o kombinaci faktorů z komunikační sféry v daný okamžik na daném místě), o „komunikačních funkcích“ v dané situaci (*fonctions de communication*) (která vede k výběru spisovného nebo méně spisovného subkódu atd.) a „tematické sféry“ (*sphère thématique*), na základě kterých mluvčí optuje pro určitý tematicky vyčleněný, horizontální subkód (srov. Šabršula 1980: 13). Šabršula pochopitelně nepopírá existenci *stylu*, ale váže jej striktně na parolovou rovinu. Při výčtu výše uvedených faktorů se zaměřuje spíše na výběr inventáře jazykových prostředků z určitých subkódů, než na výsledný komunikát a jeho stylistickou hodnotu.

Styl a subkód jsou koncepty komplementární, z hlediska subkódu jsou z komunikátů abstrahovány zvláštnosti podsystému, části systému jazyka, styl je (v tradičním pojetí) způsob výběru jazykových prostředků (prostředků subkódů) pro tvorbu výsledných komunikátů.

1.3 Sociolingvistický pohled a další koncepty

Pomezí disciplínou, která se také zabývá variantností jazyka a promluv, je sociolingvistika. Sociolingvistika má svůj původ v druhé polovině 20. století (přesněji od 2. poloviny 50. let 20. století) spojením lingvistických a sociologických přístupů a metod, má své předchůdce ale už dříve (např. F. de Saussure, A. Meillet, J. Vendryès, později v 50. letech francouzský lingvista M. Cohen, u nás B. Havránek) (Černý 1996: 390–391). Francouzský lingvista Louis-Jean Calvet ovšem vidí zásadní rozpor mezi sociologickým náhledem na jazyk F. de Saussura a A. Meilleta (a následně jejich pokračovatelů):

Si Saussure et Meillet utilisent donc presque la même formule, ils ne lui donnent pas le même sens : pour Saussure la langue est élaborée par la communauté, c'est en cela seulement qu'elle est sociale, alors que, nous l'avons vu, Meillet donne à la notion de fait social un contenu beaucoup plus précis et durkheimien [...] Dès la naissance de la linguistique moderne, apparaît ainsi en face d'un discours de caractère structural, mettant essentiellement l'accent sur la forme de la langue, un autre discours insistant sur ses fonctions sociales. Et, pendant près d'un demi-siècle, ces deux discours vont se développer de façon parallèle, sans jamais se rencontrer (Calvet 2006 [1993]: 8).

Toto hodnocení se nám zdá být příliš příkré. Saussure si je vědom úzkého vztahu lingvistiky a sociologie a rovněž sociálního rozměru řeči:

[...] a je třeba ji lišit od antropologie, jež studuje člověka jen z hlediska druhu, zatímco řeč je sociální fakt. Bylo by tedy třeba ji začlenit do sociologie? Jaké jsou vztahy mezi lingvistikou a sociální psychologií? [...] (Saussure 2007: 43).

Řeč má stránku individuální a sociální, a jednu si nelze představit bez druhé (Saussure 2007: 45).

Ve známé studii B. Havránka *Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura* je možno vyčíst náznaky toho, že si uvědomuje, jak určité sociologické faktory (např.

zaměstnání, věk, vztah mezi účastníky komunikace, jaká je jejich komunikační situace apod.) ovlivňují výběr jazykových prostředků, např.:

Vidíme značný rozdíl jazykových prostředků podle toho, zda jde na př. o praktické denní sdělení nebo o příležitostné vyprávění (slavnostní) nějaké události anebo zda jde o rozhovor či o souvislé vyprávění vzpomínek nebo zda jde o rozhovor vrstevníků, o řeč s dětmi anebo o oslovení osob starších (srov. na př. hned tvaroslovný rozdíl v užívání gramatické osoby a čísla k oslovené osobě), nehledíme-li ani k lexikálním rozdílům spojeným s určitým zaměstnáním (Havránek 1932: 41).

Havránek také používá označení *třídní dialekt* nebo *třídní nářečí* (vedle *lokálního nářečí*, jako jedna z forem *lidového nářečí*), viz Havránek 1932: 42–43.

Tvrzení L.-J. Calveta, že sociolingvistický a strukturalistický přístup se nikdy neseťkaly, se nám nezná být přesvědčivým už i díky konceptu subkódu, který v sobě obě hlediska snoubí, jak uvidíme níže.

Za nejvýznamnější lingvisty v počátcích sociolingvistiky ve druhé polovině 50. let a v 60. letech 20. století jsou považováni američtí autoři Joshua A. Fishman (který se věnoval problematice bilingvismu a diglosie) a William Labov, který

rozpracoval teorii lingvistické stratifikace a její závislosti na společenských faktorech, a proslavil se zejména sociolingvistickou interpretací jazykových změn, analýzou mluvené angličtiny v New Yorku a důsledným a důmyslným rozpracováním sociolingvistických metod, v nichž prosadil i postupy statistické (Černý 1996: 391).

Dalšími významnými sociolingvisty v počátcích této disciplíny byli Britové M. A. K. Halliday, B. Bernstein či sovětští autoři A. D. Švejcer a L. B. Nikolskij (skrze jejichž dílo pronikla v 70. letech sociolingvistika do českého prostředí) (Černý 1996: 391–392). Vzhledem k významu stylistiky v českém prostředí se sociolingvistika příliš nerozvinula, s konceptem sociolektu u nás ale pracoval např. J. Hubáček, a to vedle starších označení „sociálně motivovaných variet,“ jakými jsou profesionální nářečí, stavovské jazyky, slang apod. (Hubáček 2012: 16; srov. Hubáček – Krčmová 2017).

Sedmdesátá léta jsou ve světě v sociolingvistice plodným obdobím, lingvisté si jsou vědomi vzniku nové disciplíny. Kromě souborných děl publikovaných v USA vychází v polovině 70. let také ve Francii např. souhrnné dílo představující

sociolinguistické koncepty J.-B. Marcellesiho a B. Gardina *Introduction à la sociolinguistique* (Calvet 2006 [1993]: 15–16).

Ve velkém sborníku o lingvistice vydaném ve francouzském jazyce pod vedením F. François zdůrazňuje autor pojednání o variantnosti jazyka, J. Donato, že variantnost není výjimečným, ale centrálním jevem: „Quant à nous, loin d'évacuer la variatin, nous pensons qu'elle est incessante, centrale, normale, comme le montrent à rebours les « langues mortes ».“ (Donato 1980: 285).

Variantnost jazyka rozlišuje geografickou, historickou, sociální a situační: „Cette différenciation se manifeste à plusieurs niveaux : géographoie, historique, social et situationnel“ (Donato 1980: 285).

Ve Francii se (socio-)lingvisté zaměřili zvláště na jazykové zvláštnosti městského obyvatelstva, často ze znevýhodněných sociálních vrstev:

[...] les travaux de sociolinguistique, en particulier variationniste, localisant spatialement des groupes sociaux dans les villes ou des quartiers, ont souvent reproduit l'homogénéité linguistique à une échelle socio-spatiale inférieure à celle des travaux antérieurs [...] (Auzanneau – Trimaille 2017).

V 90. letech 20. století se objevuje dokonce směr „městská sociolinguistika,“ *la sociolinguistique urbaine*, studující vztahy mezi městy a jejich rozvojem a jazykovou praxí jejich obyvatel (představitelé např. L.-J. Calvet, později T. Bulot a další, viz Auzanneau – Trimaille 2017).

Sociolinguistika se ve Francii začala brzy po jejím vzniku těšit značnému významu a oblibě. A. Podhorná-Polická poznamenává, že význam sociolinguistiky ve Francii se dá srovnat s významem funkční stylistiky (která se zabývá variantností jazykových promluv nejen literárních, ale i spontánních, každodenních, ústně pronesených apod.) v českém prostředí:

Le succès de la stylistique tchèque peut être comparé avec le succès de la sociolinguistique variationniste française car les deux ont l'avantage d'être des disciplines intermédiaires englobant des notions-clés de la linguistique générale : « norme » / *norma* (notion commune aux deux pays) et « variation » (notion plus fréquente en français) / *styl* (notion plus fréquente en tchèque). La stylistique tchèque recouvre la variation sociale et stylistique de la conception française. Or, la variatin sociale est beaucoup plus étudiée en linguistique française (Podhorná-Polická 2009: 43, kurzíva v originále).

To, že se stylistika pokrývající veškeré typy promluv ve francouzském prostředí nerozvinula, je přitom možno považovat za paradoxní, protože česká funkční stylistika do značné míry vycházela z francouzské stylistické tradice založené Charlesem Ballym (Podhorná-Polická 2009: 26). V pojetí francouzské lingvistiky se stylistika zabývá především rozbohem individuálního stylu psaných literárních děl: „*La stylistique est plus souvent l'étude scientifique du style des œuvres littéraires*“ (Dubois aj. 2002: 448, kurzíva v originále).

Různorodost promluv, vznikající pod vlivem různých vnějších faktorů, kterými se v českém prostředí zabývá stylistika, je tedy ve francouzském prostředí pokryta do značné míry sociolingvistickými úvahami o variantnosti promluv (*la sociolinguistique variationniste*).

1.3.1 Sociolingvistická variantnost

Ve francouzské sociolingvistice hraje významnou roli koncept variantnosti (*la variation*), mající svůj původ v americké sociolingvistice (W. Labova a dalších, srov. Siouffi – Van Raemdonck 1999: 94), alternativního uplatnění variant jazykových jednotek v závislosti na určitých mimojazykových faktorech (nejčastěji prostorových, časových a sociálních, případně situačních). Francouzská sociolingvistka Françoise Gadet konstatuje, že ve všech jazycích a ve všech dobách nezbytně existuje variabilita forem na všech úrovních jazykových jednotek (fonetické, morfologické, syntaktické, lexikální, textové, pragmatické (Gadet 2003: 94). Různé jazykové prostředky jsou pak používány v závislosti na některých mimojazykových faktorech.

F. Gadet rozlišuje variantnost podle uživatele a variantnost podle „použití“ jazyka, podle jazykové praxe, podle úzu. Do první skupiny zařazuje variantnost podle času (*variation diachronique*), variantnost podle místa (*variation diatopique*),⁸ sociální a demografickou variantnost (*variation diastratique*),⁹ tím

---

⁸ V současné francouzské sociolingvistice je koncept diatopické variantnosti, podle místa, nahlížen novým způsobem: vzhledem k mobilitě mluvčích, migraci, mezinárodním kontaktům, virtuálnímu prostoru v komunikaci apod. je patrná tendence v odklonu od chápání diatopické variantnosti vázané

míní např. pohlaví, věk, bydliště ve městě či na venkově, profesi či vzdělání mluvčích). Podle jazykové praxe rozlišuje variantnost situační či stylistickou (*varition diaphasique, situationnelle, stylistique*), podle vykonávaných aktivit a jejich cílů, podle vztahů mezi účastníky komunikace a různých komunikačních situací (tyto faktory jsou v české stylistice podrobně rozpracovány v konceptech objektivních stýlotvorných faktorů (viz 1.2 a Podhorná-Polická 2009: 43–44).

1.3.2 Sociolekt

Za ne příliš vhodný považuje F. Gadet koncept různých jazykových útvarů, variet, vyčleněných podle těchto kritérií (např. dialekty, sociolekty, technolekty / *dialectes, sociolectes, technolectes*).¹⁰ Vzhledem k rozmanitosti komunikátů, diskurzu (kde mluvčí také často osciluje mezi snahou dostat normě a mezi snahou jazykově se přizpůsobit ostatním mluvčím, podle prostředí a situace), je podle ní stěží možné rozdělit jazyk na jednotlivé „díly“ dle mimojazykových kritérií (např. profese mluvčích nebo sociální postavení mluvčích) (Gadet 2003: 104).

V encyklopedickém slovníku *Le Robert illustré 2018* je uvedena následující definice sociolektu:

Usage langagier d'un groupe social, à l'exception des usages liés à la zone géographique (dialectes) (*Le Robert illustré 2018* 2017: 1810).

---

na reálné místo, na reálný prostor, teritorium, spíše na životní prostor mluvčích, na „sociolingvistický“ prostor mluvčích (C. Juillard), viz Auzanneau – Trimaille (2017).

⁹ Termín diatopický a diastratický zavedl jako první Leiv Flydal ve studii „Remarques sur certains rapports entre le stylo et l'état des langues“ (Flydal 1951), termíny převzal Eugeniu Coseriu, který k nim přidal termín a koncept diafazický, pro označení stylové variantnosti (Coseriu 1966).

¹⁰ Koncepty těchto útvarů mají ve francouzské sociolingvistice tradici, v jazykovědné učebnici *100 fiches pour comprendre la linguistique* (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 37) se rozlišují útvary vyčleněné podle sociolingvistických kritérií, jakými jsou rejstříky, argoty (slangy), žargony, technolekty (*le registre de la langue, l'argot, le jargon, le technolecte*); na jiném místě text je uvedena dichotomie dialekt, le dialecte (zvláštnosti v mluvě určité skupiny na základě teritoriálního rozlišení) a sociolekt, *le sociolecte* (zvláštnosti v mluvě určité skupiny na základě sociálního rozlišení, Siouffi – Van Raemdonck 1999: 37).

Je evidentní, že mezi sociolekty patří slangy či žargony.¹¹ Je možno za sociolekty ovšem považovat jazykové útvary užívané sociálními skupinami (či způsoby utváření komunikátů sociálními skupinami) definovanými věkem, pohlavím, úrovní vzdělání, sociálně-ekonomickou situací, oborem v zaměstnání apod.? Domníváme se, že minimálně s ohledem na anglofonní sociolingvistickou tradici ano (srov. např. Siouffi – Van Raemdonck 1999: 36–37).

Za ne zcela vhodnou považuje F. Gadet rovněž představu, že stylistická variantnost (*variation diaphasique*) se realizuje v tradičním francouzském konceptu tzv. *niveau de langue* (kdy se francouzština člení většinou na *français soutenu, standard, familier a populaire*, tedy na vrstvy či variety od pečlivé, přes standardní spisovnou, po hovorovou a nespisovnou francouzštinu, viz Gadet 2003: 95–97).

1.3.3 Niveaux de langue a registre

Dle A. Podhorné-Polické je tradiční označení *niveaux de langue* v moderní lingvistice stále více nahrazováno výpůjčkou z britské jazykovědy, „rejstřík“ nebo

---

¹¹ Termíny *l'argot* ve francouzské lingvistice a *argot* v české lingvistice nemají stejný význam. F. Gadet vysvětluje význam konceptu *l'argot* dvojitým způsobem, jako slovní zásobu vlastní zločineckého prostředí a jako slovní zásobu některé sociální skupiny vykonávající určitou společnou aktivitu: „Le terme connaît deux acceptions : au singulier il désigne le lexique propre à la pègre (du moins à l'origine) ; au pluriel, ou suivi d'une précision, un lexique propre à un groupe de personnes exerçant la même activité. C'est donc à la fois *un langage secret* et *un langage technique*“ (Gadet 2003: 100). První částí definice francouzského *l'argot* v podstatě odpovídá význam konceptu *argot* v českém pojetí (podle J. Hubáčka): „Sociolektem je i *argot* (u některých autorů nazývaný i synonymem *hantýrka*), který je v české tradici chápán jako specifická lexikální vrstva příznačná pro neoficiální ústní komunikaci sociálních skupin v oblastech činnosti společensky nežádoucí až škodlivé“ (Hubáček 2012: 19). Oproti tomu *slang* v českém pojetí znamená zvláštní lexikální prostředky mluvy při zájmové a/nebo profesní činnosti: „Slang je chápán ve dvojitěm pojetí – širším a užším. V širším pojetí se do slangu zahrnuje vedle lexikální vrstvy příznačné pro komunikaci v zájmovém prostředí i komunikace v prostředí pracovním (profesním, to co bývá označováno méně přesně jako profesní mluva). V užším smyslu pak se slangem rozumí pouze lexikální specifika komunikace zájmové“ (Hubáček 2012: 17). Proto francouzský termín *l'argot* do českého jazyka překládáme jako *slang*. Příznačné pro všechny zde uvedené definice (*l'argot, argot, slang*) je také to, že se hovoří o speciálním lexiku, nikoliv o celém subsystému jazyka.

„registr“ (*le registre*). Označení rejstřík (*le registre*) není, na rozdíl od *niveaux de langue*, zatíženo negativními sociálními asociacemi (znevýhodněných sociálních vrstev a nespisovných útvarů jazyka) a dojemem nadřazenosti některých útvarů nad jinými (Podhorná-Polická 2009: 37–39).

V jazykovědných „skriptech“ *100 fiches pour comprendre la linguistique* je *le registre*, registr, rejstřík, charakterizován jako určitý „jazyk“, kód, užívaný dle dané řečové situace:

Le type de langue que l'on utilise à un même moment et dans un même lieu peut varier en fonction des situations de parole. Ces différents types de langue sont appelés *des registres de langue* (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 98).

V tomto díle jsou rozlišeny rejstříky *le registre soutenu, moyen (non marqué), populaire, vulgaire* (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 98).

Mezi kritéria, podle kterých je uplatněn v promluvě daný rejstřík, se uvádějí:

- socioekonomická situace mluvčího, jeho profese, intelektové a jazykové kompetence
- prostředí (rodina, pracoviště, univerzita apod.)
- věk mluvčího, vztah účastníků komunikace podle rozdílů ve věku¹²
- psaný či mluvený projev.

Jsou zde tedy vyjmenovaná různá kritéria ovlivňující sociální a situační variantnost promluv (viz výše). Zatímco F. Gadet (2003) ale spojuje koncept *niveaux de langues* (nahrazovaný stále častěji pojmem *registre*, viz výše Podhorná-Polická 2009) s variantností situační, stylistickou (*variation diaphasique*), Siouffi – Van

---

¹² Jak bylo uvedeno výše, tohoto situačního faktoru ovlivňující výsledný komunikát si byl vědom už B. Havránek v počátcích stylistiky: „Vidíme značný rozdíl jazykových prostředků podle toho, [...] zda jde o rozhovor vrstevníků, o řeč s dětmi anebo o oslovení osob starších“ (Havránek 1932: 41). Srov.: „deux individus d'âge différent ne parlent pas exactement la même langue“ (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 99).

Raemdonck (1999) spojují *le registre de la langue* s variantností sociální (*variation diastratique*):

Ainsi, la variation dans le temps est appelée *variation diachronique*, la variation dans l'espace est nommée *variation diatopique*, la variation liée aux registres est appelée *variation diastratique* (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 95).

Podle slovníku *Dictionnaire de linguistique* (Dubois aj. 2002) jsou registry, *registres*, způsoby použití „vrstev jazyka“ (*niveaux de langue*) v promluvě podle sociálního úzu: „Les *registres de la parole* sont les utilisations que chaque sujet parlant fait des *niveaux de langue* existant dans l'usage social d'une langue (familier, populaire, soutenu, etc.)“ (Dubois aj. 2002: 406).

Koncepty *niveaux de langue* et *registres* jsou zde tedy chápány komplementárně, a to *niveaux de langue* jako útvary jazyka na rovině *langue* a *registres* jako způsoby použití těchto útvarů, podle sociální situace, při promluvě na úrovni *parole*.

Na konci obšírné studie o sociolingvistické variantnosti, o konceptech *niveaux de langue* a *registre de langue* A. Podhorná-Polická konstatuje terminologickou (až chaotickou) neustálenost v této oblasti francouzské lingvistiky:

On a montré que, dans la linguistique française, le refus des niveaux au profit des registres constituait une certaine avancée dans ce sens, mais il faut noter que celle-ci est sans grandes conséquences – le mélange permanent entre le social et le situationnel ne permet pas de se débarrasser clairement d'une conception au profit d'une autre. Ceci n'est pas une critique mais plutôt la constatation de l'existence d'une profusion terminologique chaotique (Podhorná-Polická 2009: 45).¹³

---

¹³ Podhorná-Polická chápe koncepty *niveaux de langue* a *registres de langue* spíše komplementárně, *niveaux* chápe jako podmíněné sociokulturními faktory, *registres* jako podmíněné situačními faktory (Podhorná-Polická 2009: 39).

1.3.4 *Niveaux de langue, registre* („rejstřík,“ „registr“) a sociolekt

Siouffi – Van Raemdonck (1999: 99) zdůrazňují nevhodnost propojení konceptu rejstříků, neboli registrů, *registres de la langue*, s hierarchickým hodnocením, jako by byly „vyšší a nižší“ rejstříky (navíc spojované s určitými vrstvami obyvatelstva) a nejdříve hodnoceným a jediným přijatelným rejstříkem, byla standardní, spisovná francouzština. Mluvčí by zkrátka měli být schopni využít vhodného rejstříku dle komunikační situace. Negativní konotace spojené s hierarchizujícím pojetím konceptu *registres de la langue* byly dle Siouffiho a Van Raemdoncka zmírněny pod vlivem sociolingvistiky a konceptů, jakými jsou sociolekt (*sociolecte*) a jazyková variantnost (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 99).¹⁴

Vztah konceptů *registre* a *sociolecte* se přitom také nezdá být ve francouzské lingvistice jasným. Vzhledem k proměnlivosti promluv se ze sociolingvistického hlediska rozlišují jazykové útvary, jakými jsou idiolekt (*idiolecte*), kód mluvčího s individuálními zvláštnostmi; dialekt (*dialecte*), kód komunity mluvčích podmíněný teritoriálně; sociolekt (*sociolecte*), kód komunity mluvčích podmíněný sociálně (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 36). Ve stejné kapitole Siouffi a Van Raemdonck jmenují různé formy užívání jazyka: rejstříky, slangy (*les argots*), žargony, technolekty (Siouffi a Van Raemdonck 1999: 37). Vzhledem k tomu, že jsou zde rejstříky stavěny do spojitosti se sociální variantností (srov. Siouffi – Van Raemdonck 1999: 95), je zde rejstřík vyjmenován jako druh sociolektu nebo jako jazykový útvar vedle sociolektů (slangy, žargony)?

---

¹⁴ „L’attitude à l’égard des registres de langue a changé, notamment grâce aux apports de la sociolinguistique *, comme les concepts de *sociolectes* et de *variations*“ (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 99). Toto tvrzení, navozuje dojem, jakoby novější, „modernější,“ sociolingvistický přístup, koncept variantnosti jazyka a sociolektů, překryl „zastaralejší“ koncept rejstříků jazyka. Oba koncepty přitom vycházejí z anglofonní sociolingvistiky a jsou přibližně stejně staré, z poloviny 60. let (koncept variantnosti je odvozován od W. Labova, srov. Siouffi – Van Raemdonck 1999: 94; koncepty *sociolecte* a *rejstřík* používal M. A. K. Halliday, srov. Mrázková 2014). Může to být dáno tím, že termín rejstřík, *registre*, ve francouzské jazykovědě nahrazuje starší termín *niveaux de langue*. Termíny *registre* a *sociolecte* ve francouzské jazykovědě (stejně jako u Hallidaye) nadále existují komplementárně.

F. Gadet (2003: 104) vyjmenovává (byť s výhradami vůči vyčlenění variet jazyka) útvary jazyka, variety, které bývají vyčleňovány z teritoriálního hlediska, dialekty, a z hlediska sociálního, sociolekty (podle sociálního postavení mluvčích) a technolekty (podle profese nebo oboru mluvčích). Vedle toho připomíná variantnost situační (*variation diaphasique*), která bývá spojována s konceptem *niveaux de langue* (srov. Gadet 2003: 97), potažmo tedy můžeme říci i s novějším pojmem, *registre de langue*. F. Gadet tedy *niveaux de langue* (resp. *registres de langue*) mezi sociolekty nezařazuje, je to pojem komplementární. Pro sociolekt je rovněž příznačné, že slouží k sociální identifikaci mluvčích uvnitř skupiny, která ho používá (např. slang).

Koncepty *sociolecte*, *niveaux de langue*, *registre* nejsou ve francouzské lingvistice zcela jasné (Jsou to jevy na úrovni *langue* či *parole*? Je možno hovořit o sociálně, situačně či teritoriálně podmíněných varietách vzhledem k nesmírné rozmanitosti promluv? Jaké jsou druhy sociolektů? Jsou *registres* a *niveaux de langue* synonymní pojmy? Jsou *registres* podmíněny sociálně nebo situačně? apod.). Každopádně se zdá (viz např. Gadet 2003, Auzzaneau – Trimaille 2017, 2. kapitola o odborných jazycích ve francouzské jazykovědě), že je ve francouzské jazykovědě tendence od konceptu útvarů, variet jazyka upouštět a větší důraz je kladen na variantnost promluv. Tento protiklad podle našeho názoru plyne z upouštění od rozlišování dichotomie *langue* – *parole*. Lze však teoreticky postihnout všechny promluvy a není třeba u úvah o variantnosti promluv také jistá míra abstrakce?

1.3.5 Exkurz: k analýze diskurzu

Sledujeme-li analýzy výpovědí co do jejich tematického rozlišení nebo co do funkce (srov. náboženský diskurz *Cadir* 2020, Beaudé – Fantino 2001, jsou ve francouzské jazykovědě nepřehlédnutelné termíny diskurz a analýza diskurzu (*le discours* a *l'analyse de discours*). Diskurz, *le discours* znamená ve francouzském pojetí (kromě rétorického žánru, projevu), synonymum *parole*, řeči, v novějším pojetí, odvozeném zvl. od E. Benvenista, koherentní výpověď z vět, s důrazem na komunikační akt, na autora a adresáta komunikátu a na impakt komunikátu na účastníky komunikace (viz Dubois 2002: 450–451; Siouffi – Van Raemdonck 1999: 78–79). Tzv. „francouzská škola analýzy diskurzu“ vychází z filologické tradice zkoumání literárních textů, z tradice školských výkladů textů

a z intelektuálního rozmachu v 60. letech 20. století, kdy se propojili odborníci z různých disciplín (jazykovědci, historikové, psychologové, sociologové aj.), aby zkoumali z různých hledisek zvl. psané výpovědi a podmínky jejich vzniku. Důležitou roli hrají koncept tzv. „tvoření diskurzu“ (*formation discursive*) filozofa Michela Foucaulta. Svoboda vyjadřování je podle tohoto konceptu ve francouzské tradici omezená formou diskurzu, sociálně-historickým postavením subjektu, kontextem apod. (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 66).

V tzv. první generaci v 60.–70. letech je zkoumán diskurz na všech úrovních jazykových jednotek (lexikální, syntaktické, sémantické, pragmatické atd.) a jsou tvořeny klasifikace diskurzu, podle tématu, funkce, času a prostoru jejich vzniku, autora apod. (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 67). Důležitou roli hraje např. T. Todorov, který zdůrazňuje potřebu analyzovat nejen literární diskurz, ale na veškeré společenské výpovědi (Adam 2016). Tzv. druhá generace (např. D. Maingueneau) je ovlivněna teoriemi „tvorby výpovědi“ (*les théories de l'énonciation*, vycházející zvl. z lingvistiky E. Benvénista) a pragmatickými aspekty a zabývá se např. vlivem implicitní přítomnosti adresáta, *l'Autre*, na vnitřní kohorenci diskurzu (Siouffi – Van Raemdonck 1999: 67).

Analýza tematicky členěných výpovědí z perspektivy analýzy diskurzu (s důrazem na sociologicky typizovaného mluvčího, který do diskurzu promítá svou identitu) je stále aktuální, v Úvodu 1. čísla časopisu o analýze diskurzu « *Le discours et la langue* ». *Revue de linguistique française et d'analyse du discours* (svazek 1.1 2009, hlavní redaktorka Laurance Raussier) *se uvádí:*

De façon inaugurale, ce numéro entend illustrer la ligne de conduite de la revue, qui se propose de diffuser les travaux menés en français et sur le français dans le cadre de l'analyse linguistique des discours, entendue à la fois *stricto sensu* (une analyse poussée des phénomènes de langue) et *lato sensu* (au sens de socio-langagière), mais toujours incarnée dans les formes matérielles discursives. La perspective énonciative, entendue comme la manière dont la subjectivité s'inscrit dans le discours, est particulièrement sensible dans le cadre des typifications, puisque l'ensemble des désignants étudiés ici concernent au premier chef la construction de l'identité (en ce compris la sienne et celle de l'Autre) (*Revue de linguistique française et d'analyse du discours* 2009, s. 9).

Jak uvidíme dále, pokud jde o odborné výpovědi, je v současnosti ve francouzské jazykovědě kladen větší důraz na diskurz odborníků než na koncept odborného

jazyka (viz kapitola 2.3). Jsou-li ve francouzské jazykovědě, literární vědě apod. analyzovány náboženské texty, pak se většinou také hovoří o analýze diskurzu (viz kapitola 2.4).

1.3.6 Sociolekt a registr (rejstřík) v české jazykovědě

Koncepty sociolekt a rejstřík (registr) nemají v české jazykovědě dlouhou tradici, ještě hledají své místo mezi jinými koncepty či své definice, ale také u nich zatím nedošlo k různým výkladům a nejasnostem, jako je tomu např. ve francouzské jazykovědě.

Konceptem sociolektu uvedl do české jazykovědy zvl. Jaroslav Hubáček.¹⁵ Sociolekty chápe jako zvláštnosti ve slovní zásobě používané v systému některého útvaru národního jazyka, používané některou sociální (zvl. profesní či zájmovou) skupinou:

sociolekty (profesní mluva, slang a argot) jsou pouze specifickými vrstvami slovní zásoby národního jazyka, jež se realizují na mluvnické bázi některého strukturního útvaru národního jazyka, v současnosti nejčastěji obecné češtiny; podílejí se tak na stálém růstu bohatství slovní zásoby našeho národního jazyka (Hubáček 2012: 13).

Nápadné je, že sociolektem podle této definice je buď slang, nebo argot, nebo profesní mluva (nikoliv např. mluva sociální skupiny rozlišené podle věku, pohlaví, bydliště ve městě nebo na venkově či socio-ekonomické vrstvy). Sociolekt je přitom definován jako specifická vrstva slovní zásoby, nikoliv jako funkční jazyk, subsystém jazyka, varieta, či způsob uspořádání jazykových prostředků ve výsledném komunikátu.

Termín registr (rejstřík) hledá v české a slovenské jazykovědě teprve své místo a své vymezení mezi ostatními pojmy (v české jazykovědě se používá asi 10

---

¹⁵ Významnou studií pro uvedení pojmu sociolekt do českého prostředí je článek: Hubáček, Jaroslav (1995), „K aktuálnosti zkoumání sociolektů, zejména slangu“, in: Klimeš, J. (ed.): *Sborník přednášek z 5. konference o slangu a argotu v Plzni 7. – 9. února 1995*, s. 18–22.

let, ve slovenské asi o 10 let déle), srov. Uličný 2014: 57. O. Uličný navrhuje používat termín registr ve dvojmí pojětí, systémovém a komunikačním. Konstatuje, že v české lingvistice se často registr používá jako soubor nebo subsystém jazykových prostředků, jako synonymum subkódu (Uličný 2014: 58). Jako výhodu konceptu registru jakožto systémového jevu vidí v možnosti přiřazení jazykových prostředků k určitému registru, bez hodnotících konotací spisovný – nespisovný: „A zatímco výrazy jako *spisovnost*, *nispisovnost*, *styl* apod. se vyvíjejí a novějšímu vývoji jazyka a komunikace už často nestačí, termín *registr* je schopen jazykový vývoj prostě – registrovat“ (Uličný 2014: 61).

Výhodu pojětí registru na úrovni komunikační vidí O. Uličný mj. v tom, že je možno uvažovat o registrech v komunikačním schématu, tedy o registrech producenta a receptora komunikátu. Tyto registry se mohou v komunikačním schématu minout, lišit, čímž vznikají komunikační nedorozumění, nesplněná očekávání autorů a adresátů (příklad používání příliš odborné terminologie vůči laickému adresátovi) (Uličný 2014: 60). Další výhodou pojmu registr v komunikačním pojětí je to, že počítá se všemi jazykovými, ale i parajazykovými prostředky (např. mimika, písmo apod.) (Uličný 2014: 60).

Podle K. Mrázkové pojem registr (v hallidayovské tradici chápaný jako situačně podmíněná varieta, vedle geografických dialektů a sociolektů, chápaný jako soubor zvláštních většinou lexikálních prostředků nebo jako soubor jazykových prostředků všech rovin jazyka a způsob jejich využití v komunikaci) zhruba odpovídá objektivním funkčním stylům v pojětí PLK. Rozdíl vidí v pojětí funkce (v hallidayovském pojětí se jedná o všechny faktory ovlivňující výběr jazykových prostředků, v pojětí PLK jsou funkce a odtud funkční jazyky a funkční styly odvozeny od obecných funkcí jazyka, což se projevuje mj. v rozdílném přístupu k uměleckým textům) (Mrázková 2014: 102–106).

Dle našeho názoru má pojem registr opodstatnění spíše na úrovni *parole*, na úrovni komunikační, jako aktuálně použitý idiolekt producenta a receptora komunikátu, který by měl být použit v závislosti na komunikační situaci, s ohledem na funkci komunikátu a ohledem na adresáta komunikace, na jeho kompetence

i očekávání¹⁶ (např. úředník odpovídající na emailový dotaz občana používající pro laika nesrozumitelné oborově interní pojmy, jako ZÚ¹⁷, místo *velvyslanectví*, *ambasáda*; katechetický text katolické církve mající vysvětlovat širokému spektru čtenářů základní otázky víry v promluvě plné nominálních konstrukcí a nesrozumitelných teologických termínů; vezmeme-li v potaz suprasegmentální jevy, rozčilená reakce manžela na výtku manželky; žena obracející se na svého partnera téměř soustavně dětskou řečí atd.). To, zda mluvčí použije komunikačních prostředků vhodného subkódu (zastánci jiných konceptů by mohli říci registru, variety, stylu apod.) je podmíněno nejen automaticky typem komunikační situace, ale jazykovou kompetencí a sociální, empatickou, kompetencí mluvčího (který chápe více či méně komunikační potřeby ostatních účastníků komunikace).

Dodejme, že J. Šabršula považoval termín registr, rejstřík, za zcela nevhodný,

protože subkód nikdy není založen na odlišnostech postihujících totalitu jazyka (celý „rejstřík“, celý jeho rozsah). Nelze jej klást do protikladu k celonárodnímu jazyku, ale do protikladu k jinému subsystému nebo k jiným subsystémům celonárodního jazyka. Jazyk existuje ve svých subsystémech (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 296–297).

Pojetí registru, rejstříku, jako subsystému jazyka, který stojí v protikladu k celonárodnímu jazyku, je ovšem jen jedním z výkladů tohoto pojmu (srov. např. Mrázková 2014).

1.3.7 Subkód a další koncepty

Šabršulův subkód, jak bylo řečeno, je podsystémem systému jazyka, na úrovni systémové, na úrovni *langue*. O jiných konceptech, které byly právě popsány, není snadno vynést jednoznačné tvrzení v tomto smyslu (jsou-li to jevy na úrovni *langue*

---

¹⁶ V tomto kontextu ale F. François v 80. letech hovořil právě o „kódech“, nebo subkódech jazyka, které se mohou u autora a adresáta komunikátu značně lišit a komunikát se tak může minout účinkem (srov. François 1980: 237–239).

¹⁷ *Zastupitelský úřad*, v administrativním oboru zahraniční služby státu se běžně používá zkratka ZÚ (případně VZÚ, *vedoucí zastupitelského úřadu*, místo *velvyslanec*).

nebo *parole*). Sociolekt je někdy chápán jako varieta, jazykový útvar, ale jindy jako mluva (máme na mysli způsob využití jazykových prostředků na úrovni *parole*) sdílená určitou sociální skupinou. Pokud jde o koncept *niveaux de langue* a *registre* (registr, rejstřík), je někdy používán jako synonymum *niveaux de langue* a jako typ kódu, explicitně „typ jazyka“ v systému (Siouffi – Van Raemdonck 1999), jindy jako využití určitého *niveau de langue* na úrovni *parole* (Dubois aj. 2002). Je ovšem evidentní, že diskurz je entita na rovině *parole*.

Pokud jde o faktory, které ovlivňují výběr daných jazykových prostředků nebo daného subsystému jazyka do promluvy, u popsaných konceptů jsou určité shody (jazyková variantnost: faktory místa, času, sociální a situační faktory; sociolekt: útvar nebo mluva používaná určitou sociální skupinou; *niveau de langue* a *registre*: socioekonomická situace, vzdělání, intelektové a jazykové kompetence, věk mluvčího, vztah k jiným účastníkům komunikace, prostředí komunikace, psaný či mluvený projev; diskurz: téma komunikace, funkce komunikace, autor a adresát komunikace aj. Viz také funkce v konceptu stylu, objektivní a subjektivní stylové faktory; pokud jde o subkódy, viz 1.2.1, komunikační sféry, tematické sféry, funkce komunikace aj.). Pokud jde o faktory ovlivňující výběr různých subkódů při promluvě (nebo některých prvků subkódu), zjednodušeně by se dalo říci, že výběr horizontálních subkódů je ovlivněn tématem komunikace a jazykovou kompetencí mluvčích (případně příslušností k sociální skupině určitých odborníků), výběr z vertikálních subkódů je dán situačně (veřejný – neveřejný komunikát, mluvený – psaný komunikát, vztah účastníků komunikace, jazykové kompetence mluvčího, apod. – dobrým vodítkem se nám zde zdají být objektivní a subjektivní stylové faktory popsané českou stylistikou). Výběr z „areálních“ subkódů je dán místem komunikace, příslušností autora komunikátu k určité teritoriálně vymezené skupině mluvčích, jeho disponovaností použít v dané situaci určitý dialekt apod. (např. L.-J. Calvet 2006 [1993]: 77, uvádí příklad mluvčího z Marseille, který případným použitím dialektu v Paříži poukáže na svůj původ a nepřizpůsobením se jazykovému prostředí mimo svůj rodný region se může vystavit případné kritice).

Pokud se u zmiňovaných konceptů jedná o jejich dělení na různé druhy, situace je u každého z těchto konceptů poněkud rozdílná. Tradičně se rozlišuje diatopická, diachronní, diastratická (sociální) a diafazická (podle komunikační situace) variantnost jazyka. Sociolekty jsou dány příslušností mluvčích, kteří daný sociolekt používají, k určité sociální skupině (např. slang vysokoškolské mládeže).

Registry se ve francouzském pojetí dělí dle více či méně spisovných vrstev francouzštiny, někteří autoři (Siouffi – Van Raemdonck 1999) je však dávají do souvislosti s diastratickou (sociální) variantností. Subkódy se člení dle faktorů diatopických („areální“ subkódy), diafazických, situačních („vertikální“ subkódy), tematických („horizontální“ subkódy). Navrhujeme zvážit vyčlenění subkódů diachronních (historických) dle faktorů časových. Na všechny subkódy lze zároveň pohlížet jako na sociolingvisticky podmíněné, srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 300; (neboť subkódy jsou užívány určitými sociálně vymezenými skupinami mluvčích, jak ale uvidíme dále v pojednání o horizontálním subkódu, toto kritérium podle našeho názoru neplatí ve všech situacích). Subkódy pak nejsou vyčleněny podle sociologických kritérií, jakými jsou věk, pohlaví, bydliště na venkově či ve městě, úroveň vzdělání apod. O subkódu v Šabršulově rovněž nelze uvažovat jako o individuálním idiolektu.

Výhoda konceptu subkódu se nám jeví v tom, že tento koncept je, na rozdíl od jiných konceptů, poměrně jednoduchý a terminologicky jasný. Jedná se o *langueovou* entitu, což ovšem neznamená, že je odtržena od komunikační praxe (subkódy lze poznávat pouze z komunikátů a naopak v komunikátech mohou být používány různé subkódy podle faktorů vyjmenovaných výše). Subkódy lze navíc chápat jako jakési speciální jazykové kompetence mluvčích, či kolektivní kompetence mluvčích sdílené v určité jazykové a sociální komunitě (např. vědci určitého oboru). Koncept subkódu v sobě navíc tedy snoubí různé přístupy, strukturalistický, sociolingvistický, kognitivně lingvistický, ale využitelné jsou pro něj také některé elementy funkční stylistiky (např. stylové faktory). Skepse silného proudu v současné lingvistice vůči možnosti vyčlenit jazykově útvary, variety, podle různých hledisek (sociální, situační, tematické apod.) dle našeho názoru pramení z rezignace na dichotomii *langue – parole*. Chceme-li ovšem hovořit o variantnosti promluv, je rovněž třeba určité míry abstrakce, lingvista nikdy nepojme a nepopíše veškeré promluvy, byť vyčleněné dle určitého kritéria. Není samozřejmě řečeno, že jeden útvar systému jazyka, subkód, bude používán v jednom homogenním typu promluv. Jestliže nerezignujeme na dichotomii jazykový systém (chápaný i jako kompetence mluvčích tento systém používat v promluvách) a řeč, promluvy, zdá se nám být koncept subkódu opodstatněný. Největší přínos vidíme v konceptu horizontálních subkódů využitelný jako

alternativa ke konceptu odborných jazyků (či stylů), jak bude popsáno ve druhé kapitole.

2. Horizontální subkód

2.1 Horizontální subkód dle Šabršuly a Svobodové

Horizontální osu, na které jsou vyčleněny jednotlivé subkódy, označují Šabršula a Svobodová jako „osu dotatkové odborné kompetence“ (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 308, podtrženo v originálu). Zatímco u vertikálních subkódů se jedná o vztah jazykového útvaru k normě spisovného jazyka (útvary, které jsou s normou spisovného jazyka v kongruenci, nebo se od ní odchyľují), horizontální subkódy jsou jazykové útvary, které slouží ke komunikaci na určité téma.

Horizontální subsystémy jsou subsystémy funkční v pravém slova smyslu, jsou to útvary přizpůsobené komunikaci při určité speciální odborné činnosti.

Takové subsystémy se tedy vyznačují především odbornou terminologickou soustavou (nazýváme ji „odborné morfosémiotické pole“), která vybočuje ze standardní slovní zásoby a představuje hlavní objekt dodatkové speciální kompetence mluvčích, kteří subsystému odborně používají.

Některé takové subsystémy disponují i zvláštními prostředky morfo-syntaktickými (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 308).

Z uvedené definice je patrné, že Šabršula a Svobodová chápou horizontální subkód jako „odborný jazyk“, který slouží specialistům ke komunikaci při jejich odborné činnosti. Jedná se o útvar „funkční“, funkcí (úkolem) takového jazykového útvaru je umožnit komunikaci odborníkům v jejich oboru. Jádrem horizontálního subkódu (kterým se liší od jiných horizontálních subkódů) je jeho terminologická soustava, zároveň se může vyznačovat morfo-syntaktickými zvláštnostmi¹⁸ (např. v diplomatickém subkódu lze použít předložku *près* + substantivum, *attaché militaire près l’Ambassade de la République tchèque*; v diplomatických notách je

---

¹⁸ K morfo-syntaktickým zvláštnostem odborného diskurzu viz např. Honová 2012: 117.

subjekt vyjádřen ve 3. osobě: *L'Ambassade de la République tchèque à Dakar présente ses compliments à [...]*; v náboženském katolickém subkódu je v textech učitelského úřadu církve běžné řetězení substantiv, např. *závažné chvíle kající praxe církve*, KKC 1438).

Z definice je rovněž patrné, že do konceptu horizontálního subkódu je zahrnuto také sociolingvistické hledisko – horizontální subkód slouží určité sociální skupině mluvčích, odborníkům v jejich profesní komunikační sféře (např. vědci – fyzikové, soudci, inženýři se specializací v oblasti stavebních materiálů apod.). Další hledisko je psycholingvistické: „Dodatková jazyková kompetence“ je právě zvláštní jazykovou kompetencí („superkompetencí“, *surcompétence linguistique*, termíny užívané Svobodou) mluvčích, kteří jsou schopni používat speciální terminologii (případně pro daný obor obvyklé morfo-syntaktické zvláštnosti) (srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 308–309).

Horizontální subkódy se dle Šabršuly a Svobodové dále člení na ose horizontální, vertikální a areální. Členění horizontálního subkódu na horizontální ose odpovídá specializacím v rámci daného oboru:

Nelze například mluvit globálně o „hospodářském“ nebo „ekonomickém“ jazyku, tento „jazyk“ se dnes – přinejmenším ve své terminologické složce – člení na tolik dalších specializovaných subvariant, kolik existuje speciálních odborných disciplín politické ekonomie.

Podobně se člení např. „jazyk“ chemie /organické, anorganické aj./, sportu aj. (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 309)

Členění horizontálního subkódu by podle tohoto pojetí odpovídalo některé klasifikaci věd, ale také ne absolutně – např. „jazyk“ sportu lze stěží považovat za vědecký „jazyk“; spíše jde o kód užívaný při určité kulturní činnosti.

O tom, že v pojetí Šabršuly a Svobodové nelze ztotožnit horizontální subkód pouze s vědeckým jazykem, svědčí i vertikální členění subkódu.

Odborný subsystém může být dále členěn i na ose vertikální, např. v různých technických oborech se používá návodů a učebnic sepsaných na úrovni subsystému spisovného, odborné spisy vědecké používají subsystému víceméně spisovného, v technické praxi se často používá slangů a hantýrek na úrovni subsystémů nižších.

Je také patrné, že specializovaný subsystém bývá tedy dále dělen podle toho, jak je přizpůsoben oblastem teoretické a praktické (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 309–310).

Slangy, které jsou jednak vyčleněny horizontálně dle odbornosti a jednak vertikálně na nižší rovině než je spisovný jazyk, jsou tedy považovány za součást horizontálního subkódu. Šabršula a Svobodová používají také pojem žargon¹⁹ – díky žargonu se mluvčí navzájem sociálně identifikují, vyčleňují se z většího jazykového a sociálního společenství a mohou jej používat i za kryptologickým účelem (příklad lékařského subsystému) (Šabršula –Svobodová – Krejzová 1983: 310).

Horizontální subkódy dále vydělené na horizontální a vertikální ose může znázornit následující schéma:

vertikální členění ↓							
spisovné útvary (<i>français tenu,</i> <i>spisovná čeština</i>)							
nespisovné útvary (<i>français familier,</i> <i>français populaire,</i> <i>obecná čeština,</i> <i>interdialekt...</i>)					slang		
horizontální členění →	obor 1 a	obor 1 b	obor 1 c	obor 1 x	obor 2	obor 3	obor x

Schéma č. 1: Horizontální a vertikální členění horizontálních subkódů

Horizontální subkódy, pomocí kterých lze vyjádřit obdobný obsah rozdílnou terminologií (používanou různými vědeckými školami), nazývá Šabršula paralelní

¹⁹ Termín žargon je již spíše zastaralý (srov. Hubáček – Krčmová 2017). Speciální výrazové prostředky mluvčích spojených určitým profesním nebo zájmovým prostředím se označují jako slang, případně sociolekt, sociální nářečí, společenské nářečí, speciální nářečí, vrstevné nářečí (Hubáček – Krčmová 2017). Jazykové zvláštnosti v neoficiálním kontaktu v církevním prostředí lze označit jako slang (Grygerková 2006), francouzsky lze použít označení *l'argot*. O slangu v českém církevním prostředí píše Marcela Grygerková (Grygerková 2006), ke slangu katolické frankofonní mládeže viz Židková 2014b. Viz také níže 2.4.

horizontální subsystemy (typické příklady lze najít v lingvistice) (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 311).

Horizontální subkód může být členěn také diatopicky, „areálně“ – Šabršula uvádí příklady rozdílné terminologie státní správy ve Francii a v Belgii. Příklady by šlo jistě najít i ve frankofonii mimo Evropu. V Alžírsku se základní správní celky nazývají *les wilayas*, v Senegalu se autoritě a vážnosti v obecní samosprávě těší *le chef du quartier* apod.²⁰ Na problematiku se lze dívat také z opačného hlediska: „areální“ subkódy (dialekty) obsahují „odbornou terminologii“ (kroje, kuchyně, řemeslné nástroje apod.), mohou být tedy členěny na horizontální ose (srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 314 a 316).

Z pojednání Šabršuly a Svobodové o horizontálním subkódu vyplývají některé otázky: jaká kritéria je třeba přijmout pro přiřazení jazykového materiálu ke konkrétnímu horizontálnímu subkódu (např. označovaná mimojazyková oblast, skupina mluvčích, přítomnost ve specializovaných textech)? Jaká kritéria přijmout pro rozdělení jazyka do jednotlivých horizontálních úseků a pro vnitřní členění specializovaného subkódu na horizontální ose? Je mezi horizontálními subkódy místo pro „náboženský jazyk“, který je předmětem našeho výzkumu?

2.2 Některé otázky k horizontálnímu subkódu

2.2.1 Přiřazení jazykového materiálu k horizontálnímu subkódu

Vrátíme-li se opět k Šabršulově koncepci, podle které jsou horizontální subkódy „útvary přizpůsobené komunikaci při určité speciální odborné činnosti“ (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 308), vyčteme z ní několik kritérií pro vyčlenění určitého subkódu na základě promluv: „Subsystem informatiky lze vydělit jako celek na základě výseku mimojazykové reality, kterou jako morfosémiotické pole denotuje, na základě komunikační oblasti, v které se používá (informatika) a na

---

²⁰ Diatopickou rozrůzněností francouzštiny se u nás zabývají zvl. J. Kadlec a J. Holeš, viz např. Kadlec – Holeš 2006).

základě jeho uživatelů (pracovníků v oblasti informatiky)“ (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 310, podtrženo v originálu).

Mluvčí (odborník) v určité komunikační situaci (při výkonu své odborné činnosti) vytváří specializovaný komunikát (odborný text) na dané téma a za použití určitého horizontálního subkódu.

Představme si diplomata, který při výkonu svého zaměstnání na velvyslanectví Francie v Alžírsku vytváří diplomatickou nótu určenou ministerstvu zahraničních věcí a diplomatickým misím v zemi svého vyslání; nóta informuje o předání pověřovacích listin novým velvyslancem Francie místní hlavě státu. Užije přitom odborné terminologie (např. *l'ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, présenter les lettres de créances* aj.) a ustálených frázi běžných při vytváření diplomatické nóty (s počáteční frází: *L'Ambassade de la République de France présente ses compliments au Ministère des Affaires Étrangères de la République Algérienne Démocratique et Populaire et aux Missions Diplomatiques et aux Organisations Internationales accréditées en Algérie et a l'honneur de les informer que [...]* a se závěrečnou frází: *L'Ambassade de la République de France saisit cette occasion pour renouveler au Ministère des Affaires Étrangères de la République Algérienne Démocratique et Populaire et aux Missions Diplomatiques et aux Organisations Internationales accréditées en Algérie les assurances de sa haute considération.*).

Je nepochybné, že diplomat použil při psaní diplomatické nóty specializovaný subkód diplomacie. Můžeme si také představit, že příští den vyjde v místním vládním deníku zpráva o jmenování nového velvyslance Francie designovaného pro danou zemi, jako v následujícím úryvku z autentického novinového článku: „Le Président de la République, M. Abdelmadjid Tebboune, a reçu, mercredi au Siège de la République, les lettres de créance de nouveaux ambassadeurs de France, d’Ethiopie et des Pays-Bas en Algérie, lesquels ont souligné la qualité des relations de leurs pays respectifs avec l’Algérie et leur volonté de les développer davantage.“ („Le Président Tebboune reçoit les lettres de créance de trois nouveaux ambassadeurs,“ on line: <http://www.aps.dz/algerie/110361-le-president-tebboune-recoit-les-lettres-de-creance-de-trois-nouveaux-ambassadeurs>, cit. 26. 11. 2020). V článku jsou použity některé termíny jako v diplomatické nótě (např. *l'ambassadeur, recevoir les lettres de créance, la qualité des relations de leurs pays respectifs avec l'Algérie* atd.).

Článek vytvořil novinář (ne diplomat) a je určený pro širokou veřejnost. Lze minimálně použité diplomatické termíny a některá jejich syntagmata považovat stále za součást subkódu diplomacie? Naší odpovědí je ano. Aniž bychom chtěli vyloučit nebo podceňovat ostatní kritéria (mluvčí, text, sféra komunikace), zásadním aspektem pro přiřazení jazykového materiálu (v případě horizontálních subkódů především lexika a jejich syntagmatikých vztahů) bude označovaný koncept (v tomto případě osoba mimořádného a zplnomocněného velvyslance, předání pověřovacích listin, diplomatické vztahy mezi zeměmi apod.).

Jinými slovy, horizontální subkód chápeme jako langueový útvar a podstatné hledisko pro jeho vyčlenění je jazykové (existence zvláštního lexika a dalších speciálních jazykových prostředků – v naší práci jsme se pro výzkum různých úseků katolického subkódu zaměřili na výzkum vybraných typů syntagmat některých náboženských termínů). Pomocným hlediskem je pak téma, označovaný výsek mimojazykové reality, která spadá do určitého typu sociální interakce (jak bude vysvětleno níže, 2.3.3.). Kritérium označované téma považujeme za podpůrné. S jeho pomocí lze na horizontální ose vyčlenit, spíše hypoteticky, jednotlivé subkódy. Jazykové prostředky určitého horizontálního subkódu se mohou vyskytovat i v jiných textech a promluvách, než v komunikátech vznikajících uvnitř daného oboru (např. diplomatické nebo náboženské termíny, slovní spojení apod. se mohou vyskytovat v publicistice, v krásné literatuře, v běžné každodenní komunikaci mluvčích apod.). Přesto, budeme-li abstrahovat z konkrétních textových projevů druhy textů, je možno vzít v úvahu, že některé druhy textů, s jejich typickou strukturou, sémantikou i pragmatickým dopadem, budou vlastní určitým subkódům více než jiným (např. diplomatická nota bude typickým textovým druhem pro subkód diplomacie, liturgické texty misálu a tzv. rituálů – textů obsahujících a vysvětlujících liturgické obřady – budou druhem textu typického pro katolický subkód atd.).

Horizontální subkód může být pomyslně rozdělen na horizontální a vertikální ose na další části, které budeme označovat jako *subvariety*.²¹

Středem našeho zájmu je náboženský „jazyk“. Za prvky subkódu katolického náboženství nebudeme považovat pouze lexémy a morfo-syntaktické zvláštnosti v komunikátech vytvořených teology, biskupy, věřícími v církevním prostředí, ale také jazykový materiál, který se vyskytuje v textech, které nemají náboženský charakter (např. většina žurnalistických textů), ale které designují reálie a koncepty z oblasti katolického náboženství (např. *le nouveau chef de l'Eglise catholique belge / nová hlava církve v Belgii* – převzato ze souboru žurnalistických článků *Presseurop* v paralelním korpusu *InterCorp*). Takové lexémy se mohou v nenáboženských textech vyskytovat i ve stejných syntagmatech jako v náboženských textech, např. *l'enseignement de l'Eglise (Catéchisme de l'Eglise catholique, čl. 2421)* a *l'enseignement et l'attitude de l'Église catholique* (soubor žurnalistických textů *Syndicate, InterCorp*).

Vyskytne-li se v publicistických textech naopak metafora, nebudeme ji – ač vychází z náboženského jazyka (např. *Saint-Siège européen, hérésie d'ONU, dogme de la dérégulation, schisme socialiste, péché originel politique, grand-messe médiatique* aj., převzato z paralelního korpusu *InterCorp*) – považovat za součást náboženského subkódu, ale za „obecný jazykový materiál“ (běžné jazykové prostředky), nebo za součást jiného horizontálního subkódu (např. subkódu politické oblasti). Metafory vycházející z náboženského jazyka, uvedené zde jako příklady, neoznačují náboženské reálie nebo koncepty, ale expresivním a často humorným způsobem designují současné společenské jevy (srov. Žídková 2014a). K reáliím katolického náboženství jsou tyto jevy pouze přirovnávané.

---

²¹ Šabršula použil v souvislosti s různými částmi horizontálního subkódu označení *subvarianty* (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 309). Označení *subvarieta* se nám jeví jako vhodné, protože dává najevo, že se jedná o část jazykového útvaru.

2.3 Odborný jazyk a horizontální subkód

Stručně pojednáme o některých konceptech „odborných jazyků“²² (francouzsky většinou *langues spécialisées* nebo *langues de spécialité*; používá se také zkratka *LSP*) a srovnáme je s konceptem horizontálního subkódu. Vzhledem k významu německy psané literatury k této problematice vycházíme také z ní.

Koncepty odborného jazyka zaznamenaly dlouhý vývoj, přesto se k nim váže několik otázek a nejasností, které vedou (jak je popsáno dále) až k rezignovanému či rezervovanému postoji některých současných lingvistů vůči nim. Některé problémy spojené s koncepty odborného jazyka by mohl pomoci vyřešit právě koncept horizontálního subkódu.²³

V *Kursu obecné lingvistiky* je zachyceno konstatování Ferdinanda de Saussura o tom, jak rozvoj civilizace v jeho době přispívá k rozvoji odborných jazyků (ve francouzském originále *langues spéciales*): „Pokročilý stupeň civilizace je příznivý rozvoji speciálních jazyků (právního jazyka, vědecké terminologie aj.).“ (Saussure 2007: 56). Saussurův žák Charles Bally ve svém pojednání *Traité de stylistique française* (1931) zmiňuje vědecký jazyk (*langue scientifique*). Ve světle vývoje konceptů odborného jazyka se jeho pojednání zdá být velice moderní:

[...] il y a une forme de langage qui reflète d'une façon constante l'activité purement intellectuelle de la pensée, c'est la langue scientifique. Entendons-nous : la langue scientifique ne doit pas être confondue avec la terminologie scientifique ; [...] la langue scientifique est pour nous l'ensemble des moyens d'expression par lesquels l'esprit cherche à décrire la réalité ou à démontrer la vérité, c. à d. que la langue scientifique se confond, théoriquement, avec le mode d'expression intellectuel tout entier.“ (Bally 1930: 117–118).

---

²² Ve francouzské jazykovědě se *langues de spécialité* uvádějí většinou v plurálu, srov. Desmet, Boutayeb 1993: 7–8.

²³ Nástin vývoje konceptů odborného jazyka, otázky s nimi spojené a komplementární srovnání s konceptem horizontálního subkódu viz Žídková 2019.

Bally nekondenzuje „odborný jazyk“ pouze na slovní zásobu, ale chápe jej jako sémiotický systém sloužící vědci při jeho snaze o hlubší porozumění světu, o jeho popis a poznání pravdy.

Bohuslav Havránek (1932) přikládá ve své teorii spisovného jazyka a funkčních jazyků velký význam jazykům plnícím teoreticky odbornou a prakticky odbornou funkci (1932: 42).

Koncepty odborného jazyka prodělaly viditelný vývoj především od 50. let 20. století. Německý lingvista Thorsten Roelcke vyjmenovává ve své monografii (1999: 15–17) tři modely odborného jazyka. Zhruba řečeno, tyto modely se liší podle toho, na jaké prvky komunikačního schématu je kladen důraz (používaný kód, vzniklé komunikáty, nebo účastníci komunikace):

- „inventářový model“ vycházející ze systémové lingvistiky (*das systemlinguistische Inventarmodell*), používaný zvláště v 50.–70. letech 20. století: odborné jazyky jsou chápány jako systém znaků, důraz je kladen na lexikum, případně na syntaktické zvláštnosti;
- „kontextový model“ vycházející z pragmalingvistiky (*das pragmlinguistische Kontextmodell*), používaný zvláště v 80. letech a na začátku 90. let 20. století: důraz je kladen na odborné texty;
- „funkční model“ vycházející z kognitivní lingvistiky (*das kognitionslinguistische Funktionsmodell*), prosazovaný od 90. let 20. století: důraz je kladen na kognitivní funkce účastníků komunikace – produktora a receptora.

Jednotlivé modely se přitom nevyklučují, ale novější modely jsou komplementární vůči starším.

Naznačené modely lze také sledovat ve vývoji francouzské lingvistiky. Lingvista českého původu Rostislav Kocourek (Kocourek 1991: 14–18) si ve své monografii o odborné francouzštině (*La langue française de la technique et de la science: vers une linguistique de la langue savante*) klade tři otázky vážící se k teorii odborného jazyka: lze hovořit o odborném jazyce nebo o odborném lexiku; o odborném jazyce nebo o diskurzu; o odborném jazyce nebo o stylu (rejstříku)? Zmiňuje (Kocourek 1991: 14–15) některé autory (Rey, Mounin, Quemada), kteří se v 70. letech vyhýbali označení „odborný jazyk“, ale zdůrazňovali především odborné lexikum (*le-s vocabulaire-s de spécialité-s*) používané na podhoubí standardní francouzštiny a jejich syntaktických pravidel.

Jiní lingvisté neváhali hovořit skutečně o odborných **jazycích** (*langues de spécialité*). Galisson a Coste označují *langues de spécialité* (*langues spécialisées*) jako hyperonymum pro jazyky používané v komunikačních situacích, kde je předávána informace z některé zvláštní oblasti lidského jednání a poznání:

expression générique pour désigner les langues utilisées dans les situations de communication (orales et écrites) qui impliquent la transmission d'une information relevant d'un champ d'expérience particulier. (Galisson – Coste 1976: 511).

Galisson a Coste (Galisson, Coste 1976: 511) uvádějí rozlišení odborných jazyků (z didaktického hlediska) na *langues scientifiques* („vědecké jazyky“), *langues techniques* („technické jazyky“, používané v oblasti praktické aplikace vědeckých poznatků, ve výrobě, v ekonomice apod.) a *langues professionnelles, de métiers* (profesní jazyky nebo slangy používané v oblasti řemesel).

Kocourek uvádí celkem sedm definic odborného jazyka ze 70. a 80. let 20. století a u všech nachází čtyři společná hlediska: odborný jazyk jako varieta jazyka, užívaná ve specifické komunikační situaci, náležející k určitému odboru lidské činnosti, s mimořádným důrazem na funkci předávání informací a poznatků (Kocourek 1991: 21–25).

Kocourek chápe „odborný jazyk“²⁴ (*langue de spécialité*) jako subsystém celku národního jazyka, který neztotožňuje s terminologií, s rejstříkem, ale také ne s diskurzem (jeho pojetí je blízké subkódu):

D'autre part, la langue de spécialité est une sous-langue, une variété, un style de la langue tout entière. [...] La langue de spécialité est plus qu'un registre (soutenu ou courant ou familier) plus que le discours, plus que le vocabulaire ou que la terminologie (Kocourek 1991: 40).

---

²⁴ Označení *le français technoscientifique* („technicko-vědecká francouzština“), které je v titulu Kocourkovy monografie (1991), chápe autor jako hyponymum pro *le français de spécialité* („odborná francouzština“).

Kocourek nestaví pojetí odborných jazyků jako subsystémů²⁵ (s důrazem na speciální lexikum) proti pojetí odborných jazyků jako odborných textů a představuje smířlivé řešení:

Dans notre approche, il n'y a pas de conflits essentiels entre discours (texte) et [le système de la] langue: l'abstraction du système est issue des textes. Il n'y a pas de conflit, pourvu que cette approche ne passe pas sous silence l'importance du vocabulaire (Kocourek 1991: 16).

Obdobně, tedy jako abstraktní systémy uchopitelné na základě textů a diskurzu, pojímají odborné jazyky Desmet a Boutayeb:

En effet, au même titre que la langue, les LSP constituent un système sémiotique abstrait. A ce titre, les propriétés des LSP sont, de fait, dégagées à partir des propriétés individuelles de leurs manifestations particulières, textes et discours (Desmet, Boutayeb 1993: 8).

Zhruba od 80. let 20. století je zdůrazňována také potřeba zkoumat odborné lexikum odborných jazyků ne pouze izolovaně, ale i frazeologicky (Desmet 1994: 46).

Thorsten Roelcke ve schématu citovaném na začátku této podkapitoly poukazuje na důraz, který současné pojetí odborného jazyka klade na samotné mluvčí. Tuto tendenci potvrzuje Yves Gambier v článku, ve kterém hodnotí koncepty odborných jazyků mimo jiné z diachronního hlediska: „On s'est éloigné de la notion de LSP, « langue » réifiant les discours de spécialistes“ (Gambier 2016: 7). Důraz klade na hledání typologie komunikačních zvláštností mezi odborníky (ze stejného oboru nebo z různých oborů) či mezi odborníky a neoborníky:

Ainsi, plutôt que de se borner à la seule description linguistique de surface, on en vient à établir une typologie des communications entre experts ou spécialistes de même domaine, entre experts relevant de domaines différents (et donc ne partageant qu'en partie un certain nombre de référents), entre experts et non-experts, entre experts et aspirants à l'expertise [...] (Gambier 2016: 6).

Yves Gambier se vyhýbá i označení odborný **jazyk**, které považuje za zavádějící, neboť se podle něj nejedná o zvláštní „jazyk“, ale zvláštní terminologii a syntaktická pravidla uplatňovaná v určitém způsobem strukturovaném diskurzu, jehož cílem je objektivní vyjadřování se v určitém oboru:

Langue de spécialité est peut-être un hyperonyme excessif dans la mesure où il ne s'agit pas d'une langue à part (même si son lien à la langue dite générale reste ambigu) mais d'une terminologie et d'une syntaxe spécifiques, assorties d'une organisation discursive qui vise l'objectivité de la communication dans une discipline donnée (Gambier 2016: 2).

Tuto tendenci v přístupu k výzkumu odborných promluv a jazykových prostředků, od termínu a systému odborného jazyka k odbornému diskurzu, s důrazem na multidisciplinaritu v odborných promluvách a na celistvé pojmání odborného diskurzu, popisuje také např. Laurent Gautier (2014).

Přes mnohé studie není koncept odborných jazyků (*langues de spécialité*) jednotný a neproblematický, jak konstatuje např. Elisa Lavagnino:

Malgré les nombreuses études sur la langue de spécialité (LSP), il est encore difficile de bien la définir, les chercheurs n'étant pas toujours d'accord sur l'extension à donner à ce concept (Lavagnino 2012: 48).

Horizontální subkód je evidentně blízký pojetí odborného jazyka jako variety, subsystému národního jazyka, jak jej popisuje Kocourek. Rozhodně se nejedná pouze o strnulý inventář odborného lexika či syntaktických pravidel, ale o celý funkční systém (*subsystème*) jazykových prostředků napříč všemi rovinami, disponující lexikálními a morfo-syntaktickými zvláštnostmi.²⁶ Zdráhavost mnohých autorů označovat odborné komunikáty jako *langues de spécialité* je možná dána užitím slova *langue* – termín *langues de spécialité* jako by vzbuzoval dojem, že se jedná o „jazyky“ mimo národní jazyk. Jak je vidět, toto napětí je stále aktuální.

---

²⁶ Šabršula ovšem v konceptu subkódu nepočítá s vrstvou stylu nebo textu, které klade do parolové oblasti.

Označení *sub-kód* nebo *sub-systém* se v tomto kontextu jeví jako šťastné a elegantní, neboť naznačuje, že se nejedná o jiný jazyk nebo kód, ale o součást národního jazyka, která se vyznačuje lexikálními, případně dalšími zvláštnostmi. Zvláštními prostředky tato část národního jazyka disponuje proto, aby mohla plnit svou funkci: umožnit komunikaci odborníkům v jejich oboru nebo o jejich oboru, designovat určitý výsek mimojazykové reality apod. Horizontální subkód nelze ztotožňovat se specializovanými texty, na druhou stranu abstrahovat zvláštnosti daného horizontálního subkódu lze pouze na jejich základě. Šabršula a Svobodová také zdůrazňují v konceptu subkódu kognitivní hledisko, když o horizontální ose hovoří jako o „ose dodatkové odborné kompetence.“ Jedná se o speciální kompetenci účastníků komunikace, kteří jsou (ve větší nebo menší míře) schopni určitý horizontální subkód používat či dekodovat.

Zdá se, jako by se „odborný jazyk“ a horizontální subkód lišil pouze označením. V našem pojetí je však rozdíl větší, jak bude vysvětleno níže.

2.3.1 Členění odborných jazyků

Další otázky přináší snaha o členění odborných jazyků a horizontálních subkódů. Stejně jako u subkódu bývá snaha dělit odborné jazyky na horizontální a vertikální ose.

Jelikož má odborný jazyk sloužit ke komunikaci v určitém oboru, zdá se být mimojazykové kritérium obor pro horizontální členění odborných jazyků (*division horizontale* či *division thématique*) nebo textů nevyhnutelné: „Ce sont les critères **externes** à la linguistique – c'est-à-dire les critères du domaine – qui décident le premier découpage de la langue, des textes de spécialité.“ (Kocourek 1991: 24, zvýrazněno v originálu). Samotné vymezení pojmů obor (francouzsky *domaine*) nebo odbornost (francouzsky *spécialité, expertise*) je ovšem považováno za problematické (srov. Kocourek 1991: 24–25 a 32–37; Roelcke 1999: 17–18; Gambier 2016: 6). Thorsten Roelcke definuje obor (německy *Fach*) jako „více nebo méně specializovanou oblast lidské činnosti“ (Roelcke 1999: 18, přeloženo z německého originálu). Jako vodítko pro rozdělení různých odborných jazyků

a textů většinou platí různé klasifikace věd (např. klasifikace podle Augusta Comta, ze kterého vycházejí další klasifikace věd²⁷), případně studijních oborů na univerzitách, knihovnické systémy apod. (srov. Kocourek 1991: 34–35).²⁸

Za problematické se pro dělení odborných jazyků nepovažují pouze obrovské množství a spletitost vědních disciplín a oborů specializovaných činností moderního člověka (srov. Kocourek 1991: 34–36). Zůstává mnoho nezodpovězených otázek. Některé jsou extralingvistického charakteru (např. lze u zájmových činností hovořit o odborných jazycích?). Naše otázka by zněla: lze hovořit o odborném jazyce životního stylu, např. maminky malých dětí na mateřské dovolené, a především o odborném jazyce náboženství? Jiné otázky jsou lingvistického charakteru (např. otázka trvalé příslušnosti některých syntagmat k určitému odbornému jazyku, srov. Kocourek 1991: 34–37). Otazníky vzbuzuje také samotný fakt, že odborné jazyky či texty jsou primárně členěny podle mimojazykových kritérií (obor, odbornost – srov. Kocourek 1991: 35–36; Roelcke 1999: 37–38; Gambier 2016: 3). Roelcke poukazuje na to, že do stejné, jakoby homogenní, skupiny jsou řazeny odborné jazyky, které mohou být z jazykovědného hlediska naprosto nesourodé (představíme-li si např. odborné pojednání z oboru matematika a z oboru teologie, srov. Roelcke 1999: 38). Při klasifikaci odborných jazyků by tedy bylo vhodné více zohledňovat také čistě jazyková kritéria.

---

²⁷ Česká akademie věd rozlišuje vědy o neživé přírodě, vědy o živé přírodě a humanitní a společenské vědy (*Věda* 2017). Ve francouzské encyklopedii *Le Robert illustré 2018* jsou vědy rozlišeny následovně: sciences pures et sciences appliquées, sciences experimentales, sciences naturelles, sciences de la vie, sciences humaines (*Le Robert illustré 2018*: 1766).

²⁸ Thorsten Roelcke uvádí jako nejznámější horizontální dělení odborných jazyků dle německy píšících autorů: odborné jazyky vědy, techniky a institucí. Jiné běžné dělení je na odborné jazyky teoretické a praktické (Roelcke 1999: 34–36). Podobně, ve sborníku o odborných jazycích *Fachsprachen* (1998) jsou na horizontální ose rozlišeny odborné jazyky prvovýroby a řemesel (i s ohledem na dialekty), techniky a aplikovaných věd, vědy (od matematiky přes medicínu po lingvistiku; je zde jmenována také teologie) a institucí (politický, právní, administrativní odborný jazyk). Převzato z Roelcke 1999: 36–37.

Na vertikální ose se odborné jazyky člení na „vrstvy“ (francouzsky *couches, tranches*). Někdy je vertikální členění označováno jako stylistické: „la division verticale, ou < stylistique >, de la langue de spécialité“ (Kocourek 1991: 37). Roelcke (1999: 38–42) i Kocourek (1991: 37–39) uvádějí jako nejznámější příklad vertikálního členění odborného jazyka schéma Lothara Hoffmanna. Hoffmann rozlišuje pět vrstev odborného jazyka, a to podle stupně abstrakce (např. od „jazyka“ teoretické vědy přes „jazyk“ výroby, až po vrstvu spotřeby). Tyto vrstvy se vyznačují různými sémiotickými, jazykovými a komunikačními rysy (např. hojně užívání nejazykových sémiotických znaků při komunikaci mezi vědci v „jazyce“ teoretických věd; občasný výskyt odborného lexika a volná syntax při komunikaci mezi prodejci a zákazníky v „jazyce“ spotřebního sektoru). Hoffmannovo vertikální členění odborného jazyka (které je velice propracované) lze zřejmě důsledně aplikovat pouze na některé, spíše přírodovědné a technické obory. Rovněž připomíná některé koncepce horizontálního členění odborných jazyků na teoretické a praktické.

2.3.2 Vertikální členění horizontálního subkódu

Horizontální subkód se na vertikální ose primárně nečlení na škále věda – výroba – spotřeba. Rozhodující jsou jazyková kritéria – užití více či méně spisovné variety jazyka (*niveaux, registres de la langue*). Na průsečíku nespisovné variety a tematicky vyčleněného subkódu lze vyčlenit např. slangy.²⁹ Opce mluvčího pro spisovné nebo nespisovné jazykové prostředky bude záležet především na míře formálnosti komunikační situace (např. vědci, diplomaté, řemeslníci, sportovci i kněží se mohou ve svém oboru vyjadřovat jak spisovnými, tak slangovými prostředky, v závislosti na vztahu k ostatním účastníkům komunikace nebo vzhledem k formálnosti komunikační situace apod.).³⁰

---

²⁹ Nechápeme-li ovšem slangy pouze jako zvláštní lexikální prostředky, ale jako subsystém jazyka.

³⁰ Mezi jazykovými prostředky katolické mládeže na specializovaných internetových fórech se vyskytují nespisovné výrazy i syntax (např. apokopy *les supports pour cathé*, „cathéchisme“; *expériences spi*, „spirituelles“; *En général je célèbre que Pâques* (Židková 2014b). Z praxe můžeme také doložit užívání slangových výrazů a nespisovných variet jazyka v českém akademickém prostředí. Při přednáškách

Vertikální členění horizontálních subkódů spíše odpovídá užití odborného jazyka na podhoubí různých rejstříků, jak popisuje Kocourek:³¹

On peut donc constater que la langue de spécialité, comme la langue tout court d'ailleurs, se différencie selon les **registres** (niveaux) : Elle emprunte le registre soutenu, courant ou non standard. Une communication faite au congrès d'une société savante sera probablement présentée sous la forme de la langue standard soutenue que l'on appelle l'**écrit-parlé** [...] (Kocourek 1991: 30, zvýrazněno v originálu).

V mluvené komunikaci odborníků bývají ovšem často používány nespisovné rejstříky: „Les registres (niveaux) non standards de la langue de spécialité trouvent leur manifestation habituelle dans le code parlé.“ (Kocourek 1991: 29).

Horizontálnímu členění subkódů budeme věnovat značně větší pozornost.

2.3.3 Horizontální členění subkódů

Naším cílem není podrobně zmapovat tematické členění jazyka, ale navrhnout schéma a zařadit do něj také náboženský jazyk. Jak již bylo řečeno, horizontální subkód chápeme jako jazykový (langueový) útvar, vyčleněný pomocí jediného mimojazykového kritéria: označované téma. Horizontální subkód (hyperonymum) budeme pojímat širěji než odborný vědecký jazyk (hyponymum). Pro rozdělení jednotlivých horizontálních subkódů tedy nebude stačit některá klasifikace věd nebo akademických disciplín.

Kromě toho, že je jazyk nástrojem myšlení, je také nástrojem komunikace člověka v jeho sociálních interakcích (např. Legrand-Gelber 1980: 38–53; Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 38–40). Sociologové rozlišují sociální interakce,

---

významného českého teologa na pražské Katolické teologické fakultě bylo možno zaslechnout např.: *Je normální, že rodiče přihlásí dítě na nábiko* („do hodin náboženství“); *Mládežníci mohou těm manželům nabídnout, že jim pohlídají dětičky, aby se mohli v klidu a míru odebrat na manželské spolčo* („do společenství věřících manželů“) aj.

³¹ O používání odborného jazyka v kombinaci s různými rejstříky však Kocourek nehovoří v souvislosti s vertikálním členěním odborných jazyků (viz Kocourek 1991: 37–39).

kteřé jsou nahodilé a subjektivní, a sociální interakce institucionálního charakteru, kteřé existují bez závislosti na jejich konkrétních subjektivních nositelích (Anzenbacher 2004: 7–8). Rakouský filozof, etik a teolog Arno Anzenbacher rozlišuje pět oblastí, ve kterých existují institucionální sociální interakce zřejmě ve všech dobách a všude na světě (ačkoliv se značnými kulturními rozdíly):

- rodinná oblast (příbuzenské vztahy, výchova, sexualita atd.)
- oblast vědění a dovedností (rozvoj, aplikace, předávání znalostí a dovedností)
- ekonomická oblast (zajištění uspokojování materiálních potřeb)
- politicko-právní oblast (zaručení řádu prostřednictvím vlády a práva)
- kulturně-náboženská oblast (světový názor a hodnotová orientace a jejich umělecké a kultovní vyjadřování) (Anzenbacher 2004: 8).³²

Tematické dělení subkódů by mohlo zhruba odpovídat typům sociálních interakcí dle Anzenbachera: subkódy rodinné oblasti, subkódy vědy a oblasti vzdělávání, subkódy ekonomické a hospodářské oblasti, subkódy politicko-právní oblasti (včetně fungování státní správy), subkódy kulturní a náboženské oblasti.

Subkód designující téma katolické náboženství by dle tohoto schématu tedy spadal především do oblasti kulturně-náboženské. O otázkách nauky a etiky katolického náboženství odborně pojednává katolická teologie, která bývá řazená mezi humanitní vědy (srov. *Věda* 2017). Odborný jazyk teologie by bylo možno chápat jako součást subkódu katolického náboženství (nebo katolické církve, ve které je tento náboženský systém utvářen), případně jako jeden ze subkódů oblasti vědy a vzdělávání. Ve sféře katolického náboženství se sice setkáváme s vysoce odbornými teologickými texty, ale také s texty administrativně-právního rázu (např.

---

³² Obdobně chápou dělení tzv. *komunikačních sfér* autoři *Stylistiky mluvené a psané češtiny* (2016): „Při stanovování a popisu komunikačních sfér, jimiž se zabýváme, vycházíme od základních oblastí sociálního života a jednání“ (Mareš 2016: 15). Odkazují na německého sociologa Niklase Luhmanna, který chápe existenci sociálních systémů, jakými jsou rodina, věda, výchova a vzdělávání, náboženství, administrativa, hospodářství, politika, masová média nebo umění, jako podmíněnou (verbální i neverbální) komunikaci. „Komunikační sféra pak představuje soubor (typů) komunikačních situací a textů příznačných pro určitou sociální sféru“ (Mareš 2016: 15).

Kodex kanonického práva), s texty poučujícími o katolické nauce a morálce, které jsou pro věřící závazného charakteru (např. *Dokumenty II. Vatikánského koncilu*, *Katechismus katolické církve*, papežské encykliky aj.), s popularizačně-naučnými texty (kázání při mši, katechismus pro mládež *Youcat*, životopisy světců aj.). Tyto texty by bylo možno označit jako odborné a v nich použitý kód (jazyk) jako odborný. Především však nelze opomenout „zdrojový“ text křesťanství – Bibli. Písmo svaté lze jen stěží označit za odborný text. Dalšími zásadními texty v životě církve i každého věřícího jsou liturgické texty i osobní modlitby. Nelze opomenout ani mluvené komunikáty při diakonické (charitativní) praxi církve nebo každodenní rozhovory věřících o náboženských tématech, které jsou od označení odborný text (odborný jazyk) již dosti vzdálené. Katolický subkód tak nebudeme identifikovat pouze s odborným, vědeckým jazykem teologie.

Rozdělení horizontálních subkódů dle sfér institucionálních sociálních interakcí otevírá široký prostor pro vyčlenění a zkoumání nejrůznějších horizontálních subkódů – vyčlenit subkódy nejrůznějších zájmových činností, uměleckých disciplín, životních stylů nebo náboženství by nemuselo být považováno za tak problematické jako hovořit o jejich „odborných jazycích“.

Mnoho sociálních interakcí, které byly naznačeny (rodinná oblast, oblast vědění a vzdělávání, ekonomická, politicko-právní a kulturně-náboženská oblast), je zkoumáno a reflektováno různými vědeckými disciplínami. Pokud budeme používat označení odborný jazyk, budeme mít na mysli „jazyk vědy“. Ten může být považován za součást subkódu zkoumané oblasti. Pokud by byl např. vyčleněn subkód literárního umění, můžeme za jeho součást považovat jak odborný, vědecký „jazyk“ (používaný v textech literární vědy, případně v literárních kritikách), tak „jazyk“ uměleckých textů (které literární věda reflektuje), případně „jazyk“ neformálních rozprav umělců nebo milovníků umění o literatuře. Analogicky tak lze uvažovat o mnoha dalších subkódech ve spojitosti především se společenskými a humanitními vědami. Vědy o živé a neživé přírodě by pak spadaly do skupiny subkódů v oblasti vědění.

Horizontální subkód tedy chápeme jako útvar jazyka, který se vyznačuje lexikálními, případně morfo-syntaktickými zvláštnostmi, a který slouží ke komunikaci při některé institucionální sociální interakci, nebo o některé institucionální sociální interakci.

Rozdělení jednotlivých horizontálních subkódů na základě různých oborů lidské činnosti je orientační a spíše hypotetické. Jak již bylo řečeno (2.2.1), za zásadní pro vydělení určitého horizontálního subkódu nebo jeho subvariety považujeme jazyková kritéria (lexikální, morfo-syntaktické zvláštnosti), která lze zkoumat na základě psaných a mluvených textů.

Na druhou stranu, vnímání světa (myšlení) a jazyk jsou spjité nádoby. Tam, kde existují kulturní zvláštnosti, specifické reálie nebo koncepty, se dá předpokládat minimálně existence zvláštního lexika. Lze však v rámci katolického subkódu skutečně hovořit o subvarietě katechismů, nebo liturgie? Pokud se v těchto subvarietach nevyskytuje zvláštní lexikum, mohou být charakterizovány např. užíváním zvláštních syntagmat? Byly by poznatky obdobné při zkoumání různých jazyků? Na obdobné otázky nelze odpovědět bez bližšího zkoumání reprezentativních textů.

2.3.4 Exkurz: Odborný jazyk a jazyk běžné každodenní komunikace

Častou otázkou teoretiků odborného jazyka je (či spíše býval) vztah odborného jazyka a jazyka běžné každodenní komunikace.³³

O této problematice souhrnně pojednávají Kocourek (1991: 14–15), Desmet – Boutayeb (1993: 5–32), Hoffmann (1998: 157–168), Silva – Costa – Ferreira (2004: 347–359) a další.³⁴ Nedošlo však k jasnému a jednoznačnému řešení (srov. Roelcke 1999: 20–21).³⁵

---

³³ Francouzsky se používá v opozici k *langue de spécialité*, např. *langue générale*, *langue commune*, *langue usuelle* aj; v češtině označení *jazyk běžné každodenní komunikace* přebíráme ze *Stylistiky mluvené a psané češtiny* (2016).

³⁴ Z česky píšících autorů se vztahem mezi odborným a běžným lexikem zabývali např. Poštolková (1984) nebo Filipec (1994).

³⁵ Lothar Hofmann (1998: 157–168) popisuje (zvláště v německy psané literatuře) jasné tendence od polarizace odborný – „neodborný“, běžný jazyk v 60. letech 20. století směrem ke smířlivějším řešením. Zhruba od poloviny 70. let je problematický pojem *Gemeinsprache* („obecný jazyk“) nahrazován v tomto kontextu spíše *Gesamtsprache* (celek jazyka) a odborný jazyk již není stavěn do opozice k „obecnému“ jazyku, ale je chápán jako varieta, subsystem celku jazyka: „Von der untergeordneten Teilsprache ist der Schritt zur ‚Subsprache‘ nicht weit“ (Hoffmann 1998: 163).

Koncept *langue de spécialité* býval dříve (např. v 80. letech 20. století) stavěn více či méně do opozice k *langue générale* (Silva – Costa – Ferreira 2004: 356). V současnosti, kdy je kladen důraz na diskurz odborníků v různých komunikačních situacích (také na diskusi mezi odborníky a laiky), se tento trend již nejeví být tolik aktuální: „Les communications dites spécialisées dès lors ne sont pas antonymiques des conversations quotidiennes“ (Gambier 2016: 5). Tento trend naznačuje ve svém článku o směřování výzkumu odborného diskurzu také Laurent Gautier (Gautier 2014). Německý lingvista Lothar Hoffmann uvádí čtyři stupně odbornosti v komunikaci (mezi odborníky stejného oboru, odborníky jiných oborů, odborníky a laiky a mezi laiky). Na čtvrtém, nejnižším, stupni hovoří o používání odborných jazyků v běžné každodenní komunikaci, kde lze předpokládat značnou mnohotvárnost témat. Uvádí příklad sousedů, kteří konverzují o nemocech, autech a ovocnanech (Hoffmann 1998: 165).

Jestliže přijmeme tezi, že „jazyk existuje ve svých subsystémech“ (Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 297), není důvod pochybovat o užívání „specializovaných“ subkódů při běžné každodenní komunikaci.³⁶ Horizontální subkód nestojí v opozici k celku národního jazyka, ani k jiným subkódům (např. subkód náboženství oproti subkódu žurnalistiky), ani k jazyku běžné každodenní komunikace. Veškeré promluvy, ať už vysoce odborné nebo každodenní, pak jsou v důsledku realizovány subkódy (ačkoliv lze zřejmě jen ve výjimečných případech klást rovnítko mezi jednu promluvu a jeden horizontální nebo jeden vertikální subkód; jelikož je však subkód útvarem *langueovým*, není nutno se tím

---

Tento koncept vztahu odborného a „neodborného“ jazyka je velice blízký vztahu horizontálního subkódu a celku národního jazyka. Dalším, novějším řešením vztahu odborný – „neodborný“ jazyk je důraz na rozlišování stupňů odbornosti, ať už v (odborných) textech, nebo u mluvčích (srov. také Roelcke 1999: 20–21; Gambier 2016: 5).

³⁶ Je samozřejmě nutno počítat s tím, že bude docházet k banalizacím. V církevním prostředí se např. běžně (a to i mezi věřícími) banalizuje termín *farář* – používá se pro označení jakéhokoliv kněze (ať už se jedná skutečně o administrativně-pastoračního správce farnosti ve smyslu vymezeném kanonickým právem nebo o „pomocného“ kněze bez vlastní farnosti či o duchovního jiné křesťanské denominace). Zcela správné užívání termínů lze předpokládat u odborníků a vyžaduje-li to situace (např. výukové materiály na teologických fakultách, překlady vysoce odborných příruček, jakým je *Kodex kanonického práva* apod.).

znepokojuvat). Toto řešení je možné, neomezujeme-li také pojetí horizontálního subkódu pouze na odborný (vědecký) jazyk.

Dle konceptu dělení horizontálních subkódů, naznačeného ve 2.3.3, by se mohlo zdát, že lexikum běžné každodenní komunikace je těžko zařaditelné. Lingvisté někdy hovoří o univerzáliích, které jsou zobrazovány ve všech jazycích (byť se značnými kulturně rozličnými důrazy) – např. teplo a zima, den a noc, zvířecí a živočišná říše, tělesné potřeby člověka, psychologické stavy člověka apod. (Legrand-Gelber 1980: 48–49, odkazující na George Mounina). Toto lexikum můžeme zařadit mezi „běžné jazykové prostředky“, které jsou potenciálně sdílené všemi subkódy. Je však třeba mít na paměti, že subkód není pouze inventářem lexika, ale subsystémem jazyka se všemi rovinami (fonologickou, lexikální, morfosyntaktickou). Tematické členění jazyka, bez vyloučení neodborných „běžných“ jazykových prostředků, lze tedy naznačit následujícím schématem:

subkódy vědy a vzdělávání	subkódy ekonomické oblasti	subkódy politicko- právní oblasti	subkódy kulturní a náboženské oblasti	subkódy rodinné oblasti
„běžné jazykové prostředky“				

Schéma č. 2: Dělení horizontálních subkódů a běžné jazykové prostředky

2.3.5 Shrnutí: odborný jazyk a horizontální subkód

Přes svůj dlouhý vývoj jsou koncepty odborného jazyka nejednotné a jsou spojeny s některými otázkami a problémy: lze hovořit o odborném „jazyce“, nebo o odborném lexiku a syntaktických zvláštlostech užívaných při projevech na odborné téma, o odborném textu či diskurzu odborníků? Jakým způsobem členit odborné jazyky vzhledem k obrovskému a nepřehlednému množství vědních oborů a specializací? Je přijatelné členění odborných jazyků podle mimojazykových kritérií, vzhledem k tomu, o jak nesourodé sémiotické systémy se může jednat? Jaký je vztah odborného a „neodborného“ jazyka? Lze hovořit o odborném jazyku, když se v komunikační praxi mísí různé obory lidského vědění a poznání? Lze hovořit o odborném jazyce sportu či náboženství? Otazníky kolem konceptů odborných

jazyků jsou tak velké, že se tyto koncepty zdají být až zavrhovány (v zahraniční literatuře) ve prospěch analýzy diskurzu odborníků.

Koncepty odborných jazyků mají dlouhou tradici a není třeba je zavrhovat, navíc v současné době je důraz kladen na mluvčí a jejich kompetence. Naznačili jsme však, že koncept horizontálního subkódu může být ke konceptům odborného jazyka komplementární a může pomoci při řešení některých otázek spojených s koncepty odborného jazyka: horizontální subkód není pouze lexikum, nebo souhrn syntaktických zvláštností, nebo odborný text, nebo pouze kompetence mluvčích, ale zahrnuje v sobě všechny tyto aspekty (podsystem celku národního jazyka vyznačujícího se lexikálními a morfo-syntaktickými zvláštnostmi, uplatňovaný ve specializovaných promluvách na specializované téma a ovládaný odborníky). Podtrhli jsme, že se jedná o jazykový útvar a podstatnými kritérii pro určení, jaké jazykové prostředky spadají a jaké jazykové prostředky nespádají do daného horizontálního subkódu, je označované téma. Samotný subkód je pak charakterizován právě zvláštními jazykovými prostředky. Jazykové prostředky horizontálního subkódu mohou být použity i v textech nevznikajících přímo v daném oboru (např. jazykové prostředky diplomatického či náboženského subkódu mohou být uplatněny v publicistických textech), zčásti je může ovládat i mluvčí, který není odborníkem v daném oboru (např. žurnalista).

Jako jednu z výhod horizontálního subkódu podtrhujeme právě jeho vyčlenění dle jazykových kritérií (pokud by se např. výzkumem nepotvrdila existence zvláštních jazykových prostředků užívaných v oblasti katolické teologie, nebudeme hovořit o teologickém subkódu, či o teologické subvarietě jakožto součásti vyššího celku). Naznačili jsme možné tematické členění jazyka na subkódy dle sociálních interakcí, na subkódy vědy a vzdělávání, subkódy ekonomické oblasti, subkódy politicko-právní oblasti, subkódy kulturní a náboženské oblasti a na subkódy rodinné oblasti. Jelikož tyto subkódy slouží ke komunikaci při daných sociálních interakcích nebo o těchto sociálních interakcích, nejedná se pouze o odborné jazyky. Odborný jazyk chápeme jako hyponymum, jako součást daného horizontálního subkódu (např. odborný jazyk katolické teologie jako součást subkódu katolického náboženství; odborný jazyk oboru mezinárodní vztahy jako součást subkódu diplomacie a zahraniční služby státu). Není tudíž problematické hovořit o horizontálním subkódu náboženství, sportu, státní správy či rodinné oblasti. Dílčí součást (horizontálního) subkódu označujeme jako „subvarieta.“

Jestliže přijmeme Šabršulovy teze, že jazyk existuje ve svých subkódech a že většinou jazykových prostředků sdílí subkód s jinými subkódy (viz např. Šabršula 2008: 10–11), pak je možné tematické členění jazyka naznačit schématem naznačeným v předešlé podkapitole. „Běžné“, ne odborné lexikum a jazykové prostředky nejsou v protikladu ke „zvláštnímu“, odbornému lexiku a ke zvláštním jazykovým prostředkům, ale jsou sdíleny všemi subkódy, tedy mluvčí jich spolu s odbornými horizontálními subkódy využívají při svých promluvách při určitých sociálních interakcích nebo o určitých sociálních interakcích. Mluvčí může podle potřeby (označovaná témata, vztah k adresátovi) při promluvě samozřejmě čerpat z různých (horizontálních a vertikálních) subkódů (srov. Šabršula 2008: 14–16), není tedy ani zapotřebí se znepokojovat otázkou, jak pojmut „odborný jazyk“, když se při odborných promluvách často mísí různé obory lidského vědění a poznání.

2.3.6 Odborný styl

V české jazykovědné tradici je problematika odborného vyjadřování pokryta především konceptem odborného stylu, vycházejícím z teorie funkčních jazyků. Havránek ve svém schématu čtyř funkčních jazyků přiřazuje dvěma z nich odbornou funkci: pracovní (věcný) jazyk plní funkci prakticky odbornou, vědecký jazyk plní funkci teoreticky odbornou (Havránek 1932: 67). Právě oblast odborného vyjadřování je podle něj výsostnou doménou spisovného jazyka: „Oblast o d b o r n é h o vyjadřování p r a k t i c k é h o je vyhrazena skoro jen spisovnému jazyku a v ě d e c k é h o úplně jen jemu“ (Havránek 1932: 42, proložení v originálu). Havránek považuje za podstatnou funkci spisovného jazyka intelektualizaci, která kulminuje právě ve vědeckém jazyce: „I n t e l e k t u a l i s a c í spisovného jazyka [...] rozumíme přizpůsobování jazyka k tomu, aby jeho jazykové projevy mohly býti určité a přesné, podle potřeby abstraktní a aby byly schopné vyjádřiti souvislost a složitost myšlení, tedy zesilování intelektuální stránky řeči.“ (Havránek 1932: 45). Intelektualizace spisovného jazyka se podle Havránka nerealizuje pouze abstraktními termíny, ale také specifickou gramatickou strukturou, zvl. syntaxí (Havránek 1932: 46; Havránek 1963: 14). Spisovný jazyk nemá sloužit ke kultivovanému vyjadřování pouze např. v oblasti vědecké nebo administrativně-právní, ale také v oblasti filozoficko-náboženské (z tezí PLK 1929, převzato z Kaderka 2016: 183).

Druhy funkčních jazyků byly později přeneseny na druhy funkčních stylů (prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký, dále administrativní a řečnický) (Jelínek 2002: 450). V *Encyklopedickém slovníku češtiny* je odborný styl charakterizován jako: „Funkční styl s nejvyhraněnější funkcí věcně informační. Slouží k přesnému, systematizovanému a obvykle i explicitnímu zprostředkování informací, analýz a teoretických úvah v oblasti vědy, techniky a vůbec odborné praxe“ (Jelínek 2002: 454).

Odborný styl se tradičně dělí, jako Havránkovy funkční jazyky, na teoretický (vědecký) a praktický. Někdy je za odborný považován i styl učební. Rysy odborného a publicistického stylu má styl odborně-popularizační. Styly bývají rozlišovány také dle jednotlivých disciplín (Jelínek 2002: 454–455). Ve *Stylistice mluvené a psané češtiny* je rozlišen ve sféře odborné komunikace styl komunikace vědecké, akademické, populárně naučné a prakticky odborné (Kaderka 2016: 182). Pro odborný styl je za neodmyslitelné považováno používání odborného lexika, terminologie. Charakteristické jsou ale rovněž některé syntaktické zvláštnosti. Typická je mimo jiné kondenzace větné stavby (např. Jelínek 2002: 455; Müllerová 1989: 23–24). Kondenzace je dosahováno kromě jiných prostředků také používáním nominálních konstrukcí, za pomoci verbálních substantiv (*zaměření, tážení se, nalézání* apod.) nebo adjektiv (*probíhající*). Typické jsou rovněž konstrukce s několika genitivy (Müllerová 1989: 23–24, *vrchol procesu sebepřekračování*). Eva Müllerová (Müllerová 1989: 23–24) považuje pro odborný styl za charakteristické také používání slovesně jmenných vazeb, např. *provést rozdělení*. Tyto morfologicko-syntaktické rysy odborného projevu jsou velice patrné v našem zkoumaném korpusu náboženských textů.

Vedle lexikálních a syntaktických zvláštností odborného stylu se hovoří také o zvláštnostech textových (např. textová koherence, přehledné uspořádání témat v textu, odkazy na cizí literaturu, srov. Jelínek 2002: 455; Kaderka 2016: 204–206).

Pro praktický odborný styl je příznačná nižší míra užívání termínů a syntaktické kondenzace i složitých souvětí (Jelínek 2002: 454–455).

Koncepty subkódu a stylu byly podrobněji srovnány v podkapitole 1.2. Odborný styl není subsystém jazyka vyznačující se lexikálními a morfo-syntaktickými zvláštnostmi, ale způsob výběru a uspořádání jazykových prostředků v promluvách, které mají vyjádřit odborný obsah. Odborný styl rozhodně není charakterizován pouze zvláštnostmi lexikálními (na rozdíl od některých konceptů odborného

„jazyka“). Odborný styl je v české stylistické tradici dělen především na teoretický (uvnitř vědecké komunity) a praktický (např. při komunikaci mezi odborníky a laiky, při úřední korespondenci, při běžné pracovní komunikaci apod.). Horizontální subkódy se oproti tomu primárně člení dle oboru (v našem pojetí dle různých oblastí sociálních interakcí). Ne všechny horizontální subkódy však musejí sloužit ke sdělování odborného obsahu (např. biblická subvarieta náboženského subkódu). Náboženský styl také není totožný s odborným stylem. Styl teologických rozprav je však v *Encyklopedickém slovníku češtiny* charakterizován jako odbornému stylu blízký (Kraus 2002: 453). Rysy odborného stylu dle našeho názoru mají i oficiální církevní texty (papežské encykliky, dokumenty Druhého vatikánského koncilu, katechismy, apod.).

2.4 Subkód katolické církve³⁷

2.4.1 Náboženský styl, teolekt, náboženský diskurz, subkód

Jestliže se lingvisté zabývají „náboženským jazykem“, označují jej jako náboženský styl, náboženský diskurz, náboženský subkód či jinak? Zaměříme se na zájem jazykovědců o studium „náboženského jazyka“ u nás a ve světě a především na to, jaký koncept obvykle lingvisté používají pro práci s nábožensky zaměřenými komunikáty.

Vzhledem k české stylistické tradici není příliš překvapující, že se v české lingvistice objevuje označení *náboženský styl*, který se realizuje v různých žánrech. Jedná se ovšem o poměrně nový termín. *Náboženský styl* se objevuje v klasifikaci funkčních stylů M. Jelínka v *Příruční mluvnici češtiny* (Grepl aj. 1995), kde figuruje jako příklad ideologického stylu se získávací funkcí (Kvítková 2005: 30).

---

³⁷ Zkoumaný subkód označujeme spíše jako *subkód katolické církve*, než *subkód katolického náboženství*. Spojení *katolické náboženství* není v českém jazyce příliš ukotvené – na rozdíl od francouzského jazyka, kde se běžně používá syntagma *la religion catholique*. Rozhodně tím ale nemáme na mysli, že by se jazykové prostředky tohoto subkódu používaly pouze uvnitř církevního společenství. Katolická církev a v ní se utvářející náboženský systém jsou ovšem každopádně nerozlučně spjaté entity.

V *Encyklopedickém slovníku češtiny* je náboženský (sakrální) styl definován jako „dosud těžko vymezitelný a definovatelný; obtíže vyplývají jednak z významové plurality pojmu náboženství, jednak z různorodosti forem náboženské komunikace.“ (Kaderka 2002: 453, srov. Kvítková 2005: 30). Někteří lingvisté vyčlenění samostatného náboženského stylu ani nepovažují za opodstatněné. K tomu Naděžda Kvítková namítá:

I když někteří představitelé naší lingvostylistiky o oprávněnosti náboženského stylu pochybují a uvažují pouze o náboženské komunikační sféře, vymezení náboženského stylu jako svébytného stylu podporuje skutečnost, že styl dnes nechápeme pouze jako výběr a uspořádání jazykových prostředků, ale i jako jednotící integrační princip (Hausenblas, 1996), jako záležitost celé komunikace, kdy má styl stránku jazykovou i mimojazykovou a zahrnuje v sobě i stránku tematickou (Kvítková 2005: 31).

Dodejme, že některé žánry v náboženské komunikační sféře jsou těžko přiřaditelné k jinému funkčnímu stylu, zvláště modlitba (jakožto komunikační akt, kterým se věřící člověk obrací s chválou, s díkem nebo s prosbou k transcendentnu nebo liturgická modlitba, kde kněz či předsedající liturgie vede dialog s věřícími dle předepsaných liturgických formulářů a kde se kněz či lid či všichni společně obracejí v hlasitých předepsaných či, v určitých momentech, v tichých individuálních modlitbách k Bohu).

O stylu církevní komunikace (jako synonyma je uváděn styl církevní, náboženský, sakrální, duchovní, teologický, religiózní) je stručné pojednání také v *Současné stylistice* (Čechová – Krčmová – Minářová 2008: 101–102). Tento styl je charakterizován ne jednou funkcí, ale církevní komunikační sférou; jde tedy napříč různými funkčními styly. Ve stylu církevní komunikace se uplatňuje styl odborný (v teologických pojednáních), publicistický (v církevní publicistice), rétorický (v kázáních), umělecký (v Bibli, v náboženských písních apod.), administrativní (v církevních úředních textech), styl běžné komunikace (běžná komunikace věřících) aj. (Čechová – Krčmová – Minářová 2008: 102; srov.

Kaderka 2002: 453; Kvítková 2005: 30–31).³⁸ Komunikace v církevní sféře je charakterizována jako mnohotvárná a různorodá.

Náboženský styl (*religióznny štýl*) popsal již v roce 1992 také Jozef Mistrík (Mistrík 1992). Dle Mistríka lze náboženský styl zařadit mezi jiné funkční styly, nebo jej kvalifikovat jako specifický styl využívající všechny možné verbální i neverbální prostředky (Mistrík 1992: 82). Dále Mistrík hodnotí náboženský styl jako subjektivní a blízký stylu uměleckému a řečnickému: „Svojou základnou črtou patří medzi subjektívne štýly, stojac bližšie k umeleckému a rečníckemu štýlu“ (Mistrík 1992: 82).

Ačkoliv studium náboženského jazyka není v české lingvistice příliš oblíbeným a rozšířeným tématem (na rozdíl od lingvistiky polské), komunikáty s náboženskou (křesťanskou) tematikou a v nich použitými jazykovými prostředky se u nás zabývá celá skupina autorů. Reprezentativní ukázkou je sborník *Specifika církevní komunikace* z roku 2005.³⁹ Sborník se nese v duchu analýzy různých žánrů náboženského stylu (např. kázání, církevní publicistika, modlitba, náboženská píseň). Charakter náboženských komunikátů a v nich použitých jazykových prostředků není vždy označován přímo jako *náboženský styl*. Setkáváme se také například s pojmenováním *liturgický jazyk* (nebo *jazyk liturgie* – Lašťovičková 2005: 67–75). Bohoslužbu charakterizují autoři sborníku jako *komunikační událost* (Kvítková 2005: 38; Kovalčík 2005: 45–66). Dle J. Hubáčka lze na náboženskou

---

³⁸ V *Encyklopedickém slovníku češtiny* jsou oproti tomu jmenovány dílčí náboženské styly jako styl kazatelský, styl bohoslužebný, styl modliteb. Styl teologických rozprav je charakterizován jako odbornému stylu blízký, ne jako s odborným stylem totožný (Kaderka 2002: 453).

³⁹ Bayerová, Naděžda aj. (2005): *Specifika církevní komunikace*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. Autoři N. Bayerová, I. Bogoczová, M. Grygerková, J. Hubáček, Z. Kovalčík, N. Kvítková, M. Lašťovičková, E. Minářová, V. Vydrová, M. Zončová) Jazykovými prostředky náboženské komunikace se u nás dále zabývají např. R. Göttlicher, K. Komárek, S. Pastyřík, M. Havlík a další (srov. Kvítková 2005: 29–42). Slang v církevním prostředí popisuje M. Grygerková (2006). Staršími i novějšími českými překlady Bible, také z jazykového hlediska, se zabývá např. J. Bartoň (2013).

komunikaci nahlížet také jako na *sociolekt* v širokém slova smyslu (Bayerová et al. 2005: 9).⁴⁰

Česká germanistka a translatoložka Eva Hrdinová používá někdy pro „náboženský jazyk“ označení *subkód*, a to v Šabršulově pojetí:

Pokud uvažujeme o jazyce jako uzavřeném systému vzájemně se podmiňujících prvků, popřípadě jako systémů, pak můžeme pro útvar nazvaný výše v obecném smyslu slova „náboženský jazyk“, [sic] v této práci užít pojmu subkód, a to ve smyslu jazykového subsystému sdílejícího „většinu výrazových prostředků s ostatními subsystémy daného jazyka“ (Šabršula/Svobodová/Krejzová 1983, 296) (Hrdinová 2013: 43).

V zahraniční literatuře se pro „náboženský jazyk“ objevuje specifické označení: *teolekt*. Německy píšící lingvista Albrecht Greule označuje jako „Theolekt“ jazykovou varietu, která se uplatňuje v komunikační sféře definované jedním nebo více náboženstvími. *Teolekt* může mít psanou, zpívanou nebo mluvenou podobu (Greule – Kucharska-Dreiβ 2011: 11–12). Jazykovědná disciplína, která zkoumá jazykové prostředky, pomocí kterých mluvčí vyjadřují svůj vztah vůči transcendentnu, je pak označována jako *teolingvistika*: „[...] dann ist Theolinguistik die Wissenschaft, die sich mit den Sprachformen befasst, in denen die Menschen diese Beziehung zum Theos ausgedrückt haben und ausdrücken.“ (Greule – Kucharska-Dreiβ 2011: 12).⁴¹ Základním předpokladem teolingvistiky je podle A. Greuleho premisa, že nesmí vylučovat z hledáčku svého zájmu žádné náboženství, a to ani náboženství „pohanská“ nebo přírodní (Greule – Kucharska-Dreiβ 2011: 12). Pojem *teolingvistika* byl zaveden v polovině 70. let 20. století belgickým anglistou Jeanem-Pierrem van Noppenem (Greule – Kucharska-Dreiβ 2011: 12; srov. Lašťovičková 2013: 17). Dějiny teolingvistiky detailně popisuje ve své disertaci *Language of Prayer* Michaela Lašťovičková (Lašťovičková 2013: 16–24). Od

---

⁴⁰ V podtitulu grantového projektu, který dal vzniknout tomuto sborníku, je také zdůrazněno sociolingvistické hledisko: *Specifika v českém církevním prostředí (sociolingvistický pohled)* (Bayerová et al. 2005: 11).

⁴¹ „[...] pak je teolingvistika vědou, která se zabývá takovými podobami jazyka, ve kterém lidé vyjadřovali a vyjadřují tento vztah k božskému.“

počátku tohoto oboru v 60. letech 20. století byla teolingvistika spojená především s anglicky píšícími autory (D. Crystal, W. J. Samarin, Ch. Ferguson aj.). Postupně se o otázky „náboženského jazyka“ zajímali spíše religionisté nebo teologové než jazykovědci. Nové teolingvistické impulzy však přišly z Polska (Lašťovičková 2013: 16–17) a z Německa, především z okruhu germanistů.

Na germanistické konferenci *Ge-SuS-Linguistik-Tagen* ve Vratislavi v roce 2006 svolala lingvistka Elżbieta Kucharska-Dreiß (Vratislav) poprvé v dějinách lingvistiky sekci „Theolinguistik“. Spolu s profesorem Albrechtem Greulem (Řezno) se vzhledem k nebývalému a nečekanému zájmu germanistů o teolingvistiku rozhodli, že založí mezinárodní pracovní skupinu „Teolingvistika“: *Internationaler Arbeitskreis Theolinguistik (IAK Theolinguistik)*. *IAK Theolinguistik* pořádá každý rok v Evropě konference, kde se lingvisté zabývají „náboženským jazykem“ z různých hledisek. Pro každou konferenci je vyhlášeno určité téma.⁴² Přispívající teolingvisté nejsou zdaleka pouze germanisté. Albrecht Greule a Elżbieta Kucharska-Dreiß také editují řadu sborníků *Theolinguistica (Internationaler Arbeitskreis Theolinguistik)*, on line: <http://www.theolinguistik.de/index.html>, cit. 27. 11. 2020; Greule – Kucharska-Dreiß 2011: 11).

Podle Albrechta Greuleho (Greule – Kucharska-Dreiß 2011: 13) se teolingvistika nemá zaměřovat na jedno náboženství, na jeden jazyk, ani výhradně na rovinu spisovného jazyka. Možné jsou jak studie synchronní, tak diachronní. Vítány jsou studie komparativní (srovnávající různé jazyky, ale také jazykové projevy v různých náboženstvích). Teolingvisté mohou analyzovat veškeré jazykové roviny (fonetiku, morfologii, syntax, lexikum, frazeologii, texty, pragmatické aspekty apod.). Záběr možných témat a aspektů v teolingvistice je takřka nepřeborný.

---

⁴² Např. v roce 2016 v Brně byl tématem vztah jazyka náboženství a jazyka politiky, v roce 2017 v maďarském Miškovci vliv protestantismu na náboženskou komunikaci, v roce 2018 ve francouzském Montpellier mluvení a psaní o „jinověrcích“, v roce 2019 nároky na současnou náboženskou komunikaci.

Nebývalý zájem o obor vykazují polští lingvisté (např. Marzena Makuchowska, Stanisław Mikołajczak, Małgorzata Rybka, Maria Wojtak a mnoho dalších; viz Laštovičková 2013: 23). Studium náboženského (zvl. katolického) jazyka se stalo po pádu komunismu jedním z nejoblíbenějších témat polské lingvistiky (Greule – Kucharska-Dreiß 2011: 16). V polské Akademii věd byl dokonce založen „Spolek pro náboženský jazyk“ (*Zespół Języka Religijnego*) (Laštovičková 2013: 23; Greule – Kucharska-Dreiß 2011: 17).

Ve Francii není dle našich poznatků „náboženský jazyk“ příliš oblíbeným objektem jazykovědných studií. Výjimku tvoří lexikografické a terminografické práce (např. Feuillet 2010, Feuillet 2011, Le Tourneau 2005, Bologne 1994). Při katolické univerzitě v Lyonu (*Université catholique de Lyon*) působí centrum pro studium náboženského diskurzu CADIR (*Centre pour l'Analyse du Discours Religieux*). Dle vyjádření vedoucí centra Anne Pénicaud se jedná v současnosti pravděpodobně o jediné frankofonní centrum studia náboženského diskurzu, které se opírá o jazykovědu. Středem zájmu centra CADIR je nicméně sémiotická četba a interpretace Bible (ne studie zaměřené např. na některou rovinu jazykových jednotek). CADIR od roku 1976 vydává čtvrtletně časopis *Sémiotique et Bible*, pořádá odborná kolokvia a organizuje formační kurzy zaměřené na čtení Bible s porozuměním jejím textům (*CADIR – Centre pour l'Analyse du Discours Religieux*, on line: <https://cadir-recherche.bible-lecture.org/qui-sommes-nous/>, cit. 27. 11. 2020).

Ve frankofonní literatuře se dále objevují translatologické studie zaměřené na překlad náboženských, především biblických textů (např. Guggenheim et al. 2005).

V roce 2001 byl vydán sborník *Le discours religieux, son sérieux, sa parodie en théologie et en littérature* (Beaude – Fantino 2001). Příspěvky se zabývají náboženským diskurzem z literárního, teologického a exegetického hlediska, jak v jeho vážné podobě (v teologické literatuře), tak v jeho parodické podobě (v umělecké literatuře).

Mnozí frankofonní autoři analyzují náboženské texty z teologického hlediska či z hlediska teorie komunikace (např. Douyère 2015; Dufour 2014; Prémard 2009 a další).

Každopádně se zdá, že ve frankofonním prostředí jsou náboženské texty analyzovány spíše než z hlediska jazykovědného (teolingvistického) z hlediska teologického, sémiologického, literárního, kulturního apod.

Jakým způsobem tedy lingvisté v zahraničí a v České republice označují komunikáty s náboženskou tematikou, či koncepty, které tyto komunikáty vystihují? Nelze zjednodušeně říci, že v české literatuře je „náboženský jazyk“ označován jako náboženský styl a v zahraniční literatuře jako teolekt. Záleží na konceptu a úhlu pohledu, se kterým pracuje daný lingvista nebo směr. Ačkoliv (vzhledem k české stylistické tradici) v české jazykovědě převažuje pohled na náboženské komunikáty jako na náboženský styl a jeho žánry, vyskytují se i jiné pohledy – objevují se termíny *komunikáty ve sféře náboženské komunikace* (Kvítková 2005), *(liturgický) jazyk* (Lašťovičková 2005), *sociolekt* (Hubáček, viz Bayerová et al. 2005), *subkód* (Hrdinová 2013) aj.

Ani v zahraniční literatuře se označení *teolekt* nezdá být pro „náboženský jazyk“ zatím příliš etablované. V samotném sborníku, ve kterém A. Greule vysvětluje termín *Theolekt* (Greule – Kucharska-Dreiß 2011: 11–12), používají autoři spíše označení *religiöse Sprache* („náboženský jazyk“ – např. Przyczyna, Meier, Makuchowska) nebo *religiöser Diskurs* („náboženský diskurz“ – např. Mikulová, Makuchowska). Dle úhlu pohledu nebo dle jejich zájmu píší autoři sborníku také o *funkčních stylech náboženského jazyka* (Przyczyna) či o textových typech (*Textsorten*) v rámci náboženského diskurzu (např. Mikulová, Makuchowska, Śniadecka).

V anglicky psané studii, která pohlíží na náboženskou komunikaci především ze sémantického a z filozofického hlediska (Cole – Lee 1994), je používáno označení *religious language*.

Ve frankofonní literatuře se v souvislosti s náboženskými komunikáty zřejmě nejběžněji používá termín *le discours religieux* („náboženský diskurz“, viz např. CADIR – *Centre pour l'Analyse du Discours Religieux* či Beaudé – Fantino 2001).

2.4.2 Členění subkódu katolické církve

Náboženské komunikáty a v nich užitá jazyková prostředky jsou velice rozmanité. Podle toho, jak lingvisté nahlízejí na „náboženský jazyk“, se snaží i o klasifikaci různých náboženských funkčních stylů, náboženských komunikátů, náboženských textů, náboženských diskurzů apod.

Naděžda Kvítková rozlišuje ve sféře náboženské komunikace komunikáty v zásadě podle producenta a recipienta komunikace: komunikáty obracející se k transcendentnu (liturgie, modlitby), komunikáty uvnitř církevního společenství (písemné, např. pastýřské listy, teologická a katechetická literatura; ústní, např. neformální komunikace uvnitř menších církevních společenství), ekumenická komunikace mezi církvemi a komunikace adresovaná „nevěřícím“ (Kvítková 2005: 29).

Jestliže lingvisté hovoří o náboženském stylu, jsou si dobře vědomi, že jedním z jeho základních rysů je velká různorodost (od jazykových prostředků v *de facto* uměleckých textech Bible a od vysokého poetického stylu liturgických textů, přes administrativní a publicistický styl, až po hovorové neformální a individuální projevy v každodenních rozhovorech věřících, v osobních modlitbách, případně v kázáních; srov. 2.4.1).

Polský teolog Wiesław Przyczyna rozlišuje v tomto smyslu několik funkčních stylů náboženského jazyka: hovorový, oficiální, úřední, vědecký, publicistický a literární styl (Przyczyna 2011: 19–30).

Naděžda Kvítková rozlišuje v rámci náboženského stylu několik žánrů. Za základní prototext náboženské (křesťanské) komunikace označuje Bibli. Jako další žánry náboženské komunikace Kvítková uvádí modlitbu, duchovní píseň, duchovní promluvu, svědectví, odborné teologické texty, pořady s náboženskou tematikou ve veřejnoprávních médiích aj. Bohoslužebný obřad Kvítková charakterizuje jako komunikační událost (Kvítková 2005: 30–39).

Jozef Mistrík rozlišuje podle formy a funkce komunikátů dva základní druhy žánrů v rámci náboženského stylu (*religiózný štýl*): katechetické žánry (Bible, katechismus, kázání apod.) a konfesijní žánry (osobní modlitby, obřady spojené s přijímáním svátostí, bohoslužby, náboženské písně apod.) (Mistrík 1992: 88). Mistríkovo dělení žánrů náboženského stylu jakoby odkazuje na dva základní prototypy náboženské komunikace: mýtus a rituál (srov. např. Hrdinová 2013: 46). Z hlediska textové lingvistiky bývají rozlišovány také textové typy v náboženské komunikační sféře: kanonické texty (Bible a posvátné texty jiných náboženství), heterogenní bohoslužebné texty, osobní modlitby a svědectví, úřední texty, texty katecheticko-didaktické a vědecko-teologické, náboženské umělecké texty (např. náboženská poezie) a náboženská publicistika (Greule – Kucharska-Dreiβ 2011:

14–15). Podle E. Kucharské-Dreiß je však třeba kritéria pro klasifikaci náboženských textů ještě hledat (Greule – Kucharska-Dreiß 2011: 14–15).

Taxonomie stylů, žánrů, textů náboženského jazyka jsou různými autory klasifikovány obdobně, a to podle mimojazykových i jazykových kritérií. K mimojazykovým kritériím patří oblasti života náboženského společenství (zdrojový posvátný text, jeho teologické výklady, kázání, výuka náboženství, osobní svědectví a misijní činnost, bohoslužebné modlitby, osobní modlitby aj.). Jazyková kritéria jsou především stylistická (užití hovorového, vědeckého, publicistického, uměleckého stylu atd.).

Pokud „náboženský jazyk“ (v případě této práce „jazyk katolické církve“) označíme jako subkód, na jaké části, „subvariety,“ jej lze schematicky rozčlenit? Stejně jako je možno vyčlenit jednotlivé subkódy jazyka na horizontální a vertikální ose, je možno v rámci jednoho subkódu vyčlenit jeho jednotlivé subvariety. Za zásadní pro vyčlenění konkrétní subvariety je opět nutno považovat jazyková kritéria (existence zvláštního lexika, syntagmat, frazémů, morfosyntaktických zvláštností, případně textových zvláštností apod.). Pro prvotní náčrt vnitřní architektury subkódu katolické církve je však třeba si pomoci mimojazykovými kritérii. Jako vodítko nám poslouží oblasti činností církve (různé typy interakcí v církevním společenství) a hlavní zdroje obsahu její víry. S tím souvisejí různé typy textů a komunikátů vznikajících uvnitř církve.

Církev sama za své hlavní poslání považuje evangelizační (misijní) činnost, slavení liturgie a modlitbu, utváření bratrského společenství a diakonickou (charitativní) činnost: „Jeho vnitřní život [křesťanského společenství] spočívající v modlitbě, naslouchání Božímu slovu a tomu, čemu učili apoštolové, v bratrské lásce a v lámání chleba, tento život nabývá svého plného významu jen tehdy, stávali se i svědectvím, budí-li obdiv, vede-li druhé k obrácení – stává se hlásáním radostné zvěsti (*Evangelii nuntiandi*, čl. 15).

V katolické církvi jsou uznávány tři zdroje obsahu víry, které jsou považovány za nerozlučně spjaté: Bible (Písmo svaté), tzv. tradice (předávání víry církve od dob apoštolů po celé dějiny) a učitelský úřad církve (magisterium, které je nesené biskupy v jednotě s autoritou římského biskupa, papeže) (srov. *Dei Verbum*, čl. 7–10).

Oblasti činnosti církve a zdroje její víry mohou sloužit jako první vodítka pro rozčlenění katolického subkódu. Zásadní význam pro vyčlenění určité subvariety, podútvary, budou mít ovšem jazyková kritéria.

V první řadě vyčleňujeme subvarietu biblickou. Bible je základním zdrojem víry církve a biblické jazykové prostředky jsou hojně uplatňovány v ostatních komunikátech na téma katolické náboženství (zvl. v teologických, magisteriálních a liturgických textech). „Základní prototext, z něhož čerpají svou tematiku i jazykové ztvárnění všechny ostatní žánry náboženského stylu, je pro křesťany Bible.“ (Kvítková 2005: 32).

Na Bibli lze pohlížet jako na významnou antickou starověkou literární památku. Z náboženského hlediska je však Bible (Písmo svaté) souborem posvátných textů židovství a křesťanství. Význam slova, Písma svatého, je v „náboženstvích Bible“ zcela zásadní a životodárné: v Janově evangeliu Ježíš deklaruje: „Slova, která jsem k Vám mluvil, jsou Duch a život.“ (ČEP Jn 6, 63); ve známém úryvku na začátku Janova evangelia je Princip, skrze který Bůh stvořil svět, Ježíš, označován jako Slovo: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh“ (ČEP Jn 1, 1). Z náboženského hlediska není Bible pouze souborem starověkých příběhů a filozofických úvah, ale živým slovem, skrze které k lidem v jejich konkrétních životních situacích promlouvá Bůh: „Bible představuje pro křesťany (a Starý zákon i pro židy) *knihy, knížky* obsahující Boží zjevení. [...] Písmu také říkáme Boží slovo. To proto, že v něm k nám mluví skrze lidská slova a skrze události lidských dějin Bůh.“ (Vlková 2004: 8, proložení v originálu). Bible je teologií považována za knihu inspirovanou Bohem, avšak vzniklá prostřednictvím lidských autorů, s jejich konkrétními schopnostmi a dobovými a kulturními okolnostmi. „Bůh tedy hovoří skrze lidi a lidskými slovy.“ (Vlková 2004: 13). Teoložka Gabriela Vlková (Vlková 2004: 13–14) si všímá funkcí řeči v Bibli:⁴³ informace (Bible informuje o událostech a osobnostech), sebevyjádření (v Bibli je vyjádřen Boží zájem i obavy o člověka, jako i radosti či obavy lidských postav),

---

⁴³ Ty odpovídají Bühlerově reprezentativní, expresivní a apelativní funkci řeči, srov. Šabršula – Svobodová – Krejzová 1983: 41.

výzva (Bible obsahuje příkázání, předpisy, povolání ke konkrétním úkolům, především však apeluje k lásce a přimknutí člověka k Bohu a k bratrské lásce mezi lidmi navzájem).

Křesťanská Bible se člení na Starý zákon (46 knih, z toho 7 deuterokanonických knih není uznáváno židy a evangelikálními křesťany) a na Nový zákon (27 knih). Původními jazyky Starého zákona jsou hebrejšтина, v menší míře aramejšтина a podoba řečtiny zvaná koiné. V koiné byl sepsán také Nový zákon (Vlková 2004: 34–36; 46).

Uvažujeme-li o biblických textech a jejich vlivu na jazykové prostředky celého katolického subkódu, je třeba hovořit spíše o biblických překladech.⁴⁴ V západní katolické církvi měl zásadní význam překlad sv. Jeronýma (kolem r. 347–420) do latiny, tzv. Vulgáta. Tridentický koncil ji v roce 1546 prohlásil za jediný překlad uznávaný katolickou církví. V návaznosti na reformy Druhého vatikánského koncilu (1962–1965) byla přeložena nová verze Vulgáty, tzv. Neovulgáta (1979) (Le Tourneau 2005: 659–660). Liturgické a magisteriální texty v latinském jazyce tak do značné míry vycházely a vycházejí z oficiálního latinského překladu uznávaného západní katolickou církví (Kopecký 1998). Také v jednotlivých národních jazycích vznikají překlady Bible určené pro oficiální (zvl. liturgické) účely. Ve Francii vyšel nový liturgický překlad v roce 2013, původní v roce 1974 (Senèze 2013). V českých diecézích se při liturgii používá především tzv. Bognerův překlad, který vycházel v letech 1973 až 2006 (*Český katolický překlad* 2013; srov. Kovalčík 2005). Ve frankofonním i v českém katolickém prostředí však mají zásadní význam také dva překlady vycházející z původních biblických jazyků. *Jeruzalémská bible* (*La Bible de Jérusalem*, dílo tzv. Jeruzalémské biblické školy, poprvé vyšla francouzsky v roce 1955) (de Viviers 2017: 1291). V katolickém prostředí je rozšířen rovněž ekumenický překlad (*La Traduction oecuménique de la Bible*, francouzsky poprvé vyšel v roce 1975). Na francouzský překlad *Jeruzalémské bible* navázaly překlady do dalších národních

---

⁴⁴ Nejstarším překladem Bible je tzv. Septuaginta, překlad Starého zákona do řečtiny (3.–2. století př. n. l.). Východní křesťané ji používají dodnes (Le Tourneau 2005: 581).

jazyků. *Jeruzalémská bible* vyšla v r. 2009 také v češtině. V českém katolickém prostředí má však delší tradici *Český ekumenický překlad* (poprvé vyšel v roce 1979, Kvítková 2005: 33).

Jazykový styl Bible je do značné míry poetický. „Bible má nicméně blíže spíše k poezii než k vědeckým časopisům.“ (Northrop 2000: 28). Bible však primárně není estetickým literárním dílem, ale sdělením o (těžko vyjádřitelné) zkušenosti člověka s transcendentnem v tzv. dějinách spásy. S tím souvisí četné používání tropů, především metafory (v originálu a potažmo i v překladech). „Metafora čerpá především ze základní zkušenosti člověka v jeho základním vnímání okolního světa i sebe sama jako relativního středu světa [...]“ (Pokorný et al. 2005: 57). Není proto divu, že i základní biblické pojmy jsou vyjádřeny metaforou (*Otec, Syn, království Boží, vykoupení, znovuzrození* aj., srov. Pokorný 2005: 60). Ježíš v evangeliích své učení o Božím království vykládá často analogicky v podobenstvích:

Anebo je království nebeské, jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všechno, co má, a koupí (ČEP Mt 13, 45–46).

Styl Bible však není homogenní. Některé části Janova evangelia a listy sv. Pavla spíše než krásnou literaturu připomínají filozofické či teologické pojednání, což je vnímatelné i v překladech, např.:

Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče (ČEP Rm 8, 15)!

Značné stylistické rozdíly jsou pochopitelně také mezi Starým a Novým zákonem: „Starý zákon původně psaný v převážně paratactické hebrejštině má pokračování v Novém zákonu, jehož výchozím psaným jazykem byla výrazněji hypotaktická řečtina.“ (Kvítková 2005: 32).

Pro výzkum jazykového subkódu katolického náboženství v současných živých jazycích však musejí sloužit překlady. Mnohé z nich usilují o přenesení stylové rozrůzněnosti biblického originálu. O to se snažili např. překladatelé českého ekumenického překladu:

Na starší překladatelskou tradici jsme přitom navazovali úsilím o srozumitelnou, živou a melodickou řeč, která by věrně tlumočila smysl originálu. Snažili jsme se také naznačit různost slohu jednotlivých novozákonních knih a tak dnešnímu čtenáři lépe přiblížit působení na původní posluchače. (ČEP, Nový zákon: 5).

Vlastními jazykovými prostředky oproti biblickým výpovědím očividně disponují texty teologické. Katolická teologie využívá kromě biblických pojmů také nebiblickou terminologii (např. *hypostatická unie*, což odpovídá zhruba biblickému *Slovo se stalo tělem*, ČEP Jn 1, 14). Český teolog Ctirad Václav Pospíšil ovšem zdůrazňuje, že nebiblické termíny jsou jen pomocné: „Terminologie, které nepocházejí přímo z Písma, je nutno považovat za pomocné. Nikdy nelze tvrdit, že magisterium či teologická reflexe vyjadřuje některou pravdu lépe než zjevené Boží slovo [...] Biblická terminologie zůstane vždy tou základní a primární!“ (Pospíšil 2005: 98–99).

Teologie jakožto humanitní vědní obor vyučovaný na teologických fakultách se podle hlavního akcentu svého zájmu dělí na jednotlivé disciplíny, které mají vlastní terminologii (např. dogmatická teologie – *nature divine, hypostases, union hypostatique, théologie trinitaire, apollinarisme, monophysisme* / *božská podstata, hypostaze, trinitární teologie, apollinarismus, monofyzitismus*; teologická etika – *la dignité de la personne humaine, la loi naturelle, la subsidiarité* / *důstojnost lidské osoby, přirozený zákon, subsidiarita*). Každé teologické disciplíně (dogmatická teologie, fundamentální teologie, teologická etika, pastorální teologie, spirituální teologie a další specializace) by patrně mohla být přiřazena jazyková subvarieta. Teologické texty (odborné monografie, články v teologických periodících, teologické výkladové slovníky, přednášky na teologických fakultách a další) lze považovat v rámci katolického subkódu za odborné v pravém slova smyslu. Jako příklad (použití teologických termínů, nominalizací, v češtině genitivních konstrukcí, četných přívlastků, složitějšího souvětí, intertextuality) uvádíme úryvek z významného teologického slovníku Karla Rahnera a Herberta Vorgrimlera, který vyšel ve francouzském i českém překladu:

Suivant sa nature, comme présence durable de la Parole de Dieu divino-humaine, entendue, proclamée et efficace dans le monde, l'Église est l'unité en quelques sorte « sacramentelle » d'un signe et d'une réalité, qui ne peuvent être ni identifiés ni séparés l'un de l'autre (*sacrement premier) (Rahner – Vorgrimler, 1970: 149) / *Církev je v souladu se svou podstatou trvalou*

*přítomností božsko-lidského, slyšeného a hlásaného, účinného Božího slova ve světě, „svátostnou“ jednotou znamená a skutečnosti, jež se nedají ani identifikovat, ani od sebe oddělit (2. vat. LG 1.9.48; GS 42 aj.: ↑prvotní svátost) (Rahner – Vorgrimler 1996: 46).*⁴⁵

Vyčlenění subvariety teologie má již jen vzhledem k existenci zvláštní terminologie a k syntaxi typické pro odborné komunikáty své opodstatnění.⁴⁶

Dokumenty učitelského úřadu církve (magisteria) jsou pro věřící katolického vyznání závazného charakteru (ač v různé míře, podle typu dokumentu). K magisteriálním dokumentům patří koncilní dokumenty, katechismy, papežské encykliky, apoštolské exhortace, biskupské pastýřské listy apod. Vzhledem k tematice (otázky víry, mravů, vztahu církve k dnešnímu světu, evangelizace apod.) bývají napsány velice důstojným, někdy až těžko srozumitelným stylem. Otázkou je, zda se v těchto textech vyskytují zvláštní termíny, frazémy, kolokace, aby bylo možno vyčlenit zvláštní subvarietu magisteria. Při prvním zběžném pohledu to není zcela zřejmé. Církevní dokumenty totiž velice často odkazují na biblické pasáže nebo na teologii tzv. církevních Otců⁴⁷ a využívají biblickou a teologickou terminologii, např:

Il a plu à Dieu dans sa bonté et dans sa sagesse de se révéler en personne et de faire connaître le mystère de sa volonté (cf. Ep 1, 9) grâce auquel les hommes, par le Christ, le Verbe fait Chair, accèdent dans l'Esprit Saint, auprès du Père et sont rendus participants de la nature divine (cf. Ep 2, 18 ; 2 P 1, 4) (*Dei Verbum*, čl. 2).

---

⁴⁵ Některé francouzské termíny v této ukázce (*divino-humaine, sacramentelle, l'unité d'un signe et d'une réalité, identifier*), stejně jako jejich české ekvivalenty, nelze považovat za biblické.

⁴⁶ Zvláštnost teologické literatury spočívá mimo jiné v tom, že každý autor má svůj osobitý styl. Velice dlouhá souvětí například užívá současný český teolog C. V. Pospíšil: „Je-li tedy křesťanská teologie vskutku dialogická, přičemž první slovo patří nevyhnutelně Trojjedinému, jenž se nám daruje (nejsme to přece my, kdo se zmocňuje Trojjediného, nýbrž Trojjediný, který se daruje nám), a druhé slovo následně přísluší člověku, který ve svobodě na Boží sebedarování odpovídá svým vlastním sebedarováním Trojjedinému, pak by naše teologické sebedarování mělo vždy začínat prosebnou modlitbou, která je výrazem naší připravenosti nechat se obdarovat, a mělo by se uzavírat doxologií, velebením, jež je výrazem naší vděčnosti a našeho přebývání v Synu skrze působení Ducha svatého.“ (Pospíšil 2005: 23).

⁴⁷ Církví vážení teologové křesťanského starověku (srov. Rahner – Vorgrimler 1970: 356).

V uvedeném úryvku jsou jednak uvedeny odkazy na biblické knihy (list Efesanům a 2. list Petřův), jednak jsou použity biblické termíny (*Dieu, le Christ, le Verbe, le Père* aj.) i celé pasáže. Například syntagma slovesa a předmětu *faire connaître le mystère de sa volonté* je převzato z Bible (odpovídá také ekumenickému překladu). Teologie a závazné učení církve jsou rovněž úzce propojené – autoři magisteriálních dokumentů (biskupové, koncilní otcové, papež) musejí být zásadně teologové. Na druhou stranu se v teologické literatuře odkazuje na závazné církevní dokumenty (viz citát ze slovníku Rahnera a Vorgrimlera v české verzi). Jazykové prostředky použité v textech učitelského úřadu církve lze tak zřejmě situovat mezi prostředky biblických překladů a odborné teologické literatury.

Za termíny skutečně vlastní jazyku magisteria lze ve francouzštině i češtině považovat označení reálií vztahujících se k samotným církevním sněmům a vyskytující se v magisteriálních textech (např. *constitution dogmatique, le saint Concile, secrétaire général du IIe Concil œcuménique du Vatican / dogmatická konstituce, posvátný sněm, generální tajemník posvátného sněmu*, z dogmatické konstituce Druhého vatikánského koncilu *Lumen gentium*). Magisteriální subvarietu vyčleňujeme prozatím společně předběžně s teologickou subvarietou, jako teologicko-magisteriální subvarietu.

Zvláštní oblastí v životě církve jsou liturgické obřady a soukromé modlitby. Liturgie představuje v dnešním pojetí v římskokatolické církvi veřejné bohoslužby, vykonávané v církvi a směřující k Bohu (srov. Feuillet 2010: 69). Slavení liturgie je nedílně spjata se svátostmi (křest, biřmování, eucharistie, manželství, kněžské svěcení, svátost pomazání nemocných, svátost smíření) a svátostinami (pohřební, zasnubní, žehnací obřady). K liturgickým obřadům patří především mše svatá, dále obřady křtu, svatební obřady, pohřební obřady, obřady pomazání nemocných, kající pobožnosti aj. Texty těchto obřadů jsou zachyceny v liturgických příručkách (např. misál, lekcionář, benedikcionál, příručka pro křestní obřady, kancionál; srov. Laštovičková 2005: 67). Velkým souborem liturgických modliteb je tzv. liturgie hodin (také denní modlitba církve nebo breviář), kterou se modlí především řeholníci a kněží, je ale stále více rozšířená také mezi laiky. Velký význam pro současnou katolickou liturgii měl Druhý vatikánský koncil a jeho konstituce *Sacrosanctum concilium* (vyhlášená r. 1963). Byla zde mimo jiné vyjádřena výzva pro slavení liturgie v národních jazycích a důraz na slavení liturgie ve společenství

(aktivně se zapojují i laici a liturg pronáší modlitby většinou za celé shromážděné společenství). Nový Římský misál vyšel v roce 1970 (Comby 2017: 850) a následně byly na jeho základě vydávány misály přeložené do národních jazyků. Mešní texty latinského ritu jsou tak ve francouzštině a v češtině (co do pořadí a obsahu) téměř totožné.⁴⁸ Liturgické obřady a nejznámější katolické modlitby jsou velice málo proměnlivé,⁴⁹ a obsahují tak mnoho ustálených formulací i celých textových celků. Mešní texty obsahují ustálené neměnné části (ordinarium) a části proměnlivé podle období liturgického roku (proprium). Při nedělních bohoslužbách je ordinarium většinou zpívané.

Soukromé modlitby jsou ustálené a obecně známé (např. Otče náš, Zdrávas Maria, Zdrávas Královno, Vyznání víry, novény ke světcům, litanie, náboženské písně) nebo spontánní, individuální. Věřící se modlí nahlas nebo potichu v duchu. Společné modlitby se modlí věřící individuálně, nebo ve skupinách (rodiny, modlitební společenství).⁵⁰

Zvláštností komunikace při modlitbě je to, že adresátem je transcendentní osoba, k níž se slovy (nahlas, zpěvem, v duchu, případně psaným projevem) obrazení věřící. Například při mši svaté pronáší kněz při přípravě obětních darů (chleba a vína) tuto modlitbu, se kterou se obrací i za ostatní věřící k nebeskému Otcí:

---

⁴⁸ Při francouzské mši je naprosto běžné, že se některé pasáže recitují latinsky (např. *Credo, Pater noster*). Tuto praxi dokládáme také z frankofonní Afriky (Senegal).

⁴⁹ Nedávno však došlo k zajímavé události, kterou byla reformulace jednoho verše v modlitbě Otče náš ve francouzském jazyce. Na základě rozhodnutí Francouzské biskupské konference se od první adventní neděle roku 2017 v Otčenáši při liturgii již nerecituje *Ne nous soumet pas à la tentation*, ale *Ne nous laisse pas entrer à la tentation*. Tato změna však byla připravována několik desetiletí, od roku 1966 (Faure 2017).

⁵⁰ Mezi ustálenými a individuálními modlitbami mohou být značné stylistické rozdíly, první skupina se může blížit až stylu uměleckému, druhá stylu běžné každodenní komunikace (Kvítková 2005: 34). Jazykové zvláštnosti individuálních spontánních modliteb, přitom vyznačujících se opakujícími se výrazy (jako *Au nom du Jésus Christ*), které bývají následované imperativem směřujícím vůči různým negativním duchovním silám a doprovázené silnou intonací lze pozorovat v křesťanské frankofonní evangelikální televizi *EMCI TV*.

Tu es béni, Dieu de l'univers, toi qui nous donnes ce pain, fruit de la terre et du travail des hommes ; nous te le présentons : il deviendra le pain de la vie. (*Missel des dimanches 2011*) / Požehnaný jsi, Hospodine, Bože celého světa. Z tvé štědrosti jsme přijali chléb, který ti přinášíme. Je to plod země a plod lidské práce, a stane se nám chlebem věčného života. (*Mešní řád v celku*)

Komunikační a textové zvláštnosti v oblasti liturgické komunikace jsou patrné. Hovoříme-li ale o subkódu, je třeba hledat lexikální a gramatické zvláštnosti.

Liturgické texty vycházejí do velké míry z biblických textů, termínů a témat (srov. Kvítková 2005: 29; Lašťovičková 2005: 69). Ve výše uvedeném úryvku se nachází několik biblických termínů (*béni, Dieu, pain, fruit de la terre, pain de la vie / požehnaný, Bůh, chléb, plod země, chléb věčného života*). Nejznámější křesťanská modlitba *Otče náš* je biblického původu, stejně jako jiné modlitby užívané při bohoslužbě (např. *Sanctus, Agnus Dei, Gloria*, modlitba po přijímání, závěrečné požehnání, srov. Kovalčík 2005: 51–52). Také liturgie hodin je převážně složená z biblických textů (*Žalmy, Simeonovo, Zachariášovo, Mariino kantikum, krátká čtení z Písma svatého*). Při letném pohledu na liturgické texty proto není snadné určit, zda je možno jazykové prostředky v nich užitě vyčlenit jako samostatnou liturgickou subvarietu.

Jazykové prostředky liturgie a modliteb ovšem mají oproti biblickému „jazyku“ své zvláštnosti. V samotných liturgických textech se vyskytují termíny, které označují jednotlivé obřady, modlitby, nebo jejich části (např. *les laudes, l'antienne, l'ordinaire de la messe, la prière eucharistique / ranní chvály, antifona, mešní ordinarium, eucharistická modlitba*). Mnohé termíny užívané v liturgické praxi označují také liturgické předměty a reálie (např. *le ciboire, la monstrance, le rosaire, le prie-Dieu, la sacristie, le temps ordinaire / ciborium, monstrance, růženec, klekátko, sakristie, liturgické mezidobí*).

Michaela Lašťovičková popisuje některé gramatické zvláštnosti (katolické) liturgie v českém jazyce. Za příznačné pro katolické liturgické modlitby považuje mimo jiné sloveso v indikativu v 1. osobě sg. (*vyznávám se*) nebo v imperativu v 1.

os. pl. (*modleme se*), (Lašťovičková 2005: 73).⁵¹ Dodejme, že kněz často pronáší modlitby v indikativu v 1. os. plurálu za celé liturgické shromáždění (viz výše příklad při přinášení obětních darů).

Velice obdobně se lze logicky vyjádřit také o liturgii ve francouzském jazyce. Při katolické mši se střídá dialog kněze a lidu (*Le Seigneur soit avec vous. – Et avec votre esprit*⁵²), modlitba kněze (pronesená většinou i za lid a odpověď lidu: *Élevons notre cœur. – Nous le tournons vers le Seigneur*) a společná modlitba všech účastníků liturgie, pronášená ovšem každým účastníkem mše osobně (*Je crois en l'Esprit Saint, qui est le Seigneur et qui donne la vie.*). Jsou však tyto gramatické rysy výjimečné oproti jazykovým prostředkům biblických překladů?

Jak již bylo řečeno, většina liturgických modliteb a požehnání je biblického původu. V Bibli se lze také setkat s prosbami vyslovenými v 1. os. sg. (např. *Je prie pour eux, je ne prie pas pour le monde*, TOB J 17, 9). Biblickou knihou modliteb jsou především Žalmy. Žalmista často své radosti a obavy vyjadřuje tak, že hovoří o sobě v 1. os. sg. a o Bohu ve 3. os. sg., nebo se na Boha důvěrně obrací ve 2. os. sg. (*Le Seigneur est mon berger, je ne manque de rien [...] Devant moi tu dresses une table, face à mes adversaires*, TOB Ž 23). Vybídka žalmisty vůči jeho bratrům ve víře bývá vyjádřena ve 2. os. pl., ale také v 1. osobě pl.: *Entrez ! Allons nous prosterner, nous incliner* (TOB Ps 95). Gramatickou zvláštností liturgických textů (vzhledem k tomu, že jejich zásadní současnou charakteristikou je slavení ve společenství věřících) je zřejmě hojně užívaný tvar sloves v 1. osobě plurálu (v indikativu i imperativu), který vyslovuje kněz při modlitbách: *Comme nous l'avons appris du Sauveur, et selon son commandement, nous osons dire: Notre Père [...] ; Prions ensemble*. Bylo by však zajímavé spočítat poměr užití 1. os. sg. a 1. os. pl. např. v mešních textech a v Žalmech.

---

⁵¹ Pro ilustraci se omezujeme pouze na použití sloves v 1. osobě.

⁵² Zatímco ve francouzštině používá lid vůči liturgovi vykání, v češtině se lid k liturgovi obrací ve 2. osobě singuláru: *Pán s vámi. – I s tebou*. Stejný rozdíl je patrný např. v modlitbě *Zdrávas Maria*, kdy se francouzsky modlící věřící obražejí k Panně Marii vykáním: *Je vous salue, Marie, pleine de grâce, le Seigneur est avec vous. / Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou*.

Vzhledem k uvedeným lexikálním a gramatickým zvláštnostem komunikátů produkovaných při liturgických bohoslužbách a modlitbách vyčleňujeme předběžně liturgickou subvarietu.

Ostatní oblasti církevního života označíme jako praktický život církve.⁵³ S tím souvisí otázka vyčlenění subvariety praktického života církve. Bude zde patřit evangelizační činnosti církve (misie navenek církve – evangelizační kurzy, misie v rozvojových zemích, evangelizační letáky atd.), katechetická činnost (misie dovnitř církve – katecheze pro děti, mládež, seniory, kázání při mši, populárně-naučná duchovní literatura aj.). Můžeme zde řadit také činnost katolických médií (ve Francii např. deník *La Croix*, rozhlasová stanice *Radio Maria France*, televizní kanál *KTO*, v českém prostředí *Katolický týdeník*, rádio *Proglas*, televize *Noe* a další). Otázkou zůstává, zda se tyto nepřeborné a rozmanité komunikáty vyznačují minimálně zvláštním lexikem oproti jazykovým prostředkům užitých v biblických, liturgických a teologických textech.

Mnoho vlastních reálií, a tedy minimálně také lexika, je každopádně spojeno s životem různých řeholních společenství (např. *le cloître, le frère lai, le profès, la Règle de Saint Benoît / klauzura, bratr laik, profes, Řehole svatého Benedikta*).

Práva a povinnosti fyzických i právních osob v církvi, organizace řeholních společenství, diecézí i univerzální (celosvětové) církve, podmínky vysluhování svátostí či církevní tresty jsou popsány v *Kodexu kanonického práva* (pro Římskokatolickou církev byl Vatikánem vyhlášen přepracovaný latinský *Kodex* vyhlášen v roce 1983, Le Tourneau 2002: 21). Ačkoliv se jedná o vysoce odborný (právní) text, nezařazujeme jej mezi magisteriální nebo vědeckou teologickou literaturu. *Kodex kanonického práva* obsahuje nepřeborné množství odborných termínů, které designují reálie praktického církevního života (např. *l'abbaye territoriale, l'administration apostolique, l'âge canonique, le concil plénier, les instituts de vie consacrée, le synode diocésain, le vicaire paroissial / územní*

---

⁵³ Neznamená to, že slavení liturgie nepatří do církevní praxe. Liturgie bývá označována jako pramen i vrchol činnosti církve (srov. *Sacrosanctum concilium*, čl. 10).

opatství, apoštolská administratura, kanonický věk, plenární sněm, instituty zasvěceného života, diecézní sněm, farní vikář).

Další významnou oblastí praktického života církve je běžný každodenní kontakt mezi věřícími. Lze se v těchto promluvách setkat oproti biblickým, magisteriálním, teologickým, liturgickým výpovědím se zvláštními jazykovými prostředky, minimálně se zvláštním lexikem?

V roce 2014 jsme publikovali drobnou studii o komunikaci frankofonní katolické mládeže na internetu (Žídková 2014b). Zkoumali jsme přes dvě stě komunikátů mládeže na internetových blozích zaměřených na téma katolické náboženství a církev a přes dvě stě titulků článků uveřejněných na těchto blozích.⁵⁴ Jazykové zvláštnosti bezprostředních komunikátů katolické mládeže v kybernetickém prostoru jsou srovnatelné s komunikáty, které utvářejí např. uživatelé chatu (srov. Lazar 2011: 57–64). Katolická mládež na sledovaných blozích mimo jiné modifikovala náboženské termíny a vlastní jména. Zaznamenali jsme zkratky (např. *Le tandem JP₂ / B₁₆* „dvojice papežů Jan Pavel II. a Benedikt XVI.“), *apokopy* (např. *catho* „katolík, katolický“ – odvozeno od *le catholique*, nebo od adjektiva *catholique*; *le caté* „hodiny náboženství“ – odvozeno od *le catéchisme*; *spi* „duchovní“ – odvozeno od adjektiva *spirituel*). Mládež na katolických blozích užívala také anglicismy (např. *mon JMJ crew* „moje skupinka na Světových dnech mládeže“) nebo hovorové lexémy i celé věty (např. *on s'est vu remettre le bouquin Youcat qui est extrêmement bien foutu*, přeloženo ve spisovném rejstříku češtiny „dostali jsme knihu Youcat, která je plná velmi užitečných informací“; nestandardní lexémy jsou vyznačeny tučně; normě spisovné francouzštiny zdaleka neodpovídá ani syntax příkladové věty). Patrný byl ludický charakter mnohých komunikátů, např. *C'est Paulo qui l'a dit* (modifikace jména apoštola Pavla, francouzsky *St. Paul*). Ve zkoumaném korpusu se ovšem vyskytovaly i velice vznešené formulace, např. pozdravy s náboženskou konotací: *Salut et Paix, En union de prières*).

V českém církevním prostředí lze u konzervativnějších mluvčích (např. řeholní sestry střední generace) také možno zaregistrovat příznačné pozdravy, např.

---

⁵⁴ Blogy *InXL*⁶, *Jeunes cathos blog*, *KTO and the city*.

Chvála Kristu! (nebo *Chvála Kristu a Marii!*). Reakce v tomto případě zní: *Navěky!* V mluvených komunikátech jsou i v prostředí katolické církve někdy používány také méně spisovné prostředky. Není překvapující, že v sociálně vyhraněných skupinách mluvčích (skupiny katolické mládeže, řeholní sestry, bohoslovci apod.) vznikají slangismy. Slangem v českém církevním (nejen katolickém) prostředí se zabývá Marcela Grygerková:

Církevní slang považujeme za souhrn lexikálních prostředků spjatých tematicky s křesťanským církevním prostředím a užívaných v polooficiální a neoficiální primárně mluvené komunikaci věřících a odrážejících důvěrný vztah mezi věřícími, který vyplývá z jejich společně sdíleného světového názoru a společného působení v církevním společenství (Grygerková 2006: 11).

Vedle jednoslovných slangových výrazů (např. *čistírna / pračka* místo spisovného *zповěď*, *uhlí* místo *kadidlo*, *karamelka* místo *karmelitánka*) uvádí Grygerková také slangové frazémy⁵⁵ (např. *hodit křížovku*, „pomodlit se křížovou cestu“) (Grygerková 2006: 21–23).

Vzhledem k existujícím jazykovým zvláštnostem při každodenní komunikaci věřících a vzhledem k zařazení *Kodexu kanonického práva* do komunikační oblasti každodenního života církve je možno předběžně vyčlenit subvarietu praktického života církve. Používané jazykové prostředky však budou velice rozmanité (bude záležet na mimojazykových faktorech, jakými jsou formálnost vztahů účastníků komunikace, použité médium, oficiálnost situace apod.).

Po předběžném přehledu oblastí života církve a v nich vznikajících komunikátů vyčleňujeme jazykovou subvarietu biblickou, teologicko-magisteriální,

---

⁵⁵ V jednom pražském společenství řeholních sester se mezi mladšími sestrami a dorostem používají např. slangové frazémy *hodit brevík* („pomodlit se breviář“) nebo *jít na půlnoční* („jít na mši, která se koná v místním kostele v brzkých ranních hodinách“).

liturgickou a subvariétu praktického života církve.⁵⁶ Na podhoubí nespisovných útvarů národních jazyků pak mohou vznikat „katolické“ slangy.

nespisovné útvary francouzštiny / češtiny	<i>Slangy</i>			
spisovné útvary francouzštiny / češtiny	<i>subvarieta biblická</i>	<i>subvarieta liturgická</i>	<i>subvarieta teologicko- magisteriální</i>	<i>subvarieta praktického života církve</i>

Schéma č. 3: Členění subkódu katolické církve

Jak bylo řečeno, jazykový subkód nebo jeho subvariety se musejí vyznačovat zvláštnostmi jazykových prostředků, nestačí vnější mimojazyková či komunikační kritéria. Výzkumem reprezentativních textů chceme potvrdit existenci subkódu katolické církve (zvláštních jazykových prostředků v nenáboženských textech běžně neužívaných) a zvláště pak rozdělení subkódu na předběžně vyčleněné subvariety, hledáním zvláštním jazykových prostředků v textech, které byly vybrány pro jejich reprezentaci. Zvláštními jazykovými prostředky nemusí být pouze izolovaný výskyt zvláštní terminologie. Nezaměřovali jsme se ani na zvláštnosti ve stavbě věty, ani na vyšší celky (text, styl). Pro současnou terminologii a výzkum odborného jazyka se zdají být palčivá témata terminologické frazeologie, kombinatoriky termínů, kolokací apod. (srov. Desmet 1994, Silva – Costa – Ferreira 2004). Rozhodli jsme se proto pro výzkum vybraných náboženských lexémů v jejich syntagmatických vztazích. Na základě studia biblických, magisteriálních, teologických a liturgických textů a na základě zkušeností s překlady náboženských komunikátů jsme zvolili dva typy syntagmat: při překladech (z / do francouzštiny) modliteb a jiných náboženských textů jsme se setkávali s obtížemi při hledání

---

⁵⁶ Po podrobnějším seznámení se s texty vzniklými a vznikajícími v prostředí katolické církve jsme vyčlenili předběžně tyto subvariety, na rozdíl od členění katolického subkódu na subvariétu biblickou, magisteriální, teologickou a liturgickou uvedeného ve studii *Une répartition possible du sous-code de l'Église catholique* (Žídková 2011).

slovesa, které řídí náboženský lexém v roli předmětu přímého (např. *donner la paix, accorder la grâce, rejeter le mal, offrir nos vies, donner le sacrement / darovat pokoj, dávat milost, zavrhnout zlé, obětovat naše životy, udělit svátost*). Dalším příznačným syntagmatem v náboženských textech se nám jevila konstrukce dvou substantiv, kdy náboženský lexém stojí v roli přívlastku neshodného (např. *l'abondance de la grâce, le monde du mal, le sacrifice de louange / hojnost milosti, svět zla, oběť chvály*). Tyto letmé poznatky nás vedly k teoretickým otázkám: vyskytují se biblická syntagmata také v magisteriálních, populárně-naučných a v liturgických textech? Nebo budou ve zvolených nebiblických textech vstupovat vybrané lexémy do syntagmat s jinými slovesy a substantivy? Jinými slovy, nalezneme syntagmata charakteristická pro předběžně vyčleněné subvariety? Potvrdí se naše teze, že prvky subkódu (tedy i syntagmata excerptovaná z náboženských komunikátů) se mohou vyskytovat také v nenáboženských textech? Potvrdí se naše výsledky také v paralelním českém korpusu? Než bude vysvětlena metodologie práce a budou představeny vlastní analýzy syntagmat, krátce pojednáme o termínu / lexému a jeho vztahu k určitému odbornému subkódu.

3.Syntagmata vybraných lexémů a subkód katolické církve

3.1 „Endemický“ termín, lexém, syntagma, jejich vztah k horizontálnímu subkódu

Jakkoliv se zdá, že se zájem dnešní jazykovědy zkoumající odborné vyjadřování odklání od terminologie k celistvě pojatému diskurzu (srov. Gautier 2014), zabýváme-li se subkódem vyčleněným tematicky, nebo tematicky rozlišenými komunikáty, je nemyslitelné opomenout zvláštní lexikum, terminologii, která označuje určitou speciální výseč mimojazykové reality.

Termín bývá tradičně chápáný, na základě teorií pocházejících od Eugena Wüster, jako jazykový znak, který jednoznačně označuje určitý koncept. Je to patrné z následující definice „Le terme est une dénomination spécialisée qui désigne un objet concret ou abstrait et qui est possible de définir sans équivoque.“ (Křečková 2012: 13). Termín bývá vlastní nomenklatuře označující koncepty v rámci určitého oboru. R. Dubuc tak označuje termín jako „[...] l'appellation d'un

objet propre à un domaine donné“ (Dubuc 2002: 33). Předpoklad, že termín, se svým *signifiant* a *signifié* jednoznačně označuje určitý koncept a jeho význam je jasný i mimo kontext (např. *oxid siřičitý*), je většinou platný v přírodních vědách (srov. Machová 1995: 143–144). Jiná situace je humanitních vědách a v administrativních oborech lidské činnosti, kde dochází ke značným terminologizacím slov jinak běžného užití. V administrativní terminologii Ministerstva zahraničních věcí ČR mají např. zcela zvláštní význam termíny *spis* („elektronická složka zastřešující určité řešené téma a obsahující různé dokumenty“) a *dokument* (součást *spisu*). V glosáři jedné francouzské pojišťovací společnosti je slovní spojení *Personnes transportées* objasněno jako služba poskytovaná pojišťovnou za zcela jasných podmínek: „Nous nous engageons à payer les prestations dont la garantie est prévue aux conditions particulières (décès, invalidité, frais médicaux) en cas d'accident subi par toute personne transportée à titre gratuit avec votre autorisation dans le véhicule assuré.“ Toto běžné slovní spojení má tedy zcela specifický význam ve specializovaném kontextu.

Vztah termínu nebo lexému a učitého odborného jazyka či horizontálního subkódu nemusí být tedy tak jasný, jak se tradičně zdá („Strictelement [...] un terme n'appartient qu'à un seul domaine d'emploi.“ Dubuc 2002: 35). Thorsten Roelcke rozlišuje slovní zásobu, která je vlastní jen jednomu odbornému jazyku, slovní zásobu vlastní více odborným jazykům, slovní zásobu vlastní jiným odborným jazykům, která se ale může objevit v textech dané odborné oblasti a neodbornou slovní zásobu, která se vyskytuje v textech dané odborné oblasti (Roelcke 1999: 52).

Pro náboženský subkód jsou příznačné terminologizace (srov. 2.4.2), zvláštní význam mají slova běžného užití označující některé základní entity lidského života (např. *Otec*, *Syn*, *Duch*, jakožto osoby *Nejsvětější Trojice*). Některé lexémy mívají v náboženském subkódu rovněž speciální význam, viz např. *liberté* („Don accordé par Dieu Créateur aux anges et aux hommes“, Le Tourneau 2005: 365). Jiné termíny jsou vlastní určitému subkódu už svou formou (svým *signifiant* nefigurují v jiném subkódu) a označují určitou realii nebo koncept vlastní např. subkódu katolické církve (např. sněm kardinálů volící papeže *le conclave* nebo administrativně-správní jednotka definovaná kanonickým právem *l'abbaye territoriale*). Termíny vlastní pouze jednomu horizontálnímu subkódu označujeme jako „endemické termíny“, *termes endémiques* (viz Židková 2013b). Některé

termíny jsou „endemické“ vůči určitému subkódu svým významem, jedná se o slova běžného užití nebo o termíny vyskytující se s odlišným významem v jiných subkódech (viz např. specifický význam termínu *spis* v administrativní nomenklatuře Ministerstva zahraničních věcí). Jiné termíny budou „endemické“, vlastní jednomu horizontálnímu subkódu jak svou formou, tak významem, svým *signifiant* i *signifié* (např. *la cérémonie pénitentielle communautaire*, společné slavení svátosti smíření pro subkód katolické církve). „Endemické“ termíny katolické církve označují reálie a myšlenkové koncepty katolického náboženství.

Je žádoucí nezkoumat zvláštní jazykové prostředky určitého subkódu pouze lineárně, izolovaně, jako jednotlivé lexikální jednotky, ale zkoumat lexémy, termíny např. v syntagmatických vztazích (viz např. Čermák 1995; Desmet 1994 aj). Zvláštnosti katolického subkódu budeme zkoumat pomocí syntagmat, která se zdají být specifická pro tento subkód nebo pro jeho část (např. syntagmata nalezená pouze v Katechismu katolické církve *l'Époux de l'Église; les traits de l'Église; l'essence de l'Église; le fils de l'Église*, viz analytická část). Paralelně k označení „endemický termín“ můžeme používat označení „endemické syntagma“ nebo „endemický ekvivalent“ apod. (prvek vyskytující se pouze v určitém textu nebo vlastní jen určitému subkódu nebo určité „subvarietě“, určité části subkódu).

Uvažujeme-li o syntagmatických vztazích lexikálních jednotek, je možno začít u F. de Saussura, který rozlišuje asociativní a syntagmatické vztahy slov:

Z jedné strany vstupují v promluvě slova mezi sebou v důsledku svého zřetěžení do vztahů založených na lineárním charakteru jazyka, a ten vylučuje možnost vyslovení dvou prvků zároveň [...] v řetězu mluvy se tyto prvky řadí jedny za druhé. Takovéto kombinace, které se opírají o rozsah, lze nazvat *syntagmaty*. Syntagma se tudíž vždy skládá ze dvou nebo více následných jednotek (např. francouzské *re-lire* [...] *la vie humaine* „lidský život“ [...] *Dieu est bon* „Bůh je dobrý“ [...]). V syntagmatu // nabývá termín svou hodnotu jen proto, že stojí v protikladu k tomu, co předchází nebo co následuje, nebo k obojímu (Saussure 2007: 150–151).

Není naším cílem popsat veškeré koncepty zabývající se kombinací slov nesoucích význam. V této oblasti panuje značná terminologická rozrůzněnost a nejednotnost, jak konstatuje J. Brňáková:

Même si les études savantes, qui analysent ce phénomène en question, ne manquent pas, elles sont marquées par le flottement terminologique et l'absence de définitions rigoureuses comme en

témoigne une quantité immense de différents termes dénommant la même entité linguistique – l'unité minimale de phraséologie française (Brňáková 2012: 15).

Pro kombinace lexikálních jednotek s jinými lexikálními jednotkami v promluvě, obdařené významem, nebudeme používat označení *kolokace* (*collocation*), termín zavedený J. R. Firthem a rozvíjený jeho žáky J. Sinclairem a M. K. Hallidayem, který je v lingvistice i mimo ni často používán, ale přesto (nebo právě proto) není jasně vymezen (viz Brňáková 2012: 34–35).

Pro účely našeho výzkumu pracujeme s pojmem lexikální syntagma, jak jej definuje F. Čermák:

Lexikální syntagma, ať (a) ustálené (které je součástí systému), nebo (b) neustálené (tvořené pro potřeby textu ad hoc), je lineární kombinace aspoň dvou lexikálních prvků (zpravidla tvarů lexému), podmíněná jejich vzájemnou kompatibilitou, která je sémantické povahy. Každé lexikální syntagma je tudíž smysluplné, má význam (Čermák 2010: 279).

Jako základní rysy lexikálního syntagmatu F. Čermák jmenuje:

mající (aspoň) dvoukomponentovou **strukturu** v daném **pořadí**, slovnědruhově obsazený **komponenty**, např. adjektivem a substantivem (pro stručnost struktura A-S)

mající (výše) **závislý** adjektivní **a základový** (dominantní) substantivní **komponent** (popř. pádově-číselný prvek vyjádřený v koncovce),

mající stejnou **fuknci** jako základový člen (výše substantivum) a

mající pravidelná kompoziční **význam**. (Čermák 2010: 281).

Pro účely našeho výzkumu pracujeme s vybranými substantivy, které hrají roli závislého členu syntagmatu – hrající roli předmětu přímého nebo přívlastku neshodného (viz dále 3.2).

Metodologicky dodejme, že jelikož pro potřeby výzkumu nebyly vybrány pouze lexémy ve smyslu termínu, mající specifický význam v jazykovém subkódu katolické cíkve (např. *le droit, le devoir, la joie*), neoznačujeme je v názvu práce jako termíny, ale obecněji, hyperonymem, jako lexikální jednotky (ačkoliv u většiny ostatních zkoumaných lexémů se o termíny se specifickým významem jedná, např. *le sacrement de réconciliation, le péché*).

3.2 Metodologie výzkumu, hypotézy

Pro výzkum jsme zvolili texty tak, aby byly reprezentativní pro danou subvarietu a aby byly paralelní ve francouzském a českém jazyce. Pro výzkum biblických textů jsme zvolili nástroj *BibleWorks*, kde jsme pracovali paralelně s francouzským a českým ekumenickým překladem Bible.⁵⁷ O francouzském a českém ekumenickém překladu Bible bylo stručně pojednáno na začátku této podkapitoly. Jelikož se v nástroji Bible Works nenacházejí v českém ekumenickém překladu biblické deuterokanonické knihy, byly verše deuterokanonických knih v české verzi vyhledávány v tištěné podobě Bible (*ČEP – Bible Písmo svaté Starého a Nového zákona* 1995). Velikost korpusu: 883 285 slov.⁵⁸

Jako zástupce teologicky-magisteriálního textu nám posloužila francouzská a česká verze *Katechismu katolické církve*. Jedná se o referenční text, předávající prostřednictvím magisteria (učitelského úřadu církve, biskupů pod vedením papeže) oficiální nauku katolické církve o víře a mravech věřícím i zájemcům o tuto problematiku za hranicemi církve. Jedná se na jednu stranu o text vysoce odborný, opírající se o Písmo svaté, teologii a tzv. tradici (víru předávanou od počátku v církvi), na druhou stranu je záměr tohoto textu popularizační. Katechismus katolické církve je plodem komise kardinálů, biskupů, teologů a katechetických odborníků (pod vedením Josepha Ratzingera, pozdějšího papeže Benedikta XVI.) a pozdním plodem podnětů vzniklých během Druhého vatikánského koncilu. Původní verze (která byla sepsaná ve francouzském jazyce) byla katolickou církví oficiálně vydána apoštolskou konstitucí *Fidei depositum* v roce 1992, oficiální latinská verze pak byla uvedena apoštolským listem *Laetamur magnopere* v roce 1997 (KKC, s. iii–vi a s. 7–13). V knižní podobě pracujeme ve francouzském jazyce s verzí

---

⁵⁷ Francouzský překlad Jeruzalémské bible má sice ve francouzském katolickém prostředí delší tradici než ekumenický překlad, francouzský ekumenický překlad ale v prostředí francouzské katolické církve není bezvýznamný. V českém katolickém prostředí má ekumenický překlad delší tradici než Jeruzalémská Bible. Navíc se jedná o jediný „paralelní“ francouzský a český překlad se vztahem ke katolicismu, které je v nástroji *BibleWorks* k dispozici.

⁵⁸ Viz *BibleWorks* Verze 9.0.010x.1, on-line: <http://classics.phil.muni.cz/studium/knihovny-a-databaze-uks/litterae-ante-portas>, cit. 1. 2. 2018.

vydanou v roce 1998. U termínů, kde to bylo možné, byl výskyt zkoumaných syntagmat prověřován také v elektronické podobě KKC na webových stránkách Vatikánu.⁵⁹ Českou verzi Katechismu katolické církve přeložil z francouzského jazyka jezuita Josef Koláček SJ. V českém jazyce pracujeme s rozšířenou a opravenou verzí vydanou v roce 2001. Velikost korpusu⁶⁰: 259 617 slov.⁶¹

Jako ukázka textu užívajícího subvarietu praktického života církve bylo vybráno kompendium katechismu pro mládež, *Youcat*. Jedná se o text katechetický (poučující věřící o víře, mravech a praxi křesťanského života), populárně naučný, mající za cíl předat přijatelnou, (až) zábavnou formou a (údajně) s jazykovými prostředky blízkými dnešní mládeži základy katolické nauky o víře a mravech. Text vznikl na popud papeže Benedikta XVI., pod vedením kardinála Christopa Schönborna (originál vznikl v německém jazyce): „C'est dans ce contexte que nous nous sommes demandé s'il ne fallait pas essayer de rédiger le *Catéchisme de l'Église catholique* dans la langage des jeunes, de propager son message dans le monde des jeunes d'aujourd'hui“ (*Youcat français* 2011: 9). Ačkoliv se jedná o text iniciovaný a vzniklý pod vedením čelních představitelů církve, jak bylo řečeno, jeho záměr je značně popularizační, se zaměřením na mládež. Velikost korpusu: korpus *Youcat* nemáme k dispozici v elektronické podobě, katechismus *Youcat* však obsahuje pětkrát méně článků než KKC. Proto předpokládáme, že korpus *Youcat* je zhruba pětkrát menší než korpus KKC.

Pro liturgické texty jsme vytvořili vlastní paralelní francouzský a český korpus, který sice není příliš rozsáhlý, obsahuje dle našeho názoru ale nejvíce reprezentativní texty katolické liturgie (kromě tzv. liturgie hodin, breviáře, který do korpusu zařazen nebyl). Liturgický korpus je složený z mešního ordinaria (včetně čtyř eucharistických modliteb, *Vyznání víry* a modlitby *Otče náš*), obřadu křtu

---

⁵⁹ *Catéchisme de l'Église catholique*, on line: vatican.va/archive/FRA0013/_INDEX.HTM, cit. 27. 11. 2020.

⁶⁰ Velikost uvádíme v tokenech, v počtu výskytu slov bez mezer.

⁶¹ *Catéchisme de l'Église catholique*, on line:

https://www.vatican.va/archive/FRA0013/_INDEX.HTM, cit. 27. 11. 2020.

malého dítěte, obřad svatby, obřad individuální zpovědi, výňatky pohřební liturgie, přidány byly také modlitby *Anděl Páně* a *Zdrávas Maria*. Velikost korpusu: 39 442 slov.

Pro výzkum syntagmat v nenáboženských textech nám posloužil paralelní počítačový korpus *InterCorp* (verze 8 z roku 2015). V korpusu *InterCorp* byl vytvořen vlastní subkorpus čtyř neuměleckých textů, které byly v korpusu k dispozici, a pomocí kterého byl prováděn výzkum syntagmat nalezených v náboženském korpusu: *Europarl* (přepis projevů v Evropském parlamentu), *Presseurop* (publicistické články), *Syndicate* (publicistické komentáře), *Acquis* (právní texty EU). Určitou nevýhodou tohoto korpusu je, že se často jedná o překlady z angličtiny (do francouzského i do českého jazyka). V korpusu *InterCorp* však bylo možné vyhledávat zároveň v zarovnaných českých úryvcích textů. Nenáboženský korpus navíc sloužil spíše pro potvrzení, zda se nalezená náboženská syntagmata mohou vyskytnout v nenáboženském textu (pro potvrzení teze, že prvky určitého horizontálního subkódu se mohou vyskytnout v textech mimo obor daného horizontálního subkódu) než pro potvrzení neexistence nalezených náboženských syntagmat mimo náboženské texty. Velikost korpusu: 27 351 000 slov (*Acquis*), 17 178 000 (*Europarl*), 2 928 000 (*Presseurop*), 4 393 000 slov (*Syndicate*), celkem 51 850 000 slov.⁶²

Lexémy pro analýzu byly vybrány podle frekvence ve věcném rejstříku kompendia katechismu *Youcat* (podle počtu odkazů na daný termín či lexém v textu). Tyto lexémy tedy hrají dle našeho názoru v subkódu katolické církve významnou roli. Cílem bylo prozkoumat syntagmata minimálně osmi lexikálních jednotek s nejvyšším počtem odkazů v textu *Youcat*. Byly vybrány lexikální jednotky: *l'Église* (67 odkazů), *l'eucharistie* (41 odkazů), *la prière* (33 odkazů), *la création* (28 odkazů), *le péché* (28 odkazů), *le sacrement de réconciliation* (28 odkazů), *Notre-Père* (27 odkazů), *les droits et les devoirs* (27 odkazů). Lexémy *droit* a *devoir* byly analyzovány zvlášť. Kromě toho byla analyzována syntagmata lexému *la joie* (21 odkazů) (které vzhledem k četným odkazům v katechismu hraje

---

⁶² Viz *Korpus InterCorp Verze 8*.

v katolickém subkódu jistě významnou roli, přitom se jedná o lexém obecného každodenního použití). Celkem tedy bylo analyzováno deset (10) lexikálních jednotek ve dvou typech syntagmat.

Prvním bylo syntagma, kdy zvolený lexém hrál roli předmětu přímého, (ve francouzské gramatice *le complément d'objet direct*, viz Grevisse 1986: 412; srov. Karlík – Nekula – Rusínová 1995: 426), např. *entendre la prière* / *vyslyšet modlitbu*. Ve druhém případě se jednalo o syntagmata, kdy vybraný lexém hrál roli přívlastku neshodného (ve francouzském názvosloví *le complément du nom*, nebo také *le complément de relation*, předcházený předložkou *de*, viz Grevisse 1986: 569; v českém jazyce vyjádřený genitivem, srov. Karlík – Nekula – Rusínová 1995: 503), např. *la maison de la prière* / *dům modlitby*. V práci nadále používáme české názvosloví a syntagmata navíc označujeme schémata: syntagma slovesa a předmětu přímého jako V – S, syntagma substantiva s přívlastkem neshodným jako S1 – S2. V případě syntagmat V – S jsme zohledňovali rovněž pasivní vazby (pokud se vyskytly i s pomocným slovesem *être*, např. *le péché est pardonné*). Snažili jsme se nezohledňovat syntagmata, ve kterých jsme první člen syntagmatu vyhodnotili jako předložkovou vazbu, např. *à l'intérieur de la création*.

Syntagmata byla vyhledávána postupně v Bibli, v KKC, v Youcatu, v liturgickém korpusu a v InterCopu. Tam, kde byla syntagmata nalezena ve dvou či více textech korpusu, byla zapsána do stejného řádku tabulky. V tabulce byly zaznamenány všechny výskyty nalezeného syntagmatu (vypsáním příslušné pasáže nebo odkazem na biblický verš). Francouzská syntagmata byla označena tučně, české ekvivalenty – pokud byly vyjádřeny syntagmatem vyhledávaného typu, zeleně. Pokud byl cílený lexém vyjádřen v českém jazyce jinak, než bývá obvyklé, jinak, než uvádí *Velký francouzsko-český slovník* (Neuman – Hořejší 1992), bývá tento lexém označen modře. V české části korpusu neprobíhal výzkum syntagmat zvlášť, ale byl zaměřen na ekvivalenty francouzských syntagmat, na jejich přítomnost v různých částech korpusu.

Po vyhledání syntagmat ve všech částech korpusu byla vypsána syntagmata s výskytem pouze v Bibli, v KKC, v Youcatu nebo v liturgickém korpusu. Poté byly do analytických tabulek zaznačeny počty syntagmat s výskytem v jednom nebo ve více textech náboženského korpusu, poté byla zaznačena celková frekvence těchto syntagmat (např. celkový počet výskytů všech syntagmat, které byly nalezeny pouze v Bibli). Dále byl zaznačen počet syntagmat vyskytujících se v InterCorpu či

bez výskytu v InterCorpu. Další analytická tabulka byla zaměřena na celkové výskyty syntagmat a jejich ekvivalenty – v tomto případě se jednalo o celkové výskyty syntagmat v jednom z textů korpusu, ale bez ohledu na to, zda se syntagmata vyskytují v jednom z textů náboženského korpusu nebo ve více textech náboženského korpusu (v tomto případě se jedná o „vertikální“ pohled, o součet výskytů syntagmat v jednom sloupci, který představuje jeden text korpusu). Spočítána v tomto případě byla také frekvence českých ekvivalentů vyjádřených syntagmatem vyhledávaného typu (např. frekvence syntagmat V – *création* v Bibli a frekvence jejich českých ekvivalentů typu V – S). Vzhledem k tomu, že byly spočítány také výskyty syntagmat a jejich českých ekvivalentů v InterCorpu (s výjimkou syntagmat lexému *droit*, kde je frekvence syntagmat v InterCorpu zcela vybočující z korpusu syntagmat ostatních zkoumaných lexémů), byl spočítán poměr syntagmat a jejich českých ekvivalentů vyhledávaného typu také v InterCorpu. Počty syntagmat v jednotlivých textech i poměry českých ekvivalentů vyhledávaného typu byly vyjádřeny v procentech. Dále byly vyhledány ekvivalenty, které byly zaznamenány pouze v jednom z textů korpusu (tzv. „endemické“ ekvivalenty, v korpusu označeny jako EE). Komentovali jsme rovněž významy francouzských syntagmat, jsou-li obdobná ať už v rámci náboženského korpusu, nebo ve srovnání náboženského korpusu a InterCorpu.

Dříve, než přejdeme k samotným analýzám syntagmat vybraných lexikálních jednotek, zmíníme hypotézy, se kterými jsme začínali výzkum. Předpokládali jsme, že syntagmata, která budou nalezena pouze v jednom z textů korpusu, se budou vyskytovat primárně v Bibli, nebo v KKC nebo v liturgickém korpusu. Předpokládali jsme, že syntagmata s výskytem pouze v Bibli budou především typu V – S a syntagmata s výskytem pouze v KKC a v liturgickém korpusu budou především typu S1 – S2. Syntagmata nalezená v Youcatu jsme očekávali většinou také v KKC: Některá syntagmata jsme očekávali rovněž v InterCorpu, především syntagmata nalezená v katechismech, méně syntagmata biblická. Očekávali jsme, že české ekvivalenty francouzského syntagmatu s několika výskyty v jednom z textů náboženského korpusu budou shodné, české ekvivalenty syntagmat s výskytem v náboženském korpusu a v InterCorpu jsme očekávali většinou rozdílné (ale nevyloučili jsme, že i u syntagmat s výskytem v náboženském korpusu a v InterCorpu bude možno najít shodné české ekvivalenty).

3.3 Analýza syntagmat vybraných lexikálních jednotek

3.3.1 Analýza *Église*

Église, n. f.

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *écouter l'Église; saisir l'Église; ravager l'Église; réunir l'Église; saluer l'Église; mépriser l'Église; persécuter l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *préparer l'Église; ignorer l'Église; paître l'Église; confesser l'Église; sanctifier l'Église; maintenir l'Église; diriger l'Église; équiper l'Église; constituer l'Église; soutenir l'Église; former l'Église; préfigurer l'Église; construire l'Église; croire l'Église; conduire l'Église; épargner l'Église; doter l'Église; remplir l'Église; régir l'Église; concerner l'Église; empêcher l'Église; assister l'Église; représenter l'Église; inaugurer l'Église; réaliser l'Église; manifester l'Église; guider l'Église; défendre l'Église; enseigner l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *abandonner l'Église; fonder l'Église; animer l'Église; appeler l'Église; inviter l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
7	29	5	0	7	48
14,6 %	60,4 %	10,4 %	0,0 %	14,6 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
9	45	5	0	18	77
11,7 %	58,4 %	6,5 %	0,0 %	23,4 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	2	0	0	1	45	48
0,0 %	4,2 %	0,0 %	0,0 %	2,1 %	93,7 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
9 z 12	43 z 55	6 z 9	0 z 1	58 ze 77	1 ze 3
75,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	78,2 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	66,7 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	75,3 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	33,3 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
8	20	3	0	31

Význam substantiva *Église*, n. f. (psáno s velkým počátečním písmenem) je ve slovníku *TLFi* jako „společenství křesťanů tvoří hierarchicky uspořádaný sociální útvar, ustanovený Ježíšem Kristem a mající víru v něho“ (*Communauté des chrétiens formant un corps social hiérarchiquement organisé, institué par Jésus Christ et ayant foi en lui*). Lexém *église*, n. f., psán s malým počátečním písmenem, znamená budovu, dle slovníku *TLFi* „budova, kde se věřící katolického nebo pravoslavného vyznání shromažďují, aby slavili veřejné bohoslužby“ (*Édifice où les fidèles de la religion catholique ou orthodoxe se réunissent pour l'exercice du culte publique*, on line: <https://www.cnrtl.fr/definition/%C3%A9glise>, cit. 24. 11. 2020). Slovník teologických termínů *Les mots du christianisme* přebírá definici církve z Katechismu katolické církve, charakterizující církev jako „shromáždění Božího lidu svoleného Božím slovem, živené Tělem Kristovým (tedy eucharistií) a stávajícím se obrazně Tělem Kristovým: « désigne l'assemblée de ceux que la Parole de Dieu convoque pour former le peuple de Dieu et qui, nourris du Corps du Christ, deviennent eux-mêmes Corps du Christ » (CEC 777) (Le Tourneau 2005: 239). Stejný teologický slovník dále vyjmenovává různá biblická obrazná pojmenování církve: *Peuple de Dieu*, *Corps du Christ*, *Épouse du Christ*, *Temple de l'Esprit saint* (Le Tourneau 2005: 239). *Velký francouzsko-český slovník I. díl* uvádí jako ekvivalent substantiva *Église*, n. g. (s počátečním velkým písmenem) *církev*, s počátečním malým písmenem *kostel*, *chrám*.

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 48 syntagmat typu V – *Église*. Z toho nejvyšší počet, 29 (60,4 %) jich bylo nalezeno pouze v KKC (např. *sanctifier l'Église*; *maintenir l'Église*; *diriger l'Église*; *assister l'Église*; *défendre l'Église*; *enseigner l'Église*. Jen v biblickém korpusu bylo objeveno sedm (7) syntagmat (*écouter l'Église*; *saisir l'Église*; *ravager l'Église*; *réunir l'Église*; *saluer l'Église*; *mépriser l'Église*; *persécuter l'Église*). Pouze v Youcatu bylo nalezeno pět (5) syntagmat (*abandonner l'Église*; *fonder l'Église*; *animer l'Église*; *appeler l'Église*; *inviter l'Église*). Ve dvou či více náboženských textech bylo

nalezeno sedm (7) syntagmat (*regarder l'Église; gouverner l'Église; édifier l'Église; faire l'Église; vouloir l'Église; aimer l'Église; bâtir l'Église*). **Výskyty syntagmat nejsou četné**, většinou byly zaznamenány 1–2 výskyty. Více výskytů bylo zaznamenáno např. u syntagmatu *aimer l'Église* (4 výskyty v KKC, 1 výskyt v Bibli). **U jednoho ze syntagmat byl zaznamenán odlišný význam v KKC a v liturgickém korpusu:** *regarder l'Église* v KKC má význam „týkat se církve“, zatímco v liturgickém korpusu, v textu obřadu křtu malých dětí, je toto syntagma použito v kontextu prosby, aby Bůh láskyplně shlédl na svou církev.

V InterCorpu bylo zaznamenáno naprosté minimum syntagmat nalezených a zkoumaných v náboženském korpusu: dvě syntagmata v KKC (*défendre l'Église; diriger l'Église*) a jedno syntagma s výskytem v Bibli a v Youcatu (*vouloir l'Église*). **Tato syntagmata byla nalezena v InterCorpu ve významu v podstatě totožném s významem syntagmat v náboženském korpusu** (maximálně se jedná o jinou denominaci než o katolickou církev či o církev obecně, *diriger l'Église anglicane*, Syndicate, či o jiný subjekt jako v případě *vouloir l'Église*, Syndicate). **U syntagmat nalezených v InterCorpu však byl zaznamenán jen jeden výskyt**, nejedná se evidentně o výrazně produktivní verbonominální konstrukce (což je pochopitelné i vzhledem k tématu církev, které je viditelné a často vzbuzující emoce, ale ne natolik běžné jako např. lidská práva). Převážná většina syntagmat (45 z 48, 93,7 %) nebyla v InterCorpu nalezena (např. *écouter l'Église; saisir l'Église; soutenir l'Église; former l'Église; préfigurer l'Église; construire l'Église; croire l'Église*). Dvě syntagmata nalezená v InterCorpu nebyla zařazena do korpusu, jelikož se nevyskytují v úplné pasivní formě i s pomocným slovesem, proto participium v těchto případech interpretujeme jako přívlastek lexému *l'Église*: *Tout s'est effondré, sauf l'Église, bâtie sur son rocher chypriote, depuis 2000 ans*, Presseurop; *Et par conséquent que l'Église, animée de son message, est toujours vivante*, Presseurop. Je příznačné, že jestliže jsou vyjádření o církvi v náboženském korpusu většinou pozitivní, poetická či superlativní, v InterCorpu mají často negativní kontace. V InterCorpu (a ne v náboženském korpusu) tak byla nalezena např. syntagmata *Le père Wiśniewski accuse également l'Église polonaise de [...]* Presseurop; *Les événement entourant l'exposition discréditent l'Église orthodoxe russe* Syndicate.

V náboženském korpusu bylo zaznamenáno celkem 75,3 % českých ekvivalentů (58 ze 77) francouzských syntagmat V – *Église* typu V – S (v Bibli,

KKC i v Youcatu bylo zaznamenáno kolem 70 % syntagmat tohoto typu). **V InterCorpu bylo oproti tomu nalezeno jen 33,3 % českých ekvivalentů typu V – S** (jedná se ovšem jen o 1 ekvivalent ze 3 zařazených do nenáboženského korpusu).

České ekvivalenty syntagmat s výskytem ve dvou náboženských textech jsou většinou totožné nebo obdobné (*bâtir l'Église – zbudovat církev* v Bibli, *budovat církev* v KKC; *aimer l'Église – milovat církev* v Bibli a v KKC; *édifier l'Église – budovat církev* v KKC a v Youcatu; *gouverner l'Église – řídit církev* v KKC a v Youcatu). **Český ekvivalent těchto syntagmat s výskytem pouze v jednom z textů** náboženského korpusu se vyskytuje u syntagmat *vouloir l'Église* (*chtít církev* v Youcatu), *faire l'Église* (*utvářet církev* v KKC). Tyto české ekvivalenty nebyly nalezeny v jiných textech náboženského korpusu, lze je tedy považovat za „endemické.“ **Další české ekvivalenty typu V – S, které byly nalezeny pouze v jednom z textů náboženského korpusu, jsou** *préparer l'Église* (*ekvivalent připravovat církev*), *ignorer l'Église* (*ekvivalent neznat církev*), *paître l'Église* (*ekvivalent pást církev*), *confesser l'Église* (*ekvivalent vyslovit církev*), *sanctifier l'Église* (*ekvivalent posvěcovat církev*), *constituer l'Église* (*ekvivalent ustanovit církev*), *soutenir l'Église* (*ekvivalent udržovat církev*), *former l'Église* (*ekvivalent tvořit církev*), *préfigurer l'Église* (*ekvivalent předobrazovat církev*), *conduire l'Église*, *guider l'Église* (*ekvivalent vést církev*), *épargner l'Église* (*ekvivalent ušetřit církev*), *remplir l'Église* (*ekvivalent naplňovat církev*), *représenter l'Église* (*ekvivalent zastupovat církev*), *réaliser l'Église* (*ekvivalent uskutečňovat církev*), *défendre l'Église* (*ekvivalent hájit církev*), *enseigner l'Église* (*ekvivalent učit církev*) **v KKC**; *abandonner l'Église* (*ekvivalent opouštět církev*), *animer l'Église* (*ekvivalent prodchnout církev*), *fonder l'Église* (*ekvivalent založit církev*) **v Youcatu**; *écouter l'Église* (*ekvivalent uposlechnout církev*), *ravager l'Église* (*ekvivalent zničit církev*), *réunir l'Église* (*ekvivalent shromáždit církev*), *saluer l'Église* (*ekvivalent pozdravit církev*), *persécuter l'Église* (*ekvivalent pronásledovat církev*) **v Bibli**. Celkově bylo nalezeno 31 endemických ekvivalentů, nejvyšší počet (20) byl nalezen pouze v KKC.

V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu byla zaznamenána pouze tři syntagmata. Z toho jen u jednoho byl nalezen v InterCorpu stejný český ekvivalent typu V – S jako v náboženském korpusu (*vouloir l'Église – chtít církev*). Pokud jde o význam, je zde však rozdíl v subjektu, u syntagmatu v KKC je subjektem Bůh,

který si přeje církev, v InterCorpu lidský subjekt (politici, veřejní představitelé), mající určitou představu o podobě instituce církve.

V biblickém korpusu byl zaznamenán český ekvivalent, který neodpovídá běžně uváděnému a používanému ekvivalentu *Église – církev*: *Saluez également l'Église qui se réunit chez eux* (Rm 16, 5) – *Pozdravujte také shromáždění v jejich domě*. Český výraz *shromáždění (nedělní shromáždění)* je používán v evangelikálním prostředí jako bohoslužba, v katolickém prostředí není tento pojem ukotven, proto jej neuvádíme v závěrečném slovníčku.

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo zaznamenáno celkem 48 syntagmat typu V – *Église*, z toho nejvyšší počet (60,4 %) jich byl nalezen pouze v KKC. Několik syntagmat bylo nalezeno také pouze v Bibli nebo v Youcatu, sedm jich bylo zaznamenáno ve dvou náboženských textech. Frekvence je většinou velice nízká (1 až 2 výskyty). Pouze tři syntagmata byla zaznamenána zároveň v InterCorpu, ovšem většinou ve významu velice blízkém jako v náboženském korpusu. Velký podíl (75,3 %) českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S, v InterCorpu je tímto typem syntagmatu vyjádřeno 33,3 % českých ekvivalentů (jedná se ale o jeden ekvivalent ze tří českých ekvivalentů francouzských syntagmat, které byly excerpovány v nenáboženském korpusu). V náboženském korpusu bylo nalezeno několik českých ekvivalentů vlatních jen jednomu z textů korpusu (v KKC, v Youcatu, v Bibli), což naznačuje jazykové zvláštnosti těchto textů také v české části korpusu. Jedno syntagma bylo zaznamenáno se shodným českým ekvivalentem v KKC a v InterCorpu.

Église n. f. S1 – S2

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *l'ancien de l'Église; le berger de l'Église; le persécuteur de l'Église; l'ange de l'Église; l'oreille de l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le commandement de l'Église; l'autorité de l'Église; la consommation de l'Église; la catholicité de l'Église; la fondation l'Église; la mission de l'Église; le Pasteur de l'Église; le commencement de l'Église; la croissance de l'Église; le noyau de l'Église; la mémoire de l'Église; le Père de l'Église; le mystère de l'Église; la Mère de l'Église; le trésor de l'Église; le sacrement de l'Église; la vocation de l'Église; l'édification de l'Église; l'aspect de l'Église; le bien de l'Église; l'Épiclese de l'Église; la célébration de l'Église; le Corps de l'Église; la somme d'Églises; la fédération d'Églises; la charge pastorale de l'Église; le message de l'Église; le symbole de l'Église; le Magistère de l'Église; la loi de l'Église; la nécessité de l'Église; l'enseignement de l'Église; la pierre de l'Église; le jugement de l'Église; la totalité de l'Église;*

l'enfant de l'Église; le visage de l'Église; l'œuvre de l'Église; la dimension mariale de l'Église; le renouveau de l'Église; l'histoire de l'Église; le roc de l'Église; le début de l'Église; le rassemblement de l'Église; la figure de l'Église; la réalisation de l'Église; l'affection de l'Église; la sollicitude de l'Église; la tradition de l'Église; la structure de l'Église; la catéchèse de l'Église; la liturgie de l'Église; le cœur de l'Église; la louange de l'Église; le docteur de l'Église; la conviction de l'Église; l'épreuve de l'Église; le triomphe de l'Église; la manifestation de l'Église; le temps de l'Église; l'image de l'Église; le but de l'Église; la comparaison de l'Église; l'Époux de l'Église; les traits de l'Église; l'essence de l'Église; le fils de l'Église; la limite de l'Église; le rapport de l'Église; la relation de l'Église; le lien de l'Église; l'apostolat de l'Église; la constitution de l'Église; la portion de l'Église; l'origine de l'Église; l'union de l'Église; l'expansion de l'Église; le service de l'Église; l'évêque de l'Église; l'état de l'Église; la piété de l'Église; icône de l'Église; l'action de l'Église; l'affirmation de l'Église; l'intention de l'Église; le signe de l'Église; le centre de l'Église; les siècles de l'Église; l'appel de l'Église; l'aide de l'Église; la coutume de l'Église; l'expression de l'Église; l'offrande de l'Église; la pâque de l'Église; la division de l'Église; la prédication de l'Église; la pratique de l'Église; l'intervention de l'Église; le droit de l'Église; le bien-être de l'Église; le presbytre de l'Église; le prêtre de l'Église; la sanctification de l'Église; la communauté de l'Église; la fécondité apostolique de l'Église; le nom de l'Église; l'usage de l'Église; la responsabilité de l'Église; la bénédiction de l'Église; la fête de l'Église; la discipline de l'Église; la sainteté de l'Église; l'amour de l'Église; l'alliance de l'Église; la voix de l'Église; la formation de l'Église; la demande de l'Église; l'intercession de l'Église; la norme de l'Église; la situation de l'Église; le chrétien de l'Église.

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *la faute de l'Église; la souillure de l'Église; l'universalité de l'Église; l'assemblée de l'Église; la commission de l'Église; l'organisation de l'Église; le point de vue de l'Église; la conduite de l'Église; la pastorale de l'Église; le principe de l'Église; le responsable de l'Église; les faiblesse de l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: *la présence de l'Église; la noce de l'Église; la charité de l'Église.*

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
5	121	12	3	16	157
3,2 %	77,1 %	7,6 %	1,9 %	10,2 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
12	318	12	5	161	508
2,4 %	62,6 %	2,4 %	0,9 %	31,7 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	13	1	0	5	138	157
0,0 %	8,3 %	0,6 %	0,0 %	3,2 %	87,9 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
14 z 16	366 z 455	10 z 22	10 z 15	400 ze 508	27 z 48

87,5 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	80,4 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	45,5 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	66,7 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	78,7 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	56,3 % českých ekvivalentů v InterCorpu korpusu je typu S1 – S2
--	--	--	---	--	---

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
5	115	4	0	124

V náboženském korpusu bylo nalezeno velké množství syntagmat typu S1 – *Église* (157). Jedná se o nejvyšší výskyt určitého typu syntagmatu ze všech zkoumaných termínů. Nejvyšší počet syntagmat S1 – *Église* (121) byl nalezen pouze v KKC, např. *la tradition de l'Église, la structure de l'Église, la catéchèse de l'Église, la liturgie de l'Église, le Magistère de l'Église, le Pasteur de l'Église, la Mère de l'Église, le Fils de l'Église, l'Époux de l'Église* a mnoho dalších. Několik (5) syntagmat bylo nalezeno pouze v Bibli (*l'ancien de l'Église, le berger de l'Église, le persécuteur de l'Église, l'ange de l'Église, l'oreille de l'Église*). Pouze v Youcatu bylo nalezeno 12 syntagmat (např. *la faute de l'Église, la souillure de l'Église, l'universalité de l'Église, l'assemblée de l'Église, le principe de l'Église, le responsable de l'Église*). Tři (3) syntagmata byla nalezena pouze v liturgickém korpusu (*la présence de l'Église, la noce de l'Église, la charité de l'Église*). Ve dvou či více náboženských textech bylo zaznamenáno 16 syntagmat (např. *le membre de l'Église* v Bibli, v KKC a v Youcatu; *le ministre de l'Église* v KKC a v Bibli; *l'unité de l'Église* v KKC a v Youcatu).

Při nesmírné pestrosti kombinací *Église* s různými substantivy v roli řídicího členu syntagmatu platí, že frekvence syntagmat v náboženském korpusu často není vysoká, často byl zaznamenán jeden (1) výskyt (např. *le visage de l'Église, l'enfant de l'Église, la totalité de l'Église* v KKC). Některá syntagmata s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu, zvláště v KKC, mají vyšší frekvenci, jedná se o syntagmata popisující základní zdroje a projevy života církve, základní teologii církve (např. *le Magistère de l'Église* 16 výskytů v KKC, *la tradition de l'Église* 24 výskytů v KKC, *le sacrement de l'Église* 16 výskytů v KKC, *la liturgie de l'Église* 24 výskytů v KKC). Některá syntagmata s výskytem ve dvou či více textech mají rovněž vyšší frekvenci (např. *la foi de l'Église* 20 výskytů v KKC, 1

výskyt v Youcatu, 6 výskytů v liturgickém korpusu). **Někdy se vyskytují syntagmata i v jednom textu náboženského korpusu s odlišným významem**, např. *Le symbole de l'Église* jakožto nadpis odstavce 753 v KKC znamená obrazy, symboly církve, zatímco v odstavci 194 se jedná o vyznání víry. *La nécessité de l'Église* má v odstavci 2043 KKC význam hmotné potřeby církve, zatímco v odstavci 846 KKC znamená nutnost církve pro spásu člověka. Syntagma *la bénédiction de l'EGLISE* se vyskytuje jak s velkým počátečním písmenem, v odstavci 1630 KKC, s významem požehnání, které uděluje církev novomanželům, tak s malým počátečním písmenem v odstavci 1672, kde znamená požehnání nové stavby kostela.

V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu byla nalezena malá část syntagmat: 13 syntagmat bylo nalezeno v KKC a zároveň v InterCorpu (např. *l'amour de l'Église, le service de l'Église, le bien de l'Église*), 5 bylo excerpováno ve dvou či více náboženských textech a v InterCorpu (např. *la vie de l'Église* a *le chef de l'Église*) a 1 bylo nalezeno v Youcatu a zároveň v InterCorpu (*la faute de l'Église*). Význam syntagmatu v InterCorpu je někdy odlišný od významu v náboženském korpusu, např. *la plus haute figure de l'Église catholique romaine* (Presseurop) má význam „hlava katolické církve“, „papež“; v KKC (507) je *la figure [...] de l'Église* teologickým obrazem, symbolem církve, zosobněným konkrétně Pannou Marií. V InterCorpu byla nalezena některá syntagmata, která jsou spojena s významnými společenskými tématy, např. *la séparation de l'Eglise et de l'Etat* (Syndicate). U některých syntagmat je s podivem, že se v náboženském korpusu nevyskytují (tyto reality jsou označeny v náboženském korpusu jinak), např. *Souverain Pontif de l'Église catholique* Europarl, v KKC označovaný např. jako *Pasteur de toute l'Eglise, évêque de Rome, successeur de S. Pierre, Pontif romain* (882), *Pape* (895). V InterCorpu byla dále nalezena některá syntagmata ve spojitosti s „vděčnými“, vůči církvi kritickými, tématy (nebo týkající se vztahu státu a církve), např. *Le péché caché de l'Église* / Presseurop *Skrytý hřích církve; la séparation de l'Eglise et de l'Etat* Syndicate / *odluka církve od státu*. Drtivá většina syntagmat nalezených v náboženském korpusu (87,9 %) nebyla v InterCorpu nalezena.

V náboženském korpusu je 78,7 % českých ekvivalentů zkoumaných francouzských syntagmat vyjádřeno konstrukcí typu S1 – S2, v InterCorpu byly nalezeny české ekvivalenty tohoto typu v 56,3 %. V KKC (bylo nalezeno 80,4 %

českých ekvivalentů typu S1 – S2) je při výzkumu syntagmat typu S1 – *Église* patrné, nakolik se český překlad KKC opírá o nominální konstrukce ve francouzském originálu (což může mít v některých případech až dopad na srozumitelnost textu, jako např. *des moments forts de la pratique pénitentielle de l'Église – závažné chvíle kající praxe církve* (KKC 1438).

Ve dvou či více náboženských textech bylo nalezeno 16 syntagmat, u většiny z nich byly v náboženských textech nalezeny stejné české ekvivalenty typu S1 – S2 (např. *le fondement de l'Église – základ církve* v KKC a v Youcatu; *l'unité de l'Église – jednota církve* v KKC a v Youcatu). V některých případech se však u těchto syntagmat nachází české syntagma pouze v jednom z náboženských textů (*les membres de l'Église – údy církve*; *la prière de l'Église – modlitba církve, prosba církve*; *le ministre de l'Église – služebník církve*; *la doctrine sociale de l'Église – sociální nauka církve*; *la tâche de l'Église – služba církve* v KKC; *le ministre de l'Église – diakonka církve* v Bibli; *la foi de l'Église – hlásání církve*; *la tâche de l'Église – úkol církve* v Youcatu). V jednotlivých knihách náboženského korpusu byly nalezeny další „endemické“ ekvivalenty, např. *starší církve* (ekvivalent *les anciens de l'Église*), *pronásledovatel církve* (ekvivalent *le persécuteur de l'Église*), *anděl církve* (ekvivalent *l'ange de l'Église*) v Bibli; *skála církve* (ekvivalent *la pierre de l'Église*), *tvář církve* (ekvivalent *le visage de l'Église*), *snoubenec církve*, *ženich církve* (ekvivalent *l'Époux de l'Église*) a mnohé další v KKC; *univerzalita církve* (ekvivalent *l'universalité de l'Église*) v Youcatu. V liturgickém korpusu nebyly nalezeny „endemické“ ekvivalenty. Celkově bylo nalezeno 124 „endemických“ ekvivalentů, z toho nejvyšší počet (115) v KKC.

V jednom nebo více textech náboženského korpusu a v InterCorpu se nachází 19 syntagmat. V některých případech byly v náboženském korpusu a v InterCorpu nalezeny stejné české ekvivalenty typu S1 – S2 (např. *les membres de l'Église – členové církve* v KKC, v Youcatu a v InterCorpu; *le chef de l'Église – hlava církve* v Bibli, v KKC, v InterCorpu; *la vie de l'Église – život církve* v KKC, v Youcatu, v InterCorpu; *la tête de l'Église – hlava církve* v KKC, v Youcatu, v InterCorpu; *le message de l'Église – poselství církve* v KKC a v InterCorpu). Některé české ekvivalenty se blíží českým ekvivalentům typu S1 – S2 v náboženském korpusu (*la doctrine sociale de l'Église – sociální nauka církve* v KKC, *společenské učení církve* v InterCorpu; *l'enseignement de l'Église – nauka církve* v KKC, *učení církve* v InterCorpu). Pokud by mělo jít o překlad náboženského termínu v publicistickém

textu, bylo by doporučeníhodné hledat zažitý náboženský termín v náboženském textu (KKC).

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno velké množství syntagmat typu S1 – *Église* (157), z toho nejvyšší počet (77,1 %) se jich vyskytuje především v KKC. „Endemická syntagmata“ typu S1 – *Église* ale byla nalezena ve všech textech náboženského korpusu. Výskyty těchto syntagmat až na výjimky a některá syntagmata s výskytem ve dvou či více textech nejsou četné. Převážná většina syntagmat (87,9 %) se nevyskytuje v InterCorpu. Důvodem snad je fakt, že se do velké míry jedná o rozmanitá (a často obrazná) pojmenování aspektů teologie církve. Celkem 78,7 % českých ekvivalentů zkoumaných francouzských syntagmat je rovněž typu S1 – S2. Ve všech textech náboženského korpusu byly nalezeny „endemické“ české ekvivalenty typu S1 – S2 s výjimkou liturgického korpusu. V několika případech (většinou se jedná o syntagmata s výskytem ve dvou či více textech náboženského korpusu) byl nalezen stejný český ekvivalent typu S1 – S2 v náboženském korpusu i v InteCorpu, jedná se zřejmě v obou jazycích o zažité termíny.

3.3.2 Analýza *eucharistie*

eucharistie n. f.

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *regarder l'eucharistie; présider l'eucharistie; préfigurer l'eucharistie; garder l'eucharistie; considérer l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *donner l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	5	1	0	3	9
0,0 %	55,6 %	11,1 %	0,0 %	33,3 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	5	1	0	18	24

0,0 %	20,8 %	4,2 %	0,0 %	75,0 %	100,0 %
-------	--------	-------	-------	--------	---------

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	0	0	0	0	9	9
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	9 z 17	7 z 7	0 z 0	16 ze 24	0 z 0
0,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	52,9 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	100,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	66,7 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v InterCorpu korpusu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	2	1	0	3

Eucharistie n.f. je jednou ze sedmi svátostí církve, v katolickém pojetí je eucharistie Tělo a Krev Páně, vzniklé proměňováním hostií a mešního vína knězem při mši (Le Tourneau 2005: 260, Feuillet 2000: 49). Slovník TLFi definuje *eucharistie*, n. f. jako „svátost těla, krve a božství Krista, vzniklé proměňováním chleba a vína, přičemž je liturgicky obnovována Kristova oběť jako díkůvzdání Bohu otci a vzniká duchovní potrava pro věřící a symbol jejich jednoty“ (*Sacrement contenant le corps, le sang et la divinité du Christ au terme de la transsubstantiation du pain et du vin, renouvelant rituellement en action de grâce le sacrifice du Christ et constituant la nourriture des fidèles et le symbole de leur unité*, on-line: <https://www.cnrtl.fr/definition/eucharistie>, cit. 30. 09. 2020). *Velký francouzsko-český slovník I. díl* uvádí jako ekvivalent termínu *eucharistie*, n. f. *svátost oltářní a eucharistie* (Neumann – Hořejší aj. 1992: 607).

V náboženském korpusu bylo zaznamenáno celkem devět (9) syntagmat typu V – *eucharistie*. Ačkoliv má tato reálie svůj původ v Bibli (Ježíšova poslední večeře s učedníky před ukřižováním, francouzsky označovaná jako *la Cène*), termín

eucharistie se v Bibli ještě nepoužívá. Nejvyšší výskyt má *l'eucharistie* v cíleném typu syntagmat V – S v KKC (pět, jedná se o syntagmata, *regarder l'eucharistie, présider l'eucharistie, préfigurer l'eucharistie, garder l'eucharistie a considérer l'eucharistie*). Třikrát se syntagma typu V – *eucharistie* vyskytuje v KKC a zároveň v Youcatu (*célébrer l'eucharistie, recevoir l'eucharistie, instituer l'eucharistie*), jednou pouze v Youcatu (*donner l'eucharistie*). Zajímavé je, že ani tento termín se ve vyhledávaném syntagmatu nenachází v liturgickém korpusu. Jedná se spíše o teologické označení slavení mše, svatého přijímání, nejsvětější oběti apod. Jednak to naznačuje, že syntagma V – S není (na rozdíl od KKC a Bible) v liturgických textech u zkoumaných termínů produktivní. Lze podtrhnout, že **zatímco syntagmata, která se vyskytují pouze v jednom z náboženských textů, mají po jednom výskytu, syntagmata nalezená ve dvou textech náboženského korpusu mají většinou o něco vyšší výskyt** (např. u *célébrer l'eucharistie* v KKC bylo zaznamenáno šest výskytů).

Označení *l'eucharistie* je zřejmě natolik teologicky odborné, že se s ním v korpusu InterCorpu nesečkáme (na rozdíl např. od *la messe* a syntagmat jako *célébrer la messe*, několikrát se vyskytujícího v textech Europarl).

Podíl syntagmat typu V – S je u vyhledaných českých ekvivalentů výrazný: v KKC je syntagmatem V – S vyjádřeno 52,9 % (9 ze 17) českých ekvivalentů, v Youcatu dokonce 100,0 % (7 ze 7) českých ekvivalentů. Ne vždy je ale v roli předmětu přímého termín *eucharistie*, někdy je jím lidovější *svaté přijímání* nebo *Tělo Páně* – v případech, kdy se jedná už o podávání nebo přijímání hostie (např. *slavit eucharistii, ustanovit eucharistii, ale přijmout svaté přijímání, podávat svaté přijímání, přijímat Tělo Páně*). Český ekvivalent *svátost oltářní* (jak uvádí *Velký francouzsko-český slovník*) se v korpusu nevyskytuje.

V KKC a zároveň v Youcatu se vyskytují 3 syntagmata – *célébrer l'eucharistie, recevoir l'eucharistie a instituer l'eucharistie*. U syntagmatu *célébrer l'eucharistie* byl v KKC i v Youcatu zaznamenán (až na jednu výjimku v KKC) stejný ekvivalent, a to *slavit eucharistii*. České ekvivalenty *recevoir l'eucharistie* jsou různorodé (*přijímat eucharistii a přijímat Tělo Páně* v KKC a *přijmout svaté přijímání* v Youcatu). V Youcatu a v KKC se tedy u syntagmatu *recevoir l'eucharistie* vyskytují „endemické“ české ekvivalenty typu V – S. Český ekvivalent syntagmatu V – *eucharistie*, V – *svaté přijímání*, byl nalezen pouze v Youcatu (*recevoir l'eucharistie – přijmout svaté přijímání; donner l'eucharistie –*

podávat svaté přijímání). Syntagma *instituer l'eucharistie* i jeho český ekvivalent typu V – S, *ustanovit eucharistii*, se vyskytuje jak v KKC, tak v Youcatu.

Shrnutí

Syntagmata typu V – *eucharistie* byla nalezena pouze v KKC a v Youcatu. Syntagmata nalezená pouze v jednom z textů korpusu mívají jeden výskyt, syntagmata nalezená ve dvou textech mívají až 6 výskytů v jednom textu. V InterCorpu nebylo nalezeno žádné syntagma typu V – S. České ekvivalenty typu V – S představují 66,7 % nalezených ekvivalentů zkoumaných syntagmat V – S. Jeden český ekvivalent typu V – S byl v korpusu nalezen pouze v Youcatu, dva pouze v KKC.

eucharistie n. f.

S1 – S2

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *la liturgie de l'eucharistie; l'acteur principal de l'eucharistie; le sens de l'eucharistie; la grâce de l'eucharistie; le mystère de l'eucharistie; le propre de l'eucharistie; le culte de l'eucharistie; le pain de l'eucharistie; la prière de l'eucharistie; la présidence l'eucharistie; l'institution de l'eucharistie; le don de l'eucharistie; le moyen de l'eucharistie; le caractère de l'eucharistie; le sacrifice de l'eucharistie; l'offrande de l'eucharistie; la nourriture de l'eucharistie; l'annonce de l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *l'importance de l'eucharistie; le signe de l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	18	2	0	2	22
0,0 %	81,8 %	9,1 %	0,0 %	9,1 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	19	2	0	14	35
0,0 %	54,3 %	5,7 %	0,0 %	40,0 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem

				InterCorpu		
0	0	0	0	0	22	22
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	16 z 29	4 z 6	0 z 0	20 ze 35	0 z 0
0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	55,2 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	66,7 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	57,1 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	11	1	0	12

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 22 syntagmat typu S1 – *eucharistie*. Nejvyšší výskyt je v KKC (18 syntagmat, tj. 81,8 % syntagmat z náboženského korpusu). Byly zaznamenány pestré variace syntagmatu S1 – *eucharistie*, např. *l'acteur principal de l'eucharistie*, *le sens de l'eucharistie*, *le mystère de l'eucharistie*, *le propre de l'eucharistie*, *le culte de l'eucharistie*, *le pain de l'eucharistie*, *le fruit de grâce de l'eucharistie*.⁶³ Pouze v Youcatu se vyskytují syntagmata *l'importance de l'Eucharistie* a *le signe de l'Eucharistie*.⁶⁴ V KKC a zároveň v Youcatu byla zaznamenána syntagmata *la célébration de l'eucharistie* a *le sacrement de l'eucharistie*. **Syntagmata vyskytující se pouze v jednom náboženském textu mají po jednom výskytu** (např. *le mystère de l'eucharistie*, *le signe de l'eucharistie*). **Syntagmata objevující se v KKC i v Youcatu mají také**

⁶³ Nominální konstrukci *le fruit de grâce de l'eucharistie* rozumíme tak, že *grâce de l'eucharistie* je přívlastkem *le fruit*, *l'eucharistie* pak je přívlastkem (v náboženských textech běžného) substantiva *grâce*. Odpovídá tomu i český ekvivalent *ovoce eucharistické milosti* (tedy duchovní plody, které člověk přijímá v eucharistii darované Bohem).

vyšší výskyt (až 6 výskytů na text). V předchozí části již bylo zmíněno, že termín *l'eucharistie* nebyl v korpusu InterCorp zaznamenán.

Český ekvivalent typu S1 – S2 se vyskytuje v náboženském korpusu v 57,1 % případů. Přívlastek je v těchto případech vyjádřen vždy jako *eucharistie* (*znamení eucharistie, slavení eucharistie* apod.).

V KKC a v Youcatu se vyskytují 2 syntagmata, *la célébration de l'eucharistie* a *le sacrement de l'eucharistie*. Stejně české ekvivalenty se objevují u frekvencí nevyraznějšího syntagmatu – *la célébration de l'eucharistie*. V českém KKC a v Youcatu je ekvivalentem tohoto syntagmatu ve většině případů *slavení eucharistie*. **Ekvivalent syntagmatu *le sacrement de l'eucharistie, svátost eucharistie*, nebyl překvapivě zaznamenán v KKC, ale pouze v Youcatu. Jen v Youcatu** byl dále zaznamenán český ekvivalent typu S1 – S2 *znamení eucharistie* (ekvivalent syntagmatu *le signe de l'eucharistie*). Jedenáct (11) českých syntagmat, např. *oznámení eucharistie* (ekvivalent *l'annonce de l'eucharistie*), *strava eucharistie* (ekvivalent *la nourriture de l'eucharistie*), *oběť eucharistie* (ekvivalent *le sacrifice de l'eucharistie*), *ráz eucharistie* (ekvivalent *le caractère de l'eucharistie*) či *hlavní osoba eucharistie* (*l'acteur principal de l'eucharistie*) byly nalezeny **pouze v KKC**.

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno 22 syntagmat typu S1 – *eucharistie*, z toho nejvyšší počet byl zaznamenán v KKC. Syntagmata s výskytem v jednom textu mají nízkou frekvenci – většinou 1 výskyt. Syntagmata s výskytem ve dvou textech mají frekvenci vyšší. Český ekvivalent typu S1 – S2 syntagmatu *sacrement de l'eucharistie* (*svátost eucharistie*) se vyskytuje poněkud překvapivě pouze v Youcatu. Jedenáct českých ekvivalentů typu S1 – S2 bylo zaznamenáno pouze v KKC.

3.3.3 Analýza *prière*

prière n. f
V – S

Syntagmata s výskytem pouze v Bibli: *entraver la prière; offrir la prière; multiplier la prière; concevoir*

la prière; susciter la prière; assurer la prière; dire la prière; étouffer la prière; écarter la prière; ruminer la prière; accueillir la prière; prononcer la prière; faire monter la prière; prolonger la prière.

Syntagmata s výskytem pouze v KKC: *faire jaillir la prière; développer la prière; lire la prière; unir la prière; favoriser la prière; menacer la prière; animer la prière; retenir la prière; rapporter la prière; vivre la prière; attendre la prière; comprendre la prière; lier la prière; révéler la prière; préfigurer la prière; exprimer la prière; ouvrir la prière; porter la prière; partager la prière; motiver la prière; concerner la prière; contenir la prière; insérer la prière; marquer la prière; devenir la prière; enseigner la prière; valoir la prière; conclure la prière; confier la prière. stimuler la prière; scander la prière; diriger la prière; comporter la prière; exiger la prière; négliger la prière.*

Syntagmata s výskytem pouze v Youcatu: *laisser la prière; réserver la prière; rendre la prière.*

Syntagmata s výskytem pouze v liturgickém korpusu: *recevoir la prière; omettre la prière.*

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
14	35	3	2	9	63
22,2 %	55,6 %	4,7 %	3,2 %	14,3 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
15	39	3	2	84	143
10,5 %	27,3 %	2,1 %	1,4 %	58,7 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	1	0	0	2	60	63
0,0 %	1,6 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %	95,2 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
43 ze 75	31 ze 55	5 z 9	3 z 4	82 z 143	3 ze 4
57,3 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	56,4 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	55,6 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	75,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	57,3 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	75 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
9	22	3	2	36

Podle slovníku *TLFi* má substantivum *prière*, n. f., význam „pozvednutí duše k Bohu, božstvu nebo ke svatým“ (*Élévation de l'âme vers Dieu (ou une divinité) [...] acte par lequel on s'adresse aux saints [...]*). Dalším uvedeným významem je „bezprostřední a pokorná žádost k někomu“ (*Demande instante et humble que l'on adresse à quelqu'un [...]*, *TLFi*, in CNRTL, online: <https://www.cnrtl.fr/definition/pri%C3%A8re>, cit. 14. 9. 2020). Katechismus katolické církve definuje *prière*, n. f., jako „pozvednutí duše k Bohu nebo prosba k Bohu o vhodné dary“ (*La prière est l'élévation de l'âme vers Dieu ou la demande à Dieu des biens convenables*, KKC 2559). Jako české ekvivalenty *prière*, n. f., uvádí *Velký francouzsko-český slovník II. díl* substantiva *prosba, žádost, modlitba* (Neumann – Hořejší aj 1992: 342).

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 63 syntagmat typu V – *prière*. Z toho 14 se jich vyskytuje pouze v Bibli (např. *offrir la prière, multiplier la prière, concevoir la prière, assurer la prière, dire la prière, écarter la prière, ruminer la prière, prononcer la prière*). Pouze v Youcatu byla zaznamenána tři syntagmata V – *prière* (*laisser la prière, réserver la prière, rendre la prière*), jen v liturgickém korpusu se vyskytují dvě syntagmata (*recevoir la prière, omettre la prière*). **Nejvyšší počet syntagmat V – *prière* s výskytem pouze v jednom z textů náboženského korpusu byl zaznamenán v KKC, a to 35 syntagmat** (např. *développer la prière, lire la prière, unir la prière, favoriser la prière, menacer la prière, animer la prière, retenir la prière, partager la prière, motiver la prière, insérer la prière, enseigner la prière, valoir la prière, conclure la prière, confier la prière*). Ve dvou či více náboženských textech bylo zaznamenáno devět syntagmat (*écouter la prière, entendre la prière, faire la prière, adresser la prière, exaucer la prière; nourrir la prière; terminer la prière; caractériser la prière; prier la prière*). Celkové výskyty syntagmat typu V – *prière* svědčí o tom, že **frekvence syntagmat nalezených pouze v jednom z textů náboženského korpusu je nízká** (14 syntagmat v Bibli s 15 výskyty, 35 syntagmat v KKC s 39 výskyty, tři syntagmata v Youcatu se třemi výskyty, dvě syntagmata v liturgickém korpusu se dvěma výskyty). Oproti tomu u devíti syntagmat nalezených ve dvou či více náboženských textech bylo zaznamenáno celkem 84 výskytů (tj. 58,7 % výskytů syntagmat typu V – *prière* v náboženském korpusu). Vyšší frekvence byla zaznamenána zvláště u syntagmat *écouter la prière* v Bibli (19 výskytů), *adresser la prière* v Bibli (16

výskytů), *faire la prière* v Bibli (11 výskytů), *entendre la prière* v Bibli (8 výskytů), *exaucer la prière* v Bibli (6 výskytů) a v KKC (5 výskytů). Syntagmata s výskytem ve dvou či více náboženských textech jsou v případě syntagmat V – *prière* typicky produktivnější.

Syntagmata V – *prière* nalezená v náboženském korpusu se většinou nevyskytují v InterCorpu. Žádné syntagma nalezené v Bibli, Youcatu ani v liturgickém korpusu se v InterCorpu nevyskytuje. V KKC a zároveň v InterCorpu bylo nalezeno jedno syntagma (*devenir la prière*, jeden výskyt v KKC, jeden výskyt v InterCorpu). Významy tohoto syntagmatu jsou v KKC a v InterCorpu totožné („určitá entita se stává modlitbou“). V InterCorpu byla zaznamenána také dvě syntagmata s výskytem ve třech textech náboženského korpusu (*entendre la prière*, osm výskytů v Bibli, jeden výskyt v KKC, jeden výskyt v Youcatu, dva výskyty v InterCorpu; *écouter la prière*, 19 výskytů v Bibli, jeden výskyt v KKC, 1 výskyt v liturgickém korpusu, 1 výskyt v InterCorpu). Význam syntagmatu *écouter la prière* v InterCorpu je stejný jako v náboženském korpusu („vyslyšet modlitbu“). Význam syntagmatu *entendre la prière* v InterCorpu v souboru textů Presseurop je rovněž totožný s významem tohoto syntagmatu v náboženském korpusu („vyslyšet modlitbu“). V souboru textů textu Europarl v InterCorpu není podmětem, který má vyslyšet prosbu či modlitbu, Bůh, ale organizace ETA: *nous attendons qu'Euskadi Ta Askatasuna (ETA) entende la prière de la société basque* (InterCorp, Europarl). *Entendre la prière* je zde určitou metaforou náboženského syntagmatu („Bůh vyslyší lidskou modlitbu“ – „ETA vyslyší volání baskické společnosti“).

Ve třech textech náboženského korpusu se vyskytuje syntagma *adresser la prière*. V InterCorpu sice byla nalezena věta *la prière instante adressée aux États membres afin d'impliquer les autorités régionales et locales* (Europarl), jelikož je ale *adressée* přívlastkem *la prière* a ne přičestím v pasivní konstrukci za použití pomocného slovesa, mezi výskyty syntagmatu *adresser la prière* tento případ nezařazujeme. Většina syntagmat nalezených v náboženském korpusu (60 z 63 syntagmat, tj. 95,2 %) se v InterCorpu nevyskytuje (např. *exprimer la prière*, *comprendre la prière*, *attendre la prière*, *terminer la prière*, *faire la prière*, *exaucer la prière* aj.). Na okraj lze poznamenat, že pouze v InterCorpu (ve francouzské i české části) byla zaznamenána syntagmata, jejichž výskyt by byl očekavatelný spíše v náboženském korpusu (např. *Ils méritent [...] aussi nos prières* Europarl / *Oni všichni si zaslouží [...] především naše modlitby; 13 % d'entre eux environ*

pratiquent la prière de façon régulière Syndicate / z nichž asi 13 % pravidelně dochází na modlitby; *Ceux d'entre nous qui ont reçu une éducation catholique connaissent la prière de saint Augustin* Europarl / Ti z nás, kteří vyrostli v katolickém prostředí, **znají modlitbu** svatého Augustina; *Bush [...] dépense finalement très peu d'argent pour soutenir sa continuelle prière de salut technologique* Syndicate / *Bush [...] své pokračující modlitby, aby nás zachránili technologie, podpořil jen velice málo penězi*; *Le peuple birman occupe les pensées et les prières de nombreux Européens* Europarl / Mnoho Evropanů je ve svých myšlenkách a modlitbách s myanmarským lidem). V InterCorpu není příliš překvapivý výskyt syntagmatu *interdire les prières*, vyjadřující omezování náboženské svonbody: *Les prières publiques ont été interdites* Presseurop / **Zakázány byly i veřejné modlitby**.

V náboženském korpusu je 82 ze 143 (tj. 57,3 %) českých ekvivalentů francouzských syntagmat V – *prière* typu V – S (57,3 % v Bibli, 56,4 % v KKC, 55,6 % v Youcatu a 75,0 % v liturgickém korpusu). V InterCorpu je tímto typem syntagmatu vyjádřeno 75 % českých ekvivalentů (jedná se ale pouze o tři ekvivalenty čtyř francouzských syntagmat).

Ve dvou či více náboženských textech se vyskytují syntagmata *entendre la prière, écouter la prière, exaucer la prière, faire la prière, adresser la prière, nourrir la prière, terminer la prière, caractériser la prière a prier la prière*.

Biblický český ekvivalent syntagmatu *entendre la prière, vyslyšet modlitbu*, se nevyskytuje v dalších textech náboženského korpusu (je však ekvivalentem syntagmatu *entendre la prière* v InterCorpu). Verbonominální konstrukce *vyslyšet modlitbu* je ekvivalentem také dalších francouzských syntagmat, a to ne pouze v Bibli (*écouter la prière, exaucer la prière*), ale také v KKC (*exaucer la prière*). Biblické syntagma *slyšet modlitbu* se sice rovněž nevyskytuje v dalších textech náboženského korpusu jako ekvivalent *entendre la prière*, bylo však zaznamenáno coby český ekvivalent syntagmatu *écouter la prière* v KKC. Syntagma *vyslyšet prosbu* se vyskytuje jako ekvivalent *entendre la prière* pouze v Bibli. V biblických textech bylo zaznamenáno také jako ekvivalent dalších francouzských syntagmat (*écouter la prière, exaucer la prière*).

Český ekvivalent syntagmatu *écouter la prière, vyslyšet modlitbu* (*vyslychat modlitbu*), se sice vyskytuje pouze v Bibli, tato česká verbonominální konstrukce byla však zaznamenána také jako ekvivalent syntagmatu *exaucer la prière* (v Bibli

a v KKC). Ekvivalent syntagmatu *écouter la prière, slyšet modlitbu*, se vyskytuje v Bibli i v KKC. **Český ekvivalent tohoto francouzského syntagmatu *slyšet prosby* se vyskytuje pouze v liturgickém korpusu (jeden výskyt).**

Ekvivalent syntagmat *exaucer la prière, vyslyšet prosbu*, se vyskytuje pouze v Bibli (je však ekvivalentem i jiných biblických syntagmat – *écouter la prière* a *entendre la prière*). Český ekvivalent tohoto syntagmatu *vyslyšet modlitbu* se vyskytuje jak v Bibli, tak v KKC.

Syntagma *faire la prière* se vyskytuje v Bibli a v KKC, ekvivalenty typu V – S byly nalezeny pouze v Bibli. Český ekvivalent s výskytem v Bibli *modlit se modlitbu* je ekvivalentem také jiných francouzských syntagmat – *prier la prière* v Youcatu a *adresser la prière* v Bibli. Další českým ekvivalentem typu V – S syntagmatu *faire la prière, vykonat modlitbu* (v korpusu v plurálu *vykonat modlitby*), se jinde v náboženském korpusu nevyskytuje.

Verbonominální konstrukce *modlit se modlitbu* je ekvivalentem syntagmatu *adresser la prière* pouze v Bibli (vyskytuje se však např. také jako ekvivalent syntagmatu *prier la prière* v Youcatu). České ekvivalenty syntagmatu *adresser la prière, dokončit modlitbu, předkládat prosby* a *učinit sliby*, jsou pouze biblické. Český ekvivalent tohoto francouzského syntagmatu, *vysílat prosby*, se vyskytuje pouze v KKC.

Ekvivalent syntagmatu *nourrir la prière, živit modlitbu*, se vyskytuje pouze v KKC. Český ekvivalent syntagmatu *terminer la prière, končit modlitbu*, se vyskytuje pouze v KKC, ekvivalent *uzavírat modlitbu* má výskyt pouze v Youcatu. Český ekvivalent syntagmatu *caractériser la prière, charakterizovat modlitbu*, se vyskytuje pouze v KKC. Verbonominální konstrukce *modlit se modlitbu* je ekvivalentem francouzského syntagmatu *prier la prière* pouze v Youcatu, je však ekvivalentem také jiných francouzských syntagmat (*faire la prière, adresser la prière* v Bibli). Všechny české ekvivalenty, které jsou „endemické“ (vyskytují se pouze v jednom z textů náboženského korpusu), mají jeden výskyt (s výjimkou syntagmatu *živit modlitbu*, ekvivalentu syntagmatu *nourrir la prière*, se dvěma výskyty). **Frekvence „endemických“ ekvivalentů je tedy nízká.**

Český ekvivalent syntagmatu *écouter la prière, vyslyšet modlitbu* (16 výskytů⁶⁵), se vyskytuje v Bibli i v InterCorpu (jeden výskyt). Ekvivalentem *entendre la prière* je české syntagma *vyslyšet modlitbu* jak v Bibli (tři výskyty), tak v InterCorpu (jeden výskyt). **České ekvivalenty, které se vyskytují také v InterCorpu, mají výraznější frekvenci v náboženském korpusu.**

Pouze v jednom z textů korpusu se bylo nalezeno 36 českých ekvivalentů, z toho devět v Bibli (např. *vykonat modlitbu, nezamítnout modlitbu*), 22 v KKC (např. *vysílat modlitbu, vyjadřovat modlitbu, zanedbávat modlitbu*), tři v Youcatu (např. *recitovat modlitbu*) a dva v liturgickém korpusu (např. *přijmout prosby*). V korpusu byl zaznamenán český ekvivalent typu V – S s nominální částí jinou než *prosba, žádost, modlitba* (*adresser les prières – učinit sliby* v Bibli; *entendre la prière – vyslyšet volání* v InterCorpu).

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 63 syntagmat typu V – *prière*. Nejvíce (35) syntagmat s výskytem pouze v jednom z textů korpusu bylo zaznamenáno v KKC. Pouze v Bibli se vyskytuje 14 syntagmat, devět (9) syntagmat má výskyt ve dvou či více textech náboženského korpusu. Frekvence syntagmat s výskytem pouze v jednom z textů korpusu je nízká (většinou jeden výskyt). Oproti tomu výskyty devíti syntagmat nalezených ve dvou či více textech náboženského korpusu představují 58,7 % výskytů syntagmat typu V – *prière* v náboženském korpusu (bylo zaznamenáno až 19 výskytů syntagmatu v rámci jednoho textu). Syntagmata nalezená v náboženských textech se v InterCorpu téměř nevyskytují (s výjimkou jednoho syntagmatu s výskytem v jednom náboženském textu a dvou syntagmat s výskytem ve třech náboženských textech). Výskyty těchto syntagmat v InterCorpu jsou nízké (jeden až dva výskyty), a jejich významy jsou shodné s významy v náboženském korpusu – jedná se o výpůjčky z náboženského subkódu. V náboženském korpusu je 57,3 % ekvivalentů syntagmat V – *prière* typu V – S. České ekvivalenty typu V – S syntagmat V – *prière* s relativně vyšším

---

⁶⁵ Bereme v potaz ekvivalent *vyslyšet modlitbu* i *vyslýchat modlitbu*.

výskytem (např. *écouter la prière, entendre la prière, exaucer la prière*) se většinou vyskytují ve více textech korpusu, nebývají „endemicky“ ekvivalentem pouze jednoho syntagmatu v jednom textu. Frekvence „endemických“ ekvivalentů je většinou nízká. V korpusu byly zaznamenány některé méně obvyklé české ekvivalenty *prière*, jako *sliby* a *volání*.

prière n. m.

S1 – S2

Francouzské kolokace pouze v textu Bible: *le but de la prière; l'offrande de la prière; le jour de la prière;*

le mémorial de la prière; la fin de la prière; la quête de la prière; le motif de la prière.

Francouzské kolokace pouze ve textu KKC: *le fondement de la prière; le don de la prière; la tradition de la prière; la dimension de la prière; le chemin de la prière; le maître de la prière; la vie de la prière; la formule de la prière; la révélation de la prière; le rythme de la prière; la mémorisation de la prière; la source de la prière; le groupe de la prière; la vérité de la prière; le partage de la prière; le renouveau de la prière; la conception de la prière; l'échec de la prière; la gratuité de la prière; la difficulté de la prière; le langage de la prière; le temps de la prière; le mouvement de la prière; l'objet de la prière; le drame de la prière; la force de la prière; la qualité de la prière; le cœur de la prière; la conclusion de la prière; le sens de la prière; la nouveauté de la prière; le modèle de la prière; la figure de la prière; l'argument de la prière; le symbole de la prière; la rectitude de la prière; la parole de la prière; la preuve de la prière; la possibilité de la prière; l'esprit de la prière; le prophète de la prière; la rencontre de la prière; le texte de la prière; l'approfondissement de la prière; le chef-d'œuvre de la prière; la simplicité de la prière; la spontanéité de la prière; l'élément de la prière; la manifestation de la prière; la profondeur de la prière; le pédagogue de la prière; le mystère de la prière; le sommet de la prière; l'invocation de la prière; le coin de la prière; l'exercice de la prière; le signe de la prière; l'aliment de la prière; la remise de la prière; la différence de la prière; l'importance de la prière; la demande de la prière; la pratique de la prière; la loi de la prière; la beauté de la prière; l'hymne de la prière; la litanie de la prière; la merveille de la prière; le substitut de la prière; le serviteur de la prière; la conformité de la prière; l'élan de la prière; le début de la prière; la puissance de la prière.*

Francouzské kolokace pouze v textu Youcat: *le trésor de la prière; le recueil de la prière; le rôle de la prière; l'histoire de la prière; la caractéristique de la prière; la reprise de la prière; la nature de la prière; le contenu de la prière; le cadre de la prière; le puits de la prière.*

Francouzské kolokace pouze v liturgickém korpusu: *la suite de la prière.*

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
7	74	10	1	7	99
7,1 %	74,7 %	10,1 %	1,0 %	7,1 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
9	124	11	1	40	185
4,9 %	67,1 %	5,9 %	0,5 %	21,6 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	2	0	0	3	94	99
0,0 %	2,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %	95,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
7 z 18	112 ze 144	15 z 22	1 z 1	135 ze 185	3 z 10
38,9 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	77,8 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	68,2 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	100,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	73,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	30,0 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
1	55	8	0	64

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 99 syntagmat typu S1 – *prière*. Z toho nejvyšší počet jich byl zaznamenán v KKC (74 syntagmat, např. *le chemin de la prière, le maître de la prière, la vie de la prière, la source de la prière, le sens de la prière, le texte de la prière, le drame de la prière*), menší počet pak byl nalezen v Youcatu (deset výskytů, např. *le rôle de la prière, l’histoire de la prière, la nature de la prière*), v Bibli (sedmvýskytů, např. *le but de la prière, le jour de la prière, le motif de la prière*) a v liturgickém korpusu (jeden výskyt, *la suite de la prière*). Ve dvou či více náboženských textech bylo nalezeno sedm syntagmat. Syntagma typu S1 – *prière* je v textu KKC velice produktivní.

Frekvence syntagmat s výskytem pouze v Bibli, v Youcatu, nebo v liturgickém korpusu není vysoká (jeden, výjimečně dva výskyty). Frekvence syntagmat nalezených pouze v KKC většinou také není vysoká (ponejvíce jeden až dva výskyty; některá syntagmata mají tři výskyty, např. *le mystère de la prière, le drame de la prière, le mouvement de la prière*). Některé syntagmata mají výskyt relativně vyšší (např. *le chemin de la prière* má devět výskytů; *le maître de la prière* má šest výskytů; *la vie de la prière* má šest výskytů; *la source de la prière* má čtyři výskyty). Vyšší frekvenci mají také některá syntagmata nalezená ve dvou

či více náboženských textech (např. *le combat de la prière* – pět výskytů v KKC, jeden výskyt v Bibli; *la forme de la prière* – sedm výskytů v KKC, čtyři výskyty v Youcatu; *le modèle de la prière* – čtyři výskyty v KKC, jeden výskyt v Youcatu; *la maison de la prière* – pět výskytů v Bibli, jeden výskyt v KKC).

V náboženských textech a zároveň v InterCorpu se vyskytují dvě (2) syntagmata s výskytem pouze v KKC (*la vie de la prière*, *le temps de la prière*) a tři (3) syntagmata s výskytem ve dvou a více textech náboženského korpusu (*la maison de la prière*, *le lieu de la prière*, *la forme de la prière*). Některá syntagmata vyskytující se v náboženském korpusu i v InterCorpu mají relativně vyšší frekvenci v náboženském korpusu (např. *la vie de la prière* – šest výskytů v KKC, *la maison de la prière* – šest výskytů v náboženském korpusu, *le lieu de la prière* – pět výskytů v náboženském korpusu, *la forme de la prière* – 11 výskytů v náboženském korpusu). Ze sedmi syntagmat s výskytem ve dvou či více náboženských textech se tři zároveň vyskytují v InterCorpu. **Oproti tomu naprostá většina syntagmat s výskytem pouze v jednom z náboženských textů se v InterCorpu nevyskytuje.** Frekvence zkoumaných syntagmat v InterCorpu je nízká (jeden výskyt, s výjimkou *le lieu de prière* s šesti výskyty). Významově se syntagmata v InterCorpu v podstatě neliší od významů syntagmat nalezených v náboženském korpusu (nízká frekvence syntagmat v InterCorpu svědčí o tom, že se nejedná o spojení běžně používaná v publicistickém či politickém diskurzu, ale jde spíše o výpůjčky z náboženského subkódu, např. *une maison de prière*). Pouze v InterCorpu byla nalezena syntagmata, jejichž výskyt by zřejmě nebyl překvapivý ani v náboženském korpusu (např. *l'espace de la prière*, *la réalisation de la prière*, *la sorte de la prière*: « *l'espace de recueillement et de prière* » Presseurop / *k prostoru vyhrazenému pro „rozjímání a modlitby“*; *nous espérons pour Gilad Shalit la réalisation de la prière rabinique* Europarl / *až se naplní rabínská modlitba pro Gilada Šalita*; *Je l'ai lu comme une sorte de prière laïque* Europarl / *Četl jsem ta slova, jako by to byla jakási sekulární modlitba*; *participer à une réunion secrète de prière* Europarl / *se účastní tajných modlitebních setkání*) aj. V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 73 % (135 ze 185) českých ekvivalentů zkoumaných francouzských syntagmat typu S1 – S2. V KKC je českých ekvivalentů typu S1 – S2 77,8 %, v Youcatu 68,2 %, v Bibli oproti tomu 38,9 %. V InterCorpu bylo nalezeno 30 % českých ekvivalentů typu S1 – S2.

Ve dvou či více náboženských textech se vyskytuje 7 syntagmat (*le combat de la prière, la forme de la prière, l'école de la prière, le lieu de la prière, le modèle de la prière, la maison de la prière, l'expression de la prière*).

U syntagmatu *le combat de la prière* byl zaznamenán jeden český ekvivalent typu S1 – S2, a to *boj modlitby* v KKC. Tento ekvivalent se nevyskytuje ani na jiných místech náboženského korpusu. Syntagma *la forme de la prière* i jeho české ekvivalenty typu S1 – S2 jsou v náboženském korpusu relativně produktivní (*la forme de la prière* – sedm výskytů v KKC, čtyři výskyty v Youcatu; ekvivalent *způsob modlitby* – pět výskytů v KKC, jeden výskyt v Youcatu; ekvivalent *forma modlitby* – jedním výskyt v KKC, jeden výskyt v Youcatu). Český ekvivalent syntagmatu *l'école de la prière, škola modlitby*, se rovněž vyskytuje jak v KKC (jeden výskyt), tak v Youcatu (dva výskyty). Český ekvivalent typu S1 – S2 (*místo modlitby*) syntagmatu *le lieu de la prière* se vyskytuje jak v Bibli, tak v KKC a v Youcatu (ve všech textech s jedním výskytem). Stejný český ekvivalent typu S1 – S2 (*vzor modlitby*) se vyskytuje jak v KKC, tak v Youcatu také u syntagmatu *le modèle de la prière*. Český ekvivalent syntagmatu *la maison de la prière, dům modlitby*, byl zaznamenán v Bibli i v KKC. Oproti tomu u syntagmatu *l'expression de la prière* byla v ekvivalentních textech zaznamenána rozdílná syntagmata (v KKC *forma modlitby*; v Youcatu *vyslovování modlitby* a *způsob modlitby*). Spojení *forma modlitby* a *způsob modlitby* jsou rovněž ekvivalenty syntagmatu *la forme de la prière*.

V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu se vyskytuje pět syntagmat (*la forme de la prière, la vie de la prière, le lieu de la prière, le temps de la prière, la maison de la prière*). Český ekvivalent syntagmatu *la forme de la prière* v InterCorpu, *způsob pobožnosti*, není s českým ekvivalentem typu S1 – S2 (*způsob modlitby*) totožný, ačkoliv je obdobný. Podobným případem je český ekvivalent syntagmatu *le lieu de la prière, místo uctívání* (oproti českým ekvivalentům v náboženském korpusu *místo modlitby*). Shodná nominální konstrukce byla nalezena v náboženském korpusu a v InterCorpu coby český ekvivalent syntagmatu *la maison de la prière (dům modlitby* – šest výskytů v náboženském korpusu, jeden výskyt v InterCorpu). Žádný český ekvivalent syntagmat *la vie de la prière* a *le temps de la prière* v InterCorpu není, na rozdíl od (některých) českých ekvivalentů v náboženském korpusu, typu S1 – S2.

V jednom z textů náboženského korpusu bylo zaznamenáno celkem 64 českých ekvivalentů typu S1 – S2. Z toho jeden byl zaznamenán v Bibli (*připomínka modlitby*), osm v Youcatu (např. *hranice modlitby, obsah modlitby*), nejvíce (55) jich bylo zaznamenáno v KKC (např. *krása modlitby, zákon modlitby, výrazové formy modlitby, úchvatnost modlitby* aj.).

Oproti českým ekvivalentům *prière*, n. f., které uvádí *Velký francouzsko-český slovník*, byla nalezena mezi zkoumanými českými ekvivalenty např. substantiva *uctívání*, n. n. a *pobožnost*, n. f., a to v InterCorpu (*lieux de prières – místa uctívání; les formes de prière – způsoby pobožnosti*).

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 99 syntagmat typu S1 – *prière*, z toho 74 se jich vyskytuje pouze v KKC. Dá se konstatovat, že syntagma tohoto typu je jedním z charakteristických prvků „subvariety“ Katechismu katolické církve. Frekvence syntagmat S1 – *prière* je většinou nízká, s výjimkou některých syntagmat v KKC a asi poloviny syntagmat s výskytem ve dvou či více náboženských textech. Převážná většina syntagmat nalezených v náboženském korpusu (94 z 99) nebyla v InterCorpu nalezena. Syntagma typu S1 – *prière* je tedy také jedním z dokladů existence subkódu katolické církve. Tři ze sedmi syntagmat s výskytem ve dvou či více náboženských textech se objevují také v InterCorpu, jako výpůjčky z náboženského subkódu. U sedmi syntagmat, která se vyskytují ve dvou či více náboženských textech, byly většinou zaznamenány shodné české ekvivalenty typu S1 – S2. Až na jednu výjimku (*la maison de la prière – dům modlitby*) nebyly v náboženském korpusu a v InterCorpu nalezeny shodné české ekvivalenty typu S1 – S2. Celkem 64 českých ekvivalentů v náboženském korpusu bylo shledáno jako „endemických“ (s výskytem pouze v jednom z textů náboženského korpusu).

3.3.4 Analýza *création*

création n. f.

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *commencer la création; armer la création; modeler la création; affermir la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *ordonner la création; aimer la création; vouloir la création; conduire la création; offrir la création; soumettre la création; bénir la création; distinguer la création; libérer la création; rappeler la création; inaugurer la création; sanctifier la création; animer la création; garder*

la création; transformer la création; encourager la création; signifier la création; restaurer la création; transcender la création; maintenir la création; porter la création; embrasser la création; achever la création.

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *déchiffrer la création, présenter la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
4	22	2	0	1	29
13,8 %	75,9 %	6,9 %	0,0 %	3,4 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat v nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
4	26	2	0	2	34
11,7 %	76,5 %	5,9 %	0,0 %	5,9 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	8	1	0	0	20	29
0,0 %	27,6 %	3,4 %	0,0 %	0,0 %	69,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
2 ze 4	23 z 27	1 ze 3	0 z 0	26 ze 34	66 ze 131
50,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	85,2 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	33,3 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	76,5 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	50,4 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
1	19	1	0	21

Slovník *TLFi* uvádí jako základní definici pojmu *création* n. f. jednak „čin, fakt stvoření“ (*l'acte, le fait de créer*), což zahrnuje i stvoření světa a živých bytostí z nicoty Bohem. Další základní definicí *création* n. f. je „stvořený předmět, věc“ (*Objet, chose créé(e)*), včetně všeho, co je stvořeno Bohem nebo Přírodou, on line: <https://www.cnrtl.fr/definition/cr%C3%A9ation>, cit. 3. 10. 2020). V teologickém slovníku *Les mots du christianisme* (Le Tourneau 2005) jsou termínu *la création* n. f. přiřazeny rovněž dva významy: 1) čin, kterým Bůh stvořil svět, vše viditelné i neviditelné, 2) výsledek tohoto činu, vše, co je stvořeno Bohem (Le Tourneau 2005: 185–186). *Velký francouzsko-český slovník I. díl* uvádí jako ekvivalenty lexému *création* n. f. *tvoření, vytvoření, stvoření, kreace, tvorstvo, stvořené věci* (Neumann – Hořejší aj. 1992: 388).

V korpusu náboženských textů bylo nalezeno 29 syntagmat V – *création*. Z toho pouze v Bibli se vyskytují čtyři (4) syntagmata: *commencer la création, armer la création, modéler la création, affermir la création*, vždy po jednom výskytu. V KKC bylo nalezeno 22 syntagmat, kde je *création* v roli předmětu přímého (např. *bénir la création, offrir la création, libérer la création*), s jedním až dvěma výskyty. V Youcatu se syntagmata typu V – *création* nacházejí dvakrát (*déchiffrer la création, présenter la création*), také pokaždé s jedním výskytem. V liturgickém korpusu nebylo nalezeno žádné syntagma vyhledávaného typu. Jedno syntagma V – *création* se vyskytuje zároveň ve dvou náboženských textech (*achever la création* v KKC av Youcatu). Nejvyšší počet syntagmat vyhledávaného typu s výskytem pouze v jenom textu náboženského korpusu bylo tedy zaznamenáno v Katechismu katolické církve (22 z 29, tj. 75,9 %). Variace nalezených syntagmat v náboženských textech jsou vcelku rozmanité, u každého syntagmatu vyhledávaného typu byly však v náboženských textech zaznamenány jeden nebo nanejvýš dva výskyty. Nejedná se zřejmě o velice rozšířené obraty, a to ani v katolickém subkódu.

Žádné syntagma typu V – *création* vyskytující se v Bibli nebylo nalezeno zároveň v InterCorpu. Z 22 syntagmat V – *création* nalezených v Katechismu se jich v InterCorpu vyskytuje osm (8), např. *encourager la création, vouloir la*

création, offrir la création, soumettre la création, distinguer la création, libérer la création). Výskyty těchto syntagmat v InterCorpu jsou většinou málo četné (jeden až tři výskyty), výjimku představuje syntagma *encourager la création* se 112 výskyty. Ze tří syntagmat V – *création* z Youcatu se v InterCorpu vyskytuje jedno syntagma, a to *présenter la création* (jeden výskyt). Mezi výskyty syntagmatu *porter la création* nezahrnujeme vazbu (zřejmě běžnou v právním diskurzu) *portant création* (např. *Accord portant création du fond commun pour les produits de base*), kde participium *portant* hraje spíše roli předložky. Většina (20 z 29, tj. 69 %) syntagmat nebyla v InterCorpu nalezena (např. *commencer la création, armer la création, modeler la création, affermir la création* z Bible).

Je nutno podotknout, že zatímco v katechismech se *la création* vyskytuje v náboženském významu, jakožto proces nebo výsledek Božího tvoření světa (např. *la création est voulue par Dieu*), v InterCorpu je předmět *la création* uplatněn v profánním významu (vytvoření něčeho) a je vždy doprovázen epitetem (např. *nous voulons la création d'une taxe sur les transactions financières*). Na rozdíl od biblických syntagmat lze některá syntagmata z katechismů v nenáboženském korpusu najít, ovšem ne ve stejné „absolutním“, náboženském, významu. Výjimku představuje syntagma *encourager la création*, které je jak v KKC tak v InterCorpu použito ve významu „podpory vzniku, vytvoření“ nějaké organizace, pracovních míst nebo jiné „civilní“ entity.

České ekvivalenty typu V – S se vyskytují v Bibli, v KKC i v Youcatu (v KKC byl ekvivalent tohoto typu zaznamenán v 85,2 % výskytů, v Bibli v 50,0 % výskytů, v Youcatu ve 33,3 % výskytů). Celkově je v náboženském korpusu český ekvivalent vyjádřen syntagmatem typu V – S v 76,5 % případů, zatímco v InterCorpu v 50,4 % případů.

V InterCorpu se u nalezených syntagmat nevyskytuje žádný český ekvivalent shodný s českými ekvivalenty v náboženských textech. Vysvětlením může být i fakt, že v nenáboženských textech většinou nemá *la création* význam biblického stvoření světa, jak bylo poznamenáno výše. U čtyř syntagmat v InterCorpu se vyskytuje český ekvivalent typu V – S. Předmět je zde ovšem vyjádřen jiným substantivem než *stvoření* (*vytvoření, vytváření*): *distinguer la création* [...] *d'un réseau de Media desks – zdůraznit nové vytváření sítě MÉDIA Desks; Ils présentent la création de la « task force » comme [...] – podávají vytvoření pracovní skupiny z hlediska dlouhodobých opatření jako [...]*. Velice

blízké si jsou ekvivalenty syntagmatu *encourager la création* (povzbudit vznik v KKC, *povzbudit tvorbu* v InterCorpu; syntagma povzbudit vznik se v české části InterCorpu sice vyskytuje, ale jako ekvivalent jiného francouzského syntagmatu) a syntagmatu *signifier la création* (znamenat stvoření v KKC a *znamenat vytvoření* v InterCorpu).

Jen v InterCorpu byla náhodně nalezena kolokace *protéger la création* (např. *je veux protéger la création tout en recherchant un encadrement juridique* Europarl / *chránit tvorbu a hledat právní rámec*), ovšem ve významu ochrany „autorské tvorby“, nikoliv ochrany „Božího stvoření“ či „přírody“.

Pouze v Bibli byl zaznamenán český ekvivalent *vyzbrojit stvoření* a pouze v Youcatu byl nalezen český ekvivalent *líčit stvoření*. Jen v KKC bylo zaznamenáno 19 českých ekvivalentů typu V – S (např. *posvěcovat stvoření, oživovat stvoření, uchovávat stvoření*).

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo zaznamenáno 29 syntagmat typu V – *création* (z toho nejvyšší počet, 22, jich bylo nalezeno v KKC). Tato syntagmata mají většinou pouze jeden výskyt, nanejvýš výskyty dva. Zároveň ve dvou náboženských textech bylo zaznamenáno jen jedno syntagma. Ani v náboženském korpusu se tedy nejedná o běžně používané obraty. Devět (9) syntagmat typu V – *création* se vyskytuje také v InterCorpu, ovšem v jiném než náboženském, „absolutním“, významu Božího stvoření. V InterCorpu je navíc předmět *création* doplněn epitetem (např. *la création est voulue par Dieu* v KKC a *nous voulions dès lors la création d'un poste de haut représentant pour les affaires étrangères* v InterCorpu). V korpusu (v InterCorpu) byl navíc oproti ekvivalentům *création* uváděným ve *Velkém francouzsko-českém slovníku* zaznamenán (ve zkoumaných syntagmatech) ekvivalent *vytváření*.

création n. f.

S1 – S2

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *début de la création; roi de la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *la bonté de la création; la beauté de la création; le bien de la création; la nature profonde de la création; la fin ultime de la création; l'œuvre de la création;*

la gloire de la création; le perfectionnement de la création; la garde de la création; la réalité de la création; le souci divin de la création; la loi de la création; l'intégrité de la création; la vérité de la création; le mystère de la création; la révélation de la création; la totalité de la création; la partie de la création; le dessein de la création; la célébration de la création; le récit de la création; la tête de la création; le poème de la création; la bénédiction de la création; le signe de la création; l'élément de la création; les eaux de la création; le prélude de la création; le don de la création; le commencement de la création; le langage de la création; l'Economie de la création.

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *le but de la création; le sommet de la création; la dignité de la création; le sens final de la création; la reprise de souffle de la création; le plan de la création; la protection de la création; le part de la création; le respect de la création; le point d'aboutissement de la création; le devenir de la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
2	32	11	0	4	49
4,1 %	65,3 %	22,4 %	0,0 %	8,2 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
2	57	11	0	15	85
2,4 %	67,1 %	12,9 %	0,0 %	17,6 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
1	4	3	0	1	40	49
2,0 %	8,2 %	6,2 %	0,0 %	2,0 %	81,6 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
4 z 5	51 z 66	10 z 14	0 z 0	65 ze 85	10 z 26
80,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	77,3 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	71,4 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	76,5 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	38,5 % českých ekvivalentů v InterCorpi korpusu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
1	25	6	0	32

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 49 různých syntagmat typu S1 – S2, výrazně více než syntagmat typu V – *création*. V Bibli byla nalezena dvě (2) syntagmata typu S1 – S2 (*le début de la création* – jeden výskyt, *le roi de la création* – jeden výskyt). Nejproduktivnější je korpus KKC, s 32 syntagmaty nalezenými pouze v KKC (např. *la beauté de la création, les réalités de la création, les lois de la création, le perfectionnement de la création*), většinou s jedním nebo dvěma výskyty. Výraznější frekvenci má syntagma ***l'œuvre de la création*** (16 výskytů v KKC). Pouze v Youcatu se vyskytuje 11 syntagmat (např. *le sommet de la création, la dignité de la création, le sens final de la création*), po jednom výskytu. Jedná se většinou o jednorázové výskyty, jejich přítomnost v náboženském korpusu ale svědčí o používání květnatých a originálních obrátů v teologických textech a také o produktivitě syntagmat typu S1 – S2 v náboženské části korpusu. Nominální konstrukci ***à l'intérieur de la création*** / *v rámci stvoření* (KKC 326) – jelikož se jedná o předložkové sousloví – nezařazujeme do tabulky. Mezi vyhledaná syntagmata nezařazujeme z důvodu vazby s předložkou à ani syntagma ***la raison à la création*** (*Il n'y a pas d'autre raison à la création que l'amour. Youcat 48 / Neexistuje žádný jiný důvod stvoření světa než láska*).

Syntagma *le (P)principe de la création* se vyskytuje jednou v Bibli a dvakrát v KKC. *L'achèvement de la création* bylo nalezeno dvakrát v KKC a dvakrát v Youcatu. Ve dvou náboženských textech se objevuje rovněž *l'ordre de la création*, a to v KKC (čtyřikrát) a v Youcatu (jednou). *Le Principe de la création* v Bibli a v KKC v článku 792 lze jasně interpretovat jako Boží Syn, Ježíš Kristus. Oproti tomu v KKC v článku 316 je za *principe de la création* (navíc psáno s malým počátečním p) označována Nejsvětější Trojice (jíž je Syn s Otcem a Duchem svatým součástí). U syntagmatu *l'achèvement de la création* lze také vysledovat v rámci náboženských textů určité rozdíly ve významu (v KKC v paragrafu 1015 jako finální podoba světa na konci časů, v KKC v odstavci 2190 jako dokončení stvoření světa popsaného na počátku Bible, oba tyto významy evokuje *l'achèvement de la création* v odstavci 47 v Youcatu; podíl člověka na dokončení Božího stvoření a péče člověka o stvoření a přetváření Božího stvoření člověkem je patrné v Youcatu v odstavci 50). Syntagma *l'ordre de la création* v KKC v odstavcích 1608 a 216 znamená řád, který Bůh vložil do stvořeného světa. V Youcatu v odstavci 427 lze význam *l'ordre de la création* vykládat stejně,

v českém překladu je však ekvivalentem tohoto syntagmatu *vůle Stvořitele* (tedy původ vzniklého řádu, viz dále). Především syntagmata *le Principe de la création* a *l'achèvement de la création* svědčí o výskytech vyhledávaných syntagmat s (mírně) odlišnými významy v náboženském korpusu, a to i v rámci jednoho textu.

V Bibli a zároveň v InterCorpu se vyskytují dvě syntagmata, *le jour de la création* a *le début de la création* (po jednom výskytu v InterCorpu). V KKC a v InterCorpu se vyskytují čtyři syntagmata, např. *la fin de la création* (jeden výskyt v InterCorpu; předložkovou bazbu ***aux fins de la création d'un organe*** aj. mezi syntagmata vyhledávaného typu nepočítáme). Krásným příkladem syntagmatu s náboženským významem vyskytující se v publicistickém diskuzu je ***le récit biblique de la création***. V Youcatu a v nenáboženském korpusu se vyskytuje *le but de la création* (jeden výskyt v InterCorpu), *le plan de la création* (sedm výskytů v InterCorpu) a *la protection de la création* (čtyři výskyty v InterCorpu). *Le (P)principe de la création* se vyskytuje v Bibli a v KKC, ale také v InterCorpu (osm výskytů, malé počáteční písmeno v *principe*). Většina syntagmat S1 – *de la création* nalezených v náboženských textech (40 z 49 syntagmat, tj. 81,6 %) se v InterCorpu nevyskytuje. Jedná se pravděpodobně o příliš teologická vyjádření, hovořící o kráse světa stvořeného Bohem (např. *la beauté de la création, les biens de la création, la valeur de la création, la bonté de la création*), nebo o roli Božího stvoření v tzv. dějinách spásy světa (*l'achèvement de la création, les lois de la création, le mystère de la création, le roi de la création*). Pokud byla nalezena syntagmata z náboženských textů v InterCorpu, většinou se nejedná o vyjádření popisující vlastnosti nebo teologické určení biblického stvoření, ale jako v případě syntagmat V – *la création* o prozaická sdělení doprovázená dalším atributem (např. *le but de la création d'une agence européenne de notation, le principe de la création du brevet communautaire*). Teologickému významu „stvoření“ odpovídají pravděpodobně jedině *la protection de la Création*, vyskytující se v InterCorpu v souboru textů Europarl. Lexém *La Création* je zde dokonce použit s velkým počátečním písmenem, což naznačuje jeho biblický význam a *le récit biblique de la création* (Syndicate).

České ekvivalenty jsou v náboženských textech většinou vyjádřeny syntagmatem S1– S2 (v Bibli v 80,0 % výskytů, v KKC v 77,3 % výskytů, v Youcatu v 71,4 % výskytů). Celkově je syntagmatem typu S1 – S2 vyjádřen

český ekvivalent v náboženském korpusu v 76,5 % případů, v InterCorpu pouze v 38,5 % případů.

Adnominální přívlastek je v náboženském korpusu většinou vyjádřen lexémem *stvoření* (např. *le sommet de la création / vrchol stvoření, la dignité de la création / důstojnost stvoření, le sens final de la création / konečný smysl stvoření*). Ekvivalentem francouzského syntagmatu *des parts de la création* (Youcat) je české slovní spojení *části stvořeného světa*. Syntagmatu *la nature profonde de la création* odpovídá české *vnitřní podstata všeho stvořeného*, nikoliv *vnitřní podstata stvoření*. Ekvivalentem syntagmatu *Principe de la création* je v Bibli *počátek stvoření*. Stejný ekvivalent je možno najít v KKC v odstavci 792. V odstavci 316 se však nachází ekvivalent s uplatněním internacionalismu, *princip stvoření*, což dokládá odlišný význam tohoto syntagmatu oproti odstavci 792 a v Bibli (viz výše). Syntagmatu *l'achèvement de la création* v KKC v obou výskytech odpovídá *dovršení stvoření*. V Youcatu se stejný český ekvivalent nachází v odstavci 47, v odstavci 50 se vyskytuje české syntagma *naplňování stvoření*. Syntagma *l'ordre de la création* má v KKC stejné české ekvivalenty (*řád stvoření*). V Youcatu je však ekvivalent toho syntagmatu zcela odlišný (nikoliv „vlastnost stvoření“, ale „postoj původce stvoření“, *podle vůle Stvořitele*). **Svědčí to také o uplatnění stejného syntagmatu v různých významech, a to i v rámci náboženského korpusu.**

Některé ekvivalenty S1 – S2 syntagmat nalezených ve dvou náboženských textech jsou shodné, někdy byly zaznamenány ekvivalenty S1 – S2 vlastní pouze jednomu náboženskému textu korpusu (např. *le Principe de la Création – princip stvoření* v KKC, *l'achèvement de la création – naplňování stvoření* v Youcatu). Z „vertikálního“ pohledu – na výskyt českých ekvivalentů pouze v jednom v textů náboženského korpusu – byl pouze v Bibli zaznamenán jeden český ekvivalent (*král stvoření*), v Youcatu 6 českých ekvivalentů (např. *vrchol stvoření, důstojnost stvoření*), pouze v KKC 25 ekvivalentů (např. *vody stvoření, dar stvoření, ekonomie stvoření, řeč stvoření*).

Jediným shodným českým ekvivalentem, který byl nalezen v InterCorpu a v náboženském korpusu, je *la protection de la Création / ochrana Stvoření* (Youcat 426, InterCorp Europarl). V InterCorpu se dokonce i v české části *Stvoření* uvádí s velkým písmenem, snad proto, aby se podtrhla biblická konotace tohoto termínu, ne zcela běžně užívaného v publicistických textech. V jiných případech je

v InterCorpu *la protection de la création* doplněna přívlastkem nebo použita v jiném významu, např. *la protection de la création culturelle* Europarl / *ochrana tvůrčích děl*. Nenáboženský charakter mají také ekvivalenty dalších syntagmat nalezených v InterCorpu (např. *un plan de création d'emplois* Europarl / *projekt vytváření pracovní náplně*; *le but de la création d'une agence européenne de notation Presseurop* / *účelem vytvoření evropské Ratingové agentury*; *le principe de la création du brevet communautaire* Europarl / *zásada vytvoření patentu EU*, kromě již zmíněného *le récit biblique de la création*). Vzhledem k významu vyhledaných francouzských syntagmat v InterCorpu to není překvapivé.

Shrnutí

Syntagma typu S1 – *création* je v náboženském korpusu produktivní (49 syntagmat, z toho 32 v KKC), výskyty jsou ale většinou málo četné. U některých syntagmat nalezených v náboženském korpusu byly zaznamenány mírné rozdíly ve významu. Většina českých ekvivalentů je vyjádřeno syntagmatem typu S1 – S2. Některé ekvivalenty S1 – S2 syntagmat nalezených ve dvou náboženských textech jsou shodné, někdy byly zaznamenány ekvivalenty S1 – S2 vlastní pouze jednomu náboženskému textu korpusu. Význam syntagmat S1 – S2 nalezených v InterCorpu je většinou odlišný od významu syntagmat S1 – S2 nalezených v náboženském korpusu, o čemž svědčí i české ekvivalenty odlišné od ekvivalentů nalezených v náboženském korpusu. Výjimkou je jedno syntagma S1 – S2 uplatněné ve francouzské i české části InterCorpu v náboženském významu (Božího stvoření). Pouze v jednom z náboženských textů bylo nalezeno 32 českých ekvivalentů. V korpusu byly nalezeny některé neobvyklé (slovníkem neuváděné) české ekvivalenty *stvoření*, např. *vnitřní podstata všeho stvořeného* a *ochrana tvořivosti*).

3.3.5 Analýza *péché*

péché n. m.

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *amener le péché; faire le péché; imiter le péché; avoir le péché; couvrir le péché; rappeler le péché; aimer le péché; proclamer le péché; accumuler*

le péché; faire payer le péché; éliminer le péché; mettre le péché; compter le péché; abolir le péché; quitter le péché; supporter le péché; valoir le péché; faire commettre le péché; traîner le péché; poser le péché; condamner le péché; rejeter le péché; enfanter le péché.

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *réparer le péché; expier le péché; satisfaire le péché; constituer le péché; sanctionner le péché; prohiber le péché; viser le péché; identifier le péché; suivre le péché; apprécier le péché; transmettre le péché; appeler le péché; concerner le péché; dévioler le péché; éviter le péché; découvrir le péché; provoquer le péché; dénoncer le péché; manifester le péché; surmonter le péché; absoudre le péché; accuser le péché; réprouver le péché; purifier le péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *dire le péché; prendre le péché; détruire le péché; maintenir le péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: *regarder le péché; rejeter le péché.*

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
24	24	4	2	12	66
36,4 %	36,4 %	6,0 %	3,0 %	18,2%	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
33	27	5	2	100	167
19,8 %	16,2 %	2,9 %	1,2 %	59,9 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
3	2	1	0	4	56	66
4,6 %	3,0%	1,6 %	0,0 %	6,0 %	84,8 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
40 ze 77	36 z 49	18 z 31	8 z 10	102 ze 167	12 z 23
51,9 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	73,5 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	58,1 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	80,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	61,1 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	52,2 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
19	22	3	0	44

Slovník *TLFi* definuje v náboženském významu *péché* n. m. jako „svobodný čin, při kter m člověk, který kon  zlo, odmítá naplnit Boží vůli a odděluje se tak od Něho“ (*Acte libre par lequel l’homme, en faisant le mal, refuse d’accomplir la volonté de Dieu, se séparant ainsi de Lui*). V p renesen m významu pak definuje *p ch * n. m. jako jakoukoliv chybu, často v morálním významu (<https://www.cnrtl.fr/definition/p%C3%A9ch%C3%A9>, cit. 4. 11. 2020). Katechismus pro ml de  Youcat definuje *péché* jako „slovo,  in nebo touhu, kterou  lov k v dom  a dobrovoln  ur z  skute n y ř d v ci tak, jak jej cht la Bo z  l ska“ (*Un péché est une parole, un acte ou un désir par lequel une personne offense consciemment et volontairement l’ordre vrai des choses prévu par l’amour de Dieu*, 315). *Velk  francouzsko- esk  slovník II. d l* uv d  jako  esk y ekvivalent substantiva *péché* n. m. *h ch* a dal i ekvivalenty odpovídající kolokac m v p renesen m v znamu (nap . *péché mignon – slab stka; péché de jeunesse – poklesek z mladick  nerozv znosti*), (Neumann – Ho ej i aj. 1992: 248).

V n bo ensk m korpusu bylo nalezeno 66 syntagmat typu V – *péché*. Z toho nejv   i po et (24, tj. 36,4 %) se jich vyskytuje pouze v Bibli (nap . *faire le péché, avoir le péché, aimer le péché, éliminer le péché, quitter le péché, compter le péché*) a stejn y po et také pouze v KKC (24, tj. 36,4 %), nap . *réparer le péché, expier le péché, satisfaire le péché*.  tyři syntagmata (*maintenir le péché, dire le péché, prendre le péché, détruire le péché*) se vyskytují pouze v Youcatu. Syntagmata *regarder le péché* a *rejeter le péché* se vyskytují pouze v liturgick m korpusu. Ve dvou  i v ce n bo ensk ch textech se vyskytuje 12 (18,2 %) syntagmat typu V – *péché* (nap . *avouer le péché, confesser le péché, ôter le péché, enlever le péché, pardonner le péché, commettre le péché*). V skyty syntagmat nejsou  etn , v t  inou se jedn  o 1 a  3 v skyty (v jimku p edstavuje syntagma *avoir le péché* s 19 v skyty v Bibli, t emi v skyty v KKC a čtyřmi v Youcatu). Dal i syntagmata s v   i frekvencí jsou např. *pardonner le p ch * (9 výskytů v Bibli, 12 výskytů v Youcatu) a *commettre le p ch * (19 výskytů v Bibli, 4 výskyty v Youcatu). Syntagmata s výskytem ve dvou či více textech představují 59,9 % všech výskytů.

V Bibli a zároveň v InterCorpu se vyskytují 3 syntagmata (*avoir le p ch , couvrir le p ch , supporter le p ch *). V KKC a rovn   v InterCorpu se vyskytují syntagmata *expier le péché* a *constituer le péché*. V Youcatu a v InterCorpu se vyskytuje syntagma *prendre le péché*. Ve dvou  i v ce n bo ensk ch textech a v InterCorpu se vyskytují 4 syntagmata (*commettre le péché, porter le péché,*

pardonne le péché, confesse le péché). Naprosto drtivá většina syntagmat (56 z 66, tj. 84,8 %) nalezených v náboženském korpusu se však v InterCorpu nevyskytuje (např. *amener le péché, faire le péché, aimer le péché, enfanter le péché* z Bible; *sanctionner le péché, transmettre le péché, viser le péché, réparer le péché* z KKC; *dire le péché, détruire le péché* z Youcatu; *regarder le péché, rejeter le péché* z liturgického korpusu; *distinguer le péché, reconnaître le péché, ôter le péché, enlever le péché* ze syntagmat s výskytem ve dvou či více náboženských textech). Syntagmata V – *péché* v InterCorpu nejsou četná, většinou byly zaznamenány jeden nebo dva výskyty (početnější je ale *commettre le péché* se sedmi výskyty, *pardonne le péché* se čtyřmi výskyty či *constituer le péché* se třemi výskyty). Vysvětlením může být fakt, že *le péché* je náboženský termín, u něhož vysokou frekvenci v publicistických textech ani nelze očekávat. V InterCorpu se *le péché* většinou vyskytuje v přeneseném významu (a s poněkud žertovnou konotací či s nadsázkou) jako „chyba“, „poklesek“ (např. *la Grèce, l'Espagne, l'Italie et la France, qui se pardonnent réciproquement leurs péchés financiers*, Presseurop). Ve větě komentující náboženský fundamentalismus *vous risquez de voir une femme sans voile et commettre ainsi un péché* (Syndicate) se syntagma *commettre le péché* vyskytuje v původním náboženském významu, byť s poněkud sarkastickým nádechem. Pouze v InterCorpu byla rovněž nalezena syntagmata V – *péché*, která by byla očekávatelná spíše v náboženském korpusu (např. *Bush a été absout de tous ses péchés* Syndicate;⁶⁶ *on reprochait aux dirigeants politiques les péchés des banquiers* Syndicate).

V náboženském korpusu je celkem 61,1 % českých ekvivalentů vyjádřeno syntagmatem typu V – S. Nejvíce (8 z 10, tj. 80,0 %) českých ekvivalentů tohoto typu bylo zaznamenáno v liturgickém korpusu, nejméně (40 ze 77, tj. 51,9 %) v Bibli. V InterCorpu byl zaznamenán český ekvivalent typu V – S v 52,2 % případů.

---

⁶⁶ V náboženském korpusu se vyskytuje syntagma *absoudre le péché*, jelikož je v InterCorpu podmětem *Buh* a nikoliv *péché*, mezi náboženská syntagmata nalezená v InterCorpu příklad ze Syndicate nezahrnujeme.

Ve dvou či více textech náboženského korpusu se vyskytuje 12 syntagmat, se shodnými či rozdílnými českými ekvivalenty v různých textech. U syntagmatu *commettre le péché* se vyskytuje téměř shodný český ekvivalent typu V – S, lišící se pouze videm slovesa, v Bibli a v Youcatu (*páchat hřích* v Bibli, *spáchat hřích* v Youcatu). Tyto ekvivalenty byly nalezeny pouze s jedním výskytem. Jiné české ekvivalenty typu V – S syntagmatu *commettre le péché* nebyly v náboženském korpusu zaznamenány. U syntagmatu *connaître le péché* byl rovněž zaznamenán shodný ekvivalent typu V – S, v negativním tvaru *nepoznat hřích*, v Bibli (2 výskyty) a v KKC (1 výskyt). České ekvivalenty syntagmatu *effacer le péché* jsou rozdílné v Bibli (*usmířit hřích*, *smazat hřích*) a v KKC (*zahlazovat hřích*). České syntagma *smazat hřích* se však vyskytuje ještě jako ekvivalent syntagmatu *enlever le péché* v KKC, není tak zcela „endemické“. Rozdílné české ekvivalenty typu V – S byly zaznamenány rovněž u syntagmatu *porter le péché* (*nést nepravost* a v negaci *nepočítat hřích* v Bibli; *nést hřích* a *snímat hřích* v KKC). Syntagma *snímat hřích* se vyskytuje také jako ekvivalent syntagmatu *enlever le péché* v Bibli, v KKC a v liturgickém korpusu). Český ekvivalent syntagmatu *enlever le péché*, *snímat hřích*, se vyskytuje v Bibli, v InterCorpu, i v liturgickém korpusu. Pouze v KKC se vyskytuje český ekvivalent *odstraňovat hřích* a jen v Bibli bylo nalezeno syntagma *odpustit hřích* (to se ovšem vyskytuje ještě jako český ekvivalent syntagmatu *pardonner le péché* ve všech částech náboženského korpusu). Českým ekvivalentem syntagmatu *enlever le péché* je tedy ve všech čtyřech textech liturgického korpusu verbonominální konstrukce *odpustit hřích*, byly však zaznamenány i jiné české ekvivalenty typu V – S (*prominout hřích* a *sejmout hřích* v Bibli a *rozázat hřích* v Youcatu). Podobné české syntagma jako *sejmout hřích*, *snímat hřích*, se vyskytuje jako český ekvivalent k syntagmatu *ôter le péché* v KKC. V Bibli byl zaznamenán český ekvivalent *snímat nepravost*. Český ekvivalent syntagmatu *confesser le péché* v Bibli a v Youcatu se liší pouze slovesným videm (*vyznat hřích* v Bibli a *vyznávat hřích* v Youcatu). Český ekvivalent typu V – S syntagmatu *reconnaître le péché*, *rozpoznat hřích*, byl zaznamenán pouze v KKC. Rozdílné české ekvivalenty se vyskytují u syntagmatu *distinguer le péché* (*rozdělovat hříchy* v KKC, *rozeznat hříchy* v Youcatu). Naopak téměř shodné české ekvivalenty (lišící se opět jen slovesným videm) byly zaznamenány u syntagmatu *remettre le péché* (*odpouštět hřích* v KKC a *odpustit*

hřích v Youcatu). Rozdílné české ekvivalenty se vyskytují u syntagmatu *avouer le péché* (*přiznat hřích* v Bibli a *vyslovit hřích* v Youcatu).

Alespoň v jednom z textů náboženského korpusu a zároveň v InterCorpu se vyskytuje 11 syntagmat. Shodné české ekvivalenty v náboženských a nenáboženských textech však byly zaznamenány pouze u dvou syntagmat s významnějším výskytem v náboženském korpusu, *commettre le péché* (*páchat hřích* a *spáchat hřích*) a *pardonne le péché* (*odpustit hřích*). Český ekvivalent *odpouštět hříchy*, nalezený v balíčku textů Presseurop, se vykytuje také jakožto český ekvivalent biblického syntagmatu *supporter le péché*.

Pouze v jednom z náboženských textů bylo zaznamenáno 44 českých ekvivalentů typu V – S, z toho 19 v Bibli (např. *uschovat hřích*, *vložit nepravost*), 22 v KKC (např. *odhalit hřích*, *pranířovat hřích*, *ukazovat hřích*), tři (3) v Youcatu (např. *vyslovit hřích*).

V náboženském korpusu byl mezi českými zkoumanými syntagmaty zaznamenán jiný ekvivalent lexému *péché* n. m. než *hřích*, a to *prestoupení* (*aimer le péché* – *mít rád přestoupení* v Bibli) či *nepravost* (*faire payer le péché* – *splácet nepravost*; *porter le péché* – *nést nepravost*; *éliminer le péché* – *odklidit nepravost*; *poser le péché* – *vložit nepravost* v Bibli) nebo *vina* (*réparer le péché* – *napravit vinu* v KKC).

Shrnutí

V náboženském korpusu byl zaznamenán relativně vysoký počet syntagmat typu V – *péché* (66 syntagmat). Stejný počet se jich vyskytuje pouze v Bibli (36,4 %) nebo pouze v KKC (36,4 %). Výskyty syntagmat nejsou vysoké, většinou se jedná o jeden nebo dva výskyty. Výjimku představuje frekvence syntagmat *commettre le péché* a *pardonne le péché*. Tato syntagmata byla nalezena s několika výskyty rovněž v InterCorpu. U syntagmat typu V – *péché* je však markantní, že drtivá většina syntagmat se v InterCorpu nevyskytuje. Syntagmata V – *péché* v nenáboženské části korpusu pak mají většinou přenesený význam, s poněkud žertovnou konotací. Shodné české ekvivalenty typu V – S byly zaznamenány zhruba u poloviny syntagmat s výskytem ve dvou či více náboženských textech, zhruba u poloviny těchto syntagmat byly zaznamenány české ekvivalenty s výskytem pouze v jednom z textů náboženského korpusu. Celkem 44 českých

ekvivalentů bylo zaznamenáno pouze v jednom z textů náboženského korpusu. Shodné české ekvivalenty v náboženských a nenáboženských textech byly zaznamenány pouze u již zmíněných syntagmat s výraznějším výskytem, *commettre le péché* a *pardonner le péché*. V náboženském korpusu byl mezi českými zkoumanými syntagmaty nalezen jiný ekvivalent lexému *péché* n. m. než *hřích*, a to *přestoupení* a *nepravost* v Bibli a *vina* v KKC.

***péché* n. m.
S1 – S2**

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *le poids du péché; le lien du péché; l'année du péché; le motif du péché; l'empire du péché; la connaissance du péché; le corps du péché; la virulence du péché; la loi du péché; la chair du péché; le ministre du péché; le temps du péché; l'expiation du péché; l'espèce du péché; l'origine du péché; le chemin du péché; la cause du péché; le service du péché; la conscience du péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *la rédemption du péché; la variété du péché; le mal du péché; la source du péché; la doctrine du péché; la révélation du péché; la racine du péché; l'héritage du péché; la peine du péché; la nature du péché; la structure du péché; l'expression du péché; l'effet du péché; le salaire du péché; l'universalité du péché; la servitude du péché; la cessation du péché; le générateur du péché; le caractère du péché; l'état du péché; la confession du péché; le commencement du péché; la transmission du péché; le méfait du péché; la désobéissance du péché; l'ivraie du péché; le foyer du péché; la sorte du péché; l'invasion du péché; le châtement du péché; le drame du péché; la laideur du péché; la blessure du péché; la figure du péché; la manifestation du péché; la séduction du péché; la répétition du péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *la dimension du péché; l'influence du péché; le pouvoir du péché; la réaction du péché; la tentation du péché; l'enfant du péché; l'exception du péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: *l'auteur du péché; la fin du péché; l'emprise du péché.*

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
19	37	7	3	14	80
23,7 %	46,3 %	8,7 %	3,8 %	17,5 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
26	43	6	3	69	147
17,7 %	29,3 %	4,1 %	2,0 %	46,9 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	1	0	0	2	77	80

0,0 %	1,2 %	0,0 %	0,0 %	2,5 %	96,3 %	100,0 %
-------	-------	-------	-------	-------	--------	---------

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
16 ze 46	48 z 67	14 z 22	9 z 12	87 ze 147	3 ze 3
34,8 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	71,6 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	63,6 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	75,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	59,2 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	100 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
4	25	4	0	33

V náboženském korpusu byl nalezen vysoký počet (80) syntagmat typu S1 – *péché*. Z toho nejvyšší počet (37 z 80, tj. 46,3 %) se jich vyskytuje jen v KKC (např. *le mal du péché, la source du péché, la doctrine du péché, la racine du péché, la nature du péché, la servitude du péché, le caractère du péché, la sorte du péché*). 19 syntagmat bylo nalezeno pouze v Bibli (např. *le poids du péché, l'empire du péché, le corps du péché, la connaissance du péché, la loi du péché*). 14 syntagmat bylo nalezeno ve dvou či více náboženských textech (např. *l'absolution du péché, la matière du péché, l'esclave du péché, la conséquence du péché, la réalité du péché*). Menší počet (sedm) syntagmat se nachází pouze v Youcatu (např. *le pouvoir du péché, la tentation du péché, l'enfant du péché*) a v liturgickém korpusu (tři syntagmata, *l'auteur du péché, la fin du péché, l'emprise du péché*).

Pro syntagmata typu S1 – *péché* je příznačné, že v náboženském korpusu se nachází množství různorodých syntagmat, jejich frekvence je však velice nízká (většinou jeden, nanejvýš dva výskyty). Výjimku představuje syntagma *la peine du péché* v KKC (pět výskytů) a některá syntagmata s výskytem ve dvou či více textech (*la rémission du péché* čtyři výskyty v KKC, šest výskytů v liturgickém korpusu; *la conséquence du péché* čtyři výskyty v KKC, čtyři výskyty v Youcatu; *la pardon du péché* šest výskytů v KKC, dva výskyty v liturgickém korpusu; *l'absolution du péché* devět výskytů v Bibli). Ačkoliv syntagmata s výskytem ve

dvou či více textech představují pouze 17,5 % syntagmat typu S1 – *péché* (14 z 80 syntagmat), co do počtu výskytů zauímají tato syntagmata 46,9 % výskytů všech syntagmat (69 ze 147 výskytů).

Minimální počet syntagmat S1 – *péché* se vyskytuje zároveň v InterCorpu. V KKC a zároveň v InterCorpu se vyskytuje syntagma *la révélation du péché*. V Bibli, v KKC a v InterCorpu se vyskytují syntagmata *la matière du péché* a *le salaire du péché*. U těchto syntagmat byl v InterCorpu zaznamenán jeden výskyt a syntagmata jsou použita v obdobném významu jako v náboženském korpusu. Lze říci, že se jedná o výpůjčky z náboženského subkódu. Syntagma *le salaire du péché* je dokonce použito ve větě explicitně odkazující na teologický diskurz, jako příklad nevhodně použitého teologického lexika: *Le langage théologique qui aurait du décrier le resserrement du crédit en le qualifiant de « salaire du péché » [...] est qualifié inutilisable* (Syndicate). Převážná většina syntagmat S1 – *péché* se v InterCorpu nevyskytuje (např. *le poids du péché*, *l'esclave du péché*, *le chemin du péché*, *le pardon du péché*, *la libération du péché*, *la rémission du péché* atd.) Tato syntagmata představují typický příklad zvláštních jazykových prostředků subkódu katolicismu. Na okraj lze poznamenat, že pouze v InterCorpu byla nalezena syntagmata S1 – *péché*, v přeneseném významu (*cette litanie de péchés*; *fruit du péché originel politique*) nebo v původním náboženském významu (*le fardeau du péché originel*) významu a která by byla očekávatelná také v náboženském korpusu.

V náboženském korpusu je český ekvivalent syntagmat S1 – *péché* vyjádřen konstrukcí typu S1 – S2 v 59,2 % případů (z toho nejčastěji, v 75,0 % případů, v liturgickém korpusu, dále v 71,6 % případů v KKC, v 63,6 % případů v Youcatu a nejméně často, v 34,8 % případů, v Bibli). V InterCorpu je syntagmatem typu S1 – S2 vyjádřen český ekvivalent ve 100 % případů jedná se ovšem pouze o tři výskyty. Ve dvou či více textech náboženského korpusu se vyskytuje 14 syntagmat. Pokud jde o shodné či rozdílné české ekvivalenty, lze jasně pozorovat skupinu syntagmat, u kterých se vyskytuje ve více textech stejný ekvivalent. Český ekvivalent syntagmatu *l'esclave du péché*, *otrok hřichu*, se vyskytuje v KKC a v Bibli, v liturgickém korpusu byl zaznamenán podobný ekvivalent, *otroctví hřichu*. Pouze v Bibli se ještě dvakrát vyskytuje ekvivalent *služebník hřichu*. Český ekvivalent syntagmatu *odpuštění hřichu* odpovídá syntagmatu *le pardon du péché* ve všech výskytech v KKC i v liturgickém korpusu. Ekvivalentem syntagmatu *la*

conséquence du péché je v Bibli, v KKC i v Youcatu nominální konstrukce *následek hříchu*. Českým ekvivalentem syntagmatu *la rémission du péché* je v KKC i v liturgickém korpusu ve všech případech syntagma *odpuštění hříchů*. Francouzskému syntagmatu *la souillure du péché* odpovídá český ekvivalent *posvrna hříchu* jak v KKC, tak v Youcatu. Stejně tak francouzskému syntagmatu *l'esclavage du péché* odpovídá v KKC i v Youcatu syntagma *otroctví hříchu*.

Jiným syntagmatům vyskytujícím se ve dvou či více náboženských textech odpovídají české ekvivalenty s výskytem pouze v jednom z textů. Český ekvivalent syntagmatu *le salaire du péché*, *mzda hříchu*, se vyskytuje pouze v Bibli. Česká konstrukce *moc hříchu* odpovídá francouzskému syntagmatu *la puissance du péché* pouze v Youcatu. Obdobně český ekvivalent *skutečnost hříchu* odpovídá syntagmatu *la réalité du péché* pouze v KKC. České syntagma *následek hříchu* je ekvivalentem syntagmatu *la suite du péché* pouze v KKC, stejně tak syntagma *závažnost hříchu* odpovídá syntagmatu *la gravité du péché* pouze v KKC.

Pouze v jednom z textů náboženského korpusu bylo zaznamenáno 33 českých ekvivalentů, z toho čtyři (4) v Bibli (např. *služebník hříchu*), 25 v KKC (např. *stav hříchu*, *škody hříchu*, *živná půda hříchu*), čtyři (4) v Youcatu, např. *vliv hříchu*).

Žádný z českých ekvivalentů se nevyskytuje zároveň v InterCorpu (ekvivalent syntagmatu *le salaire du péché*, *mzda hříšníků*, z balíčku textů *Syndicate*, by však mohl být chápán jako snaha o nabuzení dojmu použití biblického syntagmatu, které však je *mzda hříchu*).

Shrnutí

V náboženském korpusu byl zaznamenán vysoký počet (80) rozličných syntagmat typu S1 – *péché*, z toho nejvyšší počet, 46,3 %, se jich vyskytuje pouze v KKC. Frekvence těchto syntagmat je většinou velice nízká, jeden, nanejvýš dva výskyty. Výjimku představují čtyři syntagma s výskytem ve dvou či více náboženských textech. Výzkum syntagmatu typu S1 – *péché* svědčí o velké produktivitě tohoto syntagmatu v náboženských textech a o lexikální bohatosti těchto textů. Tato syntagma se zároveň téměř nevyskytují v InterCorpu. Jejich výskyt v náboženském korpusu je tedy dobrým příkladem zvláštních jazykových prostředků subkódu katolické církve. 59,2 % českých ekvivalentů syntagmat S1 –

péch v náboženském korpusu je typu S1 – S2. Mezi 14 syntagmaty s výskytem ve dvou či více náboženských textech lze u 6 pozorovat ekvivalenty typu S1 – S2 pouze v jednom z těchto textů. České ekvivalenty typu S1 – S2 zaznamenané v náboženském korpusu nebyly v InterCorpu nalezeny. Pouze v jednom z textů náboženského korpusu bylo zaznamenáno celkem 33 ekvivalentů. I výskyt českých ekvivalentů typu S1 – S2 tedy svědčí o zvláštních jazykových prostředcích v rámci náboženského korpusu i v jednotlivých náboženských textech

3.3.6 Analýza *sacrement de réconciliation*

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *recevoir le sacrement de réconciliation; appeler le sacrement de réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *donner le sacrement de réconciliation; instituer le sacrement de pénitence-réconciliation; demander le sacrement de réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	2	3	0	0	5
0,0 %	40,0 %	60,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	2	3	0	0	5
0,0 %	40,0 %	60,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	0	0	0	0	5	5
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	1 z 2	2 z 3	0 z 0	3 ze 5	0 z 0
0,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	50,0 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	66,7 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	60,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	1	2	0	3

Slovník *TLFi* význam termínu *sacrement de réconciliation*, n. m. neuvádí, ani ve *Velkém francouzsko-českém slovníku* nebyl nalezen český ekvivalent. *Sacrement de réconciliation* je jedna ze svátostí církve sloužící k odpuštění hříchů a k celkovému posílení člověka (*le sacrement de pénitence et de réconciliation, par lequel nous sommes libérés du péché et fortifiés lorsque nous sommes faibles physiquement et moralement*, Youcat 224). Katechismus katolické církve uvádí termín ve tvaru *le sacrement de la Pénitence et de la Réconciliation* (v českém jazyce *svátost pokání a smíření*, KKC 1140). V KKC je termín uváděn v jednom nebo druhém tvaru. V kompendiu katechismu Youcat jsou použity ještě další tvary termínu: *le sacrement de pénitence-réconciliation, du pardon, de la conversion ou de « confession »* (Youcat 225), v českém jazyce *svátost smíření, svátost pokání, odpuštění, obrácení, vyznání (zpověď)*, Youcat 225.

V náboženském korpusu bylo nalezen pět (5) syntagmat typu V – *sacrement de réconciliation*. Z toho tři (3) byla všechna nalezena v Youcatu, s jedním výskytem (*donner le sacrement de réconciliation; instituer le sacrement de réconciliation; demander le sacrement de réconciliation*). V KKC byla zaznamenána dvě (2) syntagmata typu V – *sacrement de réconciliation, recevoir le sacrement de réconciliation* a *appler le sacrement de réconciliation*. V KKC se vyskytují některá syntagmata se synonymním předmětem (který se zdá být v KKC častější než *sacrement de réconciliation*), *sacrement de Pénitence* (např. *recevoir le sacrement de Pénitence* 1468), která ale nezohledňujeme. Vzhledem k počtu výskytů termínu *sacrement de réconciliation* ve věcném rejstříku v katechismu

Youcat (28) jsme přitom zohledňovali pouze ta syntagmata, kdy roli předmětu hraje tento termín (nikoliv pouze lexém *réconciliation*). Mezi zkoumaná syntagmata tak nebyla zohledněna např. biblická slovní spojení *nous avons reçu la réconciliation* (Rm 5, 11); *leur proposer la réconciliation* (2 M 11, 14) či verbonominální konstrukce z KKC *Il réalise la réconciliation des pécheurs* (1449) nebo z InterCorpu *faciliter la paix et la réconciliation* (Syndicate). Mezi zkoumaná syntagmata byly naopak zahrnuty verbonominální konstrukce, ve kterých je předmět „zdvojen“ (*donner le sacrement de pénitence et de réconciliation; instituer le sacrement de pénitence-réconciliation*). Žádné z nalezených syntagmat (ani termín *sacrement de réconciliation*) se nevyskytuje zároveň v InterCorpu.

Ve 3 z 5 případů je český ekvivalent syntagmatu V – *sacrement de réconciliation* vyjádřen syntagmatem V – S (*donner le sacrement de réconciliation* – *dostat svátost obnovení; instituer le sacrement de pénitence-réconciliation* – *ustanovit svátost smíření*). V jednom z těchto případů je český ekvivalent *sacrement de réconciliation* vyjádřen neobvyklým slovním spojením *svátost obnovení*. Ekvivalenty *přijmout svátost pokání* v KKC a *dostat svátost uzdravení a obnovení* a *ustanovit svátost smíření* v Youcatu byly označeny jako „endemické“.

Shrnutí

Syntagmata typu V – *sacrement de réconciliation* není v náboženském korpusu produktivní. Bylo nalezeno pět (5) syntagmat, všechna v Youcatu a v KKC, po jednom výskytu, bez výskytu v InterCorpu. Ve třech případech je český ekvivalent vyjádřen syntagmatem typu V – S, z toho v jednom případě je v předmětu použito slovní spojení, které francouzskému termínu *sacrement de pénitence et de réconciliation* většinou neodpovídá: *svátost uzdravení a obnovení*.

sacrement de réconciliation n. m.

S1 – S2

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le secret du sacrement de réconciliation; la réception du sacrement de réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *l'effet du sacrement de réconciliation; le mouvement du sacrement de pénitence-réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	2	2	0	0	4
0,0 %	50,0 %	50,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	2	2	0	0	4
0,0 %	50,0 %	50,0 %	50,0 %	0,0 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	0	0	0	0	4	4
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	1 z 2	1 z 2	0 z 0	2 ze 4	0 z 0
0,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	50,0 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	50,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	50,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	1	1	0	2

V náboženském korpusu byla nalezena čtyři (4) syntagmata typu S1 – *sacrement de réconciliation*, z toho dvě (2) v KKC (*le secret du sacrement de réconciliation*, *la réception du sacrement de réconciliation*), 2 v Youcatu (*l'effet du sacrement de réconciliation*; *le mouvement du sacrement de pénitence-réconciliation*), všechna s jedním výskytem. V KKC se také vyskytuje obdobné syntagma se synonymním přívlastkem *sacrement de Pénitence* (*effets du sacrement de Pénitence* 1471), které ale nezohledňujeme ve výčtu. Stejně jako v případě syntagmat typu V –

sacrement de réconciliation, i v případě syntagmat S1 – *sacrement de réconciliation* nebyla mezi zkoumaná syntagmata započítána syntagmata, kde je v roli přívlastku lexém *réconciliation* (např. *le ministère de la réconciliation* z Bible, 2 Co 2, 18; *la condition fondamentale de la Réconciliation* z KKC, 2844). Mezi zkoumaná syntagmata bylo naopak započítáno syntagma se „zdvojeným“ přívlastkem, *le mouvement du sacrement de pénitence-réconciliation*. Excerpovaná syntagmata nebyla nalezena v InterCorpu. Jeden z českých ekvivalentů zkoumaných syntagmat je vyjádřen nominální konstrukcí S1 – S2 (*le mouvement du sacrement de pénitence-réconciliation – podstata svátosti smíření*). Ekvivalenty *přijetí svátosti pokání* v KKC a *podstata svátosti smíření* v Youcatu byly označeny jako „endemické“.

Shrnutí

V náboženském korpusu byla nalezena čtyři (4) syntagmata typu S1 – *sacrement de réconciliation*, z toho dvě (2) v KKC a dvě (2) v Youcatu. Žádné z excerpovaných syntagmat nebylo nalezeno v InterCorpu. Dva české ekvivalenty jsou vyjádřeny syntagmatem typu S1 – S2, jelikož se každé z nich vyskytuje pouze v jednom z textů korpusu, byly označeny jako „endemické“.

3.3.7 Analýza Notre-Père

Notre-Père n. m.

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: 0

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	0	0	0	2	2
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	0	0	0	8	8
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	0	0	0	0	2	2
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	5 z 5	1 z 1	1 z 2	7 ze 8	0 z 0
0,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	100,0 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	100,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	50,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	87,5 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	1	0	0	1

Slovník *TLFi* význam označení *Notre-Père*, „Otče náš“, nevysvětluje. Jedná se o modlitbu, kterou Ježíš předává učedníkům a církvi v reakci na žádost učedníků, aby je naučil modlit se (KKC 2759). *Velký francouzsko-český slovník II. díl* lemma *Notre-Père* rovněž neuvádí. Modlitba *Otče náš* je v českém jazyce někdy rovněž nazývána *modlitba Páně* (francouzsky *Oraison dominicale* nebo *prière du Seigneur* KKC 2765).

V náboženském korpusu byla zaznamenána dvě syntagmata typu V – *Notre-Père*: *prier le Notre-Père* a *dire le Notre-Père*. Syntagma *prier le Notre-Père* bylo nalezeno v KKC (3 výskyty) a v Youcatu (1 výskyt), syntagma *dire le Notre-Père* se vyskytuje v KKC (2 výskyty) a v liturgickém korpusu (2 výskyty). Z korpusu přitom nebyla excerpována syntagmata *prier notre Père*, která by znamenala „modlit se k našemu nebeskému Otci“, než „modlit se modlitbu Páně“. Kritériem, zda nalezené slovní spojení bude nebo nebude zařazeno mezi syntagmata V –

Notre-Père, byl tak spíše význam syntagmat a jejich pravopis, než jejich český ekvivalent v paralelní části korpusu (jedná-li se o označení modlitby, pronominum se v korpusu píše s velkým počátečním písmenem, ať už se spojovníkem nebo bez něj: *Notre Père / Notre-Père*). Mezi zkoumaná syntagmata tak nebyla zařazena např. spojení *prier « notre Père »* (KKC 2793) nebo *lorsque nous prions notre Père* (KKC 2795), kde se hovoří o modlitbě k Bohu v perspektivě nebeského Otce, ale nejedná se o pojmenování konkrétní modlitby. Nebylo započítáno ani syntagma *dire « notre » Père* (Youcat 517), které hovoří o důvěrné modlitbě s Bohem, se zdůrazněním posesiva, aby se podtrhl důvěrný, familiární vztah věřících k Bohu, ale které přímo neobsahuje pojmenování *modlitby Páně, Notre-Père* (překladem by mohlo být spíše „oslovit Boha jako otce“ než „modlitba Otče náš“, jak je uvedeno v příslušném odstavci 517 v české verzi Youcatu). Mezi zkoumaná syntagmata nebylo vybráno ani slovní spojení z pasáže z Bible, kde Ježíš učí učedníky *modlitbu Páně* – v biblickém textu se ještě nejedná o pojmenování této modlitby, i když je označení této modlitby, *Notre-Père, Otče náš*, z jejich prvních slov odvozeno (*Vous donc, priez ainsi : Notre Père qui est aux cieux Mt 6, 9*).

Žádné syntagma typu V – *Notre-Père* nebylo nalezeno zároveň v InterCorpu.

Ve výrazné většině případů (87,5 %) je český ekvivalent syntagmatu V – *Notre-Père* vyjádřen syntagmatem typu V – S. Ekvivalentem syntagmatu *prier le Notre-Père* v KKC i v Youcatu je *modlit se Otče náš*. Českým ekvivalentem syntagmatu *dire le Notre-Père* v KKC je *říkat Otče náš* – tento český ekvivalent byl při výzkumu syntagmat V – *Notre-Père* zaznamenán pouze v KKC (označujeme jej jako „endemický“ ekvivalent). Ekvivalentem *dire le Notre-Père* v liturgickém korpusu je *modlit se Otče náš*.

Shrnutí

Syntagma typu V – *Notre-Père* není ve zkoumaném korpusu produktivní. V liturgickém korpusu byla nalezena dvě syntagmata typu. Z korpusu byla excerpována pouze syntagmata, kde předmět označuje *modlitbu Páně*. Nalezená syntagmata, se vyskytují ve dvou náboženských textech (*prier le Notre-Père* v KKC a v Youcatu; *dire le Notre-Père* v KKC a v liturgickém korpusu). Nalezená syntagmata se nevyskytují v InterCorpu. Ve

většinu případů je českým ekvivalentem nalezených francouzských syntagmat *modlit se Otče náš*. Český ekvivalent syntagmatu *dire le Notre-Père, říkat Otče náš*, byl nalezen pouze v KKC.

**Notre-Père n. m.
S1 – S2**

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le commentaire du Notre-Père; la prière du Notre-Père.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *la fin du Notre-Père; l'origine du Notre-Père; la structure du Notre-Père.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	2	3	0	1	6
0,0 %	33,3 %	50,0 %	0,0 %	16,7%	100,0 %

Celkové počty výskytů syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	2	4	0	3	9
0,0 %	22,2 %	44,5 %	0,0 %	33,3 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	0	0	0	0	6	6
0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	2 z 3	4 z 6	0 z 0	6 ze 9	0 z 0
0,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	66,7 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	66,7 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	66,7 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	1	2	0	3

V náboženském korpusu bylo zaznamenáno celkem šest syntagmat typu S1 – *Notre-Père*. Z toho dvě syntagmata se vyskytují pouze v KKC (*le commentaire du Notre-Père; la prière du Notre-Père*), tři syntagmata se vyskytují pouze v Youcatu (*la fin du Notre-Père; l'origine du Notre-Père; la structure du Notre-Père*), jedno syntagma bylo nalezeno jak v KKC, tak v Youcatu (*la demande du Notre-Père*). Výskyty těchto syntagmat jsou nízké, byl u nich zaznamenán jeden výskyt, nanejvýš dva výskyty (*la fin du Note-Père; la demande du Notre-Père*). Mezi zkoumaná syntagmata nebyla zahrnuta nominální spojení, která zjevně neobsahují předmět *Notre-Père* ve významu „modlitba Páně“, ale ve významu „Bůh“ nebo „genetický otec“, „duchovní otec“ apod. (např. biblické verše *dans la maison de notre père* Gn 31, 14; *dans la bouche de notre père* Ac 4, 25; *une descendance issue de notre père* Gn 19, 32; z KKC *la Providence de notre Père* KKC 2830; *un don de notre Père* 2834). Syntagmata typu S1 – *Notre-Père* se nevyskytují v InterCorpu.

České ekvivalenty jsou vyjádřeny syntagmatem typu S1 – S2 ve většině případů (šest z devíti případů). Český ekvivalent syntagmatu *la demande du Notre-Père*, které se vyskytuje v KKC a v Youcatu, je obdobný, ale ne totožný: v KKC je českým ekvivalentem *prosba Otčenáše*, v Youcatu je ekvivalent více explicitován a *Otče náš* je přívlastkem substantiva *modlitba*. Ekvivalenty *prosba Otčenáše* v KKC a *prosba modlitby Otčenáš* a *původ modlitby Otčenáš* v Youcatu jsme označili jako „endemické“.

Shrnutí

Syntagma typu S1 – *Notre-Père* rovněž není v náboženském korpusu produktivní. Celkem bylo nalezeno šest (6) syntagmat tohoto typu, z toho dvě (2) v KKC, tři (3) v Youcatu, v jednom případě v obou těchto textech. Výskyty těchto syntagmat jsou nízké. Žádné syntagma typu S1 – *Notre-Père* nebylo nalezeno v InterCorpu.

3.3.8 Analýza *droit*

droit n. m.

V – S

appliquer le droit; vendre le droit; mépriser le droit; fausser le droit; accorder le droit; donner le droit; racheter le droit; faire dévier le droit; exposer le droit; faire le droit; faire triompher le droit; exercer le droit; perdre le droit; lever le droit; méconnaître le droit; discerner le droit; dicter le droit; faire paraître le droit; aimer

le droit; énoncer le droit; suivre le droit; chanter le droit; attendre le droit; prendre le droit; garder le droit; abandonner le droit; rencontrer le droit, mettre en œuvre le droit, accomplir le droit, établir le droit, changer le droit;

le droit; rétablir le droit; faire tourner le droit; connaître le droit; annoncer le droit; conduire le droit; acquérir le droit; affermir le droit; mettre en pratique le droit; faire briller le droit.

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *reconnaître le droit; assurer le droit; abroger le droit; impliquer le droit; garantir le droit; limiter le droit; nommer le droit.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *sauvegarder le droit; indiquer le droit.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
43	7	2	0	7	59
72,8 %	11,9 %	3,4 %	0,0 %	11,9 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
79	10	2	0	58	149
53,1 %	6,7 %	1,3 %	0,0 %	38,9 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
20	6	2	0	7	24	59
33,9 %	10,2 %	3,4 %	0,0 %	11,8 %	40,7 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem
65 z 122	18 z 21	3 z 6	0 z 0	86 ze 149
53,3 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V-S	85,7 % českých ekvivalentů v KKC je typu V-S	50,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V-S	0,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V-S	57,7 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V-S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
24	11	1	0	36

Slovník *TLFi* vysvětluje význam substantiva *droit* n. m. v morálním či filozofickém subkódu jako základ pravidel řídící vztahy mezi lidmi ve společnosti, zahrnující rovnoměrné rozdělení vlastnictví, výsad a svobod (*Fondement des règles régissant les rapports des hommes en société, et impliquant une répartition équitable des biens, des prérogatives et des libertés*) a také jako výsada, svoboda daná člověku na základě přirozenosti nebo morálního, náboženského nebo právního principu (*Avantage, liberté consentis à l'homme en vertu de la nature ou d'un principe de caractère religieux, moral ou légal*, online <https://www.cnrtl.fr/definition/droit>, cit. 17. 10. 2020).

V křesťanském a teologickém pojetí jsou důležité dva související akcenty v chápání práva: tzv. „přirozený zákon“ (ze kterého plynou základní práva a povinnosti člověka) a Boží zákon vyjádřený především v Desateru:

Desatero přikázání je součástí Božího zjevení. [...] Vyzdvihuje základní povinnosti, a tedy nepřímě i základní práva, která tkví v přirozenosti lidské osoby. Desatero je přednostním vyjádřením „přirozeného zákona“ (český překlad KKC 2070).

Ačkoliv je ve francouzštině Boží zákon Bible a „přirozený zákon“ vyjadřován spíše jako *la loi* (*la Loi de Dieu, la loi naturelle*, srov. francouzský překlad čl. 334 v Youcatu, francouzský překlad čl. 2070 v KKC), teologický význam *le droit* jakožto absolutní a Boží zákon je velice dobře patrný zvláště v biblických textech, jak uvádíme dále.

Velký francouzsko-český slovník I. díl uvádí jako české ekvivalenty sunstantiva *droit* n. m. (ve významech uvedených výše) *právo, práva*.

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 59 různých syntagmat se substantivem *le droit* v roli předmětu přímého. **Z toho nejvyšší počet (43) se jich vyskytuje pouze v Bibli.** Poměrně vysoká frekvence byla zaznamenána u syntagmatu *faire le droit* (11 výskytů, v korpusu se vyskytuje bez členu určitého). Vyšší výskyt mají také syntagmata *pratiquer le droit* (šest výskytů) a *accomplir le*

droit (pět výskytů). Některá syntagmata mají 3–4 výskyty (*donner le droit, faire triompher le droit, vendre le droit, fausser le droit, exercer le droit, aimer le droit*). Ostatní biblická syntagmata mají většinou jeden výskyt. Pouze v KKC se vyskytuje sedm (7) syntagmat hledaného typu (*reconnaître le droit, assurer le droit, abroger le droit, impliquer le droit, garantir le droit, limiter le droit, nommer le droit*). Kromě *reconnaître le droit* se čtyřmi výskyty se ostatní zmiňovaná syntagmata v KKC nacházejí jednou. Pouze v Youcatu byla nalezena dvě syntagmata typu V – *droit* (*sauvegarder le droit, indiquer le droit*), po jednom výskytu. V liturgickém korpusu nebylo nalezeno žádné syntagma typu V – S se substantivem *le droit*. V Bibli a zároveň v KKC se vyskytuje sedm syntagmat (*avoir le droit, protéger le droit, violer le droit, défendre le droit, observer le droit, respecter le droit, fonder le droit*). *Avoir le droit* a *respecter le droit* se nacházejí zároveň i v Youcatu. Početné jsou výskyty některých těchto syntagmat v Bibli: *avoir le droit* (24 výskytů), *défendre le droit* (9 výskytů). U ostatních syntagmat, která se nacházejí ve dvou nebo více náboženských textech, byly zaznamenány až tři výskyty v daném textu (např. *respecter le droit* v KKC).

Dvacet (20) ze syntagmat nalezených v rámci náboženských textů pouze v Bibli se vyskytuje zároveň v InterCorpu (např. *pratiquer le droit, appliquer le droit, faire droit, exercer le droit, énoncer le droit, garder le droit, connaître le droit*). **Nelze tvrdit, že v InterCorpu se nacházejí syntagmata s vyšším výskytem v Bibli**, některé biblická syntagmata nalezená zároveň v InterCorpu mají po jednom výskytu (např. *acquérir le droit, connaître le droit, abandonner le droit, garder le droit, accorder le droit*). V KKC a zároveň v InterCorpu se vyskytuje šest syntagmat (*reconnaître le droit, assurer le droit, abroger le droit, impliquer le droit, garantir le droit, limiter le droit*). Dvě syntagmata nalezená v rámci náboženského korpusu pouze v Youcatu lze najít také v InterCorpu (*sauvegarder le droit, indiquer le droit*). **Všetchna syntagmata (7), která se vyskytují ve dvou nebo více náboženských textech, byla nalezena také v InterCorpu** (*avoir le droit, protéger le droit, violer le droit, défendre le droit, observer le droit, respecter le droit, fonder le droit*).

Nejvyšší procento (24, tj. 40,7 %) syntagmat z náboženského korpusu se ovšem v InterCorpu nevyskytuje (např. biblické *fausser le droit, faire dévier le droit, faire triompher le droit, aimer le droit, chanter le droit, attendre le droit*; z KKC *nommer le droit*).

Některá náboženská syntagmata s významnějším výskytem (např. *avoir le droit, faire le droit, défendre le droit*) mají vyšší výskyty také v InterCorpu. Např. *avoir le droit* má jen na prvních třech stranách v InterCorpu 107 výskytů, při 138 stranách může být ve zvoleném subkorpusu v InterCorpu kolem 4800 výskytů tohoto syntagmatu. Neznamená to ovšem, že opakovaný výskyt syntagmatu v Bibli znamená vysoký výskyt v InterCorpu a naopak. Např. *exercer le droit* bylo v Bibli nalezeno třikrát, v InterCorpu se může vyskytovat odhadem 650 krát. *Respecter le droit* bylo v Bibli a v Youcatu zaznamenáno se dvěma výskyty, v KKC se třemi výskyty, v InterCorpu se nachází odhadem na 990 výskytů. Oproti tomu některá opakující se biblická syntagmata se v InterCorpu nenacházejí vůbec (např. *accomplir le droit, aimer le droit, faire triompher le droit, faire dévier le droit*).

Rozdíly ve výskytech syntagmat v Bibli a v InterCorpu nejsou jistě dány jen rozdíly ve velikosti korpusů. Přiznání, ochrana, (ne)respektování lidských práv a právních předpisů je v dnešním politickém a žurnalistickém diskursu očividně zásadním tématem. V Bibli se *le droit* vyskytuje v poněkud odlišném, „absolutním“ významu (jako „Boží zákon“, „Boží příkázání“) a to se projevuje často také v konstrukcích odlišných od syntagmat používaných v současných publicistických textech. Zatímco v Bibli se syntagmata často vyskytují pouze ve tvaru: sloveso – *le droit* (např. *appliquer le droit, protéger le droit, exercer le droit, violer le droit, énoncer le droit, garder le droit, respecter le droit*), v InterCorpu bývá předmět *le droit* většinou doplněn ještě atributem (např. *appliquer le droit européen, protéger le droit à la santé et au repos, exercer le droit garanti de demander une traduction, violer les droits de l'homme, énoncer les droits de consommateurs, garder ce droit, respecter les droit fondamentaux*). Užití a význam *le droit* v KKC se spíše blíží užití v publicistických textech, tedy ve významu dílčích lidských práv a právních předpisů (*qui violent les droit de l'homme, défendre leurs droits, elle observe absolument les lois morales, les droits et la dignité de l'homme; le droit à la liberté en matière religieuse soit reconnu et respecté*).

Spíše výjimečně se *le droit* v cíleném typu syntagmat vyskytuje bez atributu i v InterCorpu (*l'État peut-il changer le droit selon ses intérêts ?; Nos citoyens ne connaissent-ils pas le droit ?; j'ai pratiqué le droit au Royaume-Uni*). *Le droit* je pak užito ve významu souhrnu právních předpisů či studijního oboru. V náboženských textech a v InterCorp se lze setkat u vyhledaných syntagmat také

se shodnými českými ekvivalenty (*donner le droit / dát právo, exercer le droit / mít právo, connaître le-s droit-s / znát právo-a* v Bibli a v InterCorpu; *protéger le droit / chránit právo, défendre les droits / hájit práva; respecter les droits / respektovat práva; reconnaître le-s droit-s / uznat práva, přiznat právo-a, assurer les droits / zajistit práva, ne pas abroger le droit / nezrušit právo, impliquer le droit / zahrnovat právo, garantir les droits / zajišťovat práva, limiter le droit / omezit právo* v KKC a v InterCorpu; *avoir le droit / mít právo, respecter le droit / zachovávat právo* v Bibli, KKC, příp. v Youcatu a InterCorpu). Poněkud překvapivý je ekvivalent u *exercer le droit / mít právo* jak v novozákonním textu, tak v InterCorpu. *Exercer le droit* jinak odpovídá v Bibli syntagmatu *zjednávat právo* a v InterCorpu většinou *uplatňovat právo, vykonávat právo, využít právo* apod.

V náboženském korpusu je 86 ze 149 (tj. 57,7 %) českých ekvivalentů vyjádřeno syntagmatem typu V – S. Nejvyšší procento českých ekvivalentů tohoto typu je v KKC (85,7 %), následují ekvivalenty v Bibli (53,3 %) a v Youcatu (50 %). Ve dvou a více textech náboženského korpusu se vyskytuje sedm syntagmat typu V – *droit* : *avoir le droit, protéger le droit, violer le droit, défendre le droit, observer le droit, respecter le droit* a *fonder le droit*.

Českým ekvivalentem typu V – S syntagmatu *avoir le droit* je v náboženském korpusu ve všech případech verbonominální konstrukce *mít povinnost* (v Bibli asi 37,5 % českých ekvivalentů, v KKC a v Youcatu 100 % českých ekvivalentů). Český ekvivalent syntagmatu *protéger le droit, chránit právo* (v pasivu), se vyskytuje pouze v KKC (jeden výskyt). České ekvivalenty syntagmatu *violer le droit* jsou poměrně rozmanité, v Bibli byly nalezeny ekvivalenty typu V – S (po jednom výskytu) *pokřivit právo* a *znásilňovat právo*, v KKC byl zaznamenán český ekvivalent *poškozovat právo*. Rozmanité jsou rovněž české ekvivalenty syntagmatu *dépendre le droit*, v Bibli byla nalezena syntagmata *zjednat právo, uplatňovat právo* a *zachovávat právo* (celkem sedm z devíti ekvivalentů syntagmatu *dépendre le droit*), pouze v KKC byl nalezen český ekvivalent *hájit právo* (jeden ekvivalent k jednomu výskytu syntagmatu *dépendre le droit*). U syntagmatu *observer le droit* (celkově dva výskyty v korpusu) nebyl zaznamenán český ekvivalent typu V – S. Jedním z biblických ekvivalentů syntagmatu *respecter le droit* je *zachovávat právo* (jeden ze dvou ekvivalentů syntagmatu *respecter le droit*). Tento český ekvivalent se vyskytuje rovněž v KKC,

vedle ekvivalentu *respektovat právo* (celkem tři ekvivalenty tří výskytů syntagmatu *respecter le droit*). V Youcatu se český ekvivalenty typu V – S nevyskytuje. Českým ekvivalentem syntagmatu *fonder le droit* v Bibli je *vyhlašovat právo* (jeden výskyt). V KKC se tento český ekvivalent nevyskytuje.

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 36 českých ekvivalentů typu V –S s výskytem pouze v jednom z textů náboženského korpusu (z toho nejvyšší počet, 24, v Bibli, např. *převracet právo, uplatňovat právo, zjednat právo*).

V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu se vyskytuje 35 syntagmat. V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu se vyskytují české ekvivalenty syntagmatu *avoir le droit* (*mít právo* v KKC a v InterCorpu), *protéger le droit* (*chránit právo* v KKC a v InterCorpu), *donner le droit* (*dát právo* v Bibli a v InterCorpu), *exercer le droit* (*mít právo* v Bibli a v InterCorpu), *défendre le droit* (*hájit právo* v KKC a v InterCorpu), *respecter le droit* (*respektovat právo* v KKC a v InterCorpu), *connaître le droit* (*znát právo* v Bibli a v InterCorpu), *prendre le droit* (*brát právo* v Bibli, *brát právo vážně, brát právo v úvahu* v InterCorpu), *reconnaître le droit* (*uznávat právo* v KKC a v InterCorpu), *assurer le droit* (*zajistit právo* v KKC a v InterCorpu), *abroger le droit* (*rušit právo* v KKC, *zrušit právo* v InterCorpu), *impliquer le droit* (*zahrnovat právo* v KKC, v InterCorpu), *garantir le droit* (*zajistit právo* v KKC a v InterCorpu), *limiter le droit* (*omezit právo* v KKC a v InterCorpu).

Shrnutí

V náboženském korpusu se vyskytují rozmanitá syntagmata typu V – *droit* (59). Z toho nejvíce jich bylo nalezeno pouze v Bibli (43). Některé biblická syntagmata mají vyšší frekvenci (*faire le droit* 11 výskytů, *pratiquer le droit* 6 výskytů, *accomplir le droit* 5 výskytů). Pouze v KKC a v Youcatu se vyskytuje celkem devět (9) syntagmat, většinou s jedním výskytem. Ve dvou až třech textech se vyskytuje sedm syntagmat, některá z nich mají vyšší frekvenci, zejména v Bibli (*avoir le droit, défendre le droit*). Téměř polovina syntagmat nalezených v Bibli byla zaznamenána rovněž v InterCorpu. Nelze ovšem tvrdit, že se jedná pouze o syntagmata s výraznějším výskytem v biblickém textu, u některých z nich byl v Bibli zaznamenán pouze jeden výskyt. Většina ostatních syntagmat (včetně syntagmat s výskytem ve dvou až třech textech náboženského korpusu) byla

nalezena také v InterCorpu. Nějvyšší podíl syntagmat z náboženského korpusu (40,7 %) se ovšem v InterCorpu nevyskytuje. Jedná se zvláště o rozmanitá syntagmata V – *droit* vyskytující se pouze v Bibli. Některá syntagmata, zvl. syntagmata s výskytem ve dvou až třech textech náboženského korpusu, mají v InterCorpu výraznou frekvenci (např. *avoir le droit, respecter le droit, violer le droit, protéger le droit*). Neplatí to ovšem o všech syntagmatech s výskytem ve více textech náboženského korpusu (např. *fonder le droit, observer le droit* nemají v InterCorpu vysokou frekvenci). Nelze rovněž konstatovat přímou úměru mezi frekvencí syntagmatu v Bibli a frekvencí syntagmatu v InterCorpu: syntagma s výraznější frekvencí v Bibli (*faire le droit*, 11 výskytů), je sice výrazněji zastoupeno rovněž v InterCorpu (několik desítek výskytů), jiné syntagma s významnější frekvencí v Bibli (*pratiquer le droit*, šest výskytů) bylo v InterCorpu nalezeno pouze jednou, další výraznější biblické syntagma (*accomplir le droit*, pět výskytů) nebylo v InterCorpu zaznamenáno vůbec. Oproti tomu např. syntagma *accorder le droit* s jedním výskytem v Bibli má významnou frekvenci v InterCorpu (několik desítek výskytů). V náboženském korpusu je celkem 57,7 % českých ekvivalentů vynádrěno syntagmatem typu V –S. S výjimkou ekvivalentu syntagmatu *avoir le droit, mít právo*, bývají české ekvivalenty typu V – S syntagmat V – *droit* s výskytem ve dvou či více textech náboženského korpusu rozmanité (bývají různé v různých textech náboženského korpusu). V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu se vyskytuje 35 syntagmat. U 14 syntagmat byly zaznamenány stejné české ekvivalenty v alespoň jednom z textů náboženského korpusu a v InterCorpu. České ekvivalenty typu V – S nalezené v InterCorpu jsou většinou shodné s českými ekvivalenty v KKC (typicky např. biblické ekvivalenty syntagmatu *défendre le droit* nebo *respecter le droit* se v InterCorpu nevyskytují, na rozdíl od ekvivalentů nalezených v KKC). Neplatí to však absolutně, české biblické ekvivalenty syntagmat *avoir le droit, donner le droit, exercer le droit, prendre le droit, connaître le droit* byly nalezeny rovněž v InterCorpu. Celkem 36 českých ekvivalentů typu V –S bylo nalezeno pouze v jednom z textů náboženského korpusu.

Syntagmata typu V – *droit* jsou nesmírně rozmanitá. Výskyt některých z nich v náboženských textech a v InterCorpu naznačují určité přímé úměry, výskyt jiných z nich je naopak vyvrací.

droit n. m.
S1 – S2

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *la remise du droit; l'échange du droit; la règle du droit;*

le spécialiste du droit; le sentier du droit; le refuge du droit; le mépris du droit; la norme du droit; l'intelligence du droit; la disposition du droit.

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le service des droits; la violation des droits.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *l'égalité des droits; la sauvegarde des droits.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
10	2	2	0	3	17
58,8 %	11,8 %	11,8 %	0 %	17,6 %	100 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
11	3	2	0	12	28
39,3 %	10,7 %	7,1 %	0 %	42,9 %	100 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
5	2	1	0	3	6	17
29,4 %	11,8 %	5,9 %	0 %	17,6 %	35,3 %	100 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem
3 z 13	5 z 9	1 z 6	0 z 0	9 ze 28
23,1 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	55,6 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	16,7 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	32,1 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
3	3	0	0	6

Pouze v Bibli bylo zaznamenáno 10 (58,8 %) z celkového počtu 17 nalezených syntagmat typu S1 – S2 (např. *la remise des droits, l'échange des droits, les spécialistes du droit, le sentier du droit, le refuge du droit*). V KKC byla nalezena dvě syntagmata, u kterých nebyl zaznamenán výskyt v jiné části náboženského korpusu (*le service des droits, la violation des droits*). Pouze v Youcatu byla zaznamenána syntagmata *l'égalité de droits* a *la sauvegarde des droits*. V KKC i v Youcatu lze najít syntagmata *l'État de droit* a *le respect des droits*, v Bibli a v KKC se nachází *l'exercice du droit*. U všech cílených syntagmat v náboženské části korpusu byly zaznamenány pouze jeden až dva výskyty. Výjimku představuje *l'État de droit* v Youcatu a *le respect des droits* v KKC se třemi výskyty.

Polovina (5 z 10) syntagmat nalezených výlučně v biblické části náboženského korpusu má svůj výskyt také v InterCorpu (*échange des droits, la remise des droits, la règle de droit, les spécialistes du droit, la norme du droit*). Obě syntagmata nalezená pouze v KKC se vyskytují také v nenáboženském korpusu (*le service des droits, la violation des droits*). Ze syntagmat nalezených pouze v Youcatu se v InterCorpu vyskytuje jen *l'égalité de droits*. Všechna tři syntagmata s výskytem ve dvou textech náboženského korpusu byla nalezena také v InterCorpu (*l'exercice du droit, l'Etat de droit, le respect des droits*). Výskyty některých syntagmat v InterCorpu jsou značné – např. *le respect du droit* (odhadem 2290 výskytů), *la violation des droits* (odhadem 2050 výskytů), *l'exercice du droit* (odhadem 500 výskytů). Tato tři právě zmiňovaná syntagmata mají výskyt (nejméně také) v KKC. Tyto obraty jsou evidentně aktuální a časté v současném politickém a publicistickém diskurzu. Výskyt v KKC svědčí o snaze reflektovat v magisteriálním textu aktuální společenská témata a místy i používat současné jazykové prostředky odpovídající právě spíše mediálnímu diskurzu. *La violation du droit* je modernějším spojením oproti významově blízkému biblickému *le mépris du droit* (*mépris du droit* nebylo zaznamenáno v katechismech ani v InterCorpu). Výskyt jiných syntagmat v InterCorpu může být spíše překvapivě nižší – např. *service des droits* (2 výskyty), *spécialistes du droits* (25 výskytů), *norme du droit* (29 výskytů).

Výskyt posledních dvou (moderně působících) zmiňovaných syntagmat v Bibli může být shledán jako poněkud překvapivý. Stejně jako u syntagmat typu V – S i zde však platí, že *le droit* se mnohdy v syntagmatu typu S1 – S2 vyskytuje v Bibli v „absolutním významu“ (Božího zákona, spravedlnosti, Božích přikázání) a

bez atributu – např. *le mépris du droit, la norme du droit, l'intelligence du droit, le refuge du droit, le sentier du droit, la règle de droit*). *L'exercice du droit* v Bibli je tak použito bez přívlastku a ve významu „dodržování Božího zákona“, oproti praktikování dílčích práv popsaných v KKC (*l'exercice légitime du droit de propriété*) nebo v InterCorpu (*exercice du droit de vote*). Biblické *la norme du droit* tak odpovídá spíše „vymezení Božího zákona“ než „pravidlům mezinárodního práva“ v InterCorpu (kde je použit obrat *normes du droit international*). Toto pravidlo, stejně jako u syntagmat V – S, však neplatí absolutně: biblické *spécialistes de la loi et du droit / znalcům zákona a práv světských a náboženských* z knihy Ester není příliš vzdáleno od *les spécialistes du droit* z textů Europol aj. Jindy je *le droit* v Bibli doprovázeno přívlastkem jako v publicistických textech, např. *en échange des droits régaliens annules* (1. kniha Makabejských), *Échange de droits à capacité* (Acquis); *la remise de ses droits* (Deuteronomium), *demande de remis des droits* (Acquis).

Někdy se naopak *le droit* v syntagmatu vyskytuje bez přívlastku i v InterCorpu, ale s jiným významem než v Bibli – *une demande de remise des droits* v Acquis „žádost o prominutí cla“; *les droits de l'homme et la règle de droit en Europe* v Europolu – český ekvivalent vyjádřen jako „lidská práva a zákonitosti v Evropě“, syntagmatu *la règle de droit* lze v tomto kontextu však rozumět jako „právu“ nebo „absolutnímu právu“.

U *respect des droits* byl zachycen stejný ekvivalent v KKC a v Youcatu (překvapivě ne v InterCorpu): *respektování práv*. *Violation des droits* je v českém KKC vyjádřeno syntagmatem *porušení práv* a v InterCorpu byl zaznamenán obdobný, nedokonavý ekvivalent, *porušování práv*. Obdobné ekvivalenty ve více částech korpusu byly zaznamenány u výraznějších, častějších syntagmat.

V českém textu Bible odpovídá francouzským syntagmatům S1 – S2 ve 23,1 % případů ekvivalent typu S1 – S2. V Youcatu je to v 16,67 % případů. Nejčastěji (v 55,6 % případů) však francouzským syntagmatům S1 – S2 odpovídají české ekvivalenty typu S1 – S2 v KKC.

Ve dvou náboženských textech zároveň se vyskytují syntagmata *l'exercice du droit, l'Etat de droit a le respect du droit*. Ekvivalent typu S1 – S2 se vyskytuje u syntagmatu *l'exercice du droit* v KKC (1 výskyt), v Bibli se žádný český ekvivalent *l'exercice du droit* tohoto typu nevyskytuje. Český ekvivalent typu S1 – S2 nebyl nalezen ani u syntagmatu *l'Etat de droit* (1 výskyt v KKC, 3 výskyty

v Youcatu). Oproti tomu u syntagmatu *le respect du droit* (v korpusu epitet v plurálu, *le respect des droits*), byl zaznamenán v KKC i v Youcatu český ekvivalent *respektování práv* (po jednom výskytu).

Pouze v jednom z textů náboženského korpusu bylo zaznamenáno šest (6) českých ekvivalentů typu S1 – S2 (3 v Bibli, např. *zákon spravedlnosti* a 3 v KKC, např. *služba práva*).

V náboženském korpusu a zároveň v InterCorpu se vyskytuje 11 syntagmat. Shodný český ekvivalent (či velice obdobný) byl nalezen pouze u syntagmatu *la violation des droits* (*porušení práv*, 2 výskyty v KKC; *porušování práv*, čtené výskyty v InterCorpu). České ekvivalenty syntagmat *l'exercice du droit* (*užívání práva* v KKC), *le service des droits* (*služby práv* v KKC), (s podivem) *le respect des droits* (*respektování práv* v KKC a v Youcatu) nebyly v InterCorpu nalezeny. V nenáboženském korpusu nebyly nalezeny ani české ekvivalenty typu S1 – S2 s výskytem v Bibli (*la norme du droit* – *zákon spravedlnosti*; *le spécialiste du droit* – *znalec zákona*). Epitet v českém ekvivalentu syntagmatu *la norme du droit* (*zákon spravedlnosti*) je odlišný od ekvivalentu *droit* n. m. uváděného *Velkým francouzsko-českým slovníkem*.

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 17 syntagmat typu S1 – *droit*, z toho 10 se vyskytuje pouze v Bibli. Frekvence těchto syntagmat je nízká (většinou jeden až dva výskyty). Většina syntagmat (11 ze 17) se vyskytuje zároveň v InterCorpu. Frekvence některých syntagmat v InterCorpu je výrazná (např. *la violation du droit* vyskytující se v KKC a s vysokou frekvencí v InterCorpu, *le respect des droits* vyskytující se v KKC, v Youcatu s vysokou frekvencí v InterCorpu). Český ekvivalent je v Bibli vyjádřen syntagmatem typu S1 – S2 ve 23,1 % případů a v KKC oproti tomu v 55,6 % případů. V náboženském korpusu a v InterCorpu se vyskytuje 11 syntagmat. Obdobný český ekvivalent (v KKC a v InterCorpu) typu S1 – S2 byl zaznamenán pouze u syntagmatu *la violation du droit*. Ostatní české ekvivalenty typu S1 – S2 syntagmat s výskytem v Bibli, v KKC nebo v Youcatu nebyly v InterCorpu zaznamenány. České ekvivalenty typu S1 – S2 se tedy vyskytují většinou pouze v náboženském korpusu. Pouze v jednom z textů náboženského korpusu bylo zaznamenáno šest českých ekvivalentů typu S1 – S2, a

to v Bibli a v KKC. V Bibli byl zaznamenán nestandardní český ekvivalent lexému *droit* n. m. v syntagmatu *zákon spravedlnosti*.

3.3.9 Analýza *devoir*

devoir n. m.

V – S

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *faire le devoir; faire connaître le devoir; prescrire le devoir; rendre le devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *mettre en lumière le devoir; exprimer le devoir; comporter le devoir; devoir le devoir; supprimer le devoir; renforcer le devoir; enseigner le devoir; appeler le devoir; éclairer le devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *sauvegarder le devoir; indiquer le devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
4	9	2	0	3	18
22,2 %	50,0 %	11,1 %	0,0 %	16,7 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
4	9	2	0	9	24
16,7 %	37,5 %	8,3 %	0,0 %	37,5 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorp	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
1	1	0	0	3	13	18
5,6 %	5,6 %	0,0 %	0,0 %	16,6 %	72,2 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:⁶⁷

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 8	11 z 14	1 ze 2	0 z 0	12 z 24	359 z 689
0,0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	78,6 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	50,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	50,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	52,1 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	7	1	0	8

Pomineme-li významy „školní úkol“ a „dělnické sdružení“, definuje slovník *TLFi* substantivum *devoir* n. m. jako imperativ vědomí, který ukládá člověku splnit nutnost náboženského, morálního nebo právního charakteru (*Impératif de conscience, considéré dans la généralité, qui impose à l'homme – sans l'y contraindre nécessairement – d'accomplir ce qui est prescrit en vertu d'une obligation de caractère religieux, moral ou légal*, on-line: <https://www.cnrtl.fr/definition/devoir>, cit. 10. 10. 2020). Dalším významem je za daných okolností chování nebo čin nezbytný pro splnění nutnosti náboženského, morálního nebo právního charakteru (*Dans une circonstance donnée, toute conduite à tenir, tout acte à accomplir en vertu d'une obligation de caractère religieux, moral ou légal*, on-line: <https://www.cnrtl.fr/definition/devoir>, cit. 10. 10. 2020). V katechismech je *le devoir* často spojován s *le droit*: základní práva, ale i povinnosti člověka plynou z tzv. „přirozeného zákona“, vyjádřeného např. v Desateru (srov. KKC 2070, KKC 1956). *Velký francouzsko-český slovník I. díl* uvádí jako ekvivalenty substantiva *devoir*: *povinnost, úkol, (písemná) úloha* (Neumann – Hořejší aj.1992: 472).

⁶⁷ V této tabulce se jedná o výskyt syntagmat v celém dílčím textu (např. Bible, KKC), bez ohledu na to, zda se syntagma nachází pouze v jednom textu (např. Bible) nebo ve více textech (např. Bible, KKC, Youcat).

Nezohledňujeme, zda se předmět přímý vyskytuje v singuláru nebo plurálu, ve výčtech jej uvádíme lemmaticky (*le devoir*).

V korpusu bylo nalezeno celkem 18 syntagmat typu V – *devoir*. V Bibli se vyskytují čtyři (4) syntagmata typu V – S, které jsme nenalezli v jiných náboženských textech (*faire le devoir, faire connaître le devoir, prescrire le devoir, rendre le devoir*). Výskyty nejsou četné (jeden výskyt každého z těchto syntagmat). V Katechismu katolické církve (KKC) se vyskytuje devět (9) syntagmat, které nebyly nalezeny v jiných náboženských textech (např. *supprimer le devoir, renforcer le devoir, éclairer le devoir*). U každého z těchto syntagmat byl zaznamenán jeden výskyt.

Pouze v Youcatu byla zaznamenána dvě (2) syntagmata, každé s jedním výskytem (*sauvegarder le devoir, indiquer le devoir*). V liturgickém korpusu nebylo nalezeno žádné syntagma vyhledávaného typu se substantivem *devoir*.

V Bibli a zároveň v Katechismu katolické církve se vyskytují tři (3) syntagmata: *remplir le devoir, avoir le devoir a accomplir le devoir*.

Nejvyšší počet syntagmat typu V – *devoir* bylo tedy nalezeno jednoznačně v KKC (9 z 18, tj. 50,0 %). Opět lze konstatovat, že syntagmata, která byla nalezena jen v jednom z náboženských textů, mají nízkou frekvenci. Syntagmata, která se vyskytují ve dvou náboženských textech korpusu, mají jeden až tři výskyty na text (např. *avoir le devoir* bylo nalezeno jednou v Bibli a tři krát v KKC).

Z biblických syntagmat se v InterCorpu vyskytuje *faire le devoir* (70 výskytů v InterCorpu). V Katechismu katolické církve i v InterCorpu se objevuje *comporter le devoir* (dva výskyty v InterCorpu). V Bibli, KKC i v InterCorpu lze najít 3 syntagmata: *remplir le devoir* (22 výskytů v InterCorpu), *accomplir le devoir* (17 výskytů v InterCorpu) a především *avoir le devoir* (576 výskytů v InterCorpu). Významy syntagmat v Bibli, v KKC a v InterCorpu si ovšem často neodpovídají. Například syntagma *remplir son devoir* v Novém Zákoně (1. list Korintským 7, 3) je použito ve významu plnit (sexuální) povinnosti manželem vůči manželce a

manželkou vůči manželovi⁶⁸ (což rozhodně neodpovídá obecnějšímu významu „plnit povinnost-i“ v Katechismu katolické církve a v InterCorpu).

Většina náboženských syntagmat typu V – *devoir* (72,2 %), např. *enseigner le devoir*, *devoir le devoir* z Katechismu; *faire connaître son devoir* z Bible) se v InterCorpu nevyskytuje.

Syntagmatem typu V – S je vyjádřeno v náboženském korpusu 50,0 % českých ekvivalentů, v InterCorpu 52,1 % ekvivalentů. Ne vždy je ale v roli předmětu přímého lexém *povinnost*. U syntagmat *supprimer le devoir* a *renforcer le devoir* se vyskytuje ekvivalent *potlačovat úkol*, *umocňovat úkol* (čimž není myšlen písemný školní úkol, ale morální či náboženská povinnost).

Ve dvou náboženských textech se vyskytují syntagmata *remplir le devoir*, *accomplir le devoir* a *avoir le devoir*. Český ekvivalent syntagmatu *remplir le devoir*, *plnit povinnost*, se vyskytuje pouze v KKC (jeden výskyt). Český ekvivalent syntagmatu *avoir le devoir*, *mít povinnost*, se rovněž vyskytuje rovněž pouze v KKC (tři výskyty). Celkově bylo v české části náboženského korpusu zaznamenáno osm (8) syntagmat s výskytem pouze v jednom z textů korpusu. Z toho sedm (7) jich bylo nalezeno v KKC a jeden (1) v Youcatu.

V náboženském korpusu a v InterCorpu se vyskytuje pět (5) syntagmat. V InterCorpu se shodně s náboženskými texty⁶⁹ vyskytuje k syntagmatu *avoir le devoir* český ekvivalent *mít povinnost* (v Katechismu katolické církve je ekvivalent *mít povinnost* u všech tří výskytů *avoir le devoir*; v InterCorpu bylo u 576 výskytů *avoir le devoir* zaznamenáno na 260 ekvivalentů *mít povinnost*; v Bibli je ekvivalent k *avoir le devoir* zcela odlišný, české např. *mít povinnosti vůči své manželce* by zřejmě v biblickém překladu působilo příliš profánně). Český ekvivalent syntagmatu *remplir le devoir*, *plnit povinnost*, se vyskytuje také v InterCorpu (bylo vyhledáno 10 ekvivalentů (*s*)*plnit povinnost-i* ke 23 výskytům syntagmatu *remplir le devoir*). V Bibli se sice *remplir le devoir* rovněž vyskytuje

---

⁶⁸ Viz např. exegeze k této novozákonní pasáži Ortkemper 1999: 66-67. Obdobný význam, plnění fyzických povinností manželem vůči manželce, mají nalezená syntagmata *faire son devoir* a *avoir le devoir* ve Starém Zákoně.

⁶⁹ Viz tabulka České ekvivalenty typu V – S s výskytem ve stejném řádku.

(jeden výskyt dokonce odpovídá významu toho syntagmatu v KKC i v InterCorpu), podobně jako u *avoir le devoir* jsou ale české ekvivalenty zcela odlišné než v KKC a v publicistických textech. U syntagmatu *accomplir le devoir* se, na rozdíl od InterCorpu, žádný český ekvivalent typu V – S v náboženském korpusu nevyskytuje.

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno 18 syntagmat typu V – *devoir*, z toho 9 se jich vyskytuje pouze v KKC. U syntagmat, která se vyskytují pouze v jednom z textů náboženského korpusu, byl zaznamenán pouze jeden výskyt. U dvou syntagmat, která se vyskytují ve dvou náboženských textech, byly zaznamenány až tři výskyty. V Bibli a zároveň v InterCorpu se vyskytuje jedno syntagma, stejně tak v KKC a v InterCorpu. Všechna syntagmata s výskytem ve dvou náboženských textech se vyskytují také v InterCorpu. Tato syntagmata mají v InterCorpu vyšší frekvenci, především syntagma *avoir le devoir* vyskytující se v Bibli, v KKC a v InterCorpu (576 výskytů v InterCorpu). Významy syntagmat v textech náboženského korpusu a v InterCorpu si ne vždy odpovídají. 72,2 % syntagmat typu V – S se v InterCorpu nevyskytuje. Český ekvivalent zkoumaných francouzských syntagmat je konstrukcí typu V – S nejčastěji vyjádřen v KKC (u 11 ze 14 syntagmat, tj. v 78,6 % případů). V KKC bylo také nalezeno sedm českých syntagmat typu V – S s výskytem pouze v tomto textu.

devoir n. m.

S1 – S2

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le résumé du devoir; le respect du devoir; la base du devoir; l'accomplissement du devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: 0

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	4	0	0	0	4
0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
0	5	0	0	0	5
0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorp	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
0	2	0	0	0	2	4
0,0 %	50,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	50,0 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v náboženských textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
0 z 0	3 ze 5	0 z 0	0 z 0	3 ze 5	7 z 10
0 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	60,0% českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	60,0 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	70,0 % českých ekvivalentů v InterCorpu korpusu je typu S1 – S2

České ekvivalenty S1 – S2 s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu:

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalent v jednom z textů náboženského korpusu celkem
0	3	0	0	3

Syntagmata typu S1 – *devoir* jsou ve srovnání se syntagmaty V – *devoir*, ale také S1 – *droit*, v korpusu mnohem méně zastoupena. Byla nalezena celkem čtyři (4) syntagmata S1 – *devoir* (*le résumé du devoir, le respect du devoir, la base du devoir, l'accomplissement du devoir*). Přívlástek *le devoir* se v nalezených syntagmatech typu S1 – S2 v korpusu vyskytuje ovšem pouze v plurálu (např. *le résumé de tous les devoirs*).

Z náboženských textů byla tato syntagmata nalezena pouze v Katechismu katolické církve, po jednom výskytu, s výjimkou *l'accomplissement des devoirs* se dvěma výskyty. V InterCorpu byla nalezena dvě syntagmata, a to *le respect des devoirs*, se shodným významem jako v KKC (poněkud překvapivě jen se dvěma výskyty; srov. *le respect de droits* přes 2400 výskytů) a *l'accomplissement des devoirs* s osmi výskyty.

České ekvivalenty jsou vyjádřeny syntagmatem typu S1 – S2 u tří ze čtyř vyhledaných francouzských syntagmat v KKC (*le résumé de devoirs / souhrn povinností, la base de devoirs / základy povinností, l'accomplissement des devoirs / plnění povinností*). V náboženském korpusu jsou české ekvivalenty vyjádřeny syntagmatem typu S1 – S2 v 60 % případů, v InterCorpu v 70 % případů. Tři české ekvivalenty se vyskytují v náboženském korpusu pochopitelně rovněž pouze v KKC. V InterCorpu byl u vyhledávaných francouzských syntagmat nalezen shodný český ekvivalent typu S1 – S2 jako v náboženském korpusu u syntagmatu *l'accomplissement des devoirs*.

Shrnutí

Syntagmata typu S1 – *devoir* jsou velice málo četná (na rozdíl od S1 – *droit*), byla zaznamenána pouze čtyři syntagmata v KKC, po jednom výskytu. V korpusu se přívlastek *devoir* vyskytuje vždy v plurálu. Dvě z těchto syntagmat byla nalezena zároveň v InterCorpu. Tři z pěti českých ekvivalentů syntagmat v KKC jsou vyjádřeny nominální konstrukcí typu S1 – S2.

3.3.10 Analýza *joie*

joie n. f.
V – S

Syntagmata s výskytem pouze v Bibli: *faire la joie; avoir la joie; manifester la joie; donner la joie; entendre*

la joie; rendre la joie; tirer la joie; mettre la joie; apporter la joie; chanter la joie; crier la joie; faire grandir

la joie; chercher la joie; enlever la joie; profaner la joie; prendre la joie; faire cesser la joie; pousser la joie; supprimer la joie; causer la joie; éprouver la joie; combler la joie; remettre la joie; voir la joie; valoir la joie; ramener la joie; envoyer la joie; amener la joie.

Syntagmata s výskytem pouze v KKC: *célébrer la joie; refuser la joie; faire goûter la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v Youcatu: *exprimer la joie; faire découvrir la joie; troubler la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v liturgickém korpusu: *annoncer la joie; connaître la joie.*

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
28	3	3	2	3	39
71,8 %	7,7 %	7,7 %	5,1 %	7,7 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
66	3	3	2	14	88
75,0 %	3,4 %	3,4 %	2,3 %	15,9 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v InterCorpu	V KKC a zároveň v InterCorpu	V Youcatu a zároveň v InterCorpu	V liturgii a zároveň v InterCorpu	Ve 2 a více náboženských textech a v InterCorpu	Bez výskytu v InterCorpu	Celkem
7	0	1	1	1	29	39
17,9 %	0,0 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %	74,3 %	100,0 %

České ekvivalenty typu V – S v textech v poměru k francouzským syntagmatům V – S:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
27 ze 76	2 ze 4	3 z 6	2 ze 2	34 z 88	23 ze 41
35,5 % českých ekvivalentů v Bibli je typu V – S	50,0 % českých ekvivalentů v KKC je typu V – S	50,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu V – S	100,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu V – S	38,6 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu V – S	56,1 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu V – S

České ekvivalenty s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu (EE):

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
21	2	3	2	28

Slovník *TLFi* substantivum *joie*, n. f., definuje jako „intenzivní, příjemnou, v čase omezenou emoci“ (*émotion vive, agréable, limitée dans le temps*), „projev veřejného veselí“ (*manifestation de gaieté, de liesse, d'allégresse publique*) nebo také „nejvyšší dobro“ (*bien suprême*, *TLFi*, in *CNRTL*, online: <https://www.cnrtl.fr/definition/joie>, cit. 20. 6. 2020). V biblickém významu je *joie*, n. f., „radost“, někdy ztotožňována s Božím královstvím (*Car le Règne de Dieu n'est pas affaire de nourriture ou de boisson ; il est justice, paix et joie dans l'Esprit Saint*, Rm 14, 17, TOB), či je označována jako jeden z plodů působení Ducha svatého (*Mais voici le fruit de l'Esprit : amour, joie, paix, patience, bonté, bienveillance, foi*, Ga 5, 22, TOB). Jako křesťanská ctnost a ovoce Ducha svatého je význam lexému *joie*, n. f., vysvětlen také ve slovníku *Les mots du christianisme* (*Vertu typiquement chrétienne, fruit de l'Esprit saint qui habite dans l'âme en état de grâce*, Le Tourneau 2005: 344). Jako základní české ekvivalenty francouzského

joie, n. f., *Velký francouzsko-český slovník I. díl* uvádí *radost, veselí* (Neumann, Hořejší a kol. 1992: 822).

V náboženském korpusu se vyskytuje celkem 39 syntagmat typu V – *joie*. Z toho 28 syntagmat se vyskytuje pouze v Bibli (např. *faire la joie, avoir la joie, donner la joie, chanter la joie, éprouver la joie*). Pouze v KKC byla nalezena tři (3) syntagmata (*célébrer la joie, refuser la joie, faire goûter la joie*), jen v Youcatu se vyskytují rovněž tři (3) syntagmata (*exprimer la joie, faire découvrir la joie, troubler la joie*), pouze v liturgickém korpusu se vyskytují dvě (2) syntagmata (*annoncer la joie, connaître la joie*). Zároveň ve dvou náboženských textech byla nalezena tři (3) syntagmata – *trouver la joie, procurer la joie, partager la joie*.

Frekvence syntagmat v náboženském korpusu je většinou nízká (jeden, nanejvýš dva výskyty), s výjimkou některých syntagmat v Bibli: *faire la joie* (deset výskyty), *avoir la joie* (devět výskyty), *donner la joie* (devět výskyty), *apporter la joie* (čtyři výskyty), *crier la joie* (pět výskyty), *éprouver la joie* (čtyři výskyty). Většina těchto syntagmat byla nalezena také v InterCorpu. Syntagma *trouver la joie* bylo nalezeno jak v Bibli (osm výskyty), tak v Youcatu (jeden výskyt). (Toto syntagma se v InterCorpu nevyskytuje, v balíčku textů Presseurop bylo ovšem zaznamenáno syntagma *retrouver les joies*).

V Bibli a zároveň v InterCorpu se vyskytuje sedm (7) syntagmat. Jedná se především o syntagmata s relativně vyšším výskytem v náboženském korpusu (*faire la joie, avoir la joie, apporter la joie, crier la joie, éprouver la joie*), s výjimkou dvou syntagmat, která mají v Bibli pouze dva výskyty (*mettre la joie, voir la joie*). Frekvence těchto syntagmat v InterCorpu není vysoká, tyto konstrukce nejsou v publicistických a administrativních textech zřejmě příliš produktivní (*faire la joie* má devět výskyty, *avoir la joie* šest výskyty, *éprouver la joie* šest výskyty, *apporter la joie* dva výskyty, *crier la joie* jeden výskyt, *mettre la joie* jeden výskyt, *voir la joie* jeden výskyt). V Youcatu a zároveň v InterCorpu se vyskytuje jedno syntagma, *exprimer la joie* (jeden výskyt v Youcatu, devět výskyty v InterCorpu). V liturgickém korpusu a v InterCorpu bylo nalezeno syntagma *connaître la joie* (jeden výskyt v liturgickém korpusu, jeden výskyt – *connaître les joies* – v InterCorpu). V InterCorpu se vyskytuje pouze jedno syntagma se zastoupením ve dvou či více náboženských textech – *partager la joie* (jeden výskyt v Bibli, dva výskyty v Youcatu, pět výskyty v InterCorpu). **Většina (74,3 %) syntagmat**

nalezených v náboženských textech se v InterCorpu nevyskytuje (např. z Bible *manifester la joie, donner la joie, entendre la joie, chanter la joie*; z KKC *célébrer la joie, refuser la joie, faire goûter la joie*; z Youcatu *faire découvrir la joie, troubler la joie*; z liturgického korpusu *annoncer la joie*; ani syntagmata s výskytem ve dvou či více náboženských textech *trouver la joie, procurer la joie* nebyla v InterCorpu nalezena). Na okraj uvádíme, že V InterCorpu bylo nalezeno několik syntagmat, které nezahrnujeme do analýzy, jelikož nejsou se syntagmaty v náboženském korpusu totožné, liší se však od náboženských syntagmat pouze jedním morfémem slovesa, vazbou slovesa apod. (např. *retrouver les joies, s'en donner à cœur joie, goûter aux joies, découvrir les joies*).

Významy syntagmat typu V – *joie* v rámci náboženského korpusu jsou většinou obdobné. V Bibli se objevují některé významy specifické: syntagma ***il fera joie de la femme qu'il a épousé*** v Dt 25, 5 je použito ve smyslu radosti, kterou má muž zažívat ve svazku se svou manželkou; jindy je v syntagmatu typu V – S lexém *joie* použit s negativní konotací, jakožto „žádost, žádostivost“ (např. *Fils de l'homme, je vais t'enlever brutalement la joie de tes yeux*, Ez 24, 16). V náboženském korpusu jsou syntagmata oproti InterCorpu (pocit radosti bez napřirozeného důvodu) pochopitelně použita většinou ve významu radosti, která je plodem působení Ducha svatého v srdci člověka (např. *ils verront toute ta joie à jamais*, Tb 13, 16, TOB; ***rends-moi la joie d'être sauvé***, Ps 51, 14; *qu'il [le défunt] connaisse la joie auprès de toi*, Funérailles d'adulte : prière d'ouverture vs. *que les enfants et les jeunes soient en mesure de connaître les joies de l'éducation physique*, Europarl). Jindy se v syntagmatech V – S také v náboženském korpusu *joie* vyskytuje ve významu radosti způsobené např. jiným člověkem či okolností (např. *alors comblez ma joie en vivant en plein accord*, Phm 2, 2; ***Que je ne fasse pas la joie de ceux qui m'en veulent injustement***, Ps 35, 19; ***La folie fait la joie de l'incensé***, Pr 15, 21).

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 34 českých ekvivalentů typu V – S (tj. 38,6 % ekvivalentů) 88 zkoumaných francouzských syntagmat (35,5 %

v Bibli, 50,0 % v KKC, 50,0 % v Youcatu, 100 % v liturgickém korpusu⁷⁰). V InterCorpu bylo vyjádřeno syntagmatem typu V – S 56,1 % českých ekvivalentů. Ve dvou náboženských textech byla nalezena syntagmata *trouver la joie, procurer la joie, partager la joie*. Biblický český ekvivalent syntagmatu *trouver la joie, mít radost*, se v KKC nevyskytuje. **Konstrukce *mít radost*** je sice v náboženském korpusu ekvivalentem také jiných biblických syntagmat (např. *faire la joie, avoir la joie, éprouver la joie*), **v jiných náboženských textech však v rámci výzkumu nebyla nalezena. Pouze v KKC je českým ekvivalentem syntagmatu *trouver la joie* verbonominální konstrukce *nalézat radost*** (jinde v náboženském korpusu nenalezena). U syntagmat *procurer la joie* ani *partager la joie* se české ekvivalenty vyhledávaného typu V – S nevyskytují.

Stejný český ekvivalent v náboženském korpusu a v InterCorpu má syntagma *avoir la joie* (*mít radost* – jeden výskyt v Bibli, jeden výskyt v InterCorpu), *apporter la joie* (*přinést radost* – jeden výskyt v Bibli, 1 výskyt v InterCorpu, ovšem v nedokonavém vidu), *éprouver la joie* (*mít radost* – jeden výskyt v Bibli, jeden výskyt v InterCorpu). **Většina českých ekvivalentů francouzských syntagmat, která se vyskytují v náboženském korpusu i v InterCorpu, nebyla v InterCorpu nalezena** (např. *faire la joie* – *působit radost* v Bibli, *avoir la joie* – *způsobit radost* v Bibli, *mettre la joie* – *hledat potěšení* v Bibli, *voir la joie* – *spatřit radost* v Bibli, *exprimer la joie* – *projevit radost* v Youcatu). Celkově bylo pouze v jednom z textů korpusu nalezeno 28 českých ekvivalentů. České ekvivalenty typu V – S byly u výzkumu syntagmat *joie* tedy zaznamenány v různých variacích a většinou jen v jednom z textů korpusu. Českým ekvivalentem lexému *joie* není ve vyhledávaných syntagmatech vždy *radost* či *veselí*, jak uvádí francouzsko-český slovník; např. v Bibli *donner la joie* – *prokázat dobrodiní*, *donner la joie* – *dát radostné srdce*, *mettre la joie* – *hledat potěšení*, *enlever la joie* – *vzít žádost*.

---

⁷⁰ Francouzský a český úryvek liturgického korpusu, ve kterém se vyskytují syntagmata *connaître la joie* – *dát mír*, si však odpovídají jen velmi přibližně. Přesto tento ekvivalent do výčtu zařazujeme.

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 39 syntagmat typu V – *joie*. Většina z nich, 28, se vyskytuje pouze v Bibli. Jedná se o výraz značně biblický, což se projevuje i díky nalezeným syntagmatům. Frekvence syntagmat je většinou nízká (jeden až dva výskyty), s výjimkou některých biblických syntagmat. Biblická syntagmata s relativně vyšším výskytem se většinou vyskytují také v InterCorpu. Většina syntagmat (74,3 %) nalezených v náboženském korpusu se v InterCorpu nevyskytuje. Celkem 28 českých ekvivalentů bylo nalezeno pouze v jednom z náboženských textů. U některých syntagmat (s relativně vyšším výskytem v náboženském korpusu) byly nalezeny stejné ekvivalenty v náboženském textu a v InterCorpu. Většina českých ekvivalentů náboženských syntagmat s výskytem i v nenáboženských textech nebylo v InterCorpu zaznamenáno.

joie n. f. S1 – S2

Syntagmata s výskytem pouze v Bibli: *le cri de joie; le sursaut de joie; le comble de joie; l'huile de joie; la ceinture de la joie; la clameur de la joie; la maison de la joie; l'éloge de la joie; le chant de la joie; l'effet de la joie; le sujet de la joie; la manifestation de la joie; la voix de la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v KKC: *la source de joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v Youcatu: *la fête de la joie; l'avant-goût de la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v liturgickém korpusu: 0

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
13	1	2	0	1	17
76,5 %	5,9 %	11,7 %	0,0 %	5,9 %	100,0 %

Celkové výskyty syntagmat nalezených v náboženských textech:

Pouze Bible	Pouze KKC	Pouze Youcat	Pouze liturgie	Ve 2 a více náboženských textech	Celkem
27	2	2	0	5	36
75,0 %	5,6 %	5,6 %	0,0 %	13,8 %	100,0 %

Počty syntagmat („řádků“) v náboženských textech a v InterCorpu:

V Bibli a zároveň v	V KKC a zároveň v	V Youcatu a zároveň	V liturgii a zároveň	Ve 2 a více náboženských	Bez výskytu v	Celkem
---------------------	-------------------	---------------------	----------------------	--------------------------	---------------	--------

InterCorpu	InterCorpu	v InterCorpu	v InterCorpu	h textech a v InterCorpu	InterCorpu	
3	1	0	0	1	12	17
17,6 %	5,9 %	0,0 %	0,0 %	5,9 %	70,6 %	100,0 %

České ekvivalenty typu S1 – S2 v textech v poměru k francouzským syntagmatům S1 – S2:

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	Náboženský korpus celkem	InterCorp celkem
7 z 31	3 ze 3	1 z 2	0 z 0	11 ze 36	4 z 12
22,6 % českých ekvivalentů v Bibli je typu S1 – S2	100,0 % českých ekvivalentů v KKC je typu S1 – S2	50,0 % českých ekvivalentů v Youcatu je typu S1 – S2	0,0 % českých ekvivalentů v liturgii je typu S1 – S2	30,6 % českých ekvivalentů v náboženském korpusu je typu S1 – S2	33,3 % českých ekvivalentů v InterCorpu je typu S1 – S2

České ekvivalenty S1 – S2 s výskytem v jednom z textů náboženského korpusu:

Bible	KKC	Youcat	Liturgický korpus	Ekvivalenty v jednom z textů náboženského korpusu celkem
5	2	0	0	7

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 17 syntagmat typu S1 – *la joie*. Z toho většina (13) se vyskytuje pouze v Bibli (např. *le cri de la joie, le sursaut de la joie, l'huile de la joie, le chant de la joie, la voie de la joie*).⁷¹ Jedno syntagma se vyskytuje pouze v KKC (*la source de la joie*), dvě syntagmata byla nalezena výhradně v Youcatu (*la fête de la joie, l'avant-goût de la joie*). V liturgickém korpusu nebylo nalezeno žádné syntagma typu S1 – *la joie*. Ve dvou náboženských textech se vyskytuje syntagma *le jour de la joie*.

Frekvence zkoumaných syntagmat je většinou nízká (jeden až dva výskyty). Výjimku představuje syntagma *le cri de la joie*⁷² v Bibli (13 výskytů) a syntagma *le jour de la joie* (čtyři výskyty v Bibli, jeden výskyt v KKC).

⁷¹ V Bibli se vyskytuje syntagma *ils le louèrent à cœur joie*, 2 Ch 29, 30, které do výčtu nezařazujeme, stejně jako předložkové spojení *évite de t'en prendre à ton voisin au milieu de sa joie*, Si 31, 31.

⁷² Řídící člen syntagmatu se vyskytuje v textu Bible v plurálu, přívlastek je bez členu – *des cris de joie, les cris de joie*.

V Bibli a zároveň v InterCorpu byla nalezena tři syntagmata. *Le cri de la joie* má 13 výskytů v Bibli a tři (3) výskyty v InterCorpu; zajímavý je výskyt biblického syntagmatu *pousser un cri de joie* také v InterCorpu (pouze v tomto případě bylo zaznamenáno substantivum *cri*, n. m., v singuláru, v ostatních případech byla hlava syntagmatu jak v Bibli, tak v InterCorpu zaznamenána v plurálu – *des cris de joie*). Syntagma *le comble de la joie* (vyskytuje se jako spojení *au comble de la joie*) bylo zaznamenáno dvakrát v Bibli, jednou v InterCorpu. Konstrukce *la manifestation de la joie* (v korpusu se vyskytuje s řídicím členem v plurálu – *des manifestations de joie*) bylo nalezeno jednou v Bibli a dvakrát v InterCorpu. Syntagma *la source de la joie* (v textech se vyskytuje bez členu u přívlastku – *une source de joie*) má dva výskyty v KKC i v InterCorpu. Ve dvou náboženských textech a v InterCorpu bylo nalezeno syntagma *le jour de la joie* (čtyři výskyty v Bibli, jednovýskyt v KKC, čtyři výskyty v InterCorpu).

Významy syntagmat v náboženském korpusu a v InterCorpu jsou v podstatě totožné, v náboženském korpusu má však přívlastek *de la joie* většinou i konotaci duchovního daru (*Reconnaître cette dépendance complète par rapport au Créateur est une source de sagesse et de liberté, de joie et de confiance* – KKC 301). I v náboženských textech se přívlastek *de la joie* může vyskytovat ve významu lidské emoce (která se ovšem v kontextu náboženského textu s radostí ve smyslu „ovoce Ducha svatého“ nevyklučuje), např. *La sexualité est source de joie et de plaisir* (KKC 2362).

V náboženském korpusu bylo nalezeno 30,6 % českých ekvivalentů typu S1 – S2 (11 českých ekvivalentů 36 francouzských syntagmat). Českými ekvivalenty syntagmatu S1 – *joie* je častěji nerozvinuté substantivum *radost*, n. f. V InterCorpu byl český ekvivalent typu S1 – S2 zaznamenán ve 33,3 % případů.

Ekvivalent syntagmatu *le jour de la joie, den radostného hodování*, byl rovněž zahrnut mezi české ekvivalenty typu S1 – S2. U syntagmatu s výskytem ve dvou náboženských textech nebyly zaznamenány shodné české ekvivalenty typu S1 – S2. **České ekvivalenty typu S1 – S2 se vyskytují jen v jednom z náboženských textů** (např. v Bibli: *le jour de la joie – den pohody; l'huile de la joie – olej veselí; la maison de la joie – dům radovánek; la voix de la joie – hlas radosti*; v KKC: *le jour de la joie – den radosti; la source de la joie – zdroj radosti*). Celkově bylo pouze v jednom z textů náboženského koprusu nalezeno sedm (7) českých syntagmat typu V – S

Shodný český ekvivalent v náboženském textu a v InterCorpu byl zaznamenán pouze u syntagmatu *le jour de la joie – den radosti* (jeden výskyt v KKC, jeden výskyt v InterCorpu). V InterCorpu se dále vyskytuje ekvivalent tohoto syntagmatu s náboženskou konotací – *den Páně* (Presseurop). Tento ekvivalent (v náboženském kontextu ovšem znamenající „neděle“) nebyl zaznamenán ani v náboženském korpusu.

Obdobně jako u syntagmat V – *joie*, rovněž v ekvivalentech syntagmat S1 – *joie* se v některých případech vyskytují jiná syntagmata než *radost* a *veselí* (např. *dům radovánek* v Bibli, *zdroj zábavy* v InterCorpu).

Shrnutí

V náboženském korpusu bylo nalezeno celkem 17 syntagmat typu S1 – *joie* (z toho 13 se vyskytuje pouze v Bibli). Frekvence syntagmat je většinou nízká (jeden až dva výskyty), s výjimkou dvou syntagmat. V náboženských textech a v InterCorpu bylo nalezeno pět (5) syntagmat (z toho dvě syntagmata s relativně vyšší frekvencí v náboženském korpusu). České ekvivalenty syntagmat s výskytem ve dvou či více náboženských textech byly zaznamenány vždy jen v jednom z textů českého náboženského korpusu. U jednoho syntagmatu (s vyšší frekvencí v náboženském korpusu) byl zaznamenán shodný český ekvivalent v náboženském textu a v InterCorpu.

3.3.11 Shrnutí analýz lexikálních syntagmat

Deset lexémů analyzovaných v náboženském korpusu bylo nalezeno celkem ve 338 různých syntagmatech typu V – S. Z toho 124 jich bylo nalezeno pouze v Bibli, 136 v KKC, 25 v Youcatu a šest (6) v liturgickém korpusu. Zároveň byly tyto lexémy nalezeny celkem v 455 různých syntagmatech typu S1 – S2 (kde vybraný lexém hraje roli přívlastku neshodného), z toho 56 bylo nalezeno pouze v Bibli, 293 v KKC, 51 v Youcatu a sedm (7) v liturgickém korpusu. Dle našeho názoru to svědčí o tom, že lze vydělit různé subvariety v rámci subkódu katolické církve. V jednotlivých subvariantách, které se promítají ve zkoumaných textech, se vyskytují určité zvláštní jazykové prostředky. Přesvědčivě to dokazuje především výskyt velkého množství syntagmat typu S1 – S2, která byla nalezena pouze v KKC. Výzkum podle našeho názoru přesvědčivě dokázal existenci zvláštních

jazykových prostředků subvariety, kterou označujeme jako teologicko-magisteriální. Ve zkoumaném korpusu bylo ale také nalezeno množství lexikálních syntagmat nalezených pouze v Bibli. Pokud jde o text Youcat, sice se tam nevyskytuje množství zkoumených syntagmat vlastních tomuto textu (některá syntagmata se nacházejí v Youcatu a zároveň v KKC), dle našeho názoru to není překážkou pro vyčlenění subvariety praktického života církve, kterou jsme vyčlenili ve schématu dělení katolického subkódu a pro kterou jsme zástupně vybrali text Youcat. Dle našeho pozorování se jedná o hybridní text, kde je na jednu stranu projevovaná snaha o přiblížování se diskurzu mládeže volnější syntaxí a „moderním“ lexikem (např. „Ce n'est pas à la mode de se confesser“ *Youcat français* čl. 226), na druhou stranu jsou tyto prvky poněkud křečovitě naroubovány na podhoubí jazykových prostředků, které značně připomínají teologicko-magisteriální subvarietu (stejný odstavec, pojednávající o potřebnosti zpovědi, je uvozen větou „Le baptême arrache certes au pouvoir du péché et de la mort, et établit dans la vie nouvelle d'enfants de Dieu, mais il ne nous délivre pas de notre faiblesse humaine et de notre inclination au péché.“). I vzhledem k jiným textům, ve kterých se dle našeho názoru subvarieta praktického života církve promítá (např. *Kodex kanonického práva*), ponecháváme tuto subvarietu ve schématu subkódu katolické církve vyčleněnou. V liturgickém korpusu nebylo nalezeno mnoho lexikálních syntagmat vlastních pouze této části náboženského korpusu. Liturgický korpus byl oproti jiným korpusům značně menší, ale dle našeho názoru reprezentativní. Lexikální syntagmata, která byla předmětem našeho výzkumu, zřejmě nejsou v liturgických textech produktivní. Nicméně, vzhledem k evidentním zvláštnostem na úrovni liturgických komunikátů (viz 2.4.2) ponecháváme liturgickou subvarietu ve schématu struktury subkódu katolické církve rovněž vyčleněnou (nakonec i nepřítomnost lexikálních syntagmat vyhledávaného typu může být příznaková a může svědčit o odlišnosti od jiných subvariety katolického subkódu).

Jedním z aspektů výzkumu bylo zkoumat, zda se vyhledaná lexikální syntagmata nacházejí také v InterCorpu. Z 338 syntagmat typu V – S nalezených v náboženském korpusu jich 263 (tedy 77,8 %) nebylo v InterCorpu nalezeno. Ze 455 syntagmat typu S1 – S2 nalezených v náboženském korpusu jich nebylo v InterCorpu nalezeno 401 (tj. 88,1 %). Korpus InterCorp sice není referenčním národním korpusem francouzského jazyka co do velikosti, ani co do složení (často

se jedná o překlady), přesto se dá říci, že tento poznatek svědčí o zvláštních jazykových prostředcích subkódu katolické církve oproti administrativnímu subkódu, publicistickému subkódu, politickému subkódu apod., které by mohl reprezentovat korpus InterCorp. Na druhou stranu, některá náboženská syntagmata byla, jak jsme předpokládali, nalezena v InterCorpu, a to i ve významu shodném s významem lexikálního syntagmatu nalezeného v náboženském korpusu a mnohdy i se stejným ekvivalentem jako v náboženském korpusu. U syntagmat některých termínů lze vyzorovat tendenci, že v InterCorpu se vyskytují spíše syntagmata s výskytem ve dvou či více textech náboženského korpusu (tato syntagmata jsou zřejmě běžnější i v náboženském korpusu a „náchylnější“ k tomu stát se výpůjčkou v nenáboženském korpusu. Některá syntagmata nalezená v náboženském korpusu se hojně vyskytují v InterCorpu, ale v jiném, profánním, významu a doprovázeny dalším přívlastkem (viz analýza lexému *droit*). Výjimečně byla syntagmata i v rámci jednoho textu náboženského korpusu nalezena v poněkud odlišném významu.

Poznatky o celkové frekvenci náboženských syntagmat vedly k postřehu, že syntagmata, která se vyskytují ve dvou či více náboženských textech v rámci náboženského korpusu, mívají také vyšší frekvenci. Není to příliš překvapivé, jedná se zřejmě o rozšířenější a více systémová syntagmata v rámci katolického subkódu, ne o jednorázové kreace. Dalším vedlejším poznatkem získaným díky počítání veškerých výskytů nalezených syntagmat a českých ekvivalentů vyhledávaného typu (s výjimkou *droit*) byl podíl českých ekvivalentů typu V – S nebo S1 – S2 v různých částech korpusu (ať už náboženského nebo nenáboženského korpusu a InterCorpu). V některých případech (např. *Église, création*) je mnohem vyšší procento ekvivalentů V – S i S1 – S2 v náboženském korpusu než v InterCorpu. Svědčí to o velké produktivitě syntagmat tohoto typu rovněž v české části náboženského korpusu a katolického subkódu. Výzkum syntagmat v české části korpusu byl pouze podpůrný, vyhledávány byly pouze české ekvivalenty zkoumaných francouzských syntagmat, nikoliv samostatně veškerá česká syntagmata cíleného typu. Přesto i mezi českými ekvivalenty byla nalezena syntagmata s výskytem pouze v jednom z textů náboženského korpusu (u syntagmat typu V – S 73 v Bibli, 83 v KKC, 14 v Youcatu a 4 v liturgickém korpusu; u syntagmat typu S1 – S2 19 v Bibli, 241 v KKC, 26 v Youcatu, ale 0 v liturgickém korpusu).

Pokud jde o vyslovené hypotézy, nenaplnilo se, že se syntagmata typu V – S s výskytem pouze v jednom z textů budou nacházet hlavně v Bibli (výskyt syntagmat V – S v jednom textu náboženského korpusu, v Bibli nebo v KKC, je vyrovnaný). Velice málo syntagmat s výskytem pouze v jednom z textů náboženského korpusu bylo zaznamenáno v liturgickém korpusu. České ekvivalenty francouzských syntagmat opakujících se v náboženském korpusu nejsou vždy shodné, a to mnohdy ani v rámci jednoho textu.

Závěr

Subkód, v pojetí českého romanisty Jana Šabršuly, je útvar, podsystém jazyka, který má určité zvláštní jazykové prostředky, ale většinu jazykových prostředků sdílí s jinými subkódy národního jazyka. Koncept subkódu je, oproti některým jiným konceptům jazykové variantnosti, jasně definován. Jedná se o entitu *langueovou* (kterou lze ovšem poznat jen na základě promluv, ve kterých je tento subsystém uplatněn; není přitom samozřejmě řečeno, že se při promluvě používá homogenně jen jeden subkód). Určitý subkód je v promluvě použit na základě obdobných faktorů, jaké se vyjmenovávají obvykle u jiných konceptů jazykové variantnosti (místo, komunikační situace, téma, speciální jazyková kompetence mluvčích apod.). Subkódy se dělí na „areální“ (dle místa), vertikální (dle více či méně spisovné vrsty jazyka) a horizontální (subkódy tematicky rozdělené, také vázané na speciální jazykovou kompetenci mluvčích, odborníků daného oboru). Vzhledem k faktoru časovému, běžně používanému mezi faktory, které ovlivňují jazykovou variantnost, navrhuje zvažít zavedení konceptu subkódu diachronního (1.1.2). Koncept má své opodstatnění, nerezignujeme-li na dichotomii *langue – parole* (neuznání této dichotomie dle našeho názoru vede ke skepsi některých dnešních lingvistů vůči vyčlenění různých variet, útvarů jazyka, a to vzhledem k velké rozmanitosti a nehomogenosti promluv). U každé úvahy o heterogenosti jazyka (či promluv) je však, dle našeho názoru, zapotřebí jisté míry abstrakce a koncept subkódu je zde dobrým řešením.

Horizontální subkód je subkódem vyčleněným tematicky, je také, podle Jana Šabršuly a jeho spolupracovnice Jitky Svobodové, vázán na speciální jazykovou kompetenci mluvčích, odborníků, kteří horizontálního subkódu používají. Horizontální subkód chápeme jako útvar jazyka, který se vyznačuje lexikálními, případně morfo-syntaktickými zvláštnostmi, a který slouží ke komunikaci při některé institucionální sociální interakci, nebo o některé institucionální sociální interakci. Navrhli jsme dělení jazyka do horizontálních subkódů na základě různých sociálních interakcí, při kterých jsou určité horizontální subkódy používány (subkódy vědy a vzdělávání, subkódy ekonomické oblasti, subkódy politicko-právní oblasti, subkódy kulturní a náboženské oblasti a subkódy rodinné oblasti. Většinu

„běžných jazykových prostředků“ přitom tyto subkódy sdílejí). Koncept horizontálního subkódu dle našeho názoru přináší možná řešení některých otázek, které se váží na kocepty odborného jazyka (např. jedná se o lexikum či „jazyk“, lze hovořit o „odborném jazyce“ sportu, zájmových činností, náboženství, jak členit odborné jazyky apod.). Horizontální subkód vyčleňujeme pouze na základě označovaného tématu a na základě existence zvláštních jazykových prostředků. Tematické členění jazyka na horizontální subkódy dle sociálních interakcí podle Arno Anzenbachera považujeme za jeden z největších teoretických přínosů práce (2.3.3, 2.3.4, 2.3.5). Jelikož „odborný jazyk“ chápeme pouze jako součást horizontálního subkódu, nevnímáme jako problematické hovořit např. o horizontálním subkódu náboženství, který jsme si zvolili pro ilustraci konceptu subkódu a horizontálního subkódu. Tento koncept je dle našeho názoru aplikovatelný i na subkódy sloužících v dalších oblastech lidské činnosti (např. administrativní, umělecké, rodinné, zájmové apod.).

Navrhli jsme rovněž členěné subkódu náboženského, konkrétně subkódu katolické církve, na různé části, které nazýváme „subvariety“, a to na subvarietu biblickou, liturgickou, teologicko-magisteriální, praktického života církve a na slangy (2.4.2). Možnost vyčlenění těchto „subvariet“ jsme se snažili podložit výzkumem, a to vybraných deseti lexikálních jednotek (které se často vyskytují v kompendiu katolické církve pro mládež Youcat) a jejich syntagmatických vztahů (byla zkoumána lexikální syntagmata typu *verbum* – *substantivum*, kdy vybraný lexém hrál roli předmětu přímého, a *substantivum* 1 – *substantivum* 2, kdy vybraný lexém hrál roli neshodného přívlastku), a to v Bibli, v Katechismu katolické církve, v Youcatu (kompendium katechismu pro mládež), v liturgickém korpusu (celkově náboženský korpus) a v korpusu neuměleckých textů paralelního korpusu InterCorp. Celkově bylo nalezeno 338 různých syntagmat typu *V* – *S*, z toho 124 v Bibli a 136 v KKC. Zároveň bylo nalezeno v náboženské korpusu 455 různých syntagmat typu *S*1 – *S*2, z toho 56 pouze v Bibli a 296 pouze v KKC. 77,8 % syntagmat typu *V* – *S* nebylo nalezeno v nenáboženských textech v InterCorpu, syntagmat typu *S*1 – *S*2 nebylo v InterCorpu nalezeno dokonce 88,1 %. Dle našeho názoru tento výzkum dokládá existenci zvláštních jazykových prostředků horizontálního subkódu katolické církve, i jeho jednotlivých subvariet (zvláště teologicko-magisteriální a biblické). Zvláště pro Bibli a KKC byly tyto výsledky potvrzeny rovněž výzkumem českých ekvivalentů. Přínos práce vidíme nejn

v oblasti teoretické, ale i praktické (vznikl rozsáhlý korpus excerpovaných lexikálních syntagmat typu V – S a S1 – S2, využitelný např. pro translatologii a pro lexikografii, a to ještě ještě širěji, než naznačuje připojený glosář vybraných lexikálních syntagmat).

Seznam použitých pramenů a literatury

Literatura

- ADAM, Jean-Michel (2016), „Pratiques, la linguistique textuelle et l'analyse de discours, dans le contexte des années 70“, *Pratiques, linguistique, littérature, didactique*, č. 169–170, on line: <https://journals.openedition.org/pratiques/2931>, cit. 5. 12. 2020.
- ANZENBACHER, Arno (2004), *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.
- AUZANNEAU, Michelle – TRIMAILLE Cyril (2017), *L'odysee de l'espace en sociolinguistique, Langage et société*, sv. 2-3, č. 160-161, s. 349–367. on line: <https://www.cairn.info/revue-langage-et-societe-2017-2-page-349.htm>, cit. 2. 12. 2020.
- BALLY, Charles (1930), *Traité de stylistique française, Vol. 1*, Paříž: Librairie C. Klincksieck.
- BARTOŇ, Josef (2013), *Pět českých novozákonních překladů: Nové zákony od Českého ekumenického překladu do roku 1989*, Praha: Česká biblická společnost.
- BAYEROVÁ, Naděžda aj. (2005), *Specifika církevní komunikace*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
- BEAUDE, Pierre-Marie – FANTINO, Jacques (2001), *Le discours religieux, son sérieux, sa parodie en théologie et en littérature : actes du colloque international de Metz (juin 1999)*, Paříž: Éditions du Cerf.
- BOLOGNE, Jean Claude (1994), *Les Allusions bibliques*, Paříž: Larousse.
- BRŇÁKOVÁ, Jana (2012), *Les aspects phraséologiques du lexiques français*, Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity.
- CADIR – Centre pour l'Analyse du Discours Religieux (2020), on line: <https://cadir-recherche.bible-lecture.org/qui-sommes-nous/>, cit. 27. 11. 2020.
- CALVET, Louis-Jean (2006), *La sociolinguistique*, 5. vydání, 1. vydání 1993, Paříž: Presses Universitaires de France.
- COLE, Peter – LEE, John (1994), *Philosophy of Religion 1. Religious Language*, West Sussex: Abacus Educational Services.
- COMBY, Jean (2017), „Missel“, in: Durand, Jean Dominique – Prudhomme, Claude (eds.): *Le monde du catholicisme*, Paříž: Robert Laffont, s. 850.
- COSERIU, Eugeniu (1966), „Structure lexicale et enseignement du vocabulaire“, in: *Actes du premier colloque de linguistique appliquée*, Nancy, : Université de Nancy, s. 175–252.
- ČERMÁK, František (1995), „Paradigmatika a syntagmatika slovníku: možnosti a výhledy“, in: Čermák, František – Blatná, Edita (eds.): *Manuál lexikografie*, Jinočany: Nakladatelství a vydavatelství H&H, 137–157.
- ČERMÁK, František – ŠULC, Michal (eds.) (20016), *Kolokace*, Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny: Ústav českého národního korpusu.
- ČERMÁK, František (2010), *Lexikon a sémantika*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

- Český katolický překlad (2013), on line:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Český_katolický_překlad, cit. 5. 2. 2018.
- ČECHOVÁ, Marie aj. (2003), *Současná česká stylistika*, Praha: ISV.
- ČECHOVÁ, Marie – KRČMOVÁ, Marie – MINÁŘOVÁ, Eva (2008), *Současná stylistika*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- ČERNÝ, Jiří (1996), *Dějiny lingvistiky*, Olomouc: Votobia.
- DE VIVIÈS, Pierre Martin (2017), „Traduction de la Bible“, in: Durand, Jean Dominique – Prudhomme, Claude (eds.): *Le monde du catholicisme*, Paříž: Robert Laffont, s. 1290–1291.
- DESMET, Isabel – BOUTAYEB, Samy (1993), „Terme et mot : propositions pour la terminologie“, *La banque des mots*, zvláštní číslo, s. 5–32.
- DESMET, Isabel (1994), „Propositions pour la recherche en phraséologie contrastive“, *La banque des mots*, zvláštní číslo, s. 45–59.
- DOUYÈRE, David (2015), „Les mutations communicationnelles du christianisme catholique au XXe siècle“, *Hermès, La Revue*, č. 71, s. 225–235, on-line: <https://www.cairn.info/revue-hermes-la-revue-2015-1-page-225.htm>, cit. 7. 5. 2018.
- DONATO, Joseph (1980), „La variation linguistique ou la langue dans l'espace, le temps et la société et les situations de communication“, in: François, Frédéric (ed.), *Linguistique*, Paříž: Presses Universitaires de France, s. 281–362.
- DUBOIS, Jean – GIACOMO, Mathée – GUESPIN, Louis – MARCELLESI, Christiane – MARCELLESI, Jean-Baptiste – MÉVEL, Jean Pierre (2002), *Dictionnaire de linguistique*, 1. vydání 1994, Paříž: Larousse-Bordas/VUEF.
- DUBUC, Robert (2002), *Manuel pratique de la terminologie*, Brossard : Linguitech.
- DUFOUR, Stéphane (2014), „La question du religieux comme espace d'énonciation“, *MEI – Médiation et information, Religion et communication*, s. 91–100, on-line: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01139446/document>, cit. 7. 5. 2018.
- Evangelii nuntiandi. Apoštolská exhortace Pavla VI. Hlásání evangelia z 8. prosince 1975* (1990), Praha: Zvon.
- FAURE, Laurance (4. 4. 2017), „Le nouveau Notre Père se récitera dès le 3 décembre 2017“, *Pèlerin.com*, on line: <http://www.pelerin.com/A-la-une/Le-nouveau-Notre-Pere-sera-recite-des-le-3-decembre-2017>, cit. 5. 2. 2018.
- FEUILLET, Michel (2010), *Vocabulaire du christianisme*, Paříž: Presses Universitaires de France.
- FEUILLET, Michel (2011), *Lexique des symboles chrétiens*, Paříž: Presses Universitaires de France.
- FILIPEC, Josef (1995), „Funkce odborného a běžného lexika v odborných textech a v jazykovém systému“, *Termina 94*, s. 37–43.
- FLYDAL, Leiv (1951), „Remarques sur certains rapports entre le stylo et l'état des langues“, *Norsk Tidsskrift for Sprogvidenskap*, vol. 16, s. 240–257.
- FRANÇOIS, Frédéric (1980–a), „Linguistique et analyse de textes“, in: François, Frédéric (ed.), *Linguistique*, Paříž: Presses Universitaires de France, s. 133–277.
- FRANÇOIS, Frédéric (1980–b), „Les types de « codes »“, in: François,

Frédéric (ed.), *Linguistique*, Paříž: Presses Universitaires de France, s. 237–254.

GADET, Françoise (2003): „La variation : le français dans l'espace social, régional et international,“ in: Yagello, Marina (dir.): *Le grand livre de la langue française*, s. 91–152, Paříž: Seuil.

GAMBIER, Yves (2016), „Des langues de spécialité aux documents multimodaux“, *Pratiques*, č. 171-172, on-line: <http://pratiques.revues.org/3183>, cit. 25. 11. 2017.

GALISSON, Robert – COSTE, Daniel (1976), *Dictionnaire de didactique des langues*, Paris: Hachette.

GAUTIER, Laurent (2014), „Des langues de spécialité à la communication spécialisée : un nouveau paradigme de recherche à l'intersection entre sciences du langage, info-com et sciences cognitives ?“, *Etudes Interdisciplinaires en Sciences Humaines (EISH)*, roč. 2014, č. 1, s. 225–245, on-line: https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00937862/file/Gautier_2014b_preprint.pdf, cit. 26. 11. 2020.

GREVISSE, Maurice (1986), *Le bon usage: Grammaire française*, 12. vydání, Paříž: Duclot.

GRYGERKOVÁ, Marcela (2006), *Slang v církevním prostředí*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.

GUGGENHEIM, Antoine et al. (2005), *Bible en français : traduction et tradition : actes du colloque des 5-6 décembre 2003*, Sion: Parole et Silence.

GREULE, Albrecht – KUCHARSKA-DREIB, Elżbieta (2011), „Theolinguistik: Gegenstand – Terminologie – Methoden“, in: Greule, Albrecht – Kucharska-Dreib, Elżbieta (eds.): *Theolinguistik: Bestandsaufnahme – Tendenzen – Impulse*, Inzingen: Verlag Bauer & Raspe.

HAUSENBLAS, Karel (1971), *Výstavba jazykových projevů a styl*, Praha: Univerzita Karlova.

HAUSENBLAS, Karel (1996), *Od tvaru k smyslu textu: stylistické reflexe a interpretace*, Praha: Univerzita Karlova.

HAVRÁNEK, Bohuslav – WEINGART, Miloš, eds. (1932), *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Praha: Melantrich.

HAVRÁNEK, Bohuslav (1932), „Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura“, in: Havránek, Bohuslav – Weingart, Miloš (eds.): *Spisovná čeština a jazyková kultura*, Praha: Melantrich, s. 32–84.

HAVRÁNEK, Bohuslav (1963), *Studie o spisovném jazyce*, Praha: Nakladatelství Československé akademie věd.

HOFFMANN, Lothar (1998), „Fachsprachen und Gemeinsprache“, in: Hoffmann, Lothar – Kalverkämper, Hartwig – Wiegand, Herbert Ernest (eds.): *Fachsprachen = ein internationales Handbuch zur Fachsprachenforschung und Terminologiewissenschaft*, sv. 1, Berlín: Walter de Gruyter, s. 157–167.

HONOVÁ, Zuzana (2012), „La condensation syntaxique dans les textes juridiques français et tchèques rédigés par les institutions européennes“, *Studia Romanistica*, sv. 12, č. 2, s. 115–125.

HRDINOVÁ, Eva Maria (2013), *Překlad liturgického textu v zrcadle teorie skoposu: na příkladě translace východní Chrystosomovy liturgie do češtiny*, Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity; Bratislava: Iris.

HUBÁČEK, Jaroslav (1995), „K aktuálnosti zkoumání sociolektů, zejména slangu“, in: Klimeš, Lumír (ed.): *Sborník přednášek z 5. konference o slangu a argotu v Plzni 7. – 9. února 1995*, s. 18–22.

HUBÁČEK, Jaroslav (2012), *Kapitoly o sociolektech a sociolektologii*, Poznaň: Instytut Filologii Słowiańskiej, Uniwersitet Adama Mickiewicza w Poznaniu.

HUBÁČEK, Jaroslav – KRČMOVÁ, Marie (2017), SOCIOLEKT, in: Karlík, Petr – Nekula, Marek – Pleskalová, Jana (eds.). *Czech ency - Nový encyklopedický slovník češtiny*,

on line: SOCIOLEKT | Nový encyklopedický slovník češtiny (czechency.org), cit. 30. 11. 2020.

Internationaler Arbeitskreis Theolinguistik, on line: <http://www.theolinguistik.de/index.html>, cit. 27. 11. 2020.

JEDLIČKA, Alois – FORMÁNKOVÁ, Věra – REJMÁNKOVÁ, Miloslava (1970), *Základy české stylistiky*, Praha: SPN.

JELÍNEK, Milan (2002), „Styl odborný“, in: Nekula, Marek – Pleskalová, Jana – Karlík, Petr (eds.): *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, s. 454–456.

KADERKA, Petr (2016), „Sféra odborné komunikace“, in: Hoffmannová, Jana – Homoláč, Jiří – Chvalovská, Eliška – Jílková, Lucie – Kaderka, Petr – Mareš, Petr – Mrázková, Kamila, *Stylistika mluvené a psané češtiny*, Praha: Academia, s. 182–221.

KADLEC, Jaromír – HOLEŠ, Jan (2006), *Francouzština na americkém kontinentě*, Olomouc: Univerzita Palackého.

KARLÍK, Petr – NEKULA, Marek – RUSÍNOVÁ, Zdenka (eds.) (1995), *Příruční mluvnice češtiny*, Praha: Lidové noviny.

KARLÍK, Petr aj. (2002), *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

KŘEČKOVÁ, Vlasta (2012), *Terminologie & linguistique*, Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici Fakulta humanitních vied.

KOCOUREK, Rostislav (1991), *La langue française de la technique et de la science : ver sune linguistique de la langue savante*, Wiesbaden: Brandstetter.

KOVALČÍK, Zdeněk (2005), „Liturgie jako typ komunikační události“, in: Bayerová, Naděžda et al.: *Specifika církevní komunikace*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 45–56.

KRAUS, Jiří (2002), „Styl náboženský“, in: Nekula, Marek – Pleskalová, Jana – Karlík, Petr (eds.): *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, s. 453.

KOPECKÝ, Jiří (1998), „O překladech Písma – rozhovor s Dominikem Dukou OP“, *Amen*, č. 2, on line: <http://www.krystal.op.cz/amen-21998-bible#o-prekladech-pisma>, cit. 5. 2. 2018.

KVÍTKOVÁ, Naděžda (2005), „Náboženská komunikace a její stylové a žánrové rozvrstvení“, in: Bayerová, Naděžda et al.: *Specifika církevní komunikace*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 29–39.

LAŠTOVIČKOVÁ, Michaela (2005), „Jazyk liturgie“, in: Bayerová, Naděžda et al.: *Specifika církevní komunikace*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 67–74.

LAŠTOVIČKOVÁ, Michaela (2013), *The Language of Prayer* [rukopis], disertace, Olomouc: Univerzita Palackého.

LAZAR, Jan (2011), „Techniques abrégatives du français tchaté“, *Studia Romanistica*, sv. 11, č. 1, s. 57–64.

LAVAGNINO, Elisa (2012), „Les langues de spécialité et la variation discursive : une étude contrastive de la réduction des termes complexes“, *Synergies Espagne*, č. 5, s. 47–64.

Revue de linguistique française et d'analyse du discours (2009), svazek 1.1, Paříž: L'Harmattan.

LEGRAND GELBER, Régine (1980), „Spécificité sociale du langage humain“, in: François, Frédéric (ed.), *Linguistique*, Paříž: Presses Universitaires de France, s. 38–53.

Le Robert illustré 2018 (2017), Paříž: Dictionnaires le Robert – SEJER.

LE TOURNEAU, Dominique (2002), *Le droit canonique*, Paříž: Presses Universitaires de France.

LE TOURNEAU, Dominique (2005), *Les mots du christianisme. Catholicisme, orthodoxie, protestantisme*, Paříž: Fayard.

MACHOVÁ, Svatava (1995), „Terminografie“, in: Čermák, František – Blatná, Edita (eds.): *Manuál lexikografie*, Jinočany: Nakladatelství a vydavatelství H&H, 137–157.

MAREŠ, Petr (2013), „Teoretické koncepce stylu a výrazová soustava Františka Mika“, in: Uličný, Oldřich – Schneiderová, Soňa (eds.): *Studie k moderní mluvnici češtiny. 2, Komunikační situace a styl*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 168–183.

MAREŠ, Petr (2016), „Úvod“, in: Hoffmannová, Jana – Homoláč, Jiří – Chvalovská, Eliška – Jílková, Lucie – Kaderka, Petr – Mareš, Petr – Mrázková, Kamila: *Stylistika mluvené a psané češtiny*, Praha: Academia, s. 11–21.

MISTRÍK, Jozef (1985), *Štylistika*, Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

MISTRÍK, Jozef (1992), „Religiózný štýl“, in: Gajda, Stanislaw (ed.): *Stylistika I.*, Varšava / Krakov: Polish Academy of Sciences, s. 82–89.

MÜLEROVÁ, Eva (1989), *Funkční styly a jejich základní žánry v současné komunikaci*, Praha: Univerzita Karlova.

MRÁZKOVÁ, Kamila (2014), „Termín *registr* v soustavě pojmů sociolingvistiky a funkční stylistiky“, in: Kesselová, Jana – Imrichová, Mária – Ološťiak, Martin (eds.): *Registre jazyka a jazykovedy 1*, Prešov: FF Prešovskej univerzity, s. 102–108, on line:

<http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Kesselova3>, cit. 3. 12: 2020.

NEUMANN, Josef – HOŘEJŠÍ, Vladimír aj. (1992), *Velký francouzsko – český slovník I. díl, Velký francouzsko – český slovník II. díl*, Praha: Academia nakladatelství Československé akademie věd.

NORTHROP, Frye (2000), *Velký kód [Bible a literatura]*, Brno: Host.

ORTKEMPER, Franz-Josef (1999), *Malý Stuttgartský komentář. Nový Zákon 7. První list Korinťanům*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

PODHORNÁ-POLICKÁ, Alena (2009), *Universaux argotiques des jeunes : analyse linguistique dans les lycées professionnels français et tchèques*, Brno: Masarykova univerzita.

POKORNÝ, Petr et al. (2005), *Hermeneutika jako teorie porozumění, od základních otázek jazyka k výkladu bible*, Praha: Vyšehrad.

POSPÍŠIL, Ctirad Václav (2005), *Hermeneutika mystéria. Struktury myšlení v dogmatické teologii*, Praha: Krystal OP, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

POŠTOLKOVÁ, Běla (1984), *Odborná a běžná slovní zásoba současné češtiny*, Praha: Academia.

PRÉMAR (DE), Guillaume (2009), „Église, communication et médias“, *Révue d'éthique et de théologie morale*, č. 255, s. 11–29, on-line:

https://www.cairn.info/article.php?ID_ARTICLE=RETM_255_0011, cit. 7. 5. 2018.

PROŠEK, Martin (2013), „Objektivní stylistické faktory“, in: Uličný, Oldřich, Soňa Schneiderová, Soňa (eds.): *Studie k moderní mluvnici češtiny. 2, Komunikační situace a styl*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 143–151.

PRZYCZYNA, Wiesław (2011), „Die religiöse Sprache und ihre Funktionalstile“, in: Greule, Albrecht – Kucharska-Dreiß, Elżbieta (eds.): *Theolinguistik: Bestandsaufnahme – Tendenzen – Impulse*, Inzingen: Verlag Bauer & Raspe, s. 19–30.

RAHNER, Karl – VORGRIMLER, Herbert (1970), *Petit dictionnaire de théologie catholique*,

Paříž: Éditions du Seuil.

ROELCKE, Thorsten (1999), *Fachsprachen*, Berlín: Erich Schmidt.

Sacrosanctum Concilium. Konstituce o posvátné liturgii (z 4. 12. 1963), on line:

http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19631204_sacrosanctum-concilium_cs.html, cit. 5. 2. 2018.

SAUSSURE, Ferdinand de (2007), *Kurs obecné lingvistiky*, Praha: Academia.

SENÈZE, Nicolas (15. 11. 2013), „Une nouvelle traduction de la Bible pour la liturgie“, *La Croix*, on line: <https://www.la-croix.com/Religion/Une-nouvelle-traduction-de-la-Bible-pour-la-liturgie-2013-11-15-1061242>, cit. 5. 2. 2018.

SCHNEIDEROVÁ, Soňa (2013), „Pojem funkce a klasifikace funkčních stylů v české stylistice“, in: Martin Beneš et al.; Uličný, Oldřich, Schneiderová, Soňa (eds.): *Studie k moderní mluvnici češtiny. 2, Komunikační situace a styl*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 158–167.

SILVA, Raquel – COSTA, Rute – FERREIRA, Fátima (2004), „Entre langue générale et langue de spécialité une question de collocations“, *Ela. Études de linguistique appliquée*, sv. 3, č. 135, s. 347–359.

SIOUFFI, Gilles – VAN RAEMDONCK, Dan (1999), *100 fiches pour comprendre la linguistique*, Rosny: Bréal.

SMEJKALOVÁ, Kamila (2013), „Subjektivní stylistické faktory“, in: Uličný, Oldřich, Schneiderová, Soňa (eds.): *Studie k moderní mluvnici češtiny. 2, Komunikační situace a styl*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 152–157.

SMIČEKOVÁ, Jitka (2008), „Bibliographie des travaux du professeur Jan Šabršula 1952–2007“, in: *Studia Romanistica*, číslo 8, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 21–43.

SOKOLOVÁ, Jana (2004), *Variantnosť v jazyku a variantnosť jazyka*, Nitra: Garmond Nitra.

SVOBODOVÁ, Jitka (1982), *Problèmes de la traduction I.*, Praha: SPN.

ŠABRŠULA, Jan (1970), *Úvod do francouzské stylistiky I.*, Praha: Univerzita Karlova v Praze.

ŠABRŠULA, Jan (1980), *Substitution, représentation, diaphore*, Praha: Univerzita Karlova.

ŠABRŠULA, Jan – SVOBODOVÁ, Jitka – KREJZOVÁ, Anna (1983), *Základy jazykovědy pro romanisty*, Praha: Univerzita Karlova.

ŠABRŠULA, Jan (2008), *Základy francouzské stylistiky*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.

Věda, on line: <https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C4%9Bda>, cit. 4. 1. 2017

TLFi (2020), on line: <https://www.cnrtl.fr>, cit. 4. 11. 2020.

ULIČNÝ, Oldřich (2014), „K lingvistické metodologii: termín *registr* a jeho typy,“ in: Kesselová, Jana – Imrichová, Mária – Ološťiak, Martin (eds.): *Registre jazyka a jazykovedy 1*, Prešov: FF Prešovskej univerzity, s. 57–63, on line: <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Kesselova3>, cit. 3. 12. 2020.

VLKOVÁ, Gabriela (2004), *Slovo Boží a slovo lidské. Všeobecný úvod do Písma svatého*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2011), „Une répartition possible du sous-code de l'Église catholique“, in: *Sborník příspěvků z SVK katedry romanistiky FF OU 2011*, on line: <https://ff.osu.cz/kro/9891/sborniky-prispevku-ze-studentske-vedecke-konference-kro/>, cit. 27. 11. 2020.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2013a), „Des acquis aléatoires à une compréhension intégrale du langage. Conceptions linguistiques principales de Jan Šabršula“, in: *Studia Romanistica*, Sv. 13, č. 1, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 81–89.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2013b), „Termes « endémiques » dans le sous-code langagier de l'Église catholique en français et en tchèque,“ in: *ROMANICA OLOMUCENSIA*, Sv. 25, č. 2, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 161–173.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2014a), „« Bienvenue au Saint-Siège européen ». À propos de quelques métaphores issues du langage religieux en français et en tchèque“, *Studia Romanistica*, sv. 14, č. 2, s. 69–79.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2014b), „Communication des jeunes catholiques francophones sur Internet“, in: *Lingua, cultura e media. Atti del convegno internazionale Studia Romanistica Beliana (Banska Bystrica, 20-21 Ottobre 2011)*, Ariccia: Aracne Editrice, s. 397–420.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2015), „In memoriam prof. PhDr. Jan Šabršula, Dr.Sc. (31. 03. 2018–14. 02. 2015. Nécrologie“, *Studia Romanistica*, sv. 15, č. 1, s. 95–99.

ŽÍDKOVÁ, Pavlína (2019), „Langue de spécialité et sous-code horizontal. Approches variées et complémentaires“, *Studia Romanistica*, sv. 19, č. 2, s. 58–69.

Prameny:

BibleWorks Verze 9.0.010x.1, on-line: <http://classics.phil.muni.cz/studium/knihovny-a-database-uks/litterae-ante-portas>, cit. 1. 2. 2018.

Catéchisme de l'Église catholique (1998), Paříž: Centurion/Cerf/Fleurus-Mame/Librairie Editrice Vaticane.

ČEP – Bible Písmo svaté Starého a Nového zákona (1995), Praha: Česká biblická společnost.

Dei Verbum. Constitution dogmatique sur la révélation divine (z 18. 11. 1965), on line: http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19651118_dei-verbum_fr.html, cit. 5. 2. 2018.

Catéchisme de l'Église catholique, on line: https://www.vatican.va/archive/FRA0013/_INDEX.HTM, cit. 27. 11. 2020.

EMCI TV (2020), on line: emcityv.com, cit. 12. 12. 2020.

InXL⁶. Le portail jeune de l'Église catholique en France (2010), on line: <http://www.inxl6.catholique.fr>, cit. 19. 10. 2011.

InterCorp v 8 – French (2015), on line: <http://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:intercorp:verze8>, cit. 27. 11. 2020.

Jeunes cathos blog (2011), on line: <http://blog.jeunes-cathos.fr/>, cit. 19. 10. 2011

Katechismus katolické církve (2001), Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

KTO and the city Le blog (2011), on line: <http://www.ktoandthecity.com>, cit. 19. 10. 2011

Kodex kanonického práva: úřední znění textu a překlad do češtiny: latinsko-české vydání s věcným rejstříkem (1994), Praha: Zvon.

Korpus InterCorp Verze 8 (2020), on line: cnk:intercorp:verze8 - Příručka ČNK (korpus.cz), cit. 12. 12. 2020.

„Le Président Tebboune reçoit les lettres de créance de trois nouveaux ambassadeurs,“ on line: <http://www.aps.dz/algerie/110361-le-president-tebboune-recoit-les-lettres-de-creance-de-trois-nouveaux-ambassadeurs>, cit. 26. 11. 2020

Lumen gentium (z 16. 11. 1964), on line: http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_cs.html, cit. 5. 2. 2018.

Mešní řád v celku, on line: <http://www.liturgie.cz/temata/mse-svata/mesni-rad-v-celku>, cit. 27. 11. 2020.

Missel des dimanches 2011 (2010), Tours: Mame Éditions

RAHNER, Karl – VORGRIMLER, Herbert (1996), *Teologický slovník*, Praha: Zvon.

RAHNER, Karl – VORGRIMLER, Herbert (1970), *Petit dictionnaire de théologie catholique*, Paříž: Éditions du Seuil.

TOB – Traduction oecuménique de la Bible (2010), on line: <https://lire.la-bible.net/79/lire/chapitres/traductions>, cit. 13. 2. 2018.

YOUCAT français. Catéchisme de l'Église catholique pour les jeunes (2011), Paříž: Bayard Éditions, Fleurus-Mame, Les Éditions du Cerf.

YOUCAT česky. Katechismus katolické církve pro mladé (2011), Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

Seznam schémat

Schéma č. 1: Horizontální a vertikální členění horizontálních subkódů

Schéma č. 2: Dělení horizontálních subkódů a běžné jazykové prostředky

Schéma č. 3: Členění subkódu katolické církve

Seznam zkratek

Biblická kniha	Zkratka
Genesis	Gn
Exodus	Ex
Leviticus	Lv
Numeri	Nb
Deuteronomium	Dt
Jozue	Jos
Soudců	Jg
Rút	Rt
1. Samuelova	1 S
2. Samuelova	2 S
1. královská	1 R
2. královská	2 R
1. Paralipomenon	1 Ch
2. Paralipomenon	2 Ch
Ezdráš	Esd
Nehemjáš	Ne
Ester	Est
Jób	Jb
Žalmy	Ps
Příslaví	Pr
Kazatel	Qo
Píseň písní	Ct
Izajáš	Es
Jeremiáš	Jr
Pláč	Lm
Ezechiel	Ez
Daniel	Dn
Ozeáš	Os
Jóel	Jl
Ámos	Am
Abdijáš	Ab
Jonáš	Jon
Micheáš	Mi
Nahum	Na
Abakum	Ha
Sofonjáš	So
Ageus	Ag
Zacharjáš	Za
Malachiáš	Ml
Tóbit	Tb
Júdit	Jdt
Kniha moudrosti	Sg
Sírachovec	Si
Báruk	Ba
Daniel	Si
1. Makabejská	1 M
2. Makabejská	2 M

Matoušovo evangelium	Mt
Markovo evangelium	Mc
Lukášovo evangelium	Lc
Janovo evangelium	Jn
Skutky apoštolské	Ac
List Římanům	Rm
1. list Korintským	1 Co
2. list Korintským	2 Co
List Galatským	Ga
List Efezským	Ep
List Filipským	Ph
List Koloským	Col
1. list Tesalonickým	1 Th
2. list Tesalonickým	2 Th
1. list Timotejovi	1 Tm
2. list Timotejovi	2 Tm
List Titovi	Tt
List Filemonovi	Phm
List Židům	He
List Jakubův	Jc
1. list Petrův	1 P
2. list Petrův	2 P
1. list Janův	1 Jn
2. list Janův	2 Jn
3. list Janův	3 Jn
List Judův	Jude
Zjevení Janovo (Apokalypsa)	Ap
Katechismus katolické církve	KKC

Seznam příloh

1. Église
2. Eucharistie
3. Prière
4. Création
5. Péché
6. Sacrement de réconciliation
7. Notre-Père
8. Droit
9. Devoir
10. Joie
11. Glos r

1. Église

Église, n. f.
V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<i>et sur cette pierre je bâtirai mon Église</i> Mt 16, 18 / <i>a na té skále zbuduji svou církev</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>le Christ prépare et bâtit son Église</i> 765 / <i>Kristus připravuje a buduje svou církev.</i> ; 552 výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
0	<i>le Christ prépare et bâtit son Église</i> 765 / <i>Kristus připravuje a buduje svou církev.</i> ; 1092 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
<i>et s'il refuse d'écouter même l'Église</i> Mt 18, 17 / <i>jestliže však neuposlechně ani církev</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>Une grande crainte saisit alors toute l'Église</i> Ac 5, 11 / <i>A velká bázeň padla na celou církev</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
<i>Quant à Saul, il ravageait l'Église</i> Ac 8,	0	0	0	0

<p>3/ <i>Saul se však snažil církev zničit</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				
<p><i>À leur arrivée, ils réunirent l'Église</i> Ac 14, 27 / <i>Po svém návratu shromáždili církev</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>monta saluer l'Église</i> Ac 18, 22 / <i>aby pozdravil církev</i> (EE)</p> <p><i>Saluez également l'Église qui se réunit chez eux</i> Rm 16, 5 / <i>Pozdravujte také shromáždění v jejich domě</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0	0
<p><i>Ou bien méprisez-vous l'Église de Dieu</i> 1 Co 11, 22 / <i>Či snad pohrdáte církví Boží</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>parce que j'ai persécuté l'Église de Dieu</i> 1 Co 15, 9</p>	0	0	0	0

<p>/ protože jsem <i>pronásledoval církev</i> Boží; Ga 1, 13 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>				
<p><i>comme le Christ a aimé l'Église</i> Ep 5, 25 / jako <i>si Kristus zamiloval církev</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p><i>Le Christ [...] a aimé l'Église</i> 823 / Kristus [...] <i>miloval církev</i>; 1616; 1656; 1661</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>	0	0	0
<p><i>il a voulu son Église sainte et irréprochable</i> Ep 5, 27 / aby byla [církev] svatá a bezúhonná</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	<p><i>Dieu a voulu une Église pout tous</i> 134 / Bůh <i>chtěl jednu církev</i> pro všechny (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	<p><i>Mais si l'on veut un pape un faveur de l'avortement, alors on veut une Église différente</i> Syndicate / Jestliže ale <i>chcete papeže, jenž bude pro potraty, pak chcete jinou církev</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
0	<p><i>ceux qui [...] ignorent le Christe et son Eglise</i> 847 / ty, kteří [...] <i>neznají Krista a církev</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>paître l'Église par la parole de Dieu</i> 1119 / aby <i>pásli církev</i> Božím slovem; <i>pour paître l'Église de Dieu</i> 861 / aby <i>pásli</i> Boží <i>církev</i>; 1119 (EE)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	0	0
0	<p><i>Après avoir confessé « la sainte Eglise catholique »</i> 946 / <i>Poté, co apoštolské vyznání</i></p>	0	0	0

	<i>víry vyslovilo „svatou církev obecnou“</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1			
0	<i>l'Eucharistie fait l'Eglise</i> 1396 / <i>eucharistie utváří církev</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>que nous faisons Église</i> 211 / <i>Církví nejsme proto</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0
0	<i>les prêtres sanctifient l'Eglise</i> 893 / <i>kněží posvěcují církev</i> ; 747; 767; 893 (EE) výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4	0	0	0
0	<i>Pour maintenir l'Eglise dans la pureté de la foi</i> 889 / <i>a tak ji uchoval v čistotě víry</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>Les évêques dirigent leurs Eglises particulières</i> 894 / <i>Biskupové řídí svěřené místní církve</i> ; <i>diriger leur Église</i> 939 / <i>vést svou církev</i> (EE) <i>l'Esprit Saint équipe et dirige l'Eglise</i> 768 / <i>Duch svatý ji vybavuje a řídí</i> výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	<i>la reine d'Angleterre pourra continuer à diriger l'Église anglicane</i> Syndicate / <i>královna Alžběta II. může zůstat hlavou anglikánské církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0
0	<i>l'Esprit Saint équipe et dirige l'Eglise</i> 768 / <i>Duch svatý ji vybavuje a řídí</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Le Christ, unique médiateur, constitue et soutient continuellement son Église sainte</i> 771 / <i>Jediný prostředník Kristus ustanovil a bez</i>	0	0	0

	<p><i>přestání udržuje svou svatou církev</i> (EE)</p> <p><i>constituent une seule Eglise</i> 954 / <i>srůstají v jednu církev</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
0	<p><i>Le Christ, unique médiateur, constitue et soutient continuellement son Eglise sainte</i> 771 / <i>Jediný prostředník Kristus ustanovil a bez přestání udržuje svou svatou církev</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Formant une seule Eglise</i> 962 / <i>tvorí jedinou církev</i>; 1053; 1997 (EE)</p> <p><i>former la Sainte Eglise</i> 759 / <i>svolá vjedno ve svaté církvi</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	0	0
0	<p><i>l'Eglise « a été préfigurée [...] elle a été merveilleusement préparée [...] elle a été instituée [...] elle est manifestée grâce à l'effusion de l'Esprit Saint et, au terme des siècles, elle sera consommée dans la gloire »</i> 759 / <i>církev byla totiž „už od počátku světa předobrazována a podivuhodně připravována [...] byla založena a stala se zjevnou vylitím Ducha; slavně bude dovršena na konci času“</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>l'Eglise est construite par les apôtres</i> 756 / <i>budují církev apoštolové</i></p>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1			
0	<i>Nous croyons l'Église comme la mère de notre nouvelle naissance</i> 169 / <i>Věříme v církev jako matku našeho nového zrození</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>C'est Lui qui conduit l'Église sur les chemins de la mission.</i> 852 / <i>Je to on, kdo vede církev po cestách misie.</i> 499 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
0	<i>Qui n'épargne pas l'Église</i> 672 / <i>čehož není církev ušetřena</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>c'est Lui qui a doté l'Église de sainteté</i> 749 / <i>je dárce svatosti pro církev</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>L'Esprit Saint remplit et régite toute l'Église</i> 813 / <i>Duch svatý [...] naplňuje a řídí celou církev</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>L'Esprit Saint remplit et régite toute l'Église</i> 813 / <i>Duch svatý [...] naplňuje a řídí celou církev</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Le souci de réaliser l'union concerne toute l'Église</i> 822 / <i>Starost o obnovení jednoty je záležitostí celé církve</i> výskyty: 1, z toho české	0	0	0

	ekvivalenty V – S: 0			
0	<p><i>les divisions entre les chrétiens empêchent l'Église de réaliser [...]</i> 855 / rozdělení křesťanů brání církvi [...]</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Marie « a assisté de ses prières Eglise naissante » 965 / Maria „svými modlitbami pomáhala prvotní církvi“</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Il peut représenter l'Église 1553 / může zastupovat církev (EE)</i></p> <p><i>la Mère de Jésus représente et inaugure l'Église 972 / je matka Ježíšova [...] obrazem i počátkem církve</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la Mère de Jésus représente et inaugure l'Église 972 / je matka Ježíšova [...] obrazem i počátkem církve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Elle réalise et manifeste l'Église 1071 / Uskutečňuje a ukazuje církev (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Elle réalise et manifeste l'Église 1071 / Uskutečňuje a ukazuje církev; 1180 (EE)</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>guider et défendre avec force et prudence son Église 1586 / vést a moudře a neohroženě hájit svou církev (EE)</i></p>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1			
0	<i>guider et défendre avec force et prudence son Église</i> 1586 / vést a moudře a neohroženě hájit svou církev (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	<i>Sur ce thème idéologique, un philosophe espagnol – Unamuno – a dit que s'il était pour défendre l'Église.</i> Europarl / <i>K tomuto ideologickému tématu jednou jeden španělský filozof – Unamuno – prohlásil, že byl proti církvi při obraně církve.</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0
0	<i>l'Esprit qui enseigne l'Église</i> 2623 / Duch, který učí církev; 2644 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
0	0	<i>il n'abandonne jamais l'Église</i> 124 / svou církev nikdy neopouští (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	<i>la charité qui édifie l'Église</i> 2003 / lásky, která buduje církev výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>l'Esprit-Saint édifie l'Église</i> 119 / Duch svatý buduje církev výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	<i>en gouvernant bien leur propre Église</i> 886 / dobře řídí vlastní církev výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>apôtres dont les successeurs gouvernent l'Église</i> 140 / apoštolů, jejichž následovníci	0	0

		<i>řídí církev</i>		
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1		
0	0	<i>Jésus a fondé son Église sur les apôtres 129 / Ježíš založil církev na základě apoštolů (EE)</i>	0	0
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1		
0	0	<i>L'Église primitive était animée par l'Esprit-Saint 482 / Mladá církev byla prodchnuta Duchem svatým (EE)</i>	0	0
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1		
0	0	<i>Tantôt l'Église est appelée peuple de Dieu 121 / jednou hovoří o Božím lidu</i>	0	0
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0		
0	0	<i>l'Église est invitée à faire briller de nouveau 13 / církev má povinnost dát znovu zazářit tomu</i>	0	0
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0		
0	<i>rien de ce qui regarde l'Église 896 / nic, co se</i>	0	<i>regarde avec amour ton</i>	0

	<i>týká církev</i>		Eglise Baptême – Bénédiction et invocation sur l'eau / <i>Shlédni tedy, Bože, na svou církev</i>	
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *écouter l'Église; saisir l'Église; ravager l'Église; réunir l'Église; saluer l'Église; mépriser l'Église; persécuter l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *préparer l'Église; ignorer l'Église; paître l'Église; confesser l'Église; sanctifier l'Église; maintenir l'Église; diriger l'Église; équiper l'Église; constituer l'Église; soutenir l'Église; former l'Église; préfigurer l'Église; construire l'Église; croire l'Église; conduire l'Église; épargner l'Église; doter l'Église; remplir l'Église; régir l'Église; concerner l'Église; empêcher l'Église; assister l'Église; représenter l'Église; inaugurer l'Église; réaliser l'Église; manifester l'Église; guider l'Église; défendre l'Église; enseigner l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *abandonner l'Église; fonder l'Église; animer l'Église; appeler l'Église; inviter l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Église n. f. **S1 – S2**

Bible	KKC	Youcat	liturgie	InterCorp
<i>le roi Hérode entreprit de mettre à mal certains membres de l'Église</i> Ac 12, 1 / <i>král Herodes krutě zasáhl proti některým bratřím</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>Tous les membres de l'Eglise</i> ⁷³ 827 / <i>Všichni členové církve</i> ; 800; 814; 827; 863; 1446; 2089 <i>les membres de l'Eglise</i> 826 / <i>údy církve</i> ; 1142; 1269 (EE) <i>membres de l'Eglise</i> 912 / <i>příslušnost</i>	<i>des membres individuels de l'Église</i> 13 / <i>Jednotliví členové církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	<i>l'Église en Grèce</i> [...] <i>certaines membres de l'Église</i> Presseurop / <i>Řecká církev</i> [...] <i>některé členy církve</i> ; Europarl; Europarl <i>les chrétiens, les membres de l'Église catholique orthodoxe et les protestants</i> Europarl / <i>křesťané</i>

⁷³ Ve verzi KKC, se kterou pracujeme, je většinou *Eglise* bez diakritiky nad E-. Proto syntagmata z KKC opisujeme do tabulky s tímto pravopisem.

	<p><i>k církvi; 1562</i></p> <p>výskyty: 12, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 10</p>			<p><i>a ortodoxní i protestanští katolíci</i></p> <p><i>retraités membres de l'Église de Suède Syndicate / penzistů s členstvím ve švédské církvi</i></p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>
<p><i>la prière ardente de l'Église montait sans relâche vers Dieu Ac 12, 5 / církev se za něj stále modlila k Bohu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	<p><i>la prière est toujours prière de l'Église 2655 / je modlitba [...] vždy modlitbou církve; 249; 1127; 1174; 1373; 1552; 2624; 2637; 2655; 2557; 2665; 2669; 2679; 2776; 2827; 1670 (EE)</i></p> <p><i>par la prière de l'Église 1667 / na prosby církve (EE)</i></p> <p>výskyty: 17, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 17</p>	0	0	0
<p><i>les anciens de l'Église Ac 20, 17 / starší církve; Jc 5, 14 (EE)</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0	0
<p><i>les bergers de l'Église de Dieu Ac 20, 28 / pastýři Boží církve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>ministre de l'Église de Cenchrées Rm</i></p>	<p><i>les ministres de son Eglise 1115 / služebníků své</i></p>	0	0	0

16, 1 / <i>diakonku církve</i> v <i>Kenchrejích</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>církve</i> ; 1579; 1579; 1630; 2122 (EE) výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 5			
<i>tout comme le Christ est le chef de l'Église</i> Ep 5, 23 / jako <i>Kristus je hlavou církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>le chef visible de l'Église particulière</i> 1594 / viditelnou <i>hlavou místní církve</i> ; 1462; 1549; 1552; 1561; 1581; 1594 <i>à être " obéissant et docile " aux chefs de l'Église</i> 1269 / ekvivalent nenalezen výskyty: 8, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 7	0	0	<i>le chef de l'Église catholique</i> Europarl / <i>hlava katolické církve</i> ; Europarl <i>le nouveau chef de l'Église catholique belge</i> Presseurop / <i>Podle nové hlavy církve v Belgii</i> ; Chief de l'Église orthodoxe de l'île Presseurop / <i>Hlava kyperské pravoslavné církve</i> ; Presseurop; Europarl; Europarl; Europarl; Europarl <i>chef de l'Église bouddhiste unifiée</i> Europarl / <i>vůdce Sjednocené buddhistické církve</i> <i>le patriarche Daniel, chef de l'Église locale</i> Presseurop / <i>patriarcha Daniel, stojící v čele místní církve</i> ; Presseurop výskyty: 12, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 10
<i>persécuteur de l'Église</i> Ph 3, 6 / <i>pronásledovatel církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0	0
<i>À l'ange de l'Église qui est à Ephèse</i> Ap 2, 1 / <i>Andělu</i>	0	0	0	0

<p><i>církev v Efezu;</i> Ap 2, 8; Ap 2, 12; Ap 2, 18; Ap 3, 1; Ap 3, 7; Ap 3, 14 (EE)</p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 7</p>				
<p><i>La nouvelle de cet événement parvint aux oreilles de l'Église</i> Ac 11, 22 / <i>Zpráva o tom se dostala k sluchu církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
0	<p><i>toute la vie de l'Église</i> 334 / <i>celý život církve;</i> <i>pour la vie de l'Église particulière</i> 1572 / <i>v životě místní církve;</i> 899; 78; 94; 131; 193; 193; 333; 334; 893; 899; 899; 1087; 1343; 1407; 1572; 2177; 2225; 2472; 1674; 1675</p> <p><i>la vie de l'Église</i> 7 / <i>církevním životem;</i> 1113</p> <p>výskyty: 24, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 22</p>	<p><i>la vie de l'Église</i> 139 / <i>život církve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	<p><i>dans la vie de l'Église</i> Europarl / <i>do života církve</i></p> <p><i>la responsabilité qui en découle dans la vie de l'Église</i> Europarl / <i>odpovědnosti za život uvnitř církve</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
0	<p><i>les commandements de l'Église</i> 2041 / <i>církevní příkázání;</i> 1457; 2180; 2041</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>l'autorité de l'Église</i> 1578 / <i>autoritě církve;</i></p>	0	0	0

	<p>1792; 119 (EE)</p> <p><i>l'autorité suprême de l'Eglise</i> 895 / nejvyšší církevní autoritou; 1495; 1598; 2037</p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>			
0	<p><i>La consommation de l'Eglise</i> 769 / <i>Plné uskutečnění církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>une exigence de la catholicité de l'Eglise</i> 848 / požadavek všeobecnosti církve; 1200; 1208 (EE)</p> <p><i>la demande de la catholicité de l'Eglise</i> 849 / požadavek katolicity církve; <i>la catholicité de l'Eglise indivisé</i> 835 / <i>katolicitu nerozdělené církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 5</p>	0	0	0
0	<p><i>la fondation d'Eglises locales</i> 854 / <i>zakládáním místních církví; la fondation de son Eglise</i> 642 / <i>budování jeho církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>un instrument vivant de la mission de l'Eglise elle-même</i> 913 /</p>	0	0	0

	<p>živým nástrojem <i>poslání církve</i>; 6; 257; 730; 738; 913; 1072; 1202; 1560; 1571; 1594; 2246; 2625 (EE)</p> <p>La mission de l'Église 855 / Církevní misie; concourent à la mission salvatrice de l'Église 873 / pomáhají církvi v jejím spásonosném poslání; 757; 934</p> <p>výskyty: 17, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 13</p>			
0	<p>la Tête de l'Église 669 / <i>hlavou církve</i>; <i>Bon Pasteur et Tête de son Église</i> 1561 / <i>dobrého pastýře a hlavy jeho církve</i>; 568; 666; 669</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 5</p>	<p><i>Le Christ, comme dit Paul, est la tête de l'Église</i> 121 / <i>Kristus je podle Pavlových slov hlavou církve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	<p><i>à la tête de l'Église anglicane Presseurop / hlavou anglikánské církve</i></p> <p><i>à la tête d'une Église riche, très riche</i> Presseurop / <i>v čele velmi bohaté církve</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
0	<p><i>Bon Pasteur et Tête de son Église</i> 1561 / <i>dobrého pastýře a hlavy jeho církve</i>; <i>Pasteur de toute l'Église</i> 882 / <i>pastýře celé církve</i>; 801; 857; 862; 882; 892; 936; 1354; 2033; 2049</p> <p><i>pasteurs de l'Église</i> 12 / <i>církevní pastýřům</i>; 1535; 2298; 2442</p> <p>výskyty: 15, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 11</p>	0	0	<p><i>Laszlo Tokes est un pasteur de l'Eglise reformée à Timisoara.</i> Presseurop / <i>Laszlo Tokes je pastorem reformované církve v Temešváru.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
0	Le commencement	0	0	0

	<p><i>et la croissance de l'Église</i> 766 / <i>Začátek a růst církve</i> (EE)</p> <p><i>Jésus posa le commencement de son Église</i> 763 / <i>Ježíš začal vytvářet svou církev</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>Le commencement et la croissance de l'Église</i> 766 / <i>Začátek a růst církve; 7</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>le noyau de l'Église</i> 1655 / <i>jádro církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la mémoire vivante de l'Église</i> 2685 / <i>živé paměti církve; 1099; 1103</i> (EE)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>	0	0	0
0	<p><i>les Pères de l'Église</i> 846 / <i>církevní otcové; 845; 236; 250; 688; 748; 845; 1094; 1375</i></p> <p>výskyty: 9, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	<p><i>les Pères de l'Église et ses Conseils</i> Euro parl / <i>církevní Otcové a koncily</i></p> <p><i>Origène, l'un des pères de l'Église chrétienne</i> Euro parl / <i>Origenes, jeden z církevních otců</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
0	<p><i>le mystère de l'Église</i> 963 / <i>tajemství církve;</i></p>	0	0	0

	<p><i>le mystère de l'Église [...] la dimension mariale de l'Église</i> 773 / <i>tajemstvím církve [...] „mariánská“</i> dimenze; 753; 758; 770; 921; 926 (EE)</p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 7</p>			
0	<p><i>Mère de l'Église</i> 963 / <i>Matka církve;</i> 963 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>le trésor de l'Église</i> 1476 / <i>poklad církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>par les sacrements de l'Église</i> 947 / <i>svátostí církve;</i> 739; 774; 1113; 1117; 1142; 1152; 1210; 1510; 2839 (EE)</p> <p><i>l'admirable sacrement de l'Église toute entière</i> 1067 / <i>obdivuhodné tajemství celé církve</i> (EE)</p> <p><i>dans les sacrements de l'Église</i> 740 / <i>ve svátostech;</i> 766; 947; 1113; 1135</p> <p>výskyty: 16, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 11</p>	0	0	0
0	<p><i>A la vocation profonde de l'Église</i> 959 / <i>nejhlubšímu</i></p>	0	0	0

	<p><i>povolání církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>l'édification de l'Eglise</i> 2045 / <i>budování církve</i>; 951</p> <p><i>à l'édification de l'Eglise</i> 799 / <i>k jejímu budování</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>Trois aspects de l'Eglise</i> 789 / <i>tři aspekty církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>pour le bien de l'Eglise</i> 791 / <i>k užitku církve</i> (EE)</p> <p><i>le bien de l'Eglise</i> 907 / <i>prospěchu církve</i> (EE)</p> <p><i>dédié au bien de l'Eglise</i> 931 / <i>oddán dobru církve</i>; 945 (EE)</p> <p><i>ont pour but le bien commun de l'Eglise</i> 2003 / <i>jejich účelem je obecné blaho církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 5</p>	0	0	<p><i>des problèmes liés à la restitution des biens de l'Église confisqués par les communistes</i> Presseurop / <i>potíže s restitucemi církevního majetku</i>; Presseurop; Presseurop</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
0	<p><i>l'Épiclese de l'Eglise</i> 1107 / <i>epiklezi církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty</p>	0	0	0

	S1 – S2: 1			
0	<p><i>des célébrations de l'Église</i> 1140 / <i>slavnostní projevy církve</i> (EE)</p> <p><i>célébration liturgique de l'Église</i> 1684 / <i>liturgickým obřadem církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>au Corps tout entier de l'Église</i> 1140 / <i>celému tělu církve</i>; 2768</p> <p><i>le Corps des Églises</i> 886 / <i>tělem církvi</i> (EE)</p> <p><i>ces corps de l'Église</i> 1538 / <i>církevních stavů</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>	0	0	0
0	<p><i>une simple somme ou fédération d'Églises particulières</i> 835 / <i>souhrn nebo [...]</i> <i>více méně nesourodou federaci jednotlivých zásadně mezi sebou odlišných církvi</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>une simple somme ou fédération d'Églises particulières</i> 835 / <i>souhrn nebo [...]</i> <i>více méně nesourodou federaci jednotlivých</i></p>	0	0	0

	<p><i>zásadně mezi sebou odlišných církví</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>l'unité de l'Église Universelle</i> 1369 / <i>jednoty všeobecné církve</i>; 60; 813; 814; 1109; 1292; 1312; 1369; 1416</p> <p><i>Le mystère sacré de l'unité de l'Eglise</i> 812 / <i>Církev je jedna</i>; 815</p> <p>výskyty: 11, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 9</p>	<p><i>l'unité de l'Église</i> 141 / <i>jednoty církve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	<p><i>la charge pastorale de l'Eglise particulière</i> 1560 / <i>pastýřský úřad v místní církvi</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>le message de l'Église</i> 174 / <i>poselství církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	<p><i>Ainsi, moraliser la banque du Vatican restaurerait la crédibilité du message spirituel de l'Église.</i></p> <p>Syndicate / <i>podobně jako by pročištění stojatých vod, jako je Vatikánská banka, obnovilo důvěryhodnost duchovního poselství Církve.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
0	<p><i>les symboles de différentes Églises apostoliques</i> 192 / <i>symboly různých apoštolských církví</i>; Les</p>	0	0	0

	<p><i>symboles de l'Église</i> 753 / <i>Symboly cirkve</i> (EE)</p> <p><i>l'ancien symbole baptismal de l'Église de Rome</i> 194 / <i>starobylym křestním vyznáním římské cirkve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>			
0	<p><i>le Magistère de l'Église</i> 2036 / <i>učitelský úřad cirkve</i>; 11; 83; 85; 85; 88; 95; 100; 688; 889; 1008; 1466; 2352; 2032; 2036; 2039 (EE)</p> <p>výskyty: 16, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 16</p>	0	0	0
0	<p><i>dans la loi de l'Église</i> 2039 / <i>v církevním zákoně</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Subvenir aux besoins de l'Église</i> [...] <i>aux nécessités matérielles de l'Église</i> 2043 / <i>církví na její potřeby přispívat</i> [...] <i>přispívat na hmotné potřeby cirkve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p><i>Subvenir aux besoins matériels de l'Église</i> 345 / <i>Podle svých možností přispívat na hmotné potřeby cirkve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	<p><i>Subvenir aux besoins de l'Église</i> [...] <i>aux nécessités matérielles de l'Église</i> 2043 / <i>církví na její potřeby přispívat</i> [...] <i>přispívat na hmotné potřeby</i></p>	0	0	0

	<p><i>církve; la nécessité de l'Église elle-même, dans laquelle les hommes entrent par la porte du Baptême</i> 846 / <i>nutnost církve, do které lidé vstupují křtem jako branou</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>			
0	<p><i>La doctrine sociale de l'Eglise [...]</i> <i>l'enseignement de l'Eglise</i> 2421 / <i>Sociální nauka církve [...]</i> <i>církevní nauky</i>; 406; 2198; 2419; 2421; 2421; 2423 (EE)</p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 7</p>	<p><i>La doctrine sociale de l'Église</i> 438 / <i>ve svém sociálním učení</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	<p><i>la doctrine de l'Église catholique romaine</i> Europarl / <i>oficiální postoj, který zaujala Římskokatolická církev</i></p> <p><i>contraire aux doctrines de l'Église</i> Europarl / <i>odporuje církevní nauce</i></p> <p><i>avec la doctrine sociale de l'Église</i> Europarl / <i>se společenským učením církve</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
0	<p><i>l'enseignement de l'Eglise</i> 2421/ <i>učení církve</i>; 2422; 2442; 2267</p> <p><i>les enseignements de l'Eglise au sujet de l'enfer</i> 1036 / <i>nauka církve o pekle</i> (EE)</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 5</p>	0	0	<p><i>condamnant le pape Benoît XVI pour ses déclarations et pour les enseignements de l'Église</i> Europarl / <i>který odsuzuje papeže Benedikta XVI. za jeho prohlášení a za učení katolické církve;</i></p> <p><i>Les enseignements de l'Église</i> Syndicate / <i>učení církve;</i></p> <p><i>l'enseignement et l'attitude de l'Église catholique</i> Syndicate / <i>učení a chování katolické církve</i></p>

				výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3
0	<p><i>la pierre de son Eglise [...]</i> <i>appartient aux fondements de l'Eglise 881 / skálu své cirkve [...]</i> <i>jeden ze základů cirkve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la pierre de son Eglise [...]</i> <i>appartient aux fondements de l'Eglise 881 / skálu své cirkve [...]</i> <i>jeden ze základů cirkve; 442; 860; 936</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4</p>	<p><i>le principe visible et le fondement de l'église locale 251 (v českém textu čl. 253) / viditelný princip a základ místní cirkve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	<p><i>afin que, par leurs études, en quelque sorte préparatoires, mûrisse le jugement de l'Eglise. Car tout ce qui concerne la manière d'interpréter l'écriture est finalement soumis au jugement de l'Eglise 119 / aby na základě předběžné vědecké práce dozrál úsudek cirkve.</i> (EE)</p> <p><i>Neboť všechno z oboru výkladu Písma nakonec podléhá posouzení cirkve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty</p>	0	0	0

	S1 – S2: 2			
0	<i>la totalité de l'Église</i> 84 / <i>celé církvi</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>pour les enfants de l'Église</i> 131 / <i>pro její děti</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>sur le visage de l'Église</i> 748 / <i>na tváři církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la foi de ton Église</i> 168 / <i>na víru své církve</i> ; 26; 162; 167; 167; 167; 181; 249; 291; 292; 449; 689; 702; 949; 955; 1124; 1237; 1253; 1375; 1519 výskyty: 20, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 20	<i>en conformité avec la tradition de la foi de l'Église</i> 143 / <i>podle tradice hlásání církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>proclamez la foi de l'Église</i> Baptême – Renonciation à Satan et profession de foi / <i>neboť to je víra církve; dans cette foi de l'Église que tous ensemble nous venons d'exprimer</i> Baptême / <i>My všichni jsme nyní s vámi vyznali víru celé církve [...]</i> <i>byl(a) v této víře pokřtěn</i> <i>Affermis la foi et la charité de ton Église</i> Prière eucharistique III / <i>Upevni ji ve víře a lásce; ne regarde pas nos péchés mais la foi de ton Église</i> Rite de la paix / <i>Nehled' tedy na naše hříchy, ale na víru své církve; Telle est la foi</i>	0

			<p><i>de l'Église</i> Baptême Renonciation à Satan et profession de foi / <i>Tak věří církev; dans la foie de l'Église</i> Mariage Dialogue initial / <i>podle Božího zákona</i></p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	
0	0	0	<p><i>Affermis la foi et la charité de ton Église</i> Prière eucharistique III / <i>Upevni ji ve víře a lásce</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0
0	<p><i>Toutes les œuvres de l'Église</i> 824 / <i>Všechna činnost církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>le mystère de l'Église [...] la dimension mariale de l'Église</i> 773 / <i>tajemstvím církve [...] „mariánská“ dimenze</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>de la pleine communion de l'Église catholique</i> 817 / <i>od plného společenství katolické církve;</i> 817; 951; 1269; 1395; 1455; 2155; 1559 (EE)</p> <p><i>au sein de la</i></p>	0	<p><i>Dans la communion de toute l'Église</i> Prière eucharistique I / <i>V tomto společenství</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0

	<p><i>communion de l'Eglise</i> 814 / v církevním společenství; 953</p> <p>výskyty: 10, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 8</p>			
0	<p><i>un renouveau permanent de l'Eglise</i> 821 / stálé obnovování církve; 8 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>dans les moments les plus difficiles de l'histoire de l'Eglise</i> 828 / V nejtěžších situacích církevních dějin</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	<p><i>Pour la première fois dans l'histoire de l'Église</i> Syndicate / církev poprvé v dějinách</p> <p><i>dans l'histoire de l'Église</i> Europarl / v církevní historii</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
0	<p><i>le roc inébranlable de l'Eglise</i> 552 / neotřesitelnou skálou církve (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>les débuts de son Église</i> 124 / počátky jeho církve (EE)</p> <p><i>Dès le début de l'Église</i> 1618 / Již od prvních dob církve (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>Le rassemblement de l'Eglise</i> 761 / Svolání církve; 309; 761 (EE)</p>	0	0	0

	výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3			
0	<p><i>Marie est à la fois vierge et mère car elle est la figure et la plus parfaite réalisation de l'Eglise 507 / Maria je zároveň panna i matka, protože je obrazem a nejdokonalejším uskutečněním církve; 559</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	<p><i>la plus haute figure de l'Église catholique romaine en Grand- Bretagne Presseurop / nejvyššího britského představitele římskokatolické církve</i></p> <p><i>grande figure du Vatican et de l'Église Catholique polonaise commente Syndicate / přední činitel Svatého stolce a Polské katolické církve napsal</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>
0	<p><i>Marie est à la fois vierge et mère car elle est la figure et la plus parfaite réalisation de l'Eglise 507 / Maria je zároveň panna i matka, protože je obrazem a nejdokonalejším uskutečněním církve (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>affection et sollicitude empressée de l'Eglise 1658 / lásku a ocenění ze strany církve (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<i>affection et sollicitude empressée de</i>	0	0	0

	<p><i>l'Eglise</i> 1658 / lásku a <i>ocenění</i> ze strany <i>církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>La Tradition de l'Eglise</i> 11 / <i>tradice církve</i>; 61; 113; 213; 368; 1161; 2573; 2759; 1832; 1854; 1623 (EE)</p> <p><i>la tradition de l'Eglise</i> 875 / <i>církevní tradice</i>; 391; 401; 721; 875; 1031; 1156; 1160; 2154; 2336; 2698; 2064; 2064</p> <p>výskyty: 24, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 11</p>	0	0	0
0	<p><i>la structure hiérarchique de l'Eglise</i> 914 / <i>k hierarchickému zřízení církve</i> (EE)</p> <p><i>structure organique de l'Eglise</i> 1593 / <i>organickou strukturu církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>catéchèse de l'Eglise</i> 1696 / <i>katecheze církve</i> (EE)</p> <p><i>catéchèse de l'Eglise</i> 10 / <i>církevní katechezi</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la liturgie de l'Eglise</i> 499 / <i>liturgie církve</i>;</p>	0	0	0

	560; 1012; 1076; 1076; 1082; 1085; 1093; 1095; 1112; 1136; 1137; 1149; 1330; 1362; 1541; 1631; 2655; 2655; 2662; 2746; 1242 (EE) <i>la liturgie de l'Eglise</i> 15 / <i>církevní liturgie</i> ; 1110 výskyty: 24, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 22			
0	<i>dans le cœur de l'Eglise</i> 113 / <i>v srdci církve</i> ; 1091 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	<i>le mythe de la chasteté masculine au cœur de l'Eglise</i> Syndicate / <i>mýtus mužského celibátu v základech institucionální církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>dans la louange de l'Eglise</i> 333 / <i>ve chvalo zpěvu církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>docteurs de l'Eglise</i> 411 / <i>učitelé církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La joyeuse conviction de l'Eglise</i> 463 / <i>radostné přesvědčení církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Épreuve ultime de l'Eglise</i> 675 / <i>poslední zkouška</i>	0	0	0

	<i>církvě</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>un triomphe historique de l'Église</i> 677 / <i>dějinným triumfem církvě</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la manifestation de l'Église</i> 726 / <i>zjevným vystoupením církvě</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>le temps de l'Église</i> 732 / <i>do doby církvě</i> ; 1077; 1164; 2635 (EE) <i>le temps de l'Église</i> 1076 / <i>čas církvě</i> ; 1076 (EE) <i>dans le temps de l'Église</i> 1177 / <i>do církevního roku</i> výskyty: 7, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 6	0	0	0
0	<i>les images de l'Église</i> 750 / <i>obrazy církvě</i> (EE) <i>à l'image de l'Église universelle</i> 833 / <i>podle vzoru všeobecné církvě</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>Le premier but de l'Église</i> 775 / <i>první účel církvě</i>	0	0	0

	(EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>La comparaison de l'Église</i> 789 / <i>Přirovnání církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Christ Epoux de l'Église</i> 796 / <i>Krista, ženicha církve</i> (EE) <i>Epoux de l'Église</i> 1642 / <i>Snoubenec církve</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>traits essentiels de l'Église</i> 811 / <i>podstatné rysy církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>de l'essence même de l'Église</i> 813 / <i>k samotné podstatě církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>les fils de l'Église catholique</i> 818 / <i>synové katolické církve</i> ; 1271 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>limites visibles de l'Église catholique</i> 819 / <i>viditelné hranice katolické církve</i> (EE)	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>Le rapport de l'Eglise avec le Peuple Juif</i> 839 / <i>Vztah církve k hebrejskému lidu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Les relations de l'Eglise avec les musulmans</i> 841 / <i>Vztah církve k muslimům.</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Le lien de l'Eglise avec les religions non-chrétiennes</i> 841 / <i>Pouto církve s nekřesťanskými náboženstvími</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>l'apostolat de l'Eglise</i> 864 / <i>apoštolátu církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>constitution hiérarchique de l'Eglise</i> 873 / <i>Hierarchické zřízení církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>une portion de l'Eglise universelle</i> 886 / <i>díl všeobecné církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty	0	0	0

	S1 – S2: 1			
0	<p><i>Depuis les origines de l'Église</i> 1247 / <i>Již od počátku církve</i>; 1292</p> <p><i>Dès les origines de l'Église</i> 918 / <i>Od počátku</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>union de toute l'Église</i> 957 / <i>jednota celé církve</i></p> <p><i>à l'union du Christ et de l'Église</i> 925 / <i>o Kristově spojení s církví</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>expansion missionnaire de l'Église</i> 927 / <i>misionářské rozšíření církve (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>au service de l'Église</i> 931 / <i>službě církvi</i>; 1121</p> <p><i>les tâches de service de l'Église</i> 1596 / <i>služebné úkoly v církvi</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	<p><i>Mais il ne s'agit là que d'une partie des biens ecclésiastiques, gérés par les services centraux de l'Église.</i> Presseurop / <i>Jedná se tu jen o část církevního majetku, který spravuje ústředí církve.</i></p> <p><i>être au service de leurs compatriotes et de leur Église</i> Europarl / <i>sloužit vlastnímu lidu a své církvi</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1– S2: 0</p>
0	<p><i>L'évêque de l'Eglise de Rome</i></p>	0	0	<p><i>évêque de l'Église réformée</i> Europarl /</p>

	936 / <i>Římský biskup</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			<i>biskup reformované církve</i> <i>l'évêque de l'Église orthodoxe serbe</i> <i>Artemije Europarl / biskup Artemije ze srbské ortodoxní církve</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>Les trois états de l'Eglise</i> 954 / <i>Tři stavy církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La piété de l'Eglise</i> 971 / <i>Úcta církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Icône eschatologique de l'Eglise</i> 972 / <i>eschatologický obraz církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>action de l'Eglise</i> 1070 / <i>činnost církve</i> ; 1071, 1074 (EE) <i>par l'action de l'Eglise</i> 1471 / <i>za pomoci církve</i> (EE) výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4	0	0	0
0	<i>l'affirmation de l'Eglise</i> 1128 / <i>tvrzení církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>à l'intention de</i>	0	0	0

	<i>l'Église</i> 1128 / <i>jak ji zamýšlí církev</i>			
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>à travers les signes sacramentels de son Église</i> 1152 / <i>prostřednictvím svátostných znamení</i>	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>le centre de l'église</i> 1182 / <i>středem kostela</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>aux premiers siècles de l'Église</i> 1230 / <i>V prvních stoletích církve</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>l'appel de l'Église</i> 1261 / <i>výzva církve</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>aides spirituelles de l'Église</i> 1269 / <i>duhovními prostředky církve</i> (EE)	0	0	<i>Ce dernier peut s'appuyer sur l'aide de l'Église orthodoxe russe</i> Europarl / <i>může sám sebe utěšovat podporou ruské ortodoxní církve</i>
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0
0	<i>Une coutume de l'Église de Rome</i> 1291 / <i>Zvyk [...] rozšířený v římské církvi; 1557</i>	0	0	0
	výskyty: 2, z toho české ekvivalenty			

	S1 – S2: 0			
0	<p><i>expression visible de l'Eglise</i> 1329 / viditelným výrazem cirkve (EE)</p> <p><i>expression de l'Eglise réunie</i> 1561 / projev cirkve shromážděné (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>l'offrande de l'Eglise</i> 1330 / oběť cirkve; 1553 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>pâque finale de l'Eglise</i> 1340 / závěrečnou paschu cirkve (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>les divisions de l'Eglise</i> 1398 / rozdělení cirkve (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Dans la prédication de l'Eglise</i> 1427 / v kázání cirkve (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>des moments forts de la pratique pénitentielle de l'Eglise</i> 1438 / závažné chvíle kající praxe cirkve; 1559; 2373; 1292</p>	0	0	0

	<p>(EE)</p> <p><i>cette pratique de l'Eglise</i> 1472 / <i>tuto církevní praxi</i></p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4</p>			
0	<p><i>par l'intervention de l'Eglise</i> 1448 / <i>prostřednictvím zásahu církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>à travers le droit de l'Eglise</i> 1462 / <i>v rámci církevního práva;</i> 1463</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>le bien-être spirituel de l'Eglise</i> 1487 / <i>duchovní zdraví církve</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>les presbytres de l'Eglise</i> 1515 / <i>představené církevní obce;</i> 1526 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>les prêtres de l'Église</i> 1519 / <i>představení církevní obce</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la sanctification de l'Église</i> 1522 / <i>posvěcení církve</i> (EE)</p>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>la communauté de l'Église</i> 1451 / <i>společenství církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la fécondité apostolique de l'Église</i> 1550 / <i>apoštolská plodnost církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>au nom de toute l'Église</i> 1552 / <i>jménem celé církve</i> ; 1553; 1630 (EE) <i>tous les légitimes groupements locaux des fidèles [...] reçoivent [...] le nom d'Églises</i> 832 / <i>ve všech zákonitých místních shromážděních křesťanů [...] nazývá také církvemi</i> výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3	0	0	0
0	<i>à l'usage de l'Église</i> 1574 / <i>ve shodě s praxí církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la responsabilité de l'Église particulière</i> 1595 / <i>odpovědnost za místní církev</i> výskyty: 1, z toho	0	0	0

	české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>la bénédiction de l'Église</i> 1630 / <i>požehnání církve</i> (EE) <i>la bénédiction d'une église</i> 1672 / <i>požehnání kostela</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	<i>Avec la bénédiction de son Eglise</i> Presseurop / <i>s požehnáním své církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>jours de fête de l'Église</i> 2188 / <i>zasvěcené církevní svátky</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la discipline de l'Église</i> 2349 / <i>církevní kázeň</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>La sainteté de l'Église</i> 1986 / <i>Svatost církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	0	<i>les fautes et les souillures de l'Église</i> 121 / <i>její chyby a nedostatky</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	« <i>La faute de mon Eglise</i> » titre en une Gazeta Wyborcza qui fait ainsi référence à la lettre envoyée par le célèbre père Ludwig Wiśniewski... au nonce du Vatican en Pologne Presseurop / „ <i>Vina mé církve</i> “ – tak shrnuje Gazeta Wyborcza dopis, který zaslal... Ludwik Wiśniewski polskému arcibiskupu Celestinu Miglioremu

				<i>Les fautes de l'Église catholique</i> Presseurop / Kněz kritizuje svou církev výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	0	<i>les fautes et les souillures de l'Église</i> 121 / její chyby a nedostatky výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	<i>la tâche d'évangélisation de l'Église</i> 929 / evangelizační služby církve výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>la tâche de l'Église</i> 123 / úkolem církve (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	<i>à l'ensemble de l'Église</i> 84 / celé církvi; 837; 1719 výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>l'ensemble de l'Église</i> 119 / církev jako celek výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	<i>amour sponsal du Christ et de l'Église</i> 1617 / manželské lásky Krista a církve; 1624 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	<i>L'amour attentionné de l'Église de Constantinople</i> Europarl / Láskyplná péče konstantinopolské církve výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>alliance du Christ et de l'Église</i> 1617 / smlouvy mezi Kristem a církvi výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la voix de l'Église</i> 2589 / hlas církve (EE) výskyty: 1, z toho	0	0	0

	české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>pour la formation de l'Eglise</i> 2617 / <i>na zrodu cirkve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la demande de l'Eglise, son Epouse</i> 2618 / <i>prosbu své nevěsty cirkve</i> ; 2630 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>l'intercession de l'Eglise</i> 1678 / <i>přimluva cirkve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>normes générales de l'Eglise</i> 1676 / <i>všeobecným církevním předpisům</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la situation des Eglises</i> 126 / <i>stav církevních obcí</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>les rencontres des chrétiens de différentes Eglises</i> 821 / <i>setkávání křesťanů různých církví</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	0	<i>l'universalité de l'Église</i> 140 / <i>univerzalita světové cirkve</i> (EE)	0	0

		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	0	<i>dans les autres assemblées d'Église</i> 140 / <i>v jiných církvních grémiích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>de commissions et d'organisations d'Église</i> 139 / <i>v církevních sdruženích a radách</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>de commissions et d'organisations d'Église</i> 139 / <i>v církevních sdruženích a radách</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>le point de vue de l'Église</i> 136 / <i>Jak se církev dívá na [...]</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>la ligne de conduite de l'Église dans son engagement en faveur de la justice</i> 438 / <i>Církev se ve svém boji o spravedlnost řídí [...]</i>	0	0

		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		
0	0	<i>la pastorale de l'Église</i> 141 / pastorační zmocnění výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>le principe visible et le fondement de l'église locale</i> 251 (v české verzi 253) / viditelný princip a základ místní církve (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	<i>Quant aux responsables de l'Église</i> 131 / <i>Ti, kdo nesou v církvi nějakou zodpovědnost</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>Malgré toutes les faiblesses humaines de l'Église</i> 343 / navzdory svým lidským slabostem výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	<i>le sacrifice de l'Église</i> 1368 / <i>oběť církve</i> ; 1545 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	<i>au moment d'offrir le sacrifice de toute l'Église</i> Liturgie eucharistique – Présentation des dons / <i>aby Bůh přijal obět' své</i>	0

			<i>církve;</i> <i>Regarde,</i> <i>Seigneur, le</i> <i>sacrifice de ton</i> <i>Église</i> III. eucharistická modlitba / <i>Shlédni na oběť</i> své <i>církve</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	
0	0	0	<i>en présence de</i> <i>Dieu et de son</i> <i>Église</i> Mariage – échange de consentement / ekvivalent nenalezen; <i>en</i> <i>présence de</i> <i>l'Église</i> Mariage – Réception de consentement / <i>před církví;</i> Mariage – Réception de consentement výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0
0	0	0	<i>le mystère des</i> <i>noces du Christ</i> <i>et de l'Église</i> Mariage – Bénédiction nuptiale / <i>obrazem</i> <i>jednoty tvého</i> <i>Krista a církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0
0	<i>par le ministère de</i> <i>l'Église</i> 1449 / <i>skrze tuto službu</i> <i>církve;</i> 1449; 1684 <i>Le ministère de</i> <i>l'Église</i> 875 / <i>Církevní služba;</i> 874; 1668; 1672 výskyty: 7, z toho české ekvivalenty	0	<i>par le ministère</i> <i>de l'Église</i> Sacrement de réconciliation – Absolution / <i>skrze tuto</i> <i>službu církve</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1	0

	S1 – S2: 3		– S2: 1	
--	-------------------	--	----------------	--

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *l'ancien de l'Église; le berger de l'Église; le persécuteur de l'Église; l'ange de l'Église; l'oreille de l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le commandement de l'Église; l'autorité de l'Église; la consommation de l'Église; la catholicité de l'Église; la fondation l'Église; la mission de l'Église; le Pasteur de l'Église; le commencement de l'Église; la croissance de l'Église; le noyau de l'Église; la mémoire de l'Église; le Père de l'Église; le mystère de l'Église; la Mère de l'Église; le trésor de l'Église; le sacrement de l'Église; la vocation de l'Église; l'édification de l'Église; l'aspect de l'Église; le bien de l'Église; l'Épiclese de l'Église; la célébration de l'Église; le Corps de l'Église; la somme d'Églises; la fédération d'Églises; la charge pastorale de l'Église; le message de l'Église; le symbole de l'Église; le Magistère de l'Église; la loi de l'Église; la nécessité de l'Église; l'enseignement de l'Église; la pierre de l'Église; le jugement de l'Église; la totalité de l'Église; l'enfant de l'Église; le visage de l'Église; l'œuvre de l'Église; la dimension mariale de l'Église; le renouveau de l'Église; l'histoire de l'Église; le roc de l'Église; le début de l'Église; le rassemblement de l'Église; la figure de l'Église; la réalisation de l'Église; l'affection de l'Église; la sollicitude de l'Église; la tradition de l'Église; la structure de l'Église; la catéchèse de l'Église; la liturgie de l'Église; le cœur de l'Église; la louange de l'Église; le docteur de l'Église; la conviction de l'Église; l'épreuve de l'Église; le triomphe de l'Église; la manifestation de l'Église; le temps de l'Église; l'image de l'Église; le but de l'Église; la comparaison de l'Église; l'Époux de l'Église; les traits de l'Église; l'essence de l'Église; le fils de l'Église; la limite de l'Église; le rapport de l'Église; la relation de l'Église; le lien de l'Église; l'apostolat de l'Église; la constitution de l'Église; la portion de l'Église; l'origine de l'Église; l'union de l'Église; l'expansion de l'Église; le service de l'Église; l'évêque de l'Église; l'état de l'Église; la piété de l'Église; icône de l'Église; l'action de l'Église; l'affirmation de l'Église; l'intention de l'Église; le signe de l'Église; le centre de l'Église; les siècles de l'Église; l'appel de l'Église; l'aide de l'Église; la coutume de l'Église; l'expression de l'Église; l'offrande de l'Église; la pâque de l'Église; la division de l'Église; la prédication de l'Église; la pratique de l'Église; l'intervention de l'Église; le droit de l'Église; le bien-être de l'Église; le presbytre de l'Église; le prêtre de l'Église; la sanctification de l'Église; la communauté de l'Église; la fécondité apostolique de l'Église; le nom de l'Église; l'usage de l'Église; la responsabilité de l'Église; la bénédiction de l'Église; la fête de l'Église; la discipline de l'Église; la sainteté de l'Église; l'amour de l'Église; l'alliance de l'Église; la voix de l'Église; la formation de l'Église; la demande de l'Église; l'intercession de l'Église; la norme de l'Église; la situation de l'Église; le chrétien de l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *la faute de l'Église; la souillure de l'Église; l'universalité de l'Église; l'assemblée de l'Église; la commission de l'Église; l'organisation de l'Église; le point de vue de l'Église; la conduite de l'Église; la pastorale de l'Église; le principe de l'Église; le responsable de l'Église; les faiblesse de l'Église.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: *la présence de l'Église; la noce de l'Église; la charité de l'Église.*

2. eucharistie

eucharistie n. f.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	<p><i>Si les chrétiens célèbrent l'Eucharistie</i>⁷⁴ 1356 / <i>Slaví-li křesťané eucharistii</i>; 1403, 1404; 1399</p> <p><i>l'Eucharistie est célébrée</i> 1329 / <i>eucharistie se slaví</i>; 2637</p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>	<p><i>célébrer l'eucharistie</i> 208 / <i>slavili eucharistii</i>; 217</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0
0	<p><i>Que cette Eucharistie seule soit regardée comme légitime</i> 1369 / <i>At' se považuje za platnou jen ta eucharistie</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>de recevoir la sainte Eucharistie</i> 1389 / <i>aby přijímali eucharistii</i>; 1396; 1621 (EE)</p> <p><i>Recevoir l'Eucharistie dans la communion</i> 1391 / <i>Přijímat Tělo Páně při přijímání</i> (EE)</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>	<p><i>recevoir l'eucharistie</i> 220 / <i>přijmout sv. přijímání</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V- S: 1</p>	0	0
0	<p><i>présider l'Eucharistie</i> 1411 / <i>předsedat eucharistii</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Il institua l'Eucharistie</i> 1337 / <i>ustanovil eucharistii</i></p> <p><i>Jésus a institué son Eucharistie</i> 1334 / <i>Ježíš při ustanovení své eucharistie</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V –</p>	<p><i>Jésus a institué l'eucharistie</i> 209 / <i>Ježíš ustanovil eucharistii</i>; 99, 210</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	0

⁷⁴ V KKC se termín *l'Eucharistie* vyskytuje s velkým počátečním písmenem, v komentářích však používáme neutrálnější pravopis s malým písmenem (jako např. v Youcatu).

	S: 1			
0	<i>la mane au désert préfigurait l'Eucharistie</i> 1094 / <i>mana na poušti pak předobrazem eucharistie</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>destinée à garder dignement l'Eucharistie</i> 1379 / <i>aby se v ní důstojně uchovávala eucharistie</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>Il nous faut donc considérer l'Eucharistie</i> : – <i>comme [...]</i> 1358 / <i>Musíme tedy eucharistii považovat – za [...]</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	0	<i>Peut-on donner l'eucharistie</i> 222 / <i>Může být svaté přijímání podáváno</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *regarder l'eucharistie; présider l'eucharistie; préfigurer l'eucharistie; garder l'eucharistie; considérer l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *donner l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

eucharistie n. f.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	<i>à toute célébration de l'Eucharistie</i> 1369 / <i>s každým slavením eucharistie</i> ; 838; 1097; 1193; <i>la célébration dominicale de l'Eucharistie</i> 2179 / <i>nedělní eucharistickou oběť</i> ; 1343 výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4	<i>surtout par la célébration de l'eucharistie</i> 160 / <i>především slavením eucharistie</i> <i>après la célébration de l'eucharistie</i> 218 / <i>po skončení mše svaté</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	<i>le sacrement de l'Eucharistie</i> 1384 / <i>v eucharistické svátosti</i> ; 1378; 1517 <i>Dans le très saint sacrement de l'Eucharistie</i> 1374 / <i>V nejsvětější svátosti oltářní</i> výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>sacrement de l'eucharistie</i> 216 / <i>ve svátosti eucharistie</i> ; 126 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0
0	<i>La liturgie de l'Eucharistie</i> 1346 / <i>eucharistická</i>	0	0	0

	<i>liturgie</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>l'acteur principal de l'Eucharistie</i> 1348 / <i>hlavní osobou eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>au sens même de l'Eucharistie</i> 1388 / <i>samotnému významu eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>le fruit de grâce de l'Eucharistie</i> 1390 / <i>ovoce eucharistické milosti</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>le mystère de l'Eucharistie</i> 1402 / <i>tajemství eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Le propre de l'Eucharistie</i> 1395 / <i>Eucharistii je vlastní</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>Le culte de l'Eucharistie</i> 1378 / <i>Úcta k eucharistii</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>Les miracles de la mutuplication des pains [...] préfigurent la surabondance de cet unique pain de son Eucharistie</i> 1335 / <i>Zázraky rozmnožení chlebů [...] jsou předobrazem překypující hojnosti tohoto jediného chleba, kterým je Kristova eucharistie</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la grande prière de l'Eucharistie</i> 1185 / <i>velkou modlitbu eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la présidence de l'Eucharistie</i> 1142 / <i>předseda slavení eucharistie</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>anticipé dans l'institution de l'Eucharistie</i> 766 / <i>jež předjímal ustanovením eucharistie</i> ; 1338 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>le don de son Eucharistie</i> 1336 / <i>dar jeho eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0

0	<i>par le moyen de l'Eucharistie</i> 1322 / <i>prostřednictvím eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Le caractère sacrificiel de l'Eucharistie</i> 1365 / <i>Obětní ráz eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>le sacrifice de l'Eucharistie</i> 1367 / <i>oběť eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>l'offrande de son Eucharistie</i> 2031 / <i>s jeho eucharistickou obětí</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la nourriture de la Parole et de l'Eucharistie du Seigneur</i> 2040 / <i>stravu slova a eucharistie</i> (našeho) Pána (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La première annonce de l'Eucharistie</i> 1336 / <i>První oznámení eucharistie</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	0	<i>Quelle est l'importance de l'eucharistie pour l'Église ?</i> 211 / <i>Nakolik je eucharistie důležitá pro církev?</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>La crédibilité du signe de l'eucharistie en pâtirait.</i> 222 / <i>Utrpěla by tím věrohodnost znamení eucharistie.</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *la liturgie de l'eucharistie; l'acteur principal de l'eucharistie; le sens de l'eucharistie; la grâce de l'eucharistie; le mystère de l'eucharistie; le propre de l'eucharistie; le culte de l'eucharistie; le pain de l'eucharistie; la prière de l'eucharistie; la présidence l'eucharistie; l'institution de l'eucharistie; le don de l'eucharistie; le moyen de l'eucharistie; le caractère de l'eucharistie; le sacrifice de l'eucharistie; l'offrande de l'eucharistie; la nourriture de l'eucharistie; l'annonce de l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *l'importance de l'eucharistie; le signe de l'eucharistie.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

3. prière

prière n. f

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<p><i>afin que rien n'entrave vos prières</i> 1 P 3, 7 / <i>Tak vašim modlitbám nebude nic překážet</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Celui qui, au cours de sa vie terrestre, offrit prières et supplications avec grand cri et larmes</i> He 5, 7 / <i>Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a slzami obět' modliteb a úpěnlivých proseb Bohu (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>vous avez beau multiplier les prières, je n'écoute pas</i> Es 1, 15 / <i>At' se modlíte sebevíc, neslyším</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Or cette prière était ainsi conçue</i> 2 M 1, 24 / <i>Ta modlitba zněla takto</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Que l'Esprit suscite votre prière sous toutes les formes, vos requêtes, en toutes circonstances</i> Ep 6, 18 / <i>V každý čas se v Duchu svatém</i></p>	0	0	0	0

<i>modlete a proste</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0				
<i>nous continueront à assurer la prière</i> Ac 6, 4 / <i>My pak budeme i nadále věnovat všechen svůj čas modlitbě</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
<i>en disant une prière</i> Mt 19, 13 / <i>a pomodlil se</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
<i>il étouffe ma prière</i> Lm 3, 8 / <i>umlčuje mou modlitbu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>qui n'a pas écarté de lui ma prière</i> Ps 66, 20 / <i>že mou modlitbu nezamítl</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>Je ruminais ma prière</i> Ps 35, 13 / <i>Ale moje modlitba se mi do klína vrátí</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
<i>Le Seigneur accueille la prière</i> Ps 6, 10 / <i>moji modlitbu</i> <i>Hospodin přijme</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>les prêtres prononçaient une prière, et avec les prêtres tous les</i>	0	0	0	0

<p><i>présents</i> 2 M 1, 23 / <i>kněží se všemi přítomnými</i> vykonali modlitbu (EE)</p> <p><i>celui qui le premier commençait à prononcer la prière</i> Ne 11, 17 / <i>přední modlitebník začínající chvalozpěvy</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				
<p><i>Fais monter vers lui une prière</i> 2 R 19, 4 / <i>Pozdvihni hlas k modlitbě</i>; Es 37, 4</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>J'ai entendu la prière et la supplication que tu m'as adressées</i> 1 R 9, 3 / Vyslyšel jsem tvou modlitbu a prosbu, kterou ses na mně obrátil; J'ai entendu ta prière et j'ai vu tes larmes 2 R 20, 5 / Vyslyšel jsem tvou modlitbu, viděl jsem tvé slzy; leur prière à tous les deux fut entendue en présence de la gloire de Dieu Tb 3, 16 / byla vyslyšena modlitba obou před slávou Boží; Jusqu'à toi qui entends la prière Ps 65, 3 / K tobě, jenž modlitby slyšíš; 2 Ch 7, 12; Es 38, 5; son créateur entendra sa prière Sir 4, 6 / vyslyší jeho prosbu ten, kdo je jeho tvůrcem</p> <p><i>J'ai entendu la prière que tu m'as adressée</i> 2 R 19, 20 / Slyšel jsem, když ses ke mně modlil</p> <p>výskyty: 8, z toho české ekvivalenty V – S: 7</p>	<p><i>Que notre prière soit entendue</i> dépend non de la qualité des paroles, mais de la ferveur de nos âmes 2700 / Vyslyšení naší modlitby nezávisí na množství slov, nýbrž na horlivosti našich duší</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>Jésus qui est ressuscité de la mort est vivant, il entend nos prières et il les porte au Père</i> 478 / Ježíš, který vstal z mrtvých, žije, naslouchá našim prosbám a přednáší je Otci</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	<p><i>Même si dans le fond je pense que nous adorons le même Dieu et qu'un jour il entendra notre prière</i> Presseurop / I když si v hloubi duše myslím, že uctíváme stejného Boha a že jednoho dne vyslyší naše modlitby; nous attendons qu'Euskadi Ta Askatasuna (ETA) entende la prière de la société basque Europarl / čekáme, kdy Euskadi Ta Askatasuna (ETA) vyslyší volání baskické společnosti</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>

<p><i>Écoute la prière</i> 1 R 8, 29 / <i>Vyslychej modlitbu; écoute depuis le ciel sa prière et sa supplication</i> 1 R 8, 45 / <i>vyslyš v nebesích jejich modlitbu a prosbu; écoute leur prière et leur supplication</i> 1 R 8, 49 / <i>vyslyš [...] jejich modlitbu a prosbu; écoute, ô notre Dieu, la prière de ton serviteur</i> Dn 9, 17 / <i>slyš modlitbu svého služebníka; O Dieu, écoute ma prière</i> Ps 54, 4 / <i>Slyš moji modlitbu, Bože; Écoute le cri et la prière que ton serviteur t'adresse.</i> 2 Ch 6, 19 / <i>vyslyš lkání a modlitbu, kterou se tvůj služebník před tebou modlí; Écoute la prière que ton serviteur adresse vers ce lieu</i> 2 Ch 6, 20 / <i>Vyslychej modlitbu, kterou se tvůj služebník bude modlit obrácen k tomuto místu; Écoute depuis le ciel sa prière et sa supplication</i> 2 Ch 6, 35 / <i>vyslyš z nebes jejich modlitbu a prosbu; Écoute, Seigneur, notre prière et notre requête</i> Bar 2, 14 / <i>Vyslyš, Hospodine, naši modlitbu a naši prosbu; écoute la prière des morts d'Israël</i> Bar 3, 4 / <i>vyslyš prosbu potomků zemřelých Izraelců; Ps 84, 9; Ps 143, 1; 1 R 8, 28; Pro 15, 29; 2 Ch 6, 39; Neh 1, 6; Ps 4, 2; Ps 39, 13; Ps 102, 2</i></p> <p>výskyty: 19, z toho české ekvivalenty V – S: 19</p>	<p><i>Ces prières sont d'abord celles que les fidèles écoutent et lisent dans les Ecritures, mais ils les actualisent</i> 2625 / <i>Jsou to především ty modlitby, které sice věřící slyší nebo čtou v Písmu, ale aktualizují je</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p>0</p>	<p><i>Écoute les prières de ta famille assemblée devant toi</i> IIIe prière eucharistique / <i>Slyš naše prosby dobrotivý Otče</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p><i>Dieu a écouté à chaque fois ses prières</i> Presseurop / <i>Dosud Bůh jeho modlitby vždy vyslyšel</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
<p><i>Comme elle prolongeait sa prière devant le Seigneur</i> 1 S</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>

<p>1, 12 / <i>Když se před Hospodinem tolik modlila</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>				
<p><i>Car ta prière a été exaucée</i> Lc 1, 13 / <i>neboť tvá prosba byla vyslyšena; Et ma prière fut exaucée</i> Sir 51, 11 / <i>Má prosba byla vyslyšena; exauce ma prière</i> Jdt 9, 12 / <i>vyslyš mou modlitbu; il exauce la prière de celui qu'on traite injustement</i> Sir 35, 16 / <i>vyslyší modlitbu ukřivděného; Exauce, Seigneur, la prière de tes serviteurs selon ta bienveillance à l'égard de ton peuple</i> Sir 36:22 / <i>Vyslyš, Hospodine, modlitbu těch, kdo tebe prosí; Qu'il exauce vos prières</i> 2 M 1, 5 / <i>At' vyslyší vaše prosby</i></p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty V – S: 6</p>	<p><i>Le Père exauce toujours la prière de l'Église de son Fils</i> 1127 / <i>Otec vždycky vyslyší modlitbu církve svého Syna; La prière de Jésus est déjà exaucée par Lui durant son ministère</i> 2616 / <i>Modlitba k Ježíšovi je jím už vyslyšena během jeho veřejné činnosti; Jésus exauce la prière de foi</i> 2616 / <i>Ježíš vyslychá modlitbu víry;</i> 2598, 2734</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty V – S: 5</p>	<p>0</p>	<p><i>nous devons lui faire confiance quant à la manière dont il exauce nos prières</i> 478 / <i>Způsob, jakým nás hodlá vyslyšet, musíme ponechat na něm</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p>0</p>
<p>0</p>	<p><i>pour faire jaillir la prière</i> 2659 / <i>aby dal vytrysknout modlitbě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p><i>et trois fois par jour il fait sa prière</i> Dn 6, 14 / <i>Třikrát za den se modlí svou modlitbu; les disciples de Jean [...] font des prières</i> Lc 5, 33 / <i>Učedníci Janovi konají modlitby (EE)</i></p> <p><i>Je recommande donc, avant tout, qu'on fasse des demandes, des prières, des supplications</i> 1 Tim 2, 1 / <i>Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy; et l'on fit</i></p>	<p><i>faire une fréquente et fervente prière</i> 2743 / <i>Modlit se často a horlivě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>

<p><i>alors cette prière</i> Ac 1, 24 / <i>pak se modlili; un Macédonien lui apparut, debout, qui lui faisait cette prière</i> Ac 16, 9 / <i>Stanul před ním jakýsi Makedonec a velmi ho prosil; Tb 3, 11; 1 M 7, 40; Mt 6, 5; Ac 14, 23; 2 M 10, 16; 2 M 15, 26</i></p> <p>výskyty: 11, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>				
<p>0</p>	<p><i>l'Occident a développé la prière</i> du Rosaire 2678 / <i>Středověká zbožnost Západu vyvinula modlitbu růžence</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p><i>le courage de t'adresser cette prière</i> 2 S 7, 27 / <i>odvahu modlit se k tobě tuto modlitbu</i></p> <p><i>Dès que Salomon eut fini d'adresser au SEIGNEUR toute cette prière et cette supplication</i> 1 R 8, 54 / <i>Když Šalomoun dokončil svou modlitbu k Hospodinu, celou tuto modlitbu a prosbu o smilování</i> (EE)</p> <p><i>Ils [...] t'adresseront la prière</i> Es 45, 14 / <i>předkládat ti prosby</i> (EE)</p> <p><i>Héliodore, ayant [...] adressé de ferventes prières à celui qui lui avait conservé la vie</i> 2 M 3, 35 / <i>Heliodóros [...] učinil veliké sliby tomu, který mu vrátil život</i> (EE)</p> <p><i>elle adressa une prière</i></p>	<p><i>Chacun peut donc adresser au ciel diverses prières selon ses besoins</i> 2761 / <i>Každý tedy může podle svých potřeb vysílat k nebi různé modlitby</i> (EE)</p> <p><i>l'Église adresse souvent sa prière au « Dieu Tout-Puissant et éternel »</i> 276 / <i>Církev [...] se často obrací ve svých modlitbách na „všemohoucího a věčného Boha“; La prière est principalement adressée au Père</i> 2680 / <i>Modlitba se obrací hlavně k Otci</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p>Adresser une prière à Dieu – cela ne peut se faire qu'avec Dieu 496 / <i>Modlit se k Bohu může člověk jedině s Bohem</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>

<p><i>au Seigneur en pleurant</i> 1 S 1, 10 / <i>v hořkosti duše se modlila k Hospodinu; Il tomba la face contre terre et lui adresa cette prière</i> Lc 5, 12 / <i>padl tváří k zemi a prosil ho; Il tomba la face contre terre et lui adresa cette prière</i> Lc 5, 12 / <i>padl tváří k zemi a prosil ho; C'est la prière qu'ici même nous lui adressons en ce moment pour vous</i> 2 M 1, 6 / <i>I my se zde nyní za vás modlíme; Jer 29, 12; 1 S 1, 26; 1 Ch 17, 25; Es 37, 21; Es 44, 17; Es 45, 20; Dan 6, 8; Mt 6, 6</i></p> <p>výskyty: 16, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>				
<p>0</p>	<p><i>Ces prières sont d'abord celles que les fidèles écoutent et lisent dans les Ecritures, mais ils les actualisent</i> 2625 / <i>Jsou to především ty modlitby, které sice věřící slyší nebo čtou v Písmu, ale aktualizují je</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>0</p>	<p><i>Si notre prière est résolument unie à celle de Jésus</i> 2741 / <i>Je-li naše modlitba [...] rozhodně spojena s Ježíšovou; 2615</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>0</p>	<p><i>ce genre de petit oratoire favorise la prière en commun</i> 2691 / <i>taková malá oratoř [...] napomáhá</i></p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>

	<p><i>společné modlitbě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>			
0	<p><i>Deux tentations fréquentes menacent la prière</i> 2755 / <i>Modlitbu ohrožují dvě častá pokušení</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>nourrir la prière</i> continue 2698 / <i>živit trvalou modlitbu</i>; <i>Les Psaumes nourrissent et expriment la prière du Peuple de Dieu comme assemblée</i> 2586 / <i>Žalmy živi a vyjadřují modlitbu Božího lidu jako shromáždění</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>ils nourrissent la prière de l'assemblée ecclésiale, lors de ce qu'on appelle la prière des heures</i> 473 / <i>Společenství církve se žalmy dodnes modlí v denní modlitbě církve</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0
0	<p><i>animer la prière chrétienne</i> 2632 / <i>pronikat křesťanskou modlitbu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>les évangélistes ont retenu deux prières plus explicites</i> 2603 / <i>Evangelisté nám uchovali v plném znění dvě Ježíšovy modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>La seconde prière est rapportée par S. Jean</i> 2604 / <i>Druhou modlitbu zaznamenává svatý Jan</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho</p>	0	0	0

	české ekvivalenty V – S: 1			
0	<p><i>l'Église termine ses prières par « Amen »</i> 1061 / <i>Také církev končí své modlitby slovem amen.</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p><i>Comme Jésus est le chemin qui nous mène à Dieu les chrétiens terminent leurs prières par cette phrase : [...] 495</i> / <i>A protože cestou k Bohu je Ježíš sám, uzavírají křesťané své modlitby dodatkem [...]</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
0	<p><i>la prière filiale que le Père attendait de ses enfants, va enfin être vécue par le Fils unique Lui-même dans son Humanité 2599 /</i> <i>dětinná modlitba, kterou Otec očekával od svých dětí, začíná být konečně prožívána samým jednorozeným Synem v jeho lidství</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la prière filiale que le Père attendait de ses enfants, va enfin être vécue par le Fils unique Lui-même dans son Humanité 2599 /</i> <i>dětinná modlitba, kterou Otec očekával od svých dětí, začíná být konečně prožívána samým jednorozeným Synem v jeho lidství</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Chercher à comprendre sa prière</i> 2598 / <i>Snažit se pochopit jeho modlitbu</i> (EE)</p>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1			
0	<i>La prière est ainsi liée à l'histoire des hommes</i> 2568 / <i>Tím je modlitba spojena s lidskými dějinami</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Mais c'est surtout à partir de notre père Abraham qu'est révélée la prière dans l'Ancien Testament</i> 2569 / <i>Modlitba je zjevována ve Starém Zákoně zejména od dob našeho otce Abraháma; Elle révèle en effet la prière toujours actuelle de notre Grand Prêtre</i> 2604 / <i>Zjevuje totiž stále aktuální modlitbu našeho Velekněze</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
0	<i>Elle préfigure la prière d'intercession de l'unique médiateur, le Christ Jésus</i> 2593 / <i>Je prédozrazem přímluvné modlitby jediného prostředníka, Ježíše Krista</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>Les Psaumes nourrissent et expriment la prière du Peuple de Dieu comme assemblée</i> 2586 / <i>Žalmy živí a vyjadřují modlitbu Božího lidu jako shromáždění</i> (EE) <i>Dans les innombrables hymnes et antiennes qui expriment cette prière</i> 2675 / <i>V nesčetných hymnech a antifonách,</i>	0	0	0

	<p><i>jimiž se tato modlitba vyjadřuje</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
0	<p><i>La salutation de l'Ange Gabriel ouvre la prière de l'Ave 2676 / Modlitba „Zdrávas“ začíná pozdravem anděla Gabriela</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>La prière de l'Église est comme portée par la prière de Marie 2679 / Modlitba církve se jakoby opírá o modlitbu Marie</i></p> <p><i>La prière des psaumes est toujours portée par la louange 2589 / Modlitba žalmů je vždy proniknuta chválou</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Elle est appelée à partager la prière 2205 / Rodina je povolána, aby se podílela na modlitbě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Quelle est donc l'image de Dieu qui motive notre prière 2735 / Jaký obraz Boha tedy je pohnutkou k naší modlitbě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>La difficulté principale concerne la prière de la demande 2734 / Hlavní obtíž se týká prosebné modlitby</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0

0	<p><i>Le Nouveau Testament ne contient guère de prières de lamentation</i> 2630 / <i>Téměř neznámy jsou v Novém zákoně modlitby nářků</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Les hymnes et les litanies de la Prière des Heures insèrent la prière des psaumes dans le temps de l'Église</i> 1177 / <i>Hymny a modlitby na způsob litanii v denní modlitbě církve zapojují modlitbu žalmů do církevního roku</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>La prière chrétienne est marquée par le titre « Seigneur »</i> 451 / <i>Křesťanská modlitba je poznamenána titulem „Pán“</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Le Psautier est le livre où La Parole de Dieu devient prière de l'homme</i> 2587 / <i>Žaltář je kniha, v níž se Boží slovo stává modlitbou člověka</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	<p><i>Alors, le travail devient une bénédiction, une prière</i> Presseurop / <i>pak je práce požehnáním i modlitbou</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
0	<p><i>Celui-ci enseigne une prière vocale</i> 2701 / <i>Ježíš učí ústní modlitbě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Rien ne vaut la prière</i> 2744 / <i>Nic není tak cenné jako modlitba</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V –</p>	0	0	0

	S: 0			
0	<p><i>Très tôt, l'usage liturgique a conclu la Prière du Seigneur par une doxologie 2760 / Při použití v liturgii byla modlitba Páně velmi záhy ukončována doxologií (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Jésus leur confie la prière chrétienne fondamentale du Notre Père 2773 / Ježíš odevzdává základní křesťanskou modlitbu „Otče náš“</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>La beauté et la couleur des images stimulent ma prière. 1162 / Krása a barva obrazů jsou podnětem pro mou modlitbu.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>il est un mot qui scande sa prière 1165 / je tepem její modlitby jedno slovo</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>la fonction de celui qui préside l'assemblée et dirige la prière 1184 / jeho úkolem je předsedat shromáždění a řídit modlitbu (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Ils comportent toujours une prière 1668 / Tvoří je vždy nějaká modlitba</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V –</p>	0	0	0

	S: 0			
0	<i>La purification du cœur exige la prière</i> 2532 / <i>Očišťování srdce vyžaduje modlitbu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Mais aussi la prière la plus intérieure ne saurait négliger la prière vocale.</i> 2704 / <i>Ale ani ta nejvnitřnější modlitba nesmí zanedbávat modlitbu ústní.</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	0	<i>Avec le Notre-Père, il nous a laissé la prière vocale parfaite</i> 501 / <i>V modlitbě Otče náš nám předal dokonalou ústní modlitbu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	<i>L'action de grâces caractérise la prière de l'Eglise</i> 2637 / <i>Vzdávání díky charakterizuje modlitbu církve</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>Ce qui caractérise la prière [...]</i> 506 / <i>Modlitba je [...]</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0
0	0	<i>La prière des heures n'est pas réservée seulement aux prêtres et aux religieux</i> 188 / <i>Tuto modlitbu nerecitují pouze kněží a řeholníci</i> (EE) výskyty: 1,	0	0

		z toho české ekvivalenty V – S: 1		
0	<i>Jésus n'a pas seulement prié les prières liturgiques de la synagogue</i> 2701 / <i>Ježíš se nemodlil pouze liturgické modlitby synagogy</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	<i>Beaucoup de chrétiens [...] prient « la prière de Jésus »</i> 510 / <i>Mnoho křesťanů [...] často se modlí „Ježíšovu modlitbu“</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	0	<i>la musique doit rendre la prière plus belle et plus intérieure</i> 183 / <i>Hudba při bohoslužbě má vést modlitbu tak, aby byla krásnější a niternější</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	0	0	<i>Toi qui enlèves les péchés du monde, reçois nos prières</i> Gloria / <i>ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0
0	0	0	<i>Après avoir dit le Notre Père, et omis la prière</i> <i>Délivre-nous de tout mal</i> Rite du mariage Bénédiction nuptiale / <i>Po modlitbě Otče náš kněz vynechá</i>	0

			<i>modlitbu</i> <i>Vysvobod' nás</i> <i>ode všeho</i> <i>zlého</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	
--	--	--	--	--

Syntagmata s výskytem pouze v Bibli: *entraver la prière; offrir la prière; multiplier la prière; concevoir la prière; susciter la prière; assurer la prière; dire la prière; étouffer la prière; écarter la prière; ruminer la prière; accueillir la prière; prononcer la prière; faire monter la prière; prolonger la prière.*

Syntagmata s výskytem pouze v KKC: *faire jaillir la prière; développer la prière; lire la prière; unir la prière; favoriser la prière; menacer la prière; animer la prière; retenir la prière; rapporter la prière; vivre la prière; attendre la prière; comprendre la prière; lier la prière; révéler la prière; préfigurer la prière; exprimer la prière; ouvrir la prière; porter la prière; partager la prière; motiver la prière; concerner la prière; contenir la prière; insérer la prière; marquer la prière; devenir la prière; enseigner la prière; valoir la prière; conclure la prière; confier la prière. stimuler la prière; scander la prière; diriger la prière; comporter la prière; exiger la prière; négliger la prière.*

Syntagmata s výskytem pouze v Youcatu: *laisser la prière; réserver la prière; rendre la prière.*

Syntagmata s výskytem pouze v liturgickém korpusu: *recevoir la prière; omettre la prière.*

prière n. m.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<i>Voilà le but de nos prières 2</i> <i>Co 13, 9 / Za to se také modlíme</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>Agrée, Seigneur, l'offrande de mes prières Ps 119, 108 / Kéž se ti líbí, Hospodine, dobrovolné oběti mých úst</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>au jour de sa prière Si 3, 5 / v den, kdy se modlí</i>	0	0	0	0

výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0				
<i>c'est moi qui ai présenté le mémorial de votre prière en présence de la gloire de Seigneur Tb 12, 12 / já jsem vznesl připomínku vaší modlitby před Hospodinovu slávu (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0	0
<i>À la fin de leur prière Ac 4, 31 / Když se pomodlili; Fin de prières de David Ps 72, 20 / Končí modlitby Davida</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>en quête de prière Dn 9, 3 / abych vyhledal modlitbou</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>quel que soit le motif de la prière 1 R 8, 38 / každou modlitbu; 2 Ch 6, 29</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
0	<i>le fondement de la prière 2559 / základem modlitby</i>	0	0	0

	(EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>le don de la prière</i> 2559 / <i>daru modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la tradition de la Prière à Jésus</i> 2616 / <i>tradice „Ježíšovy modlitby“</i> ; 2667, 2672, 2678, 290, 2663, 2683, 2684, 2651, 2690 (EE) výskyty: 10, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 10	0	0	0
0	<i>les trois dimensions de la prière de Jésus</i> 2616 / <i>tři rozměry Ježíšovy modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
<i>Ce serviteur de Jésus Christ qui ne cesse de mener pour vous le combat de la prière</i> Col 4, 12 / <i>služebník Krista Ježíše, který o vás stále zápasí modlitbami</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>le combat de la prière</i> 2742 / <i>Boj modlitby</i> (EE) <i>inséparable du combat de la prière</i> 2725 / <i>neoddělitelný od boje o modlitbu</i> ; 2726; 2752, 2753 výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Toutes les formes de prière</i> 2660 / <i>Všechny způsoby modlitby</i> ; <i>les formes de la prière chrétienne</i> 2691 / <i>křesťanských způsobů modlitby</i> ; 2625, 2639, 2643 <i>Alors la prière vocale devient une première forme de la prière contemplative</i> / 2704 <i>Tehdy se ústní modlitba stává první formou kontemplativní (nazíravé) modlitby</i>	<i>Quel est le nom de cinq formes de prières</i> 483 / <i>Jaké jsou podstatné způsoby křesťanské modlitby</i> ; <i>Les cinq principales formes de prière sont [...] 483 / Mezi pět základních forem modlitby patří [...]</i> <i>Jésus [...] grandit [...] dans les rites et les formes de prières de son peuple d'Israël</i> 474 / <i>Ježíš</i>	0	<i>Les hindouistes soutiennent que toute forme de prière est valable</i> <i>Syndicate / Oprávněné jsou všechny způsoby pobožnosti, tvrdí hinduisté</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1

	<p><i>des formes de prière adressées au Christ</i> 2665 / modlitební formy obracející se ke Kristu</p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 6</p>	<p>[...] učil se obřadům a modlitebním textům svého izraelského národa; Cette forme de prière est souvent appelée prière du cœur ou oraison 503 / Vnitřní modlitba se také často nazývá modlitbou srdce nebo kontemplací</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>		
0	<p><i>le chemin le plus simple de la prière</i> continueuse 2668 / nejprostší cestou neustálé modlitby; sur <i>le chemin de la prière</i> 2670 / na cestu modlitby; <i>des chemins de la prière</i> 2581 / cesty modlitby; 2674, 2663, 2707, 2607, 2670 (EE)</p> <p><i>Il n'est pas d'autre chemin de la prière chrétienne que le Christ</i> 2664 / Pro křesťanskou modlitbu není jiné cesty než Kristus</p> <p>výskyty: 9, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 8</p>	0	0	0
0	<p><i>le Maître intérieur de la prière</i> chrétienne 2672 / niterným učitelem křesťanské modlitby; <i>Il peut alors l'apprendre du Maître de la prière</i> 2601 / Může se jí tedy naučit od Učitele modlitby; 2681, 2765, 741, 2775 (EE)</p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 6</p>	0	0	0
0	<p><i>la vie de la prière</i> 2623 / k životu modlitby; 2698, 2699, 2644, 2721, 2751 (EE)</p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 6</p>	0	0	<p><i>Ces moines menaient une vie de prière, d'étude et de travail</i> Acquis / Tito mniši trávil život modlitbami, studiem a prací</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
0	<i>cette formule de prière</i>	0	0	0

	2761 / <i>tuto modlitbu; Il a appris les formules de prière de sa mère</i> 2599 / <i>Modlitbám se učí od své matky</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>La révélation de la prière</i> 2738 / <i>Zjevení modlitby;</i> <i>La révélation de la prière</i> 2568 / <i>Zjevení modlitby</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>Il l'apprend dans les mots et les rythmes de la prière de son peuple</i> 2599 / <i>Modlí se ve slovech a rytmech modlitby svého lidu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Il l'apprend dans les mots et les rythmes de la prière de son peuple</i> 2599 / <i>Modlí se ve slovech a rytmech modlitby svého lidu</i> (EE) <i>rythmes de la prière</i> 2698 / <i>základní rytmy v životě modlitby křesťanů</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La mémorisation des prières fondamentales</i> 2688 / <i>Naučit se základní modlitby nazpaměť</i> (pozn. v české verzi je ekvivalent v článku 2698) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>écoles de prière</i> 2689 / <i>„školy modlitby“</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>Comment mon quotidien peut-il être une école de prière</i> 494 / <i>Jak se může všední den stát školou modlitby; Une spiritualité [...] est toujours une école de prière</i> 497 / <i>Spiritualita [...] je vždycky zároveň i</i>	0	0

		<p><i>školou modlitby</i></p> <p><i>Qu'est-ce que nous mettre à l'école de la prière de Jésus 477 / Co znamená učit se modlitbě od Ježíše</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>		
0	<p><i>sources authentiques de la prière 2689 / z ryzích pramenů křesťanské modlitby; aux sources vives de la prière 2686 / k živým pramenům modlitby; L'Amour est la source de la prière ; qui y puisse, atteint le sommet de la prière 2658 / Láska je pramenem modlitby; kdo z ní čerpá, dotýká se vrcholu modlitby; 2662 (EE)</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4</p>	0	0	0
0	<p><i>groupes de prière 2689 / Modlitební skupiny; les groupes de prière 2695 / modlitební skupiny</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
<p><i>car il y avait eu jadis à Maspha un lieu de prière à Israël 1 M 3, 46 / Mípa byla dříve pro Izraele místem modlitby</i></p> <p><i>un lieu de prière Ac 16, 13 / modlitebna; Ac 16, 16</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p><i>le lieu propre de la prière liturgique 2691 / vlastní místo liturgické modlitby</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p><i>il construisait un autel au Seigneur, un lieu de prière 471 / budoval Bohu oltáře, tedy místa modlitby</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	<p><i>On comptabilise près de 100 lieux de prières illégaux dans la capitale Presseurop / V Aténách takto existuje přibližně stovka nelegálních míst uctívání</i></p> <p><i>en revendiquant le droit d'obtention de lieux de prière au travail [...] les Musulmans s'identifient ouvertement comme Musulmans Syndicate / prosazováním práva na modlitebny v zaměstnání [...] se muslimové navenek identifikují jako muslimové; Presseurop</i></p> <p><i>les lieux de prière Europarl / modlitební místa; Presseurop;</i></p>

				Presseurop výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>la vérité de la prière</i> 2691 / <i>opravdovost modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>favoriser le partage de la prière des Heures</i> 2691 / umožnit věřícím účast na chórové modlitbě výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>des temps forts de renouveau de la prière</i> 2691 / dobrou příležitostí k <i>obnově modlitby</i> ; 2689 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>conceptions erronées de la prière</i> 2726 / mylnému <i>pojetí modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>nos échecs de la prière</i> 2728 / své neúspěchy v modlitbě výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la gratuité de la prière</i> 2728 / přecitlivělost, že nejsme hodni se modlit výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>La difficulté habituelle de notre prière</i> 2729 / Obvyklou <i>obtíží</i> naší <i>modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Quel que soit le langage de la prière</i> (<i>gestes et paroles</i>) 2562 / <i>At' je způsob modlitby</i> jakýkoliv (<i>gesta a slova</i>); <i>le langage de leur prière</i> 2663 / <i>jazyk modlitby</i>	0	0	0

	(EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2			
0	<i>le temps fort par excellence de la prière</i> 2714 / <i>silný okamžik modlitby</i> (EE) <i>les temps forts de la prière chrétienne</i> 2697 / čas vyhrazený pro intenzivní a déletrvající křesťanskou modlitbu výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	<i>portant sur des exigences de viande halal pour les enfants musulmans scolarisés, [...] le temps de prière</i> Syndicate / který zahrnuje požadavky na halal (tj. povolené) maso pro muslimské školáky, [...] časy určené k modlitbě výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0
0	<i>Ce double mouvement de la prière à Marie</i> 2676 / <i>Tento dvojitý pohyb modlitby k Marii</i> (EE) <i>La bénédiction exprime le mouvement de fond de la prière chrétienne</i> 2626 / <i>Velebení vyjadřuje základní směr křesťanské modlitby</i> (EE) <i>le premier mouvement de la prière de demande</i> 2631 / <i>první podnět k prosebné modlitbě</i> výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>objet de la prière de la communauté apostolique</i> 2632 / <i>je předmětem modlitby společenství apoštolů</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>le drame de la prière</i> 2606 / <i>drama modlitby; l'un des aspects du drame de la prière</i> 2570 / <i>jeden z rysů dramatu modlitby; 2598</i> (EE) výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3	0	0	0
0	<i>Telle est la force de la</i>	0	0	0

	<p><i>prière</i> 2610 / <i>Taková je síla modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>une des qualités de la prière</i> 2613 / <i>jednu z vlastností modlitby; Cette qualité de la prière</i> 2569 / <i>Tuto vlastnost modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>au cœur de la prière chrétienne</i> 435 / <i>středem křesťanské modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la conclusion de la prière</i> 451 / <i>závěr modlitby</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>le sens de cette prière</i> 2579 / <i>smysl této modlitby; 17</i> (EE)</p> <p><i>le sens de la prière dans le ministère du Christ</i> 2600 / <i>smysl pro modlitbu v Kristově poslání</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>Ici commence à se révéler la nouveauté de la prière dans la plénitude des temps</i> 2599 / <i>Zde se začíná zjevovat novost modlitby v plnosti času; 2615</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>le modèle parfait de la prière</i> 2620 / <i>dokonalým vzorem modlitby; le modèle de la prière du peuple</i> 2579 / <i>vzorem modlitby pro lid; Il est le Modèle de notre prière.</i> 2765 / <i>je vzorem naší</i></p>	<p><i>Son obéissance et sa promptitude à partir font de lui un modèle de notre prière</i> 471 / <i>Svou vnímavostí pro Boží slovo, připraveností a ochotou ho plnit se</i></p>	0	0

	<i>modlitby</i> ; 2775 výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4	<i>stal vzorem naší modlitby</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	<i>la figure saisissante de la prière d'intercession</i> 2574 / <i>úchvatným obrazem přímlyvné modlitby</i> (EE) <i>l'une des figures primordiales de la prière chrétienne</i> 2575 / <i>jedním z prvopočátečních předobrazů modlitby</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>Les arguments de sa prière</i> 2577 / <i>Pohnutky jeho modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La tradition spirituelle de l'Eglise a retenu de ce récit le symbole de la prière</i> 2573 / <i>Duchovní tradice církve viděla v tomto vyprávění symbol modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
« <i>La maison de prière pour tous les peuples.</i> » Es 56, 7 / <i>Můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.</i> ; Mt 21, 13; Mc 11, 17; Lc 19, 46; 1 M 7, 37. výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 5	<i>la maison de prière</i> 2580 / <i>dům modlitby</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	« <i>Ma maison sera appelée une maison de prière</i> » Syndicate / „ <i>Můj dům bude zván domem modlitby</i> “ výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>De la rectitude de notre prière dépendra celle de notre vie en Lui</i> 2764 / <i>Na upřímnosti naší modlitby</i>	0	0	0

	<p><i>bude záviset, jak opravdový bude náš život v něm</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>les paroles de notre prière filiale</i> 2766 / <i>slova naší synovské modlitby</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la preuve et la possibilité de notre prière filiale</i> 2766 / <i>důkazem a možností naší dětinné modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la preuve et la possibilité de notre prière filiale</i> 2766 / <i>důkazem a možností naší dětinné modlitby</i>; 2753 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p>[...] <i>a pour but de garantir aux fidèles le minimum indispensable dans l'esprit de prière</i> 2041 / <i>má zaručit věřícím nezbytné minimum ducha modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>le premier prophète de la prière juive et chrétienne</i> 2579 / <i>prvním prorokem židovské a křesťanské modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>à la rencontre mystérieuse de la prière</i> 2567 / <i>k tajemnému setkání v modlitbě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0

0	<p><i>Depuis David jusqu'à la venue du Messie, les livres saints contiennent des textes de prière</i> 2585 / <i>Od Davida až do příchodu Mesiáše obsahují svaté knihy modlitební texty</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Depuis David jusqu'à la venue du Messie les livres saints contiennent des textes de prière qui témoignent de l'approfondissement de la prière</i> 2585 / <i>Od Davida až do příchodu Mesiáše obsahují svaté knihy modlitební texty, které dosvědčují, jak se stále více prohlubovala modlitba</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>les Psaumes (ou « Louanges »), chef-d'œuvre de la prière dans l'Ancien Testament.</i> 2585 / <i>Žalmy (nebo „chvály“), mistrovské dílo modlitby Starého zákona;</i> 2596 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>la simplicité et la spontanéité de la prière</i> 2589 / <i>prostota a spontánnost modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la simplicité et la spontanéité de la prière</i> 2589 / <i>prostota a spontánnost modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>les Psaumes sont un élément essentiel et permanent de la prière de son Eglise</i> 2597 / <i>Žalmy [...] jsou podstatným a trvalým prvkem modlitby</i></p>	0	0	0

	<p>jeho církve (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>la manifestation visible de sa prière « dans le secret »</i> 2602 / viditelný projev jeho modlitby „ve skrytosti“</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Jésus laisse entrevoir la profondeur insondable de sa prière filiale</i> 2605 / dává nahlédnout do nezbadatelné hloubky své synovské modlitby</p> <p>(EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Enfin à ses disciples qui devront être des pédagogues de la prière dans son Eglise, Il parlera ouvertement du Père et de l'Esprit Saint</i> 2607 / A konečně bude ke svým učedníkům, kteří mají být vychovateli modlitby v jeho církvi, otevřeně mluvit o Otci a o Duchu svatém</p> <p>(EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Quand Jésus confie ouvertement à ses disciples le mystère de la prière au Père</i> 2614 / Když Ježíš otevřeně svěřuje svým učedníkům tajemství modlitby k Otci; 2713, 2724</p> <p>(EE)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>	0	0	0
0	<p><i>L'Amour est la source de la prière ; qui y puisse, atteint le sommet de la prière</i> 2658 / Lásky je pramenem modlitby; kdo z ní čerpá, dotýká se vrcholu modlitby</p> <p>(EE)</p>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>les invocations de cette prière au Christ</i> 2665 / tato vzývání Krista z modliteb k němu výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>un « coin de prière »</i> 2691 / modlitební koutek výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>Les difficultés principales dans l'exercice de la prière sont la distraction et la sécheresse</i> 2754 / Největší těžkostí při modlitbě je roztržitost a vyprahlost výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>Le souci de la communion est signe de la véritable prière dans l'Eglise</i> 2689 / Snaha o společenství je znaméním pravé modlitby v církvi výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Après avoir montré comment les Psaumes sont l'aliment principal de la prière chrétienne</i> 2762 / Poté, co svatý Augustin ukázal, jak jsou žalmy hlavní potravou křesťanské modlitby (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Dans le Baptême et la Confirmation, la remise (traditio) de la Prière du Seigneur signifie la nouvelle naissance à la vie divine</i> 2769 / Při křtu a biřmování předání [„traditio“] modlitby Páně značí znovuzrození pro božský život (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>à la différence des prières</i>	0	0	0

	<i>de l'Ancienne Alliance</i> 2771 / <i>na rozdíl od proseb</i> <i>Staré smlouvy</i>			
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>l'importance de la prière</i> 17 / <i>důležitost modlitby</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>des sept demandes de la prière</i> 17 / <i>k sedmi prosbám modlitby Páně</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>sur la pratique de la prière pour les défunts</i> 1032 / <i>o modlitbu za zemřelé</i>	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>La loi de la prière est la loi de la foi</i> 1124 / <i>Zákon modlitby je zákonem víry</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>la beauté expressive de la prière</i> 1191 / <i>výrazná krása modlitby</i> (EE)	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>Les hymnes et les litanies de la Prière des Heures</i> 1177 / <i>Hymny a modlitby na způsob litaní v Denní modlitbě</i>	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>Les hymnes et les litanies de la Prière des Heures</i> 1177 / <i>Hymny a modlitby na způsob litaní v Denní modlitbě</i>	0	0	0
	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>La merveille de la prière</i> 2560 / <i>Úchvatnost modlitby</i>	0	0	0

	(EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>en substitut populaire de la Prière des Heures</i> 2678 / která lidu nahrazovala modlitbu hodin výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>Serviteurs de la prière</i> 2685 / <i>Služebníci modlitby</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>nous interroger sur la conformité de notre prière au désir de l'Esprit</i> 2756 / abychom se ptali sami sebe, je-li naše modlitba ve shodě s přáním Ducha výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>ce premier élan de la Prière du Seigneur</i> 2779 / tento počáteční vzlet modlitby Páně (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Le « notre » du début de la Prière du Seigneur</i> 2792 / Slovo „náš“ na počátku modlitby Páně (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Telle est la puissance de la prière de l'Église</i> 2827 / Takovou má moc modlitba Církve výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	0	<i>Avec le Notre-Père, les psaumes font partie du grand</i>	0	0

		<p><i>trésor des prières de l'Église.</i> 473 / <i>Žalmy spolu s modlitbou Otče náš jsou nejvýznamnější texty v pokladnici modliteb církve</i> (EE)</p> <p><i>un trésor de prières</i> 188 / <i>modlitební poklad církve</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>		
0	0	<p><i>un recueil de chants et de prières</i> 473 / <i>této sbírky písní a modliteb</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>le rôle de la prière</i> 482 / <i>jak se modlili</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0
0	<p><i>Les expressions multiformes de la prière des Psaumes</i> 2588 / <i>Rozmanitě výrazové formy modlitby žalmů</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p><i>S'il est loin de Dieu, l'expression de la prière est vaine</i> 2562 / <i>Je-li daleko od Boha, pak je vyslovování modlitby marné</i> (EE)</p> <p><i>Ces trois expressions de la prière</i> 500 / <i>tři způsoby modlitby</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0
0	0	<p><i>Toute histoire de vie chrétienne est aussi une histoire de prière</i> 510 / <i>Každý křesťanský životní příběh je také příběhem modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>Quelles sont les</i></p>	0	0

		<p><i>caractéristiques d'une prière chrétienne</i> 493 / <i>Jaká jsou poznávací znamení křesťanské modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>		
0	0	<p><i>c'est une reprise d'une prière juive des mourants</i> 476 / <i>kteřá vycházejí z židovských modliteb umírajících</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0
0	0	<p><i>Ce sont souvent de grandes prières vocales [...] qui nous indiquent le vrai contenu de la prière</i> 501 / <i>Často právě velké ústní modlitby [...] nás vedou ke skutečným obsahům modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>Quelle est la nature de la prière méditative</i> 502 / <i>Co je podstatou rozjímavé modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>Mais Jésus a fait éclater le cadre de la prière traditionnelle.</i> 474 / <i>Překonal však hranice tradiční modlitby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>La Bible est comme un puits de prière</i> 491 / <i>Bible je pro</i></p>	0	0

		<i>modlitbu jako vyvěrající pramen</i>		
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		
0	0	0	<i>Dans la suite de la prière</i> Rte du mariage Bénédictio nuptiale / <i>V závěru modlitby</i>	0
			výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	

Francouzské kolokace pouze v textu Bible: *le but de la prière; l'offrande de la prière; le jour de la prière; le mémorial de la prière; la fin de la prière; la quête de la prière; le motif de la prière.*

Francouzské kolokace pouze ve textu KKC: *le fondement de la prière; le don de la prière; la tradition de la prière; la dimension de la prière; le chemin de la prière; le maître de la prière; la vie de la prière; la formule de la prière; la révélation de la prière; le rythme de la prière; la mémorisation de la prière; la source de la prière; le groupe de la prière; la vérité de la prière; le partage de la prière; le renouveau de la prière; la conception de la prière; l'échec de la prière; la gratuité de la prière; la difficulté de la prière; le langage de la prière; le temps de la prière; le mouvement de la prière; l'objet de la prière; le drame de la prière; la force de la prière; la qualité de la prière; le cœur de la prière; la conclusion de la prière; le sens de la prière; la nouveauté de la prière; le modèle de la prière; la figure de la prière; l'argument de la prière; le symbole de la prière; la rectitude de la prière; la parole de la prière; la preuve de la prière; la possibilité de la prière; l'esprit de la prière; le prophète de la prière; la rencontre de la prière; le texte de la prière; l'approfondissement de la prière; le chef-d'œuvre de la prière; la simplicité de la prière; la spontanéité de la prière; l'élément de la prière; la manifestation de la prière; la profondeur de la prière; le pédagogue de la prière; le mystère de la prière; le sommet de la prière; l'invocation de la prière; le coin de la prière; l'exercice de la prière; le signe de la prière; l'aliment de la prière; la remise de la prière; la différence de la prière; l'importance de la prière; la demande de la prière; la pratique de la prière; la loi de la prière; la beauté de la prière; l'hymne de la prière; la litanie de la prière; la merveille de la prière; le substitut de la prière; le serviteur de la prière; la conformité de la prière; l'élan de la prière; le début de la prière; la puissance de la prière.*

Francouzské kolokace pouze v textu Youcat: *le trésor de la prière; le recueil de la prière; le rôle de la prière; l'histoire de la prière; la caractéristique de la prière; la reprise de la prière; la nature de la prière; le contenu de la prière; le cadre de la prière; le puits de la prière.*

Francouzské kolokace pouze v liturgickém korpusu: *la suite de la prière.*

4. création

création n. f.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<p><i>Lorsque Dieu commença la création du ciel et de la terre Gn 1, 1 / Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>il armera la création pour châtier ses ennemis Sg 5, 17 / vyzbrojí stvoření k odvetě proti nepřátelům (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Car la création tout entière, selon chaque espèce, était modelée à nouveau Sg 19, 6 / Celé stvoření bylo ve své podstatě znovu přetvořeno</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>mais ils affermiront la création éternelle Si 38, 34 / ale přesto jsou oporou stvoření v tomto věku</i></p>	0	0	0	0

výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0				
0	<i>la création est ordonnée</i> 299 / [Bůh] <i>dal stvoření i řád</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>toute la création aimée par Dieu</i> 1359 / <i>celé stvoření, které Bůh miluje</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>la création est voulue par Dieu</i> 299 / <i>Bůh chtěl stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	<i>nous voulons la création d'une taxe sur les transactions financières</i> Europarl / <i>chceme daň z finančních transakcí; nous voulions dès lors la création d'un poste de haut représentant pour les affaires étrangères</i> Europarl / <i>požádali jsme proto o pozici vysokého představitele pro zahraniční věci</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0
0	<i>Dieu aura conduit sa création jusqu'au repos de ce Sabbat définitif</i> 314 / <i>Bůh [...] vedl své stvoření až k odpočinku onoho definitivního Sabatu</i> ; 302 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
0	<i>l'homme a été créé [...] pour</i>	0	0	<i>notamment en ce qui concerne la question de</i>

	<p><i>Lui offrir toute la création</i> 358 / člověk byl stvořen [...] aby mu obětoval celé stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			<p><i>la mise en oeuvre du principe de liberté d'offrir des services et la création des guichets uniques</i> EuroParl / zejména pokud jde o otázku řádného provedení zásady volného pohybu služeb a zásady jednotných kontaktních míst;</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
0	<p><i>la création est soumise</i> « à la servitude de la corruption » 400 / <i>je stvoření „podrobena nicotnosti“</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>Les États membres ne peuvent soumettre la création d'une succursale [...] à l'obligation d'obtenir un agrément</i> Acquis / Členské státy nesmějí zřízení pobočky [...] podmiňovat žádnými požadavky na vydání povolení; La création d'une catégorie est soumise à l'approbation du bureau Acquis / Vytvoření zájmové skupiny podléhá schválení předsednictvem; <i>Sans aucun doute, la création du SAE doit être soumise à un débat EuroParl /</i> Vytvoření Evropské služby pro vnější činnost musí být bezpochyby předmětem diskuze</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
0	<p><i>Dieu [...] bénit la création</i> 2569 / [...] žehná celému stvoření</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>en distinguant nettement la création de l'homme de celle des autres créatures</i> 343 / jasně rozlišuje stvoření člověka</p>	0	0	<p><i>Parmi les modalités de mise en oeuvre on de ces actions on peut distinguer la création, selon un nouveau schéma, d'un réseau de Media desks et d'antennes Media</i></p>

	<p><i>od stvoření ostatních tvorů</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			<p>Acquis / Mezi různými formami prováděcích opatření je možné zdůraznit nové vytváření sítí MÉDIA Desks a Média antény</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1 (ne stvoření)</p>
0	<p><i>le Christ libère la création du péché</i> 2637 / Kristus [...] osvobozuje stvoření od hříchu; 2852 (EE)</p> <p>výskyty:2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	<p><i>Traduits en termes britanniques, ceci signifie libérer la création de richesse de la main morte du socialisme Syndicate / V britských poměrech to znamenalo vzdát se nutkání vytvářet bohatství z neschopného socialismu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
0	<p><i>le dimanche qui rappelle la création nouvelle</i> 2190 / neděle, která připomíná nové stvoření; 2174 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0
0	<p><i>qui inaugure la nouvelle création</i> 504 / kterým začíná nové stvoření</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>sanctifier et animer la création</i> 703 / posvěcovat a oživovat stvoření; 2814 (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0
0	<i>sanctifier et</i>	0	0	0

	<p><i>animer la création</i> 703 / posvěcovat a oživovat stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
0	<p><i>il garde la création</i> 703 / uchovává stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>il transformera la création</i> première 715 / přetvoří prvotní stvoření</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>encourage la création</i> d'associations et d'institutions 1882 / povzbuzovat vznik sdružení a institucí (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	<p><i>pour encourager et soutenir la création,</i> l'établissement [...] d'entreprises dynamiques Acquis / s cilem povzbudit a podpořit tvorbu, zřizování [...]</p> <p>- d'encourager et d'appuyer la création et le développement de telles organisations Acquis / - povzbuzení a podporu vytváření a rozvoje takových organizací</p> <p>výskyty: 112, z toho české ekvivalenty V – S: 58</p>
0	<p><i>il signifie la nouvelle création</i> 2174 / znamená nové stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V –</p>	0	0	<p><i>La cohésion signifie la création</i> de l'égalité des chances Europarl / Soudržnost znamená vytvoření rovných příležitostí</p> <p>výskyty: 8, z toho české ekvivalenty V – S: 6</p>

	S: 1			
0	<i>restaurer la création</i> 2336 / <i>obnovit stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Dieu transcende la création</i> 299 / <i>Bůh přesahuje stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1 (EE)	0	0	0
0	<i>Dieu maintient et porte la création</i> / 300 / <i>Bůh uchovává a řídí stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Dieu maintient et porte la création</i> / 300 / <i>Bůh uchovává a řídí stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	<i>La Cour pénale internationale dont il porte création</i> Acquis / <i>Mezinárodní trestní soud zřízený na základě tohoto statutu</i> <i>permettrait de porter la création d'un marché commun de l'énergie en Europe</i> Euroaprl / <i>posílilo by vytvoření společného evropského energetického trhu</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0
0	<i>elle embrasse toute la création</i> 2586 / <i>objímá celé stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	0	<i>déchiffrer la création</i> 43 / <i>ve</i>	0	0

		<i>stvoření rozeznat</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0		
0	0	<i>Pourquoi le livre de Genèse présente-t-il la création comme « une suite de six jours de travail » ? 46 / Proč kniha Genesis líčí stvoření jako „dílo šesti dnů“? (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	<i>Ils présentent la création de la « task force » comme un atout de réserve Europarl / podávají vytvoření pracovní skupiny z hlediska dlouhodobých opatření jako velké eso v rukávu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1
0	<i>Le septième jour achève la première création 349 / Sedmý den ukončuje první stvoření (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>La divine Providence n'achève pas la création indépendamment de nous 50 / K dovršení stvoření prostřednictvím Boží prozřetelnosti nedochází kdesi vysoko nad našimi hlavami</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *commencer la création; armer la création; modeler la création; affermir la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *ordonner la création; aimer la création; vouloir la création; conduire la création; offrir la création; soumettre la création; bénir la création; distinguer la création; libérer la création; rappeler la création; inaugurer la création; sanctifier la création; animer la création; garder la création; transformer la création; encourager la création; signifier la création; restaurer la création; transcender la création; maintenir la création; porter la création; embrasser la création; achever la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *déchiffrer la création, présenter la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

création n. f. S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<i>au jour de leur création</i> Gn 5, 2 / <i>v den, kdy je stvořil</i>	<i>mémorial du premier jour de la création</i> 1166 / <i>připomínka prvního dne stvoření</i>	0	0	<i>le jour de sa création, ce fond [...] Europarl / v den, kdy byl založen, má tento fond [...]</i>
<i>depuis le jour de ta création</i> Ez 28, 15 /	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			výskyty: 1, z toho ekvivalent S1 – S2: 0

<p><i>ode dne svého stvoření</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>				
<p><i>tout demeure dans le même état qu'au début de la création</i> 2 P 3, 4 / <i>všecko zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	<p><i>dès le début de la création de la stratégie</i> Europarl / <i>na počátku vytváření strategie</i></p> <p>výskyty: 1, z toho ekvivalent S1 – S2: 1</p>
<p><i>le Témoin fidèle et vrai, le Principe de la création de Dieu</i> Ap 3, 14 / <i>svědek věrný a pravý, počátek stvoření Božího</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p><i>Il est le Principe de la création</i> 792 / <i>Je počátkem stvoření;</i></p> <p><i>Le Père, le Fils et l'Esprit Saint sont l'unique et indivisible principe de la création</i> 316 / <i>jsou Otec, Syn a Duch svatý jediným a nerozdílným principem stvoření</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	<p><i>Le Conseil avait adopté le principe de la création du brevet communautaire</i> Europarl / <i>přijala rada zásadu vytvoření patentu EU; le Conseil avait adopté le principe de la création du brevet communautaire</i> Europarl / <i>přijala Rada zásadu vytvoření patentu EU.</i></p> <p><i>au principe de création d'une entité complémentaire</i> Europarl / <i>bez nalezeného ekvivalentu; Tout en souscrivant sans réserves au principe de la création d'un institut Acquis / Delegation bez výhrady souhlasily se založením institutu; Ce cadre consolidé se fonde sur le principe de la création d'un environnement propice au développement [...]</i> Europarl / <i>Tento konsolidovaný rámec stojí na zásadě, již je vytvoření prostředí, které napomáhá [...]; Le Parlement européen a voté le principe de la</i></p>

				<i>création d'un permis unique de travail</i> Europarl / Tento postup ustavuje soubor společných práv pro tyto pracovníky výskyty: 7, z toho ekvivalent S1 – S2: 2
<i>roi de toute ta création</i> Jdt 9, 12 / <i>Králi všeho svého stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0	0
0	<i>la bonté de la création</i> 1333 / <i>darů stvoření</i> (EE) <i>la bonté de la création</i> 309 / <i>dobrota stvoření</i> (EE) <i>défendre la bonté de la création</i> 299 / hájit, že stvoření [...] je dobré výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>achèvement de la création</i> 1015 / <i>dovršení stvoření</i> ; <i>l'achèvement de la première création</i> 2190 / <i>dovršení prvního stvoření</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	<i>l'achèvement de la création</i> 47 / <i>dovršení stvoření</i> <i>l'achèvement de la création</i> 50 / <i>naplňování stvoření</i> (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0
0	<i>La beauté de la création</i> 341 / <i>Krása stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Les biens de la création</i> 2402 / <i>Dobra</i>	0	0	0

	<i>stvoření</i> ; 2452 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2			
0	<i>la nature profonde de la création, sa valeur et sa finalité qui est la gloire de Dieu</i> 337 / <i>vnitřní podstatu všeho stvořeného, jeho hodnotu a zaměření k oslavě Boha</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La fin ultime de la création</i> 294 / <i>Konečným cílem stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	<i>marché intérieur est " un moyen et non une fin de la création de la Communauté économique européenne "</i> Acquis / ekvivalent nebyl v korpusu nalezen výskyty: 1, z toho ekvivalent S1 – S2: 0
0	<i>Afin de compléter l'œuvre de la création</i> 307 / <i>k dokončení díla stvoření</i> ; 190; 237; 257; 316; 343; 348; 349; 1040; 1145; 1359; 2427 (EE) <i>la grandeur des dons de Dieu à l'homme dans l'œuvre de la création</i> 1692 / <i>darů, kterých se člověku dostalo stvořením</i> ; 2171; 2460 výskyty: 16, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 12	0	0	0
0	<i>par la gloire de la nouvelle création dans le Christ</i> 374 / <i>sláva nového stvoření v Kristu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la collaboration de</i>	0	0	0

	<p><i>l'homme et de la femme avec Dieu dans le perfectionnement de la création visible</i> 378 / je spoluprací muže a ženy s Bohem na <i>zdokonalování viditelného stvoření</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>dans l'œuvre commune de la garde de la création</i> 1604 / ve společném dile <i>ochrany stvoření</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>l'ordre de la création subsiste</i> 1608 / <i>řád stvoření</i> zůstává; <i>La vérité de Dieu est sa sagesse qui commande tout l'ordre de la création et du gouvernement du monde.</i> 216 / <i>Boží pravda, to je jeho moudrost, kterou řídí celý řád stvoření a vládne nad světem.</i> 1602; 347 (EE)</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4</p>	<p><i>selon l'ordre de la création divine</i> 427 / <i>podle vůle Stvořitele</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	<p><i>les réalités de la création</i> 2569 / ze <i>skutečností stvoření</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>ce souci divin de tous les hommes et de toute la création</i> 2793 / <i>Tato božská péče o všechny lidi a o celé stvoření</i></p>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0			
0	<i>il est soumis aux lois de la création</i> 396 / <i>je podřízen zákonům stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>à l'intégrité de la création</i> 2415 / <i>k neporušenosti stvoření;</i> 2414 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>La vérité de la création</i> 287 / <i>Pravda o stvoření;</i> 288; 289 výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>le mystère de la création</i> 287 / <i>tajemství stvoření;</i> 280 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>la révélation de la création</i> 288 / <i>Zjevení o stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la totalité de la création</i> 358 / <i>celé stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>petite partie de ta création</i> 30 / <i>částička tvého stvoření;</i> 30 (EE)	0	0	<i>retarder une partie des investissements et créations d'emplois</i> Acquis / český text

				nezarovnán
	výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2			výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0
0	« <i>dessein bienveillant</i> » <i>de création</i> 235 / „dobrotivý <i>plán</i> “ <i>stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>célébration de la création</i> 281 / <i>oslavy nového stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>le récit de la création</i> 281 / vyprávění o stvoření; 281 výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	<i>une interprétation aussi stricte du récit biblique de la création</i> Syndicate / <i>úzkou interpretaci biblického popisu stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1
0	<i>Tête de la nouvelle création</i> 686 / <i>hlavě nového stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Du poème liturgique de la première création</i> 1079 / <i>Od liturgického hymnu prvního stvoření</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>toutes les bénédictions de la création</i> 1082 / <i>všeho požehnání stvoření</i> (EE)	0	0	0

	<p><i>toutes les bénédictions de la création</i> 1082 / všeho požehnání v díle stvoření</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			
0	<p><i>des signes de la création</i> 1151 / znamení z oblasti stvoření</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>des éléments de la création</i> 1149 / prvky stvoření</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	<p><i>des éléments de création</i> artistique et technologique Acquis / český text nezarovnan</p> <p><i>l'élément principal de la création</i> d'un ciel unique européen Europarl / hlavním předpokladem pro vytvoření jednotného evropského nebe</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
0	<p><i>sur les eaux de la première création</i> 1224 / nad vodami prvního stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>en prélude de la nouvelle création</i> 1224 / jako předehra nového stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>dons de la création</i> 1357 / dary stvoření (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1</p>	0	0	0

	– S2: 1			
0	<i>c'est en lui que fut le commencement de la création</i> 1167 / v něm začalo stvoření výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>langage universel de la création</i> 2500 / všeobecnou řečí stvoření (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>toute l'Economie de la création et du salut</i> 2666 / celou ekonomii stvoření a spásy (EE) <i>dans l'Economie de la création et du salut</i> 2606 / v uskutečňování plánu stvoření a spásy (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	0	<i>le but de la création</i> 47 / Cílem stvoření výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	<i>Selon Roland Berger, le but de la création d'une agence européenne de notation Presseurop / Podle Rolanda Bergera je účelem vytvoření evropské Ratingové agentury</i> výskyty: 1, z toho ekvivalent S1 – S2: 1
0	0	<i>le sommet de la création</i> 56 / vrcholem stvoření (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	<i>Ce serait contraire à la dignité de la création</i> 57 / Odporuje to	0	0

		<i>důstojnosti stvoření</i> (EE)		
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	0	<i>le sens final de la Création</i> 163 / <i>konečný smysl stvoření</i> (EE)	0	0
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	0	<i>participer à la « reprise de souffle » de la création</i> 366 / <i>mít podíl na „nabrání nového dechu“</i>	0	0
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		
0	0	<i>définir la famille [...] conformément à sa mission dans le plan de la Création</i> 370 / <i>respektovat, chránit a podporovat pravou povahu manželství a rodiny</i>	0	plans de création d'une Nouvelle Banque de Développement Syndicate / <i>plány na zřízení Nové rozvojové banky; un plan de création d'emplois</i> Europarl / <i>projekt vytváření pracovní náplně</i>
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		výskyty: 7, z toho ekvivalent S1 – S2: 1
0	0	<i>dans la protection de la Création</i> 426 / <i>o ochranu stvoření</i>	0	la protection de la création culturelle Europarl / <i>ochrany tvůrčích děl; la protection de la création</i> Europarl / <i>ochrana tvořivosti; Protection de la création culturelle européenne</i> Europarl / <i>Ochrana evropských tvůrčích děl; dont l'objectif principal devrait être la protection de la Création</i> Europarl / <i>jejímž hlavním úkolem bude ochrana Stvoření</i>
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		

				výskyty: 4, z toho ekvivalent S1 – S2: 4
0	0	<i>Toute personne qui « possède » des parts de la création</i> 427 / <i>Všichni, kdo vlastní části stvořeného světa</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	<i>veiller au respect de la Création de Dieu</i> 436 / <i>se [...]</i> <i>starat o Boží stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>le point d'aboutissement de la création</i> 52 / <i>cíl stvoření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	<i>l'existence d'une finalité dans le processus du devenir de la Création</i> 42 / <i>ve stvoření probíhají cílené procesy</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *début de la création; roi de la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *la bonté de la création; la beauté de la création; le bien de la création; la nature profonde de la création; la fin ultime de la création; l'œuvre de la création; la gloire de la création; le perfectionnement de la création; la garde de la création; la réalité de la création; le souci divin de la création; la loi de la création; l'intégrité de la création; la vérité de la création; le mystère de la création; la révélation de la création; la totalité de la création; la partie de la création; le dessein de la création; la célébration de la création; le récit de la création; la tête de la création; le poème de la création; la bénédiction de la création; le signe de la création; l'élément de la création; les eaux de la création; le prélude de la création; le don de la création; le commencement de la création; le langage de la création; l'Economie de la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *le but de la création; le sommet de la création; la dignité de la création; le sens final de la création; la reprise de souffle de la création; le plan de la création; la protection de la création; le part de la création; le respect de la création; le point d'aboutissement de la création; le devenir de la création.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

5. péché

péché n. m.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<p><i>que tu amènes sur lui un grand péché</i> Ex 32, 21 / <i>že jsi naň uvedl tak veliký hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Ceux qui commettent le péché et l'iniquité</i> Tb 14, 7 / <i>ti, kdo páchají hřích a nepravost</i></p> <p><i>Lui qui n'a pas commis de péché</i> [...] 1 P 2, 22 / <i>On hřichu neučinil</i> [...]</p> <p><i>Vous avez commis un grand péché</i> Ex 32, 30 / <i>Dopustili jste se velikého hřichu;</i> Ex 32, 31; Lv 5, 6; Lv 19, 22; Dt 20, 18; Dt 22, 26; 2 R 21, 17; 1 Ch 21, 8; Ne 6, 13; Ps 59, 4; 1 Co 6, 18; Jc 2, 9; 1 J 3, 8; 1 J 3, 9; 1 J 5, 16; Jdt 13, 16</p> <p><i>celui qui commet le péché est esclave du péché</i> Jn 8, 34 / <i>každý, kdo hřeší, je otrokem</i></p>	<p><i>des péchés que nous commettons chaque jour</i> 1366 / <i>hříchů, kterých se každodenně dopouštíme;</i> 403; 404</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>le péché véniel</i> [...] <i>est commis sans pleine connaissance de leur portée</i> 316 / <i>všední hřichy</i> [...] <i>nebyly spáchány při plném poznání jejich následků</i></p> <p><i>ne plus commettre ce péché à l'avenir</i> 232 / <i>se v budoucnosti nedopouštět tohoto hřichu;</i> 234; 235</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	<p><i>lorsque nous avons commis des péchés de jeunesse</i> Europarl / <i>kdy jsme páchali hřichy mládí;</i> <i>il a commis ce détestable péché de jeunesse</i> Presseurop / <i>spáchal onen neodpustitelný hřích mládí;</i> <i>les États-unis et la Grande-Bretagne ont commis un péché bien plus grave</i> Syndicate / <i>USA a Velká Británie však spáchaly</i> [...] <i>daleko těžší hřích;</i> <i>Si ce pays a commis de nombreux péchés</i> Europarl / <i>Srbsko skutečně spáchalo mnoho hříchů;</i> <i>Si Pie XII commît le péché d'espoir</i> Syndicate / <i>Jestliže Pius touto nadějí</i></p>

<p><i>hříchů</i></p> <p>výskyty: 19, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				<p><i>zhřešil; Devant l'insinuation mortellement blessante d'avoir commis le péché de „fourmication“ Presseurop / ekvivalent nenalezen; vous risquez de voir une femme sans voile et commettre ainsi un péché Syndicate / mohli byste [...] spatřit jeho ženu bez šátku, čímž byste zhřešili.</i></p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>
<p><i>si on lui fait connaître le péché</i> Lv 4, 23 / <i>Je-li mu oznáměno, že se dopustil hříchů</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Mais je n'ai connu le péché que par la loi</i> Rm 7, 7 / <i>Hřích bych byl nepoznal</i>, kdyby nebylo zákona ; <i>Celui ne n'avait pas connu le péché</i> 2 Co 5, 21 / <i>Toho, kdo nepoznal hřích</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>le Christ [...] n'a pas connu le péché</i> 827 / <i>Kristus [...] nepoznal hřích</i></p> <p><i>Lui qui n'avait pas connu le péché</i> 602 / <i>s tím, který byl bez hříchů</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p><i>de celui qui n'avait pas connu le péché</i> 98 / <i>s tím, který byl bez hříchů</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0
<p><i>Ceux qui font le péché et l'injustice</i> Tb 12, 10 / <i>Ti, kdo páchají hřích a</i></p>	0	0	0	0

<p><i>nespravedlnost</i></p> <p>le péché que vous aviez fait Dt 9, 21 / váš hříšný výtvor; <i>Mais la révolte fait le péché de divination</i> 1S 15, 23 / Vzдор je jako hříšné věštění</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				
<p><i>Il marcha dans le chemin de son père et imita le péché</i> 1R 15, 26 / Chodil po cestě svého otce, v jeho hříchu; 1 R 15, 34; 1 R 16, 19</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Si vous étiez aveugles, vous n'auriez pas de péché</i> Jn 9, 41 / Kdybyste byli slepi, hřích byste neměli; j'ai toujours mon péché devant moi Ps 51, 5 / svůj hřích mám před sebou stále (EE)</p> <p><i>ils n'auraient pas de péché</i> Jn 15, 22 / byli by bez hříchu; Jn 15, 24; 1 J 1, 8</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0	<p><i>Loukaschenko a de nombreux péchés sur la conscience</i> Presseurop / Lukašenko má toho hodně na svědomí</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
<p><i>Heureux l'homme dont l'offense est enlevée et le péché couvert !</i></p>	0	0	0	<p><i>Bruxelles avait encore couvert les péchés allemands</i> Presseurop /</p>

<p>Ps 32, 1 / <i>Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt.; tu as couvert tout son péché</i> Ps 85, 3 / <i>přikrýval jsi všechny jeho hříchy</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>				<p><i>Brusel nad německými hříchy ještě zamhouřil oči</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
<p><i>qu'on rappelle au Seigneur le péché de ses pères</i> Ps 109, 14 / <i>At' Hospodin pamatuje na nepravost jeho otců</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Qui aime la querelle aime le péché</i> Pr 17, 19 / <i>Má rád přestoupení, kdo má rád hádky</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>ils proclament leur péché comme le fit Sodome</i> Es 3, 9 / <i>jako Sodoma svůj hřích vystavují</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>ton péché est effacé</i> Es 6, 7 / <i>tvůj hřích je usmíren; et que ton péché ne soit pas effacé</i></p>	<p><i>Le Baptême [...]</i> <i>efface le péché originel</i> 405 / <i>Křest [...]</i> <i>zahazuje prvotní hřích</i></p>	0	0	0

<p><i>de devant toi</i> Ne 3, 37 / <i>at' není jejich hřích před tebou smazán</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p>(EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
<p><i>accumulant ainsi péché sur péché</i> Es 30, 1 / <i>vršíte hřích na hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Qui fait encore payer le péché des pères à leurs enfants</i> Jr 32, 18 / <i>splácíš nepravost otců do klína jejich synů</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>nous payons les péchés du gouvernement</i> Europarl / <i>platíme za hřích vlády; les pays « vertueux »</i> <i>pairaient leurs « péchés »</i> Presseurop / „ctnostné“ země <i>platí za své „hřichy“</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
<p><i>Tu porteras leur péché</i> autant de jours que tu seras couché sur ce côté Ez 4, 4 / <i>a tolik dnů, kolik budeš na něm ležet, poneseš jejich nepravost;</i> Ez 4, 6 (EE)</p> <p><i>au compte de qui le Seigneur ne porte pas le péché</i> Rm 4, 8 / <i>jemuž Hospodin nepočítá hřích</i> (EE)</p> <p><i>Celui qui m'a livré à toi porte</i></p>	<p><i>l'Agneau qui porte le péché du monde</i> 613 / <i>beránka, který snímá hřichy světa</i></p> <p><i>Jésus [...] porte le péché des multitudes</i> 1608 / <i>Ježíš [...] nese hřichy mnohých;</i> 615 (EE)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	0	<p><i>je pense que le sujet dont nous discutons ce soir porte en lui le péché originel</i> Europarl / <i>jsem toho názoru, že v problematice, o které dnes večer diskutujeme, existe prvoční hřích</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>

<p><i>un plus grand péché</i> Jn 19, 11 / <i>ten, kdo mě tobě vydal, má větší vinu;</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>				
<p><i>Si tu voulais enlever leur péché</i> Ex 32, 32 / <i>Můžeš-li jim tento hřích ještě odpustit; voici l'Agneau de Dieu qui enlève le péché du monde</i> Jn 1, 29 / <i>Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa</i></p> <p><i>Ephraïm a multiplié les autels pour enlever le péché</i> Os 8, 11 / <i>Efrajim postavil mnoho oltářů, aby hřešil</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>Le Seigneur qui a enlevé votre péché</i> 2852 / <i>Pán, který smazal hřích (EE)</i></p> <p><i>l'absolution enlève le péché</i> 1459 / <i>Rozhrěšení odstraňuje hřích (EE)</i></p> <p><i>l'Agneau de Dieu, qui enlève les péchés du monde</i> 608 / <i>toho, který snímá hřichy světa</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	<p><i>Toi qui enlèves les péchés du monde</i> Gloria / <i>ty, který snímáš hřichy světa;</i></p> <p>Liturgie eucharistique – Partage du pain consacré;</p> <p>Liturgie eucharistique – Partage du pain consacré;</p> <p>Liturgie eucharistique – Communion</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>	0
<p><i>et je vais éliminer le péché de ce pays</i> Za 3, 9 / <i>odklidím nepravost této země (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>son péché est mis en réserve</i> Os 13, 12 / <i>jeho hřichy jsou uschovány (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české</p>	0	0	0	0

ekvivalenty V – S: 1				
<i>Seigneur, ne leur compte pas ce péché</i> Ac 7, 60 / Pane, <i>odpusť jim tento hřích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>pour abolir le péché par son propre sacrifice</i> He 9, 26 / aby svou obětí <i>sňal hřích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>quitte le péché</i> Si 17, 25 / zanech hříchů výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
<i>qui supporte la faute, la révolte et le péché</i> Ex 34, 7 / který <i>odpouští vinu, přestoupení a hřích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	<i>la fin d'une ère dont nous supportons tous les péchés</i> Syndicate / <i>konec éry, jejíž hříchů všichni neseme</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1
<i>Mais la révolte vaut le péché de divination</i> 1 S 15, 23 / vzdor je jako hříšné věštění výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
<i>Jéroboam [...] lui a fait commettre un grand péché</i> 2 R	0	0	0	0

<p>17, 21 / <i>Jarobéam [...]</i> <i>svedl jej</i> <i>k velikému</i> <i>hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>				
<p><i>Ils traînent le</i> <i>péché avec les</i> <i>cordes de</i> <i>l'imposture</i> Es 5, 18 / <i>Běda těm,</i> <i>kdo v provazech</i> <i>šalby vlečou</i> <i>nepravost</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>où tu poseras le</i> <i>péché de la</i> <i>maison d'Israël</i> Ez4, 4 / <i>vložíš</i> <i>na něj nepravost</i> <i>izraelského</i> <i>domu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>il a condamné le</i> <i>péché dans la</i> <i>chair</i> Rm 8, 3 / <i>aby na lidském</i> <i>těle odsoudil</i> <i>hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>rejetons tout</i> <i>fardeau et le</i> <i>péché</i> He 12, 1 / <i>odhod'me všecku</i> <i>přítěž a hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<i>Une fois</i>	0	0	0	0

<p><i>fécondée, la convoitise</i> enfante le péché Jc 1, 15 / <i>Žádostivost pak počne a porodí hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				
<p><i>Mais tu pardonneras notre faute et notre péché</i> Ex 34, 9 / <i>promiň nám však vinu a hřích</i> (EE)</p> <p><i>péché qu'il a commis, ce péché lui est pardonné</i> Lv 19, 22 / <i>hřích, kterým se prohřešil, mu bude odpuštěn</i>; 1 R 8, 36; 2 Ch 6, 25; 2 Ch 6, 26; 2 Ch 7, 14; Mt 12, 31</p> <p><i>Maintenant, je t'en prie, pardonne mon péché</i> 1 S 15, 25 / <i>Nyní však sejmi můj hřích</i> (EE)</p> <p><i>Jamais ce péché ne vous sera pardonné</i> Es 22, 14 / <i>Tato vaše nepravost jistotně nedojde smíření</i></p> <p>výskyty: 9, z toho české ekvivalenty V – S: 8</p>	<p><i>leur péché ne peut être pardonné</i> 393 / <i>hřích andělů nemůže být odpuštěn</i>; 1441</p> <p>« <i>Tes péchés sont pardonnés !</i> » (Mc 2, 5) 1441 / „<i>Odpouštějí se ti hřích!</i>“ (Mk 2, 5)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>Jésus lui-même a pardonné leurs péchés</i> 227 / <i>Ježíš sám odpustil hřích;</i> 227; 227; 228; 233; 236; 236; 337</p> <p><i>Y a-t-il des péchés qu'un simple prêtre ne puisse pas pardonner ?</i> 237 / <i>Existují hřích;</i> které by byly tak závažné, že by je kněz <i>nemohl rozvázat?</i></p> <p><i>Et c'est uniquement parce que Jésus leur en a donné le pouvoir que les PRÊTRES peuvent pardonner les péchés à la place de Jésus.</i> 228 / <i>Tuto službu smíření předal svým APOŠTOLŮM, jejich nástupcům biskupům a jejich spolupracovníkům – kněžím.</i>; 231; 236</p> <p>výskyty: 12, z toho české ekvivalenty V – S: 9</p>	<p><i>qu'il nous pardonne nos péchés</i> Messe, préparation pénitentielle / <i>odpusť nám hřích;</i> Sacrement de Réconciliation – Absolution</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>Le « Club Med » formé par la Grèce, l'Espagne, l'Italie et la France, qui se pardonnent réiproquement leurs péchés financiers</i> Presseurop / „<i>Club Med</i>“, <i>tvořený Řeckem, Španělskem, Itálií a Francií, které si navzájem odpouštějí své finanční hřích;</i> on peut <i>pardonner des péchés</i> à des personnes Europarl / lidem lze <i>odpustit hřích;</i> la croissance économique <i>pardonne tous les péchés</i> Presseurop / <i>hospodářský růst omlouvá všechny hřích;</i> qui a permis de passer de l'achat d'indulgences pour se faire <i>pardonner ses péchés</i> à une tolérance excessive en matière de « <i>péchés fiscaux</i> ». Presseurop / který umožnil <i>přejít od prodeje odpustků</i></p>

				<i>omlouvajících hříchů</i> <i>k přehnané toleranci</i> <i>„fiskálních hříchů“</i> výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4
<i>toi qui ôtes le péché</i> Mi 7, 18 / <i>jako ty, který snímá nepravost (EE)</i> <i>pour ôter le péché de la communauté</i> Lv 10, 17 / <i>abyste nesli nepravost pospolitosti; Ôte mon péché avec l'hysope</i> Ps 51, 9 / <i>Zbav mě hřichu, očisti' yzopem;</i> výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>« l'Agneau de Dieu qui ôte le péché du monde »</i> 523 / „Božího beránka, který snímá hříchů světa“; 536 výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
<i>Ils confesseront le péché</i> Nb 5, 7 <i>plusieurs / vyznají svůj hřích;</i> Dn 9, 20 výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	<i>confesser ses péchés graves</i> 234 / <i>vyznávat své smrtelné hříchů</i> <i>confesser ses péchés graves</i> 234 / <i>vyzpovídat se ze svých smrtelných hříchů;</i> 233; 233 výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	<i>à tel point qu'un confessional y était installé pour ceux qui voulaient confesser leurs péchés</i> Europarl / <i>a že to bylo až takové, že se tam postavila maketa zpovědnice, kde byl každý, kdo se vyznal ze svých hříchů [...]</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0
0	<i>reconnaître le péché</i> 387 / <i>rozpoznat hřích (EE)</i> výskyty: 1, z toho české	<i>reconnaître son péché et sa gravité</i> 315 / <i>poznávám závažnost svého hřichu</i> výskyty: 1, z toho	0	0

	ekvivalenty V – S: 1	české ekvivalenty V – S: 0		
0	<p><i>On peut distinguer les péchés selon leur objet</i> 1853 / <i>Hříchy lze rozdělovat podle jejich předmětu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p><i>distinguer les péchés graves</i> 316 / <i>rozeznat smrtelné hříchy</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
0	<p><i>pour réparer ses péchés</i> 1459 / <i>aby napravil vlastní viny</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>il doit « satisfaire » de manière appropriée ou « expier » ses péchés</i> 1459 / <i>musí přiměřeným způsobem „zadostiučinit“ nebo „odpykat“ své hříchy</i> (EE)</p> <p><i>le Christ [...] venu uniquement pour expier les péchés du peuple</i> 827 / <i>Kristus [...] přišel jen usmířit hříchy lidu</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	<p><i>Le christianisme, et sa croyance selon laquelle Dieu (ou le fils de Dieu) se serait sacrifié afin d'expier les péchés de l'humanité</i> Presseurop / <i>Křesťanství se svou vírou, že Bůh (nebo Syn Boží) obětoval sám sebe, aby smyl hříchy lidstva</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
0	<p><i>il doit « satisfaire » de manière appropriée ou « expier » ses péchés</i> 1459 / <i>musí přiměřeným způsobem „zadostiučinit“</i></p>	0	0	0

	<p>nebo „odpykat“ své <i>hříchy</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
0	<p><i>elles constituent un « péché social »</i> 1869 / <i>vytvářejí „sociální hřích“</i> (EE)</p> <p><i>il constitue toujours un péché grave</i> 2390 / <i>je to vždy těžký hřích</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>Pour un chrétien, de telles visions constituent un péché – un grand péché</i> Europarl / <i>Pro křesťany takovéto výjevy představují hřích – obrovský hřích;</i> Europarl</p> <p><i>les avertissant que rester chez eux le jour de l'élection constituait un péché</i> Syndicate / <i>s výstrahou, že zůstat ve volební den doma, je hřích</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>
0	<p><i>Les péchés des hommes [...] sont sanctionnés par la mort</i> 602 / <i>Lidské hříchy [...] jsou trestány smrtí</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>« Dieu seul peut remettre les péchés »</i> Mc 2, 7 430 / <i>Protože pouze Bůh může odpouštět hříchy;</i> 1421; 1441</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	<p><i>tout homme à qui vous remettrez les péchés, ils seront remis</i> 227 / <i>Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny;</i> 228</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0
0	0	<i>tout homme à qui</i>	0	0

		<p><i>vous maintiendrez ses péchés, ils seront maintenus</i> 227 / <i>komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou;</i> 228</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>		
0	<p><i>comme celui qui prohibe les péchés</i> 2094 / <i>že zakazuje hříchy</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Le premier commandement vise aussi les péchés contre l'espérance</i> 2091 / <i>První přikázání se týká také hříchů proti naději</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>ils identifiaient le péché hérité par chaque homme avec la tendance au mal</i> 406 / <i>ztotožňovali hřích, který dědí každý člověk, s náhlyností ke zlému</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Les peines qui suivent le péché</i> 1609 / <i>Utrpení, jež vyplývají z hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české</p>	0	0	0

	ekvivalenty V – S: 0			
0	<i>Il convient d'apprécier les péchés selon leur gravité. 1854 / Je vhodně zhodnotit hříchy podle jejich závažnosti. (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Il nous a transmis un péché 403 / Adam nám předal hřích; 404 (EE)</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0
0	<i>le péché originel est appelé « péché » de manière analogique 404 / prvotní hřích je nazýván „hříchem“ analogicky (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>concernant le péché originel 406 / o prvotním hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>Mais ce même Esprit, qui dévoile le péché, es tle Consolateur 1433 / Ale tentýž Duch, který odhaluje hřích, je Utěšitel (EE)</i>	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1			
0	<i>ils grandissent dans la vertu (article 7), évitent le péché 1700 / vzrůstají ve ctnosti (7. článek), vyhybají se hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>la grâce doit découvrir le péché 1848 / milost [...] musí odhalit hřích (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>quand elle provoquent le péché 1888 / kdykoliv svádějí khříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	<i>Selon S. Paul, elle a notamment pour fonction de dénoncer et de manifester le péché 1963 / Podle svatého Pavla má poslání pranyřovat a ukazovat hřích (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Selon S. Paul, elle a notamment pour fonction de dénoncer et de manifester le</i>	0	0	0

	<p><i>péchés</i> 1963 / Podle svatého Pavla má poslání pranířovat a <i>ukazovat hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
0	<p><i>les hommes surmontent le péchés</i> 2317 / <i>přemáhají hřích</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>l'autorité pour absoudre les péchés</i> 553 / <i>pravomoc k rozhřešování hříchů</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Dieu accuse tes péchés</i> 1458 / <i>Bůh odsuzuje všechny hřichy</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Le premier commandement de Dieu réprovoe les principaux péchés d'irreligion</i> 2118 / První Boží přikázání <i>odsuzuje hlavní hřichy proti úctě k Bohu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>nous devons</i></p>	0	0	0

	<p><i>purifier nos péchés</i> 2813 / [...] <i>se musíme očišťovat od svých hříchů</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>			
0	0	<p><i>Dieu veut que nous lui disions nos péchés</i> 228 / <i>Bůh chce, abychom své hřichy vyslovili</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>Jésus prend sur lui nos péchés.</i> 87 / <i>Ježíš na sebe bere naše hřichy.</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	<p><i>A une époque lointaine, lorsqu'on prenait le péché originel bien plus au sérieux qu'aujourd'hui</i> Syndicate / <i>V dřívějších dobách, kdy se prvotní hřích bral mnohem vážněji, než je obvyklé dnes</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
<p><i>Je t'ai avoué mon péché</i> PS 32, 5 / <i>Svůj hřích jsem před tebou přiznal</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	<p><i>avouer son péché au confesseur</i> 232 / <i>svůj hřích vyslovit před zpovědníkem</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
0	0	<p><i>il détruit le péché</i> 337 / <i>zničit hřích</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
0	0	0	<p><i>ne regarde pas nos péchés</i> Liturgie eucharistique</p>	0

			Rite de la paix / <i>Nehleď tedy na naše hříchy</i>	
			výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	
0	0	0	<i>rejetez-vous le péchė ? Rituel du baptême / zříkáte se proto hříchu?</i>	0
			výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *amener le péché; faire le péché; imiter le péché; avoir le péché; couvrir le péché; rappeler le péché; aimer le péché; proclamer le péché; accumuler le péché; faire payer le péché; éliminer le péché; mettre le péché; compter le péché; abolir le péché; quitter le péché; supporter le péché; valoir le péché; faire commettre le péché; traîner le péché; poser le péché; condamner le péché; rejeter le péché; enfanter le péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *réparer le péché; expier le péché; satisfaire le péché; constituer le péché; sanctionner le péché; prohiber le péché; viser le péché; identifier le péché; suivre le péché; apprécier le péché; transmettre le péché; appeler le péché; concerner le péché; dévioler le péché; éviter le péché; découvrir le péché; provoquer le péché; dénoncer le péché; manifester le péché; surmonter le péché; absoudre le péché; accuser le péché; réprouver le péché; purifier le péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *dire le péché; prendre le péché; détruire le péché; maintenir le péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: *regarder le péché; rejeter le péché.*

péchė n. m.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<i>Peut-être obtiendrai-je l'absolution de vos péchés</i> Ex 32, 30 / <i>snad jej za váš hřích usmírím;</i> Lv 4, 26; Lv 4, 35; Lv 5, 6; Lv 5, 10; Lv 5, 13; Lv 5, 18; Lv 19, 22; Nb 6, 11	0	<i>l'absolution de ses péchés</i> 231 / <i>rozhřešení</i>	0	0
výskyty: 9, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		
<i>Le poids de leur péchė</i> Lv 20, 20 <i>plusieurs /</i>	0	0	0	0

<p><i>následky svého hřichu</i>; Lv 24, 15</p> <p><i>tu as enlevé le poids de mon péché</i> PS 32, 5 / <i>A ty jsi ze mě sňal nepravost, hřích můj.</i>; Ez 44, 10; Ez 44, 12</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>				
<p><i>il sera enserré dans les liens de son péché</i> Pr 5, 22 / <i>bude spoután provazy svého hřichu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Je t'impose un nombre de jours équivalent aux années de leur péché</i> Ez 4, 5 / <i>Za léta jejich nepravosti ti ukládám počet dnů</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>on ne me trouvera pas un motif de péché</i> Os 12, 9 / <i>nelze shledat hříšnou nepravost</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>celui qui commet le péché est esclave du péché</i> Jn 8, 34 / <i>každý, kdo hřeší, je otrokem hřichu</i>; <i>vous étiez esclaves du péché</i></p>	<p><i>il est devenu esclave du péché</i> 1739 / <i>stal se otrokem hřichu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 –</p>	0	<p><i>Pour délivrer l'homme, esclave du péché</i> Rituel du baptême / <i>aby nás vyvedl z otroctví hřichu</i></p> <p>výskyty: 1,</p>	0

<p>Rm 6, 17 / <i>že jste sice byli služebníky hříchu; lorsque vous étiez esclaves du péché</i> Rm 6, 20 / <i>Když jste byli služebníky hříchu (EE)</i></p> <p><i>et qu'ainsi nous ne soyons plus esclaves du péché</i> Rm 6, 6 / <i>a my už hříchu neotročili</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>	S2: 1		z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	
<p><i>Il confondra le monde en matière de péché</i> Jn 16, 8 / <i>ukáže světu, v čem je hřích; Jn 16, 9</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	<p>« <i>confondre le monde en matière du péché</i> » (Jn 16, 8) 388 / „<i>usvědčil svět ze hříchu</i>“ (Jan 16, 8)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	<p><i>à une tolérance excessive en matière de « péchés fiscaux »</i> Presseurop / <i>k přehnané toleranci „fiskálních hříchů“</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
<p><i>sous l'empire du péché</i> Rm 3, 9 / <i>pod moci hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>la connaissance du péché</i> Rm 3, 20 / <i>poznání hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>pour que soit détruit ce corps de péché</i> Rm 6, 6 / <i>aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci</i></p> <p>výskyty: 1,</p>	0	0	0	0

z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0				
<p><i>Car le salaire du péché, c'est la mort</i> Rm 6, 23 / <i>Mzdou hřichu je smrt</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p>« <i>salaire du péché</i> » (Rm 6, 23) 1006 / „odplatu za hřich“ (Řím 6, 23)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	<p><i>Le langage théologique qui aurait du décrier le resserrement du crédit en le qualifiant de « salaire du péché » [...] est qualifié inutilisable</i> Syndicate / <i>Teologický jazyk, který by zadrhnutí úvěrů mohl odsoudit jako mzdu hříšníků [...] už nelze používat</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
<p><i>qu'il apparût dans toute sa virulence du péché, par le moyen du commandement</i> Rm 7, 13 / <i>tak skrze přikázání ukázal hřich celou hloubku své hříšnosti</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>ele fait de moi le prisonnier de la loi de péché</i> Rm 7, 23 / <i>čini mě zajatcem zákona hřichu</i>; Rm 7, 25; Rm 8, 2</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>	0	0	0	0
<p><i>en envoyant son propre Fils dans la condition de notre chair de péché</i> Rm 8, 3 / <i>poslal svého</i></p>	0	0	0	0

<p><i>vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>				
<p><i>Christ serait-il ministre du péché ? Ga 2, 17 / je snad proto Kristus služebníkem hříchu?</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Il choisit d'être maltraité avec le peuple de Dieu plutôt que de jurer pour un temps de péché He 11, 25 / Raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem, než na čas žít příjemně v hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>pour l'expiation du péché He 13, 11 / jako oběť za hřích</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>si tu fuis de toute espèce de péché Tb 4, 21 / utíkáš od všeho hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Là fut l'origine du péché pour la fille de Sion Mi 1, 13 / tady je počátek hříchu</i></p>	0	0	0	0

<i>siónské dcery</i> (EE) <i>à l'origine du péché</i> Si 25, 24 / <i>Hřích začal</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1				
<i>le chemin du péché</i> Si 47, 23 / <i>na cestu hříšnosti</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>car l'or et l'argent sont la cause de leur péché</i> Ez 7, 19 / <i>jejich nepravost je přivede k pádu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>Ne mettez plus vos membres au service du péché comme armes de l'injustice</i> Rm 6, 13 / <i>ani nepropůjčujte hříchu své tělo za nástroj nepravosti</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>ceux qui rendent ainsi leur culte n'auraient plus eu conscience d'aucun péché</i> He 10, 2 / <i>Kdyby ti, kdo je přinášejí, neměli už vědomí hříchu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	0
<i>Tel sera le fruit</i>	<i>le pardon de nos</i>	0	<i>un seul baptême</i>	0

<p><i>du pardon de son péché</i> Es 27, 9 / <i>Až z něho sejme hřích, vydá toto ovoce</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	<p><i>péchés</i> 1851 / <i>odpuštění našich hříchů</i>; 1473; 977; 977; 985; 1434</p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 6</p>		<p><i>pour le pardon des péchés</i> Symbole de N-C / <i>jeden křest na odpuštění hříchů</i>; Rituel du Baptême</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	
<p><i>les conséquences de son péché</i> Nb 9, 13 / <i>následky svého hřichu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p><i>conséquences du péché originel</i> 2259 / <i>následky prvotního hřichu</i>; 1008; 1264</p> <p><i>La mort est conséquence du péché</i> 1008 / <i>Smrt je důsledkem hřichu.</i> (EE)</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4</p>	<p><i>C'est pourquoi La mort est la conséquence logique (du) péché</i> 67 / <i>Proto je smrt následkem hřichu.</i>; 70; 70</p> <p><i>Jésus a souffert dans son propre corps les conséquences du péché</i> 67 / <i>Ježíš zakusil odmítnutí Boha přímo na vlastním těle</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>	0	0
<p><i>la puissance du péché, c'est la loi</i> 1 Co 15, 56 / <i>hřích má svou moc ze zákona</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	<p><i>la puissance mortelle du péché</i> 67 / <i>smrtící moc hřichu</i>; 70</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0
0	0	<p><i>la dimension insondable du péché</i> 67 / <i>propastnou velikost hřichu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0
0	<p><i>à la rédemption des péchés</i> 1366 / <i>na odpuštění hříchů</i></p> <p>výskyty: 1,</p>	0	0	0

	z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>La variété des péchés est grande.</i> 1852 / <i>Rozmanitost hříchů je veliká.</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>le mal du péché</i> 386 / <i>zlo hřichu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La réalité du péché</i> 387 / <i>Skutečnost hřichu;</i> 388 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	<i>La réalité du péché</i> 229 / <i>Hřích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	<i>Adam comme source du péché</i> 388 / <i>Adama jako zdroj hřichu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>La doctrine du péché originel</i> 389 / <i>Učení o prvotním hřichu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>à la révélation du péché originel</i> 389 / <i>zjevení o prvotním hřichu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	<i>une culture de l'exhibition associant liberté et dévoilement, qu'il s'agisse de la révélation des péchés, du corps ou de l'image de dieu</i> Presseurop /

				<p><i>kultura okázalého zobrazování slučující svobodu s odhalováním, ať už se jedná o zobrazení hříchů, těla či Boha</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
0	<p><i>la racine du péché</i> 1853 / <i>kořen hřichu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>l'héritage du péché</i> 2516 / <i>dědictví hřichu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>la « peine éternelle » du péché</i> 1472 / „věčný trest“ za hřích; 1473</p> <p><i>la « peine temporelle » du péché</i> 1472 / „časný trest“ za hřích</p> <p><i>les peines du péché</i> 1263 / tresty za hřích; 1475</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>la nature même du péché</i> 1472 / <i>ze samé podstaty hřichu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české</p>	0	0	0

	ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<p><i>Les « structures de péché » sont l'expression et l'effet des péchés personnels 1869 / „Struktury hřichu“ jsou výrazem a důsledkem osobních hřichů (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Les « structures de péché » sont l'expression et l'effet des péchés personnels 1869 / „Struktury hřichu“ jsou výrazem a důsledkem osobních hřichů (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Les « structures de péché » sont l'expression et l'effet des péchés personnels 1869 / „Struktury hřichu“ jsou výrazem a důsledkem osobních hřichů (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>« salaire du péché » Rm 6, 23 1006 / „odplatou za hřich“ (Řím 6, 23)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0

0	<i>l'universalité du péché</i> 431 / <i>všeobecnost hříchu</i> ; 401 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>la libération du péché</i> 1237 / <i>osvobození od hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>le salut est libération du péché</i> 337 / <i>ospravedlnění je dílo Boží lásky</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
<i>des suites du péché d'un seul</i> Rm 5, 16 / <i>následky toho, že jeden zhřešil</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>les suites du péché</i> 1263 / <i>následky hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la rémission de nos péchés</i> 536 / <i>odpuštění našich hříchů</i> ; 613; 734; 403 výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4	[...] <i>pour la rémission des péchés</i> (Lc 3, 3) 87 / [...] <i>aby jim byly odpuštěny hříchy</i> “ (Lk 3,3) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	<i>à la rémission des péchés</i> Symbole des Apôtres / <i>v odpuštění hříchů</i> ; Prière eucharistique I; Prière eucharistique II; Prière eucharistique III; Prière eucharistique IV; Sacrement de Réconciliation – Absolution výskyty: 6, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 6	0
0	<i>elle a été préservée de toute souillure du péché originel</i> 411 / <i>byla totiž uchráněna jakékoli poskvrny dědičného hříchu</i>	<i>préservée intacte de toute souillure du péché originel</i> 83 / <i>uchráněna jakékoliv poskvrny dědičného hříchu</i>	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	<i>Elle libère de la servitude du péché</i> 1990 / <i>osvobozuje z otroctví hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>l'esclavage du péché</i> 2057 / <i>otroctví hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>l'esclavage du péché</i> (Rm 6, 17 ; 1 Co 7, 22) 288 / <i>otroctví hříchu</i> (srov. Řím 6,17; 1 Kor 7, 22); 95; 288 výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3	0	0
0	<i>une cessation du péché</i> 1431 / <i>rozchod s hříchem</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>ils sont générateurs d'autres péchés</i> 1866 / <i>plodí jiný hříchy</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>La gravité des péchés</i> 1858 / <i>Závažnost hříchů</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>la gravité de ses péchés</i> 237 / bez přímého ekvivalentu výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	<i>le caractère volontaire du péché</i> 1859 / <i>dobrovolný ráz hříchu</i> (EE)	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>en état de péché mortel</i> 1035 / ve stavu smrtelného hříchu (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>la confession des péchés</i> 1424 / vyznání hříchů výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Le commencement du péché</i> 215 / Hřích výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la transmission du péché originel</i> 404 / předávání prvotního hříchu; 406 (EE) výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2	0	0	0
0	<i>les méfaits du péché</i> 1609 / škody hříchu (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>Elle vient de la désobéissance du premier péché</i> 2515 / Je důsledkem neposlušnosti prvotního hříchu (EE)	0	0	0

	výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>l'ivraie du péché</i> 827 / <i>plevel hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	« <i>le foyer du péché</i> » 1264 / <i>živná půda hříchu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>aucune sorte de péché</i> 411 / <i>žádného hříchu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>une véritable « invasion » du péché inonde le monde</i> 401 / <i>zaplavuje svět skutečný „přítal“ hříchu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>en châtement du péché</i> 2061 / <i>z trestu za hřích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>du drame du péché</i> 289 / <i>o dramatu hříchu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0

0	<p><i>de la considération de la laideur du péché</i> 1453 / z úvahy o ošklivosti hříchu (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Guérissant les blessures du péché</i> 1695 / <i>hojí rány hříchu</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Ils voient dans l'adultere la figure du péché d'idolâtrie</i> 2380 / <i>Proroci pranýřují jeho těžkou hříšnost, vidí v něm symbol hříchu modloslužby</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>les maux qui proviennent de la séduction permanente du péché</i> 2527 / <i>zlořády, které vyplývají ze stále hrozících pokušení k hříchu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>manifestation des péchés au prêtre</i> 1491 / <i>vyznání hříchů knězi</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 –</p>	0	0	0

	S2: 1			
0	<i>La répétition des péchés, même véniels</i> 1867 / <i>Opakování hříchů, i všedních</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	0	<i>l'influence du péché originel</i> 197 / <i>vliv dědičného hřichu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	<i>au pouvoir du péché</i> 226 / <i>z moci hřichu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>par la réaction en chaîne du péché</i> 70 / <i>v řetězové reakci hřichu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	<i>la tentation du péché</i> 66 / <i>náchylnost ke hřichu</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>Afin que nous, les enfants du péché et de la mort, ayons la vie</i> 98 / <i>děti hřichu a smrti</i> (EE) výskyty: 1,	0	0

		z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	0	<i>à l'exception du péché</i> 76 / <i>s výjimkou hříchu</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	0	0	<i>rejetez-vous Satan qui est l'auteur du péché ? Rituel du baptême / Zřikáte se tedy ducha zla, všeho, co působí a čím se pyšní?</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0
0	0	0	<i>La fin du péché</i> Rituel du baptême / <i>zničil hřích</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0
0	0	0	<i>Pour échapper à l'emprise du péché</i> Rituel du baptême / <i>Chcete, aby Vás hřích nikdy neovládl</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *le poids du péché; le lien du péché; l'année du péché; le motif du péché; l'empire du péché; la connaissance du péché; le corps du péché; la virulence du péché; la loi du péché; la chair du péché; le ministre du péché; le temps du péché; l'expiation du péché; l'espèce du péché; l'origine du péché; le chemin du péché; la cause du péché; le service du péché; la conscience du péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *la rédemption du péché; la variété du péché; le mal du péché; la source du péché; la doctrine du péché; la révélation du péché; la racine du péché; l'héritage du péché; la peine du péché; la nature du péché; la structure du péché; l'expression du péché; l'effet du péché; le salaire du péché; l'universalité du péché; la servitude du péché; la cessation du péché; le générateur du péché; le caractère du péché; l'état du péché; la confession du péché; le commencement du péché; la transmission du péché; le méfait du péché; la désobéissance du péché; l'ivraie du péché; le foyer du péché; la sorte du péché; l'invasion du péché; le châtement*

du péché; le drame du péché; la laideur du péché; la blessure du péché; la figure du péché; la manifestation du péché; la séduction du péché; la répétition du péché.

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *la dimension du péché; l'influence du péché; le pouvoir du péché; la réaction du péché; la tentation du péché; l'enfant du péché; l'exception du péché.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: *l'auteur du péché; la fin du péché; l'emprise du péché.*

6. sacrement de réconciliation

sacrement de réconciliation n. m.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	<i>recevoir le sacrement de la Réconciliation</i> 1385 / <i>přijmout svátost pokání</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Il est appelé sacrement de Réconciliation</i> 1424 / <i>Nazývá se svátost smíření</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0
0	0	<i>il nous a donné le sacrement de pénitence et de réconciliation</i> 224 / <i>jsme dostali darem svátosti uzdravení a obnovení</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	0	<i>Qui a institué le sacrement de pénitence-réconciliation ?</i> 227 / <i>Kdo ustanovil svátost smíření?</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0
0	0	<i>partout on voit des jeunes demander le sacrement de réconciliation</i> 235 / <i>všude potkáváme mladé lidi, kteří se usmířují s Bohem</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *recevoir le sacrement de réconciliation; appeler le sacrement de réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *donner le sacrement de réconciliation; instituer le sacrement de pénitence-réconciliation; demander le sacrement de réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

sacrement de réconciliation n. m.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	<i>Le secret du sacrement de réconciliation est sacré</i> 2490 / <i>Zpovědní tajemství je posvátné</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>La réception du sacrement de la Réconciliation</i> 2042 / <i>přijetí svátosti pokání (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	0	<i>Quels sont les effets positifs de sacrement de réconciliation ?</i> 239 / <i>Jaký kladný účinek přináší svátost pokání?</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	0	<i>Nulle part Jésus n'a mieux illustré le mouvement du sacrement de pénitence-réconciliation que dans la parabole dite de « l'enfant prodigue »</i> 227 / <i>Nikde Ježíš nepopsal krásnějšími slovy podstatu svátosti smíření než v podobenství o milosrdném otci (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le secret du sacrement de réconciliation; la réception du sacrement de réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *l'effet du sacrement de réconciliation; le mouvement du sacrement de pénitence-réconciliation.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

7. Notre-Père

Notre-Père n. m.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	<p>à <i>prier Notre Père</i> 2777 / <i>aby se modlilo Otčenáš</i></p> <p><i>si nous prions en vérité</i> « <i>Notre Père</i> » 2792 / <i>modlíme-li se „Otče náš“ v pravdě</i></p> <p><i>celui qui prie le Notre Père</i> 2797 / <i>kdo se modlí „Otče náš“</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	<p><i>apprendre à prier le Notre-Père</i> 516 / <i>se mohou učit modlit Otče náš</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
0	<p><i>en disant « Notre » Père</i> 2801 / <i>Říkáme-li Otče „náš“</i></p> <p><i>dis : Notre Père</i> 2783 / <i>řekni: „Otče náš...“</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	<p><i>nous osons dire : Notre Père</i> Communion / <i>Odvažujeme se modlit: Otče náš</i></p> <p><i>Après avoir dit le Notre Père</i> Rituel du mariage, Bénédiction nuptiale / <i>Po modlitbě Otče náš</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: 0

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

Notre-Père n. m.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	0	<p><i>la fin de Notre-Père</i> 527 / <i>uzavíráme modlitbu Otče náš; 511</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0
0	0	<p><i>l'origine du « Notre-Père »</i> 512 / <i>původ modlitby Otče</i></p>	0	0

		<i>náš</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1		
0	0	<i>Quelle est la structure du « Notre-Père »?</i> 513 / <i>Jakou strukturu má Otče náš?</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0
0	<i>dans les demandes du Notre Père</i> 2762 / <i>v prosbách Otčenáše</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	<i>La demande du Notre-Père d'être délivrés du mal</i> 526 / <i>Prosba modlitby Otče náš o záchranu od zla</i> (EE) <i>cette demande du Notre-Père</i> 525 / <i>touto prosbou</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0
0	<i>la plupart des commentaires patristiques du Notre Père</i> 2769 / <i>většina patristických komentářů k Otčenáši</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0
0	<i>la prière chrétienne fondamentale du Notre Père</i> 2773 / <i>základní křesťanskou modlitbu „Otče náš“</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le commentaire du Notre-Père; la prière du Notre-Père.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *la fin du Notre-Père; l'origine du Notre-Père; la structure du Notre-Père.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

8. droit

droit n. m.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<p><i>J'ai dix fois plus de droits que tu n'en as sur le roi, et même sur David</i> 2 S 19, 44 / <i>Na krále, a to i na Davida, mám desetkrát větší nárok než vy; Si je le faisais de moi-même, j'aurais droit à un salaire</i> 1 Co 9, 17 / <i>Kdybych to činil ze své vůle, mám nárok na odměnu</i></p> <p><i>Il n'aura pas le droit de la vendre à un peuple étranger</i> Ex 21, 8 / <i>nemá právo prodat ji cizímu lidu; Bien sûr, nous en avons le droit</i> 2 Th 3, 9 / <i>Ne že bychom k tomu neměli právo; Nous avons un autel dont les desservants de la tente n'ont pas le droit de tirer leur nourriture.</i> He 13, 10 / <i>Máme oltář, z něhož nemají právo jíst ti, kdo přinášejí oběti ve stánku.; de même que tu as droit à hériter de la fortune de son père</i> Tb 6, 12 / <i>A máš právo obdržet i to, co má její otec; N'aurions-nous pas le droit de manger et</i></p>	<p><i>Chaque personne humaine a le droit naturel d'être reconnu comme un être libre et responsable</i> 1738 / <i>Každý člověk má přirozené právo, aby byl uznáván jako svobodná a zodpovědná bytost; L'autorité politique a le droit et le devoir de [...] 2406 / Státní moc má právo a povinnost [...].</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>Sinon on a le droit, voire même parfois le devoir, de s'y opposer.</i> 326 / <i>Člověk pak má za určitých okolností právo, dokonce povinnost postavit se na odpor.; Aucun État n'a le droit de lui ravir les fonctions élémentaires</i> 370 / <i>Žádný stát tedy nemá právo odebírat rodině základní funkce</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p>0</p>	<p><i>Le consommateur aura droit aux informations complètes / Spotřebitel bude mít právo na kompletní informace</i> Europarl ; <i>La BCE a le droit de vérifier l'exactitude et la qualité des informations fournies</i> Aquis / <i>ECB má právo ověřovat přesnost a kvalitu informací</i> Acquis ; <i>il a été reconnu que certains de ces produits ont droit à dérogation prévue à l'article 2 / na některé z těchto výrobků se vztahuje odchylka stanovená v čl. 2</i></p> <p>Odhadem 4800 výskytů.⁷⁵</p>

⁷⁵ U významnějších výskytů vyhledávaného syntagmatu v InterCorpu výskyt stručně komentujeme.

<p><i>de boire ? 1 Co 9, 4 / Což nemáme právo přijímat od vás jídlo a pítí?; také 1 Co 9, 5, 1 Co 9, 6</i></p> <p><i>car les Égyptiens n'ont pas le droit de manger avec les Hébreux Gn 43, 32 / Égyptané totiž nesmějí stolat s Hebreji; Ai-je encore un droit ? Que puis-je encore réclamer au roi ? 2 Sa 19, 29 / Jaké spravedlnosti bych se měl u krále ještě dovolávat?; L'homme effondré a droit à la pitié de son prochain Jb 6, 14 / Kdo své milosrdenství bližnímu odepírá; Lv 25, 25, Lv 25, 26, Dt 21, 17, Mt 10, 10, Mt 12, 4, Mc 2, 26, Lc 6, 4, Ac 22, 25, Ac 25, 11, Ap 22, 14, Jdt 11, 13, Tb 2, 13.</i></p> <p>výskyty: 24, z toho české ekvivalenty V – S: 9</p>				
<p><i>Écoutez donc ceci [...] qui avez le droit en horreur et rendez tortueuse toute droiture Mi 3, 9 / Slyšte to [...] vy, kteří si hnušíte právo a překrucujete všechno, co je přímé! (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Pratiquer la justice et le droit est préféré par le SEIGNEUR au sacrifice Pr 21, 3 / Prosazovat spravedlnost a právo je před Hospodinem výbornější než obět' (EE)</i></p> <p><i>car ils refusent de</i></p>	0	0	0	<p><i>Avant d'être député à ce Parlement, j'ai pratiqué le droit au Royaume-Uni Europarl / Před tím, než jsem přišel do parlamentu jsem vykonával povolání právníka ve Spojeném království</i></p>

<p><i>pratiquer le droit</i> Pr 21, 7 / <i>neboť odmítali zjednat právo</i> (EE)</p> <p><i>en pratiquant la justice et le droit</i> Gn 18, 19 / <i>jednejte podle spravedlnosti a práva; qu'il se détourne de son péché, pratique le droit et la justice</i> Ez 33, 14 / <i>on se od svého hříchu odvrátí a bude jednat podle práva a spravedlnosti; také</i> Ez 33, 19, Ez 45, 9</p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>				
<p><i>Le juge de toute la terre n'appliquera-t-il pas le droit ?</i> Gn 18, 25 / <i>Což soudce vši země nejedná podle práva?</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	<p><i>il faudra enfin appliquer le droit européen</i> Europarl / <i>je potřeba, aby byly i v této oblasti skutečně uplatňovány a prosazovány evropské právní předpisy; il est possible d'uniformiser les pratiques des États membres lorsqu'ils appliquent le droit communautaire</i> Acquis / <i>Jednotnosti postupů členských států při uplatňování práva Společenství</i></p> <p>Odhadem několik desítek výskytů.</p>
<p><i>Vends-moi aujourd'hui même ton droit d'aïnesse.</i> Gn 25, 31 / <i>Prodej mi dnes své prvorozenství!</i> Stejně Gn 25, 33, He 12, 16 (EE)</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	0	0	<p><i>Dans une société d'hommes libres, on ne peut pas acheter ou vendre un droit</i> Europarl / <i>Ve svobodné společnosti nelze právo koupit ani prodat ; les 27 États membres de l'UE vendent les droits de transmission télévisuelle</i> Europarl</p>

				/ 27 členských států EU prodávají televizní práva .
<p><i>Esau mépris son droit d'aïnesse. Gn 25, 34 / Tak Ezau pohrdl prvorozenstvím.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	cette directive de la honte qui méprise les droits fondamentaux de l'homme Europarl / ostudná směrnice, neboť přehlíží základní lidská práva
<p><i>Il a capté mon droit d'aïnesse Gn 27, 36 / Připravil mě o mé prvorozenství</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Que le Dieu d'Abraham et le Dieu de Nahor protègent le droit entre nous Gn 31, 53 / Ať mezi námi soudí Bůh Abrahamův a bůh Náchorův</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>Ce droit doit être civilement reconnu et protégé 1738 / Toto právo musí být občansky uznáváno a chráněno (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p>protéger le droit à la santé et au repos des travailleurs du secteur Europarl / chránit právo osob pracujících v této oblasti na zdraví a odpočinek; protéger les droits des consommateurs Acquis / chránit práva spotřebitelů; protéger les droits et devoirs des passagers / ochrana práv a povinností cestujících</p> <p>Odhadem 700 výskytů</p>
<p><i>Tu ne fausseras pas le droit de ton pauvre dans son procès Ex 23, 6 / Nebudeš převracet právo ubožáka v jeho sporu; quand on fausse le droit de l'homme à la face du Très-Haut Lm 3, 35 / když se převrací právo muže před tváří Nejvyššího (EE)</i></p> <p><i>Dieu fausse-t-il le droit ? Jb 8, 3 / Což Bůh křiví právo (EE)</i></p> <p>výskyty: 3, z toho</p>	0	0	0	0

<p>české ekvivalenty V – S: 3</p>				
<p><i>vous accorderez le droit de rachat sur les terres Lv 25, 24 / zajistíte možnost zemi vyplatit (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>Regardez le cas du Royaume-Uni, qui accorde le droit de vote aux élections européennes même à ceux qui ne sont pas citoyens de l'UE</i> Europarl / <i>Podívejme se na příklad Spojeného království, které uděluje právo hlasovat v evropských volbách také těm, kteří nejsou občany EU; Les États membres peuvent accorder à leurs assujettis le droit d'opter pour la taxation Acquis / Členské státy mohou poskytnout osobám povinným k dani možnost volby zdanění v případě [...]</i></p> <p>Odhadem několik desítek výskytů</p>
<p><i>il nous pourra pas donner le droit d'aînesse aux fils de la femme qu'il aime Dt 21, 16 / nemůže dát právo prvorozenství synu milované (EE)</i></p> <p><i>son droit d'aînesse fut donné au fils de Joseph 1 Ch 5, 1 / bylo jeho prvorozenství přeneseno na syny Josefa; další vyskyty bez ekvivalentu V-S: Esd 4, 13, Esd 4, 20</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>Ceux qui, à l'instar de l'Italie, ont donné le droit de vote aux citoyens qui ne résident pas dans le pays Europarl / Země, jako například Itálie, které daly právo volit občanům a ne obyvatelům s trvalým pobytem v zemi; donner au Parlement le droit d'attribuer ses sièges en lui donnant le droit de décider de l'endroit où il se réunit Europarl / dala Parlamentu právo rozdělit svá křesla tím , že mu dá právo rozhodnout , kde bude zasedat qui donnent au tribunal le droit ,</i></p>

				<p><i>précisément , de revoir son opinion</i> <i>Europarl / které dají soudu právo</i> <i>přehodnotit svůj názor</i> <i>de leur donner un droit de vote</i> <i>Europarl / jim dát hlasovací právo; Les subventions sont accordées sur une base strictement annuelle et ne donnent aucun droit pour les années suivantes</i> <i>Acquis / Granty se udělují pouze na dobu jednoho roku a nezakládají žádný nárok v následujících letech</i></p> <p>Odhadem 500 výskytů. K syntagmatu <i>donner le droit / les droits</i> bylo zaznamenáno 15 českých ekvivalentů <i>dát právo / práva.</i></p>
<p><i>Tu rachètes pour toi mon droit de rachat</i> Rt 4, 6 / <i>Použij pro sebe mého výkupního práva</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>ils firent dévier le droit</i> 1 S 8, 3 / <i>převraceli právo</i></p> <p><i>pour faire dévier le droit de son cours</i> Pr 17, 23 / <i>tak převrací stezky práva (EE)</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0	0
<p><i>Samuel exposa au peuple le droit de la royauté</i> 1 S 10, 25 / <i>Samuel potom</i></p>	0	0	0	<p><i>Le but de cette communication est d'exposer les droits et obligations</i></p>

<p><i>promluvil k lidu o právu královském</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>				<p><i>existants en la matière Acquis / Cílem tohoto sdělení je vysvětlit práva a povinnosti.</i></p>
<p><i>David faisait droit et justice à tout son peuple 2 S 8, 15 / David [...] zjednával právo a spravedlnost všemu svému lidu; pour qu'il fasse droit à son serviteur ainsi qu'à Israël, son peuple 1 R 8, 59 / aby zjednával den co den právo svému služebníku i právo Izraeli, svému lidu; Qu'il fasse droit aux humbles du peuple Ps 72, 4 / Zjedná právo ponížným z lidu; Le SEIGNEUR accomplit les actes de justice, il fait droit à tous les exploités. Ps 103, 6 / Hospodin zjednává spravedlnost a právo všem utlačeným.; qu'il fera droit aux pauvres Ps 140, 13 / že ubožákům zjedná právo</i></p> <p><i>David [...] faisait droit et justice à tout son peuple 1 Ch 18, 14 / David [...] proszoval právo a spravedlnost pro všechn svůj lid</i></p> <p><i>faites droit à l'orphelin Es 1, 18 / dopomozte k právu sirotkovi; il fait droit aux opprimés Ps 146, 7 / Utištěným dopomáhá k právu; faites droit à l'orphelin Es 1, 17 / dopomozte k právu sirotkovi; fais droit à mon droit Lm 3, 59 /</i></p>	0	0	0	<p><i>qu'il convient de faire droit à cette demande Acquis / že je třeba vyhovět této žádosti; Il est interdit de faire droit Acquis / Je zakázáno uspokojit nárok; dès que la décision faisant droit à la demande en divorce Acquis / rozhodnutí, kterým se návrhu na rozvod... vyhovuje; Roh, un autodidacte qui réussit l'examen du barreau sans jamais aller à l'université ni faire son droit Syndicate / Selfmademanu Ro Mu-hjonovi, který složil zkoušku z advokacie, aniž by kdy chodil na právnickou fakultu; ce pays, qui n'a que faire des droits humains Europarl / tuto zemi, v níž by mimo jiné měla být lidská práva</i></p> <p>Odhadem několik desítek výskytů (zvl. ustálené spojení <i>faire droit</i>).</p>

<p><i>dopomoz mi k právu;</i> bez ekvivalentu V-S také Si 35, 22</p> <p>výskyty: 11, z toho české ekvivalenty V – S: 6</p>				
<p><i>fais triompher son droit</i> 1 R 8, 45 / <i>zjednej jim právo;</i> také 1 R 8, 49, 2 Ch 6, 35, 2 Ch 6, 39</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>	0	0	0	0
<p><i>qu'il t'a établi roi pour exercer le droit et la justice</i> 1 R 10, 9 / ustanovil tě králem, abys <i>zjednával právo</i> a <i>spravedlnost</i>; také 2 Ch 9, 8</p> <p><i>Si d'autres exercent ce droit sur vous, pourquoi pas nous à plus forte raison ?</i> 1 Co 9, 12 / <i>Mají-li na vás právo jiní, proč ne tím spíše my?</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	0	0	0	<p><i>tout membre de ce Parlement pourra exercer le droit garanti de demander une traduction Europarl / poslanec tohoto Parlamentu bude mít zaručené právo vyžádat si překlad; que des Etats étrangers exercent un droit d'ingérence pour prévenir des violations des droits de l'homme dans un pays souverain Presseurop / že by cizinci měli právo intervenovat proti porušování lidských práv v suverénním státě;</i></p> <p><i>en particulier lorsqu'elles exercent des droits de propriété intellectuelle Acquis / zejména uplatňovaly práva duševního vlastnictví; ceux qui ne sont pas encore, ou pas suffisamment, en mesure d'exercer ces droits</i> Europarl / <i>kteří ještě nejsou schopni anebo nejsou dostatečně schopni tato práva vykonávat; qui... n'ont pas manifesté</i></p>

				<p><i>leur volonté d'exercer leur droit de vote Acquis / kteří... neprojeví vůli využít své právo volit aj.</i></p> <p>Odhadem 650 výskytů</p>
<p><i>Il fut considéré comme ayant perdu son droit d'aînesse 1 Ch 5, 1 / zůstal bez zápisu prvorozenství do rodového seznamu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	<p><i>celui-ci perd tout droit à bénéficiaire de l'aide spécifique Acquis / ztrácí také veškerá práva na vyplacení zvláštní podpory</i></p> <p>Odhadem několik desítek výskytů</p>
<p><i>il n'est permis de lever tribut, impôt ou droit de passage Esd 7, 24 / se nesmějí vyměřit daně, dávky z úrod a jiné poplatky</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	<p><i>De même, il est bon que nous prenions l'initiative de lever les droits de douane Euro parl / Je rovněž pozitivní, že se nyní chápeme iniciativy k odstranění cel</i></p> <p>1 výskyt</p>
<p><i>le Puissant ne viole pas le droit Jb 34, 12 / Všemocný právo nepokříví (EE)</i></p> <p><i>le droit et la justice violés Qo 5, 7/ je znásilňováno právo a spravedlnost (EE)</i></p> <p><i>sachez donc que c'est Dieu qui a violé mon droit Jb 19, 6 / Uznejte přece, že mi Bůh křivdí; J'avais péché, j'avais violé le droit Jb 33, 27 / Hřešil jsem a převracel, co bylo přímé; le Puissant ne viole pas le droit Jb 34, 12 / Bůh nejedná svévole</i></p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	<p><i>comportements qui violent les droits de l'homme 2266 / způsobů jednání, které poškozují lidská práva (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>que ces décisions ont violé le droit communautaire en matière de passation des marchés Acquis / tato rozhodnutí porušila právo Společenství v oblasti veřejných zakázek</i></p> <p><i>La religion ne peut jamais servir de motif crédible ou acceptable pour recourir à la violence ou pour violer les droits de l'homme Euro parl / Náboženství nesmí nikdy být důvěryhodnou či přijatelnou záminkou k použití násilí či k porušování lidských práv; c'est l'employeur qui décide d'engager une personne en séjour illégal, de</i></p>

				<p><i>sorte que c'est lui qui doit être sanctionné pour avoir violé le droit</i> Euro parl / <i>Je to zaměstnavatel, kdo rozhoduje o přijetí osoby s nelegálním pobytem, je to rovněž zaměstnavatel, kdo by měl být postižitelný za porušení právních předpisů</i></p> <p>Odhadem 200 výskytů</p>
<p><i>Si j'ai méconnu le droit de mon serviteur</i> Jb 31, 13 / <i>Jestliže jsem porušil právo svého otroka</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>les vieillards ne discernent pas le droit</i> Jb 32, 9/ <i>starci nemusejí vždy rozumět právu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>veille à mon côté, toi qui dictes le droit</i> Ps 7, 7 / <i>bděle při mně stůj na soudu, k němuž jsi dal příkaz</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Selon ta justice, défends mon droit</i> Ps 35, 24 / <i>Hospodine, Bože můj, podle své spravedlnosti mi zjednej právo; car tu as défendu mon droit et ma cause</i> Ps 9, 5 / <i>protožeš mi zjednal právo, obhájils mě; také</i> Ps 35, 23</p>	<p><i>Il leur est cependant permis de défendre leurs droits</i> 2242/ <i>má jim však být dovoleno hájit svá práva</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>qui permet aux citoyens de défendre leurs droits</i> Aquis / <i>který občanům umožňuje hájit jejich práva; défendre les droits sociaux</i> Euro parl / <i>hájit lidská práva; dont le but est de défendre les droits des citoyens européens</i> Euro parl / <i>jejímž úkolem je hájit práva</i></p>

<p><i>qui défend le droit</i> Jr 5, 1 / kdo <i>uplatňuje právo</i>; Défendez le droit et la justice Jer 22, 3 / <i>Uplatňujte právo</i> a spravedlnost; <i>Ton père n'a t-il pas [...]</i> défendu le droit et la justice Jr 22, 15 / <i>Když uplatňoval právo</i> a spravedlnost; <i>il défend le droit et la justice dans mon pays</i> Jr 23, 5 / bude v zemi <i>uplatňovat právo</i> a spravedlnost; stejný ekvivalent Jr 33, 15 (EE)</p> <p><i>en défendant activement le droit dans la vie sociale</i> Jr 7, 5 / budete-li mezi sebou <i>zachovávat právo</i></p> <p>výskyty: 9, z toho české ekvivalenty V – S: 7</p>				<p>občanů Evropy;</p> <p><i>il est tout à fait légal de vouloir défendre les droits de l'homme et les libertés, tant au sein de l'Union européenne qu'à l'extérieur</i> Europarl / není přece nedovolené zastávat se lidských práv a svobod uvnitř i vně Evropské unie; C'en est assez de la censure – défondons ce droit ! Europarl / Takže dost cenzury – braňme toto právo !</p> <p>Odhadem 90 výskytů</p>
<p><i>il fera paraître [...] ton droit comme le plein midi</i> Ps 37, 6 / tvoje spravedlnost zazáří [...] jako polední jas tvoje právo</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>car le Seigneur aime le droit</i> Ps 37, 28 / neboť Hospodin <i>miluje právo</i>; <i>Car moi, le SEIGNEUR, j'aime le droit, je hais le vol enrobé de perfidie</i> Es 61, 8 / <i>Neboť já Hospodin miluji právo, při zápalné oběti nenávidím vydírání</i> (EE)</p> <p><i>La force d'un roi c'est d'aimer le droit.</i> Ps 99, 4 / <i>Silou Krále je láska k právu.</i></p>	0	0	0	0

<p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>				
<p><i>sa langue énonce le droit</i> Ps 37, 30 / jeho jazyk <i>vyhlašuje právo</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>un dossier [...], où sont énoncés les droits</i> Acquis / záznamy [...] <i>stanovující práva;</i> <i>Elle énonce également les droits des consommateurs</i> Europarl / <i>Stanovuje rovněž práva spotřebitelů</i></p> <p>7 výskytů.</p>
<p><i>Si les fils abandonnent ma loi et ne suivent pas mon droit</i> Ps 89, 31 / <i>Opustí-li jeho synové můj zákon, nebudou-li žít podle mých řádů</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	<p><i>la capacité des institutions de l'UE à suivre ses droits de</i> Europarl / <i>schopnosti orgánů Evropské Unie monitorovat jejich práva</i></p> <p>3 výskyty</p>
<p><i>Je veux chanter la fidélité et le droit et jouer pour toi, SEIGNEUR !</i> Ps 101, 1 / <i>O milosrdenství a soudu chci zpívat, tobě, Hospodine, prozpěvovat žalmy.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Heureux ceux qui observent le droit</i> Ps 106, 3/ <i>Blaze těm, kteří se drží práva</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>elle observe absolument les lois morales, les droits et la dignité de l'homme</i> 2494 / <i>musí dbát mravních norem a i důstojnosti člověka</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	<p><i>Les transporteurs... s'engagent à observer et respecter le droit des Etats Membres Acquis / Přepravci... se zavazují dodržovat a respektovat zákony členských států</i></p> <p>3 výskyty.</p>
<p><i>Il en attendait le droit</i> Es 5, 7 / <i>Čekal právo</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0

<p><i>Je prendrai le droit comme cordeau</i> Es 28, 17 / <i>Za měřící šňůru</i> <i>beru právo</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>Monsieur le Président, l'Europe doit changer radicalement pour prendre les droits au sérieux</i> Europarl / <i>Vážený pane předsedající, Evropa potřebuje zásadní změnu, aby začala brát lidská práva vážně; sans prendre en considération le droit acquis du producteur</i> Acquis / <i>aniž by bylo bráno v úvahu právo producenta</i></p> <p>8 výskytů</p>
<p><i>Gardez le droit et pratiquez la justice</i> Es 56, 1 / <i>Dodržujte právo, jednejte spravedlivě</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>Les ménages gardent ce droit pour toute la durée de bail</i> Syndicate / <i>Domácnosti si svá práva mohou podržet po dobu trvání pronájmu</i> aj.</p> <p>Celkem 24 výskytů.</p>
<p><i>comme une nation qui a pratiqué la justice et n'a pas abandonné le droit de son Dieu</i> Es 58, 2 / <i>jako pronárod, jenž koná spravedlnost a řád svého Boha</i> <i>neopouští</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p>– <i>Madame la Présidente, je suis d'accord avec M. Deva pour dire que nous avons abandonné certains de nos droits</i> Europarl / <i>Vážená paní předsedající, zcela souhlasím s panem Devou, že jsme se vzdali určitých svých práv</i></p> <p>Odhadem 10 výskytů</p>
<p><i>sur leur passage on ne rencontre pas le droit</i> Es 59, 8 / <i>není práva v jejich stopách</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Rien d'autre que respecter le droit</i> Mi 6, 8 / <i>jen abys zachovával právo</i></p> <p><i>ils ne respectent plus</i></p>	<p><i>le droit à la liberté en matière religieuse soit reconnu et respecté</i> 2107 / <i>aby bylo zároveň uznáno a</i></p>	<p><i>où les droits fondamentaux de la personne sont respectés</i> 327 / <i>zajišťují respektování</i></p>	0	<p><i>La présente directive respecte les droits fondamentaux</i> Acquis / <i>Tato směrnice ctí základní práva; Le régime</i></p>

<p><i>le droit, le droit de l'orphelin Jr 5, 28 / nikoho neobhájí, ani sirotka</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p><i>zachováno právo všech občanů [...] na náboženskou svobodu</i></p> <p><i>respecter les droits fondamentaux de la personne humaine 2237 / respektovat základní práva lidské osobnosti; respecter les droits fondamentaux et inaliétables de la personne humaine 1907 / respektovat základní a nezadatelná práva lidské osoby (EE)</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>	<p><i>základních práv člověka</i></p> <p><i>respecter les droits de chacun 302 / aby obě dostaly to, co potřebují</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>		<p><i>actuel respecte les droits fondamentaux Europarl / Stávající systém respektuje základní práva; Ceux-là doivent savoir que, désormais, la communauté internationale est déterminée à faire respecter le droit Europarl / Tito jedinci musí pochopit, že od nynějška je mezinárodní společenství odhodláno prosazovat; Elle respecte évidemment les droits de la propriété intellectuelle tout en permettant à tous les citoyens d'accéder librement à son contenu Europarl / Europeana je knihovna [...] která samozřejmě zachovává práva duševního vlastnictví a zajišťuje svobodný přístup všech občanům</i></p> <p>Odhadem 1130 výskytů</p>
<p><i>moi, le SEIGNEUR qui mets en oeuvre la bonté fidèle, le droit et la justice sur la terre Jr 9, 23 / já Hospodin prokazují milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p><i>il accomplit le droit et la justice Ez 18, 5 / jedná podle práva a spravedlnosti; rovněž Ez 18, 19, Ez 18, 21,</i></p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>

Ez 18, 27, Ez 33, 16; výskyty: 5, z toho české ekvivalenty V – S: 0				
<i>et tel agit frauduleusement pour établir son droit</i> Si 19, 25 / někdo se stává nelítostným, aby mohl <i>uplatnit své právo</i> <i>j'établirai mon droit sur vous</i> Ez 20, 35 / budu se tam s vámi soudit tváří v tvář; také Ez 20, 36 výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>Ils changent le droit en poison</i> Am 5, 7 / kdo <i>převracejí právo</i> v pelyňek výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	<i>l'Etat peut-il changer le droit selon ses intérêts ?</i> Presseurop / může stát <i>měnit právo</i> podle svých zájmů? 2 výskyty
<i>rétablissez le droit au tribunal</i> Am 5, 15 / <i>uplatňujte</i> v bráně <i>právo</i> <i>qu'il prenne ma cause en main et rétablisse mon droit</i> Mi 7, 9 / dokud on neurovná můj spor a <i>nezjedná mi právo</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2	0	0	0	<i>Nous appelons les autorités arméniennes à rétablir les droits civils sans délai</i> Europarl / <i>Žádáme arménské orgány, aby neprodleně znovu nastolily lidská práva; de rétablir le droit antidumping abrogé par l'article du règlement (CE) n° 1325/2002 Acquis / podle článku 2 nařízení Komise (ES) č. 1325/2002 by mělo být antidumpingové clo znovu uvaleno</i> 23 výskytů
<i>pour que vous fassiez tourner le droit en poison</i> Am 6, 12 / A <i>přece jste učinili</i>	0	0	0	0

z práva jed				
výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0				
<i>N'est-ce pas à vous de connaître le droit ?</i> Mi 3, 1 / <i>Což není vaším úkolem znát právo?</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	<i>Nos citoyens ne connaissent-ils pas le droit ?</i> Europarl / <i>Znamená to, že naši občané neznají zákony?</i> ; <i>Les travailleurs ne connaissent pas leurs droits</i> Europarl / <i>Zaměstnanci dostatečně neznají svá práva</i> 53 výskytů, zhruba polovina s ekvivalentem <i>znát práva</i>
<i>c'est lui-même qui fonde son droit et sa suprématie</i> Ha 1, 7 / <i>vyhlašuje vlastní svrchované právo</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	<i>Il fonde le droit à la légitime défense personnelle</i> 1909 / <i>To je základem práva na oprávněnou osobní i kolektivní obranu; Ce droit est fondé sur la nature même de la personne humaine</i> 2106 / <i>Toto právo má svůj základ v samé přirozenosti lidské osoby</i> výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	<i>L'octroi du titre de restitution fonde le droit au paiement de la restitution à la production indiquée dans le titre</i> Acquis / <i>Vydání osvědčení o náhradě zakládá právo na vyplacení produkční náhrady uvedené v osvědčení</i> 2 výskyty
<i>il annoncera le droit aux nations</i> Mt 12, 18 / <i>A vyhlásí soud národům.</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0
<i>jusqu'à ce qu'il ait conduit le droit à la victoire</i> Mt 12, 20 / <i>až dovede právo k vítězství</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0	0

<p>« <i>Moi, j'ai dû payer la forte somme pour acquérir ce droit. »</i> Ac 22, 28 / „<i>Já jsem získal toto občanství za velké peníze.“</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>Les voyageurs acquièrent des droits</i> Europarl / <i>Cestující získávají práva; pour lesquels ils souhaitent acquérir des droits</i> <i>en ligne Acquis / pro něž chtějí získat on-line práva</i></p> <p>Odhadem 60 výskytů</p>
<p><i>il affermit le droit de la mère sur ses fils</i> Si 3, 2 / <i>a zajistil matčino právo nad syny</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Rechercher le SEIGNEUR, vous tous les humbles de la terre, qui mettez en pratique le droit qu'il a établi</i> So 2, 3 / <i>Hledejte Hospodina, všichni pokorní země, kdo jednáte podle jeho práva.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>ils ne font briller ni l'instruction ni le droit</i> Si 38, 33 / <i>Nevykazují ani vzdělání ani znalosti práva</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
0	<p><i>Ce droit doit être civilement reconnu et protégé</i> 1738 / <i>Toto právo musí být občansky uznáváno a chráněno; le droit à la liberté en matière religieuse soit reconnu et respecté</i> 2107 / <i>aby bylo zároveň uznáno a zachováno právo všech občanů [...]</i> <i>na náboženskou</i></p>	0	0	<p><i>cette proposition... reconnait les droits des personnes à mobilité réduite</i> Europarl / <i>návrh [...]</i> <i>uznává práva osob s omezenou schopností pohybu; nous tous au sein de cette Assemblée, reconnaissons les droits de l'homme</i> Europarl / <i>my zde v této sněmovně uznáváme lidská</i></p>

	<p>svobodu; také 2108 (EE)</p> <p><i>l'être humain doit se voir reconnaître les droits de la personne</i> 2270 / musí být lidské bytosti <i>přiznána práva osoby</i> (EE)</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 4</p>			<p><i>práva; si un droit de séjour permanent est reconnu aux personnes appelées à en bénéficier</i> Acquis / je-li osobám, které mají této svobody využívat, <i>přiznáno právo trvalého pobytu</i></p> <p>Odhadem několik desítek výskytů</p>
0	<p><i>assurer certains droits légitimes</i> 2383 / <i>zajistit určitá oprávněná práva</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>mais qu'il importe également d'assurer ce droit au travailleur</i> Acquis / že je však stejně důležité <i>zajistit toto právo</i> pracovníkovi; <i>Tout en assurant les droits de la défense des entreprises concernées</i> Acquis / Při <i>zajištění práva</i> dotyčných podniků na obhajobu; <i>Ils doivent être dotés de véritables compétences leur permettant d'assurer leurs droits et leurs devoirs</i> Europarl / Těmto orgánům je třeba poskytnout skutečné pravomoci, aby mohly <i>realizovat</i> svá <i>práva a povinnosti</i></p> <p>Odhadem 30 výskytů</p>
0	<p><i>L'interdit du meurtre n'abroge pas le droit de mettre hors d'état de nuire un injuste agresseur</i> 2321 / <i>Zákaz zabít člověka neruší právo</i> zneškodnit nespravedlivého útočníka (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>le président Obama n'a pas abrogé le droit pour la CIA d'arrêter des personnes soupçonnées de terrorisme à l'étranger</i> Europarl / Avšak prezident Obama <i>nezrušil právo</i> CIA věznit osoby podezřelé z terorismu na cizím území; <i>Je crois que le rôle de l'État dans ce domaine est limité, il</i></p>

				<p><i>ne devrait pas chercher à abroger les droits et devoirs des parents, des églises et des écoles</i> Europarl / <i>Jsem přesvědčen, že role státu v této oblasti je omezená – stát by se neměl pokoušet odejmout rodičům, církvím a školám jejich práva a povinnosti</i></p> <p>28 výskytů, 2 ekvivalenty zrušit právo.</p>
0	<p><i>la liberté n'implique pas le droit supposé de tout dire ni de tout faire</i> 1747 / <i>uplatňování svobody nezahrnuje předpokládané právo říkat nebo dělat cokoliv</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>lorsque la possession de cette dernière implique un droit à l'octroi de ladite autorisation Acquis / jestliže stávající povolení zahrnuje právo na udělení tohoto povolení</i></p> <p>48. rappelle la compétence nationale en matière d'intégration, qui implique des droits [...] Acquis / 48. připomíná národní pravomoci v oblasti integrace, což přináší práva [...]; <i>Cela implique le droit à la vie privée</i> Europarl / <i>K nim patří i právo na soukromí</i></p> <p>Odhadem cca 20 výskytů</p>
	<p><i>Elle aide à garantir ses droits. 1882 / a napomáhá zajišťovat lidská práva</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>elle garantit des droits fondamentaux comme le droit à la vie privée et à la protection des données</i> Europarl / <i>a zajišťuje základní práva, jako právo na soukromí a ochranu údajů; le texte finale a réussi à garantir les droits des passagers</i> Europarl / <i>Výsledný návrh</i></p>

				<p><i>zajišťuje práva cestujících</i></p> <p><i>c'est une nouvelle occasion de garantir les droits de l'homme fondamentaux</i></p> <p>Europarl / novou příležitostí, jak <i>zaručit základní lidská práva</i></p> <p>Odhadem 700 vskytů</p>
0	<p><i>le droit à la liberté religieuse ne peut être de soi ni illimité, ni limité</i></p> <p>2109 / <i>Právo na náboženskou svobodu nemůže být samo o sobě ani neomezené, ani prostě omezeno</i></p> <p>(EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p>limiter ou écarter les droits accordés aux consommateurs</p> <p>Acquis / <i>omezit</i> nebo <i>popřít práva</i>, která spotřebiteli náležejí (TNP) limite le droit des cinq membres permanents du Conseil de sécurité de détenir des armes nucléaires</p> <p>Syndicate / (NPT) <i>omezuje právo</i> vlastnit jaderné zbraně na pět stálých členů Rady bezpečnosti</p> <p>70 výskytů, z toho 38x s ekvivalentem <i>omezovat právo</i>.</p>
	<p><i>il faut nommer le droit à la vie</i> 2273 / <i>je třeba uvést [...]</i></p> <p><i>právo na život</i></p> <p>(EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	0	<p><i>sauvegarder les droits et les devoirs de l'humanité</i> tout entière 327 / <i>musí brát v úvahu práva a povinnosti celého lidstva</i></p> <p>(EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	<p>Tout en sauvegardant les droits de l'homme</p> <p>Acquis / <i>při ochraně lidských práv; si l'on veut sauvegarder ce droit</i> Acquis / <i>pokud chceme toto právo zachovat</i></p> <p>Odhadem 70 výskytů</p>
0	0	<p><i>Elle indique à</i></p>	0	<p><i>toute autorisation</i></p>

		<i>chacun ses droits fondamentaux et ses devoirs</i> 333 / <i>Napovídá člověku, jaká jsou jeho základní práva a povinnosti</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	<i>indiquant les droits et les obligations spécifiques à la fourniture de services de certification</i> Aquis / <i>jakékoli povolení, které stanoví zvláštní práva a povinnosti pro poskytování ověřovacích služeb</i> 3 výskyty.
--	--	---	---

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *pratiquer le droit; avoir en horreur le droit; capter le droit; appliquer le droit; vendre le droit; mépriser le droit; fausser le droit; accorder le droit; donner le droit; racheter le droit; faire dévier le droit; exposer le droit; faire le droit; faire triompher le droit; exercer le droit; perdre le droit; lever le droit; méconnaître le droit; discerner le droit; dicter le droit; faire paraître le droit; aimer le droit; énoncer le droit; suivre le droit; chanter le droit; attendre le droit; prendre le droit; garder le droit; abandonner le droit; rencontrer le droit; mettre en œuvre le droit; accomplir le droit; établir le droit; changer le droit; rétablir le droit; faire tourner le droit; connaître le droit; annoncer le droit; conduire le droit; acquérir le droit; affermir le droit; mettre en pratique le droit; faire briller le droit.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *reconnaître le droit; assurer le droit; abroger le droit; impliquer le droit; garantir le droit; limiter le droit; nommer le droit.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *sauvegarder le droit; indiquer le droit.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

droit n. m.

S1 – S2

Bible	CIC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<i>Tout homme qui a fait un prêt à son prochain fera remise de ses droits</i> Dt 15, 2 / <i>Každý věřitel svému bližnímu promine, co mu půjčil</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	<i>lorsqu'une demande de remise des droits est introduite</i> Aquis / <i>je-li podána žádost o prominutí</i> cla Odhadem 110 výskytů.
<i>en échange des droits régaliens annuels que le roi percevait auparavant</i> 1 M 11, 34 / <i>namísto dřívějších královských daní, které král od nich vybíral každý rok</i> výskyty: 1,	0	0	0	<i>Échanges de droits à capacité</i> Aquis / <i>Obchodování s právy na kapacitu</i> Aquis; Les échanges de droit d'émission de l'UE / <i>Systém obchodování s povolenkami na emise v EU</i> Odhadem 125 výskytů.

z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0				
<i>Ce sera pour les fils d'Israël une règle de droit</i> Nb 27, 11 / <i>To se stalo pro Izraelce právním nařízením; také</i> Nb 35, 29 výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	0	<i>les droits de l'homme et la règle de droit en Europe</i> Europarl / <i>lidských právech a zákonnosti v Evropě; pour la règle de droit</i> Europarl / <i>k právnímu státu; la règle du droit moindre prévue par l'article 9, paragraphe 4, du règlement de base Acquis / <i>pravidlo menšího cla obsažené v čl. 9 odst. 4 základního nařízení</i> 115 výskytů</i>
<i>Or toute affaire royale devait aller devant tous les spécialistes de la loi et du droit</i> Est 1, 13 / <i>neboť tak se královny záležitosti předkládaly všem znalcům zákona a práv světských a náboženských (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0	<i>les spécialistes du droit se sont montrés extrêmement hésitants</i> Europarl / <i>právními znalci přijímáno krajně rezervovaně</i> 25 výskytů.
<i>Sur un chemin de justice je m'avance, sur le sentier du droit.</i> Pr 8, 20 / <i>Chodím stezkou spravedlnosti a pěšinami práva (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0	0
<i>L'exercice du droit est une joie pour le juste</i> Pr 21, 15 / <i>Prosazovat právo je radostí spravedlivému; Par l'exercice du droit un roi rend stable le pays</i> Pr 29, 4 / <i>Král</i>	<i>L'exercice légitime du droit de propriété</i> 2406 / <i>oprávněné užívání práva na vlastnictví (EE)</i> <i>L'exercice du droit de vote</i>	0	0	<i>Exercice du droit de vote et éligibilité</i> Acquis / <i>Výkon práva volit a být volen; De plus, la crise économique actuelle souligne même davantage la nécessité de promouvoir le plein exercice du droit à la libre circulation</i> Europarl / <i>Současná hospodářská krize navíc dále zvýrazňuje</i>

<p><i>zajistí zemi právem</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	<p>2240 / vykonávat volební právo</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>			<p><i>potřebu prosazovat plně uplatňování práva na volný pohyb; en favorisant l'exercice efficace de leurs droits</i> Europarl / jehož cílem je také prosazovat práva migrujících pracovníků</p> <p>Odhadem 500 výskytů</p>
<p><i>refuge du droit</i> Es 1, 21 / <i>přebývala v něm spravedlnost</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>au mépris du droit</i> Jr 22, 13 / <i>bezprávím</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Mais que pour nous la force soit la norme du droit</i> Sg 2, 11 / <i>Naše síla at' je zákonem spravedlnosti (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	<p><i>conformes aux normes du droit international</i> Europarl / v souladu s mezinárodněprávními normami</p> <p>29 výskytů.</p>
<p><i>bien démuné dans l'intelligence du droit et des lois</i> Sg 9, 5 / <i>který jen málo chápe právo a zákony</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>ils ne comprennent pas les dispositions du droit</i> Si 38, 33 / <i>v Zákoně a právu se nevyznají</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české</p>				

ekvivalenty S1 – S2: 0				
0	<p><i>le principe de l'Etat de droit</i> 1904 / <i>princip právního státu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	<p>dans un « État de droit » 326 / v „právním státě“; také 1904, 2273</p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	<p><i>La garantie d'un Etat de droit</i> Syndicate / <i>záruku právního řádu; la réalité d'un Etat de droit</i> chmérique Europarl / <i>chimérický právní stát</i></p> <p>80 výskytů.</p>
0	<p><i>au service des droits de tous les citoyens</i> 2273 / <i>do služby práv každého občana (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	<p><i>auprès du service des droits d'auteur</i> Europarl / <i>k oblasti autorského práva</i></p> <p>2 výskyty.</p>
0	<p><i>toute violation délibérée de ses droits</i> 2273 / <i>každé vědomé porušení práv nenarozeného; la violation des droits de chacun à la réputation</i> 2498 / <i>porušení práv každého člověka na dobrou pověst (EE)</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	0	0	<p><i>l'exportation ou le transfert de surplus d'armements à destination de pays où ils seront utilisés pour des violations des droits de l'Homme... est une violation du code Acquis / vývoz nebo převod nadbytečných zbraní do zemí, které je použijí k porušování lidských práv... je porušování kodexu; Voilà ce que le public perçoit comme la violation de ses droits</i> Europarl / <i>Veřejnost to vnímá jako zradu svých práv; Je considère ces pratiques comme une violation atroce du droit à l'intégrité personnelle</i> Europarl / <i>Mám za to, že takové praktiky jsou otřesným porušením lidského práva na osobní integritu (velice významný výskyt této kolokace v InterCorpu, přes 380 výskytů)</i></p> <p>Odhadem 2050 výskytů</p>
0	<p><i>le respect des droits particuliers</i> 2492 / <i>respektováním práv jednotlivců</i></p> <p><i>le respect [...]</i></p>	<p><i>dans l'exact respect de leurs droits</i> 430 / <i>s respektováním jejich práv</i></p> <p>výskyty: 1,</p>	0	<p><i>dans le respect du droit maritime international</i> Acquis / <i>v souladu s mezinárodním námořním právem; L'organe compétent de la SE et l'organe de représentation</i></p>

	<p><i>du droit de propriété privée</i> 2401 / <i>aby se respektovalo</i> [...] <i>právo na soukromé vlastnictví; dans le respect du droit de chacun</i> 2237 / <i>a respektovat přitom práva každého jedince;</i></p> <p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p>z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>		<p><i>travaillent dans un esprit de coopération dans le respect de leurs droits et obligations réciproques</i> Acquis / <i>Příslušný orgán SE a zastupující orgán pracují v duchu spolupráce při</i> <i>dodržování</i> <i>vzájemných práv a povinností; une politique de l'emploi dans le respect des droits et devoirs des travailleurs</i> Acquis / <i>politiky zaměstnanosti, která respektuje práva a povinnosti zaměstnanců</i></p> <p>Odhadem 2290 výskytů</p>
0	0	<p><i>Leur égalité de dignité et de droits</i> 401 / <i>Tatáž důstojnost a stejná práva;</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	<p><i>améliorer l'égalité des droits des femmes et des hommes</i> Europarl / <i>byla podporována rovnost práv mužů a žen; M. Lindblad, le secrétaire d'État, a déclaré que l'égalité des droits était le principe fondamental du budget Europarl, etc. / Pan státní tajemník Lindblad uvedl, že rovnost práv byla základním principem rozpočtu</i></p> <p>Odhadem 320 výskytů.</p>
0	0	<p><i>la sauvegarde des droits de propriété</i> 430 / <i>aby byla dodržována lidská práva</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *la remise du droit; l'échange du droit; la règle du droit; le spécialiste du droit; le sentier du droit; le refuge du droit; le mépris du droit; la norme du droit; l'intelligence du droit; la disposition du droit.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le service des droits; la violation des droits.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *l'égalité des droits; la sauvegarde des droits.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

9. *devoir*

devoir n. m.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<p><i>son beau-frère ira vers elle, la prendra pour femme et fera à son égard son devoir de beau-frère</i> Dt 25, 5 / <i>Vejde k ní její švagr a vezme si ji za ženu právem švagrovství.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	<p><i>En poussant le gouvernement à faire son devoir</i> Europarl / <i>Tím, že vládu tlačila k plnění povinností</i></p> <p>výskyty: 71, z toho české ekvivalenty V – S: 53 (splnit úkol, splnit povinnost, udělat domácí úkol aj.)</p>
<p><i>il a refusé d'accomplir à mon égard son devoir de beau-frère</i> Dt 25, 7 / <i>není svolný užít vůči mě práva švagrovství</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>accomplir dignement les devoirs de leur état</i> 1535 / <i>k povinnostem a důstojnosti svého stavu</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	<p><i>accomplir notre devoir moral</i> Europarl / <i>plnit své morální povinnosti</i></p> <p>výskyty: 17, z toho české ekvivalenty V – S: 12</p>
<p><i>Que le mari remplisse ses devoirs envers sa femme et que la femme fasse de même envers son mari</i> 1 Co 7, 3 / <i>Muž ať prokazuje ženě, čím je jí povinen, a podobně i žena muži; Ayant rempli tous tes devoirs, prends ta place</i> Si 32, 2 / <i>Když uděláš všechno, cos byl povinen, přisedni</i></p>	<p><i>Nous remplissons bien plus un devoir de justice que nous n'accomplissons un acte de charité.</i> 2446 / <i>Plníme spíše povinnost spravedlnosti než skutek lásky.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	<p><i>mais que tous les États membres qui ont des discussions bilatérales veulent bien aussi remplir ce devoir de transparence</i> Europarl / <i>ale platí, že členský stát, který vede dvoustranná jednání, musí také dodržovat zásadu transparentnosti; J'estime que, par ces mesures, nous remplissons notre devoir à l'égard des populations présentes et des générations futures</i> Europarl / <i>Jsem</i></p>

<p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>				<p><i>présvědčen, že přijetím takového opatření plníme svou povinnost nejen vůči současné generaci, ale také vůči generaci budoucí</i></p> <p>výskyty: 23, z toho české ekvivalenty V – S: 15</p> <p>z toho 10 ekvivalentů (s)plnit povinnost-i</p>
<p><i>Mais s'il se trouve pour lui un ange, un interprète entre mille pour faire connaître à l'homme son devoir</i> Jb 33, 23 / <i>Bude-li s ním anděl, tlumočník, jeden z tisíců, a poví-li, že je to přímý člověk</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Aussi, bien que j'aie, en Christ, toute liberté de te prescrire ton devoir</i> Phm 1, 8 / <i>Ačkoliv bych ti v Kristu mohl směle naříditi, co máš udělat</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Selon le devoir qu'on a envers une épouse</i> Tb 3, 8 / <i>dřív, než s ní mohli manželsky žít</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>Les pouvoirs publics ont dans ce cas le droit et le devoir d'imposer aux citoyens les obligations nécessaires à la défense nationale.</i> 2310 / <i>Veřejná moc má v tomto případě právo a povinnost uložit občanům povinnosti nutné k národní obraně. Také 2229, 2230</i></p> <p>výskyty: 3, z toho</p>	0	0	<p><i>La Commission a le devoir de veiller à ce que les règles applicables aux aides d'État soit respectées</i> Acquis / <i>Komise je povinna zajistit, aby byla dodržována pravidla státní podpory; Pour être un traître, vous devez d'abord avoir un devoir auquel être loyal</i> Syndicate / <i>totiž aby vlastizrádce mohl být</i></p>

	české ekvivalenty V – S: 3			<i>vlastizrádce, musí mít povinnost loajálnosti vůči vlasti</i> výskyty: 576, z toho české ekvivalenty V – S: 278 (260 ekvivalentů mít povinnost)
<i>Lui, qui avait jeté tant d'hommes sur le sol sans sépulture, nul ne le pleura ni lui rendit les derniers devoirs</i> 2 M 5, 10 / Ten, který nechával ležet mnohé nepohřbené, sám zůstal neoplakáván výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0	0	0
0	<i>Ils mettent en lumière les devoirs essentiels</i> 2070 / <i>Vyzdvihuje základní povinnosti (EE)</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Puisqu'ils expriment les devoirs fondamentaux de l'homme envers Dieu</i> 2072 / Protože desatero Božích přikázání vyjadřuje základní povinnosti člověka k Bohu (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	0	0	0
0	<i>Leur collaboration loyale comporte le droit, parfois le devoir d'exercer une juste remontrance sur ce qui leur paraîtrait nuisible à la dignité des personnes et au bien de la communauté.</i>	0	0	<i>mais comporte également le devoir de poursuivre une politique générale</i> Acquis / ale skládá se rovněž z povinnosti provádět obecnou politiku; L'exercice de ces libertés comporte

	<p>2238 / <i>Poctivá spolupráce dává občanům právo a někdy ukládá i povinnost</i> spravedlivě protestovat proti tomu, co se zdá být škodlivé pro důstojnost osob a dobro společnosti. (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			<p><i>toutefois des devoirs et des responsabilités</i> Europarl / Uplatňování těchto svobod však s sebou <i>nese povinnosti</i> a zodpovědnost</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
0	<p><i>Tous doivent à chacun ce devoir du respect</i> 1738 / Každý člověk má přirozené právo, aby byl uznáván jako svobodná a zodpovědná bytost</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>La vocation de l'homme à la vie éternelle ne supprime pas mais renforce son devoir</i> de mettre en pratique les énergies et les moyens reçus du Créateur pour servir en ce monde la justice et la paix. 2820 / povolání člověka k věčnému životu jeho úkol používat sil a prostředků, které dostal od Stvořitele, k zasazování se o spravedlnost a mír na tomto světě <i>nepotlačuje</i>, ale ještě jej umocňuje (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
	<p><i>La vocation de l'homme à la vie éternelle ne supprime pas mais renforce son devoir</i> de mettre en pratique les énergies et les moyens reçus du Créateur pour servir en ce monde la justice et la paix. 2820 /</p>			0

	<p>povolání člověka k věčnému životu jeho <i>úkol</i> používat sil a prostředků, které dostal od Stvořitele, k zasazování se o spravedlnost a mír na tomto světě nepotlačuje, ale ještě jej <i>umocňuje</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>			
0	<p><i>l'Eglise a toujours enseigné le devoir de clémence et de miséricorde</i> 2298 / církev vždy učila povinnosti milosti a milosrdenství</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
0	<p><i>Toute faute commise à l'égard de la justice et de la vérité appelle le devoir de réparation</i> 2487 / Každé provinění spáchané proti spravedlnosti a pravdě <i>ukládá povinnost odčinění</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	<p><i>Il éclaire les devoirs de ceux qui exercent l'autorité comme de ceux à qui elle bénéficie.</i> 2234 / <i>Osvětluje jak povinnosti toho, kdo vykonává pravomoc, tak těch, kteří z ní mají prospěch.</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	0	<p><i>pour sauvegarder les droits et les devoirs de l'humanité</i></p>	0	0

		<i>toute entière</i> 327 / <i>musí brát v úvahu práva a povinnosti celého lidstva</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1		
0	0	<i>Elle indique à chacun ses droits fondamentaux et ses devoirs</i> 333 / <i>Napovídá člověku, jaká jsou jeho základní práva a povinnosti</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0	0	0

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: *faire le devoir; faire connaître le devoir; prescrire le devoir; rendre le devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *mettre en lumière le devoir; exprimer le devoir; comporter le devoir; devoir le devoir; supprimer le devoir; renforcer le devoir; enseigner le devoir; appeler le devoir; éclairer le devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: *sauvegarder le devoir; indiquer le devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu: 0

devoir n. m.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
0	<i>Le développement est le résumé de tous les devoirs sociaux.</i> 1908 / <i>Rozvoj je souhrnem všech sociálních povinností.</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	0
0	<i>notamment au respect des devoirs des migrants à l'égard du pays d'adoption</i> 2241 / <i>zvláště co se týká povinností vystěhovalců vůči zemi, která je přijímá</i> výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0	0	0	<i>une politique de l'emploi dans le respect des droits et devoirs des travailleurs</i> Acquis / <i>politiky zaměstnanosti, která respektuje práva a povinnosti zaměstnanců</i> výskyty: 2 výskyty, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0
0	<i>Elle détermine la base de ses droits et de ses devoirs</i>	0	0	0

	<i>fondamentaux</i> 1956 / klade <i>základy jejich práv a jejich základních povinností</i> (EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1			
0	<i>l'accomplissement des devoirs</i> 1886 / <i>plněním povinností</i> (EE) 2213 výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1	0	0	<i>Dans l'accomplissement de leurs devoirs</i> Acquis / Při <i>plnění</i> svých <i>úkolů</i> aj. výskyty: 8, z toho výskyty, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 7

Syntagmata pouze ve francouzském textu Bible: 0

Syntagmata pouze ve francouzském textu KKC: *le résumé du devoir; le respect du devoir; la base du devoir; l'accomplissement du devoir.*

Syntagmata pouze ve francouzském textu Youcat: 0

Syntagmata pouze ve francouzském liturgickém korpusu:0

10. joie

joie n. f.

V – S

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<p>„Que je ne fasse pas la joie de ceux qui triomphent de moi quand je vacille“ Ps 38, 17 / <i>At' nemají ze mne radost</i> (EE)</p> <p><i>budou se nade mne vypínat, uklouzne-li mi noha; Une femme vaillante fait la joie</i> de son mari Si 26, 2 / <i>Statečná žena pùsobí svému muži radost</i> (EE)</p> <p><i>il fera la joie</i> de la femme qu'il a épousé Dt 24, 5 / <i>aby se radoval se svou ženou, kterou si vzal; Que je ne fasse pas la joie</i> de ceux qui m'en veulent injustement Ps 35, 19 / <i>At' se nade mnou mí zrádní nepřátelé neradují; La folie fait la joie</i> de l'incensé Pr 15, 21 / <i>Z pošetilosti se raduje, kdo nemá rozum; Ps 104, 34; Ps 35, 24; Jr 49, 25; Si 26, 13; Ba 4, 34</i></p> <p>výskyty: 10, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0	<p><i>si les événements sportifs font la joie</i> de millions de personnes dans le monde entier Europarl / <i>sportovní události přinášejí radost</i> milionům lidí po celém světě</p> <p><i>qui avaient fait la joie</i> de leurs parents en rentrant dans les ordres Presseurop / <i>kteří udělali radost</i> svým rodičům tím, že vstoupili do řehole</p> <p><i>Derrière le faux politicien qui fait la joie</i> de ses partisans grâce à des slogans Presseurop / <i>Za falešným politikem, který své stoupence obšťastňuje slogany; ces propositions [...] devraient faire la joie</i> des électeurs Presseurop / <i>Návrh, který [...] by „znamenal radost voličů na jedné straně [...]“; nous nous ferons une joie</i> d'en discuter lors de l'audition des commissaires Europarl / <i>keré hodláme projednat během slyšení komisářů; la Comission se fera une joie</i> de soumettre des propositions en la matière Europarl / <i>Komise je ochotná předložit návrhy; ces objets remarquables faisaient la fierté et la joie</i> des musulmans de la région Syndicate / <i>Tyto pozoruhodné objekty [...] byly pýchou a radostí místních muslimů; je me ferai une joie</i> de les utiliser Europarl / <i>rád toho využiji; De l'autre, de longues plages font la joie</i> des touristes venus de la ville</p>

				<p>Presseurop / Na druhé straně skýtá dlouhé pásmo pláží potěchu turistům</p> <p>výskyty: 9, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>
<p><i>un homme qui peut trouver sa joie dans ses enfants</i> Si 25, 7 / <i>člověk, který má radost ze svých dětí; afin de pouvoir finalement trouver sa joie en lui</i> Si 30, 1 / <i>aby z něj měl nakonec radost</i></p> <p><i>Celui qui honore son père trouvera de la joie dans ses propres enfants</i> Si 3, 5 / <i>Kdo ctí otce, dožije se radosti na dětech; si donc vous avez agi en ce jour avec loyauté et intégrité à l'égard de Yeroubbaal et de sa maison, trouvez votre joie en Abimelek, et que lui trouve sa joie en vous !</i> Jg 9, 19 / <i>Jestliže jste tohoto dne jednali s Jerubaalem a s jeho domem věrně a bezelstně, radujte se z Abimeleka a také on ať se raduje z vás; À suivre tes exigences, j'ai trouvé la joie comme au comble de la fortune.</i> Ps 119, 14 / <i>Veselím se z cesty tvých svědectví více než ze všeho jmění; 1 Co 13, 6; Col 1, 24; Si 15, 6</i></p> <p>výskyty: 8, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	<p><i>Dans l'Esprit-Saint, un chrétien trouve une joie profonde</i> 38 / <i>Křesťan nalézá v Duchu svatém hlubokou radost (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0
<p><i>Tu en auras joie et allégresse et beaucoup se réjouiront de sa naissance</i> Lc 1, 14 / <i>Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození</i></p> <p><i>au point que j'en ai eu</i></p>	0	0	0	<p><i>J'ai eu la joie et le plaisir de participer à deux trilogues</i> Europarl / <i>Měl jsem tu radost a potěšení zúčastnit se dvou třístranných rozhovorů;</i></p> <p><i>Dans ce contexte, j'ai la joie de vous annoncer que</i> Europarl / <i>V této souvislosti</i></p>

<p><i>une joie plus vive encore</i> 2 Co 7, 7 / <i>to mi způsobilo velikou radost</i> (EE)</p> <p><i>Maintenant je vais à toi et je dis ces paroles dans le monde pour qu'ils aient en eux ma joie dans sa plénitude</i> Jn 17, 13 / <i>Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím ještě na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti</i> (EE)</p> <p><i>Le roi David en eut aussi une grande joie</i> 1 Ch 29, 9 / <i>Také král David se převelice radoval; Ez 25, 6; Mt 18, 13; Ac 8, 8</i></p> <p>výskyty: 7, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>				<p>vám s radostí oznamuji, že; <i>j'ai l'immense joie de passer la parole au président du Conseil de l'UE</i> Europarl / <i>je mi velikým potěšením a ctí předat slovo předsedovi Rady EU; J'ai l'immense joie d'accueillir aujourd'hui dans ce Parlement européen de Strasbourg le président Europarl / Je pro nás velkým potěšením, že dnes můžeme ve Štrasburku přivítat na půdě Evropského parlamentu prezidenta; nous avons eu la joie d'entendre, de la part de Mervyn King notamment Europarl / s potěšením jsme vyslechli, zejména od pana Mervyna Kinga</i></p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
<p><i>pour faire porter des portions et pour manifester une grande joie</i> Ne 8, 12 / <i>aby uspořádali velmi radostnou slavnost</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>car Dieu leur avait donné une grande joie</i> Ne 1, 43 / <i>neboť jim Bůh připravil převelikou radost</i> (EE)</p> <p><i>mais il ne donne pas la joie à la veuve</i> Jb 24, 21 / <i>a vdově neprokáže dobrodiní</i> (EE)</p> <p><i>Un regard lumineux donne une joie profonde</i> Pr 15, 30 / <i>Zářivý pohled vlévá do srdce radost</i> (EE)</p> <p><i>Oui, il donne à</i></p>	0	0	0	0

<p><i>l'homme qui lui plaît sagesse, science et joie</i> Ecc 2, 26 / <i>Bůh dal člověku, který je mu milý, dává moudrost a poznání i radost</i> (EE)</p> <p><i>La crainte du Seigneur réjouit le coeur, donne joie, gaité et longue vie</i> Si 1, 12 / <i>Bázeň před Hospodinem oblažuje srdce, dává veselí, radost a dlouhý věk</i> (EE)</p> <p><i>Qu'il nous donne la joie du cœur</i> Si 50, 23 / <i>Kéž nám dá radostné srdce</i> (EE)</p> <p><i>qui me donnera de la joie, sinon celui que j'ai attristé</i> 2 Co 2, 2 / <i>kdo mě potěší, ne-li vy, které jsem zarmoutil;</i> Ps 21, 7; 2 Co 2, 3</p> <p>Výskyty: 9, z toho české ekvivalenty V – S: 6</p>				
<p><i>Fais que j'entende l'allégresse et la joie</i> Ps 51, 10 / <i>Dej, ať slyším veselí a radost</i> (EE)</p> <p><i>et la joie de Jérusalem fut entendue de loin</i> Ne 12, 43 / <i>takže se radostné veselí Jeruzaléma rozléhalo dodaleka</i></p> <p>Výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>et je rendais la joie au coeur de la veuve</i> Jb 29, 13 / <i>a srdce vdovy jsem pohnul k plesání;</i> <i>rends-moi la joie</i> <i>d'être sauvé</i> Ps 51, 14 / <i>Dej, ať se zas veselím z tvé spásy; ensuite la joie lui sera rendue</i> Si 1, 23 / <i>potom ho Bůh opět obveselí</i></p>	0	0	0	0

<p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>				
<p><i>si j'ai tiré joie de l'abondance de mes biens</i> Jb 31, 25 / <i>jestliže jsem se radoval, že jsem tak zámožný</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Tu m'as mis plus de joie au coeur</i> Ps 4, 8 / <i>Mému srdci dáváš větší radost</i> (EE)</p> <p><i>Ne mets pas ta joie dans une vie de plaisir</i> Si 18, 32 / <i>Nehledej potěšení ve velké rozmařilosti</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 2</p>	0	0	0	<p><i>je suggère que nous mettions notre satisfaction et notre joie entre parenthèses jusqu'à ce que [...] Europarl / chtěl bych podotknout, že uspokojení a radost budeme moci pocítit teprve tehdy, pokud [...]</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
<p><i>Grande joie et consolation m'ont déjà été apportées : par ton amour</i> Phm 1, 7 / <i>Tvá láska mi přinesla velkou radost a povzbuzení</i> (EE)</p> <p><i>quelle joie lui apporte ta victoire !</i> Ps 21, 2 / <i>nad tvým vítězstvím vděčně jáásá; Aussi bien fut-il créé [le vin] aux origines pour apporter la joie.</i> Si 31, 27 / <i>Bylo stvořeno [vino] lidem pro radost; Si 31, 28</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p><i>Le régime méditerranéen nous apporte santé et joie de vivre</i> Europarl / <i>Středomořská strava nám přináší zdraví a radost ze života;</i></p> <p><i>„Les femmes, comme les voitures, vous apportent joie et peine“</i> Presseurop / <i>nenalezen český ekvivalent</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
<p><i>Que les nations chantent leur joie</i> Ps 67, 5 / <i>Ať se národy radují</i></p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0

<p><i>Qu'ils [...] proclament ses oeuvres en criant leur joie</i> Ps 107, 22 / <i>at's plesáním vypravují o všech jeho skutcích;</i> Ps 126, 2; Ps 132, 9; Ps 132, 16; Ps 149, 5</p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	<p><i>Les mêmes Américains qui criaient leur joie le soir du 4 novembre sont aujourd'hui saisis par la crainte</i> Syndicate / <i>Titíž Američané, kteří v noci ze 4. listopadu křičeli radostí, jsou dnes naplněni obavami</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>
<p><i>tu as fait grandir leur joie</i> Es 9, 2 / <i>rozhojnil jsi jeho radost</i> (EE)</p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Je ne vais pas chercher ma joie en fréquentant ceux qui s'amuse</i> Jr 15, 17 / <i>Nesedám v kruhu těch, kdo se vysmívají, a nejásám</i></p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Fils de l'homme, je vais t'enlever brutalement la joie de tes yeux</i> Ez 24, 16 / <i>Lidský synu, hle, já ti náhlou ranou vezmu žádost tvých očí</i> (EE)</p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Je vais profaner mon sanctuaire, l'orgueil de votre force, la joie de vos yeux</i> Ez 24, 21 / <i>Hle, já znesvětim svou svatyni, pýchu vaší moci, žádost vašich očí</i> (EE)</p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Écoute, Fils de l'homme, le jour où je leur prendrai leur force, leur plaisir et leur parure, la joie de leurs yeux</i> Ez 24,25 /</p>	0	0	0	0

<p><i>Ty, lidský synu, slyš. Zdali jim v ten den nevezmu jejich záštitu, jejich veselí a ozdobu, žádost jejich očí</i> (EE)</p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				
<p><i>Je ferai cesser toute sa joie Os 2, 13 / Všemu jejímu veselí učiním přítrž</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Israël, ne pousse pas la joie jusqu'au délire Os 9, 1 / Neraduj se, Izraeli, rozpustilým jásotem jako národy!</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>N'est-ce pas sous nos yeux que la nourriture est supprimée et, dans la Maison de notre Dieu, la joie et l'allégresse ? Jl 1, 16 / Což nám není přímo před očima odtržen pokrm, od domu našeho Boha radost a jásot?</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Cette plante causa une grande joie à Jonas Jon 4, 6 / Jonáš měl ze skočce velikou radost</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Quelle action de grâce pourrions-nous rendre à Dieu à votre sujet, pour toute la joie que nous éprouvons à cause de vous devant notre Dieu 1Th 3, 9 / Jakou chválou se můžeme Bohu odvděčit</i></p>	0	0	0	<p><i>et le Sud éprouvera une joie maligne Presseurop / a Jih z toho bude mít škodolibou radost</i></p> <p><i>Je dois néanmoins avouer que j'ai éprouvé une petite joie Syndicate / Přesto musím přiznat, že [...]</i></p>

<p>za všecku tu <i>radost</i>, kterou z vás <i>máme</i> před jeho tváří</p> <p><i>À la vue de l'astre, ils éprouvèrent une très grande joie</i> Mt 2,10 / <i>Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí;</i> 2 Jn 1, 4; 3 Jn 1, 3</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>				<p><i>nedokázal jsem potlačit malou, leč intenzivně pociťovanou radost</i></p> <p>la joie que j'ai <i>personnellement éprouvée</i> Europarl / <i>to nadšení, které jsem zažila i já osobně</i></p> <p><i>je n'éprouve pas la joie de le dire</i> Europarl / <i>a říkám to velmi nerad; et il y a de quoi éprouver une immense joie</i> Europarl / <i>a to je důvodem k velké radosti; la grande joie que j'éprouve ce soir d'intervenir sur ce dossier</i> Europarl / <i>jak mě těší, že zde mohu promluvit na toto téma</i></p> <p>výskyty: 6, z toho české ekvivalenty V – S: 3</p>
<p><i>ils y racontaient la conversion des nations païennes et procuraient ainsi une grande joie à tous les frères</i> Ac 15, 3 / <i>všude k veliké radosti bratří vyprávěli, jak se i pohané obracejí k víře</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	<p><i>Elles procurent facilité, maîtrise et joie pour mener une vie moralement bonne</i> 1804 / <i>Jejich plodem je snadnost, sebeovládání a radost při úsilí o mravně dobrý život</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0
<p><i>si un membre est glorifié, tous les membres partagent sa joie</i> 1 Co 12, 26 / <i>A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	<p><i>Il voudrait partager sa joie avec d'autres</i> 2 / <i>Touží se o svou radost rozdělit s druhými; Il a voulu partager sa joie avec nous</i> 2 / <i>Chtěl se s námi podělit o svou nesmírnou radost</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	<p><i>Je ne peux pas partager votre joie à la perspective de ce sommet.</i> Europarl / <i>Nemohu před tímto summitem sdílet váš optimismus</i></p> <p><i>Il est difficile pour les Américains [...] de partager la joie des Hollandais</i> Syndicate / <i>Američané [...] by stěží dokázali sdílet radost</i> řekněme Holanďanů; <i>Nous partageons leurs tragédies, leurs joies et leurs drames familiaux.</i> Presseurop / <i>Sdílejí její tragédie, radosti a rodinná dramata</i></p>

				<p><i>je souhaiťerais partager ma joie avec vous</i> Europarl / <i>já bych své štěstí [...] chtěl s vámi sdílet</i></p> <p><i>La Présidence suédoise partage votre joie de voir le traité de Lisbonne finalement ratifié</i> Europarl / <i>Švédské předsednictví sdílí vaše potěšení z toho, že je Lisabonská smlouva konečně ratifikována</i></p> <p>výskyty: 5, z toho české ekvivalenty V – S: 5</p>
<p><i>alors comblez ma joie en vivant en plein accord</i> Phm 2, 2 / <i>dovršte mou radost a buďte stejné mysli</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>tu remettras la joie au coeur de ma fille</i> Tb 8, 20 / <i>potěšíš duši mé dcery</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>ils verront toute ta joie à jamais</i> Tb 13, 16 / <i>spatří všechnu tvou radost až navěky</i> (EE)</p> <p><i>vois la joie qui te vient de Dieu</i> Ba 4, 36 / <i>pohlédni, jaké potěšení ti přichází od Boha</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	<p>[...] <i>c'est un bonheur de voir la joie des parents et des enfants à la fin de ce processus</i> Europarl / [...] <i>je úžasně vidět radost v očích dětí i rodičů, když je proces adaptace u konce</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>
<p><i>Nulla richesse n'est comparable à la santé du corps et nul bonheur qui vaille la joie du coeur</i> Si 30, 16 / <i>Není lepšího bohatství nad zdraví těla, ani potěšení nad radost srdce</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0

<p><i>la rosée qui survient après la canicule ramène la joie</i> Si 43, 22 / <i>padne rosa a po vedru přinese osvěžení</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>le Saint m'a envoyé une joie</i> Ba 4, 22 / <i>Svatý mne naplnil radostí</i></p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Car celui qui vous a infligé ces calamités vous amènera la joie éternelle en même temps que votre salut.</i> Ba 4, 29 / <i>Ten, který na Vás dopustil ty zlé věci, vás zachrání a dá Vám věčnou radost.</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p>0</p> <p><i>Jésus célèbre la joie des pauvres</i> 2546 / <i>Ježíš velebí radost chudých</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0	0
<p>0</p> <p><i>L'acédie ou paresse spirituelle va jusqu'à refuser la joie qui vient de Dieu</i> 2094 / <i>Omrzelost nebo duchovní lenost jde až k odmítání radosti, jež pochází od Boha</i></p> <p>Výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0	0	0

0	<p><i>La foi nous fait goûter comme à l'avance la joie et la lumière de la vision béatifique 163 / Víra nám dává jakoby předem zakoušet radost a světlo blaženého patření (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	0	0
0	0	<p><i>Mais nous, nous avons besoin d'exprimer spontanément notre joie à Dieu et l'allégresse de notre coeur 489 / Naopak my potřebujeme spontánně projevit Bohu svou radost a nadšení (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0	<p><i>la répression des moines qui ont exprimé leur joie de voir la médaille d'or [...] au Dalaï Lama Europarl / zásah proti mnichům, kteří vyjádřili svou radost nad tím, že byla dalajlámovi udělena zlatá medaile; Monsieur le Président, permettez-moi d'exprimer ma joie profonde et ma gratitude Europarl / Pane předsedo, chtěla bych vyjádřit svou velikou radost a vděčnost; nous souhaiterions néanmoins exprimer notre joie et notre soulagement de voir ici présents, sains et saufs, tous les participants à cette délégation parlementaire Europarl / chtěli bychom nicméně vyjádřit radost a úlevu nad tím, že všichni účastníci této parlamentní delegace jsou živi a zdraví opět mezi námi; De même, je voudrais exprimer ma joie d'apprendre que [...] Europarl / Podobně bych chtěl vyjádřit radost z toho, že [...]</i></p> <p><i>Je voudrais également faire référence aux paroles du commissaire Verheugen et exprimer ma joie d'apprendre que [...] Europarl / Ráda bych také odkázala na slova komisaře Verheugena a vyjádřila své potěšení nad tím, že [...];</i></p>

				<p><i>Monsieur le Président, le commissaire Mandelson a exprimé sa joie d'avoir assisté à deux débats Europarl / Pane předsedající, pan komisař Mandelson vyjádřil potěšení, že se zde mohl zúčastnit dvou rozprav; Je voudrais également exprimer ma joie et ma satisfaction quant au fait que [...] Europarl / Také bych rád vyjádřil svoje potěšení a uspokojení nad skutečností, že [...]</i></p> <p><i>En tant que Portugais, je ne peux manquer d'exprimer ma joie devant le fait que [...] Europarl / Jako Portugalce nemohu popřít svou radost z toho, že [...];</i></p> <p><i>j'aurais exprimé ma joie de voir mon rapport adopté dans son intégralité Europarl / jsem rád, že má zpráva byla přijata celá</i></p> <p>výskyty: 9, z toho české ekvivalenty V – S: 8</p>
0	0	<p><i>Le Notre-Père fait découvrir la joie d'être enants d'un même Père 517 / Otec náš nám umožňuje radostně objevovat, že jsme dětmi jediného Otce</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 0</p>	0	0
0	0	<p><i>Il cesse toutes les activités qui l'empêchent de rendre le culte à Dieu ou qui troublent la joie, le repos ou la détente propre au jour du Seigneur 365 / V neděli nevykonává</i></p>	0	0

		<p><i>práci, která by mu bránila uctívat Boha, narušovala by sváteční charakter tohoto dne a narušila by jeho radost, klid a odpočinek (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>		
0	0	0	<p><i>annonçant aux pauvres la bonne nouvelle du salut ; aux captifs, la délivrance ; aux affligés, la joie</i> Prière eucharistique IV / Chudým <i>zvěstoval spásu, zajatým vykoupení, zarmouceným radost (EE)</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>	0
0	0	0	<p><i>Accueille aujourd'hui l'âme de ton serviteur ; pardonne-lui, dans ta bonté, ce qu'il a pu faire de mal sur cette terre ; qu'il connaisse la joie auprès de toi</i> Funérailles d'adulte : prière d'ouverture « Le Dieu d'Abraham, c'est le Dieu des vivants » / <i>Věříme, že ho (ji) také teď vysvobodíš ode všeho zlého a dáš mu (jí) svůj věčný mír.</i></p>	<p><i>que les enfants et les jeunes soient en mesure de connaître les joies de l'éducation physique</i> Europarl / <i>aby všechny děti a mladí lidé mohli zažívat potěšení z tělesného cvičení</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1</p>

			(EE) výskyty: 1, z toho české ekvivalenty V – S: 1	
--	--	--	--	--

Syntagmata s výskytem pouze v Bibli: *faire la joie; avoir la joie; manifester la joie; donner la joie; entendre la joie; rendre la joie; tirer la joie; mettre la joie; apporter la joie; chanter la joie; crier la joie; faire grandir la joie; chercher la joie; enlever la joie; profaner la joie; prendre la joie; faire cesser la joie; pousser la joie; supprimer la joie; causer la joie; éprouver la joie; combler la joie; remettre la joie; voir la joie; valoir la joie; ramener la joie; envoyer la joie; amener la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v KKC: *célébrer la joie; refuser la joie; faire goûter la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v Youcatu: *exprimer la joie; faire découvrir la joie; troubler la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v liturgickém korpusu: *annoncer la joie; connaître la joie.*

joie n. f.

S1 – S2

Bible	KKC	Youcat	Liturgie	InterCorp
<i>au son des tambourins, des cris de joie et des sistres</i> 1 Sam 18,6 / <i>s radostí, s bubínky a loutnami;</i> Jb 3, 7; Ps 30, 6; Ps 42, 5; Ps 105, 43; Pr 11, 10; Es 14, 7; Es 16, 9; Es 16, 10; Es 35, 10 <i>Pousse des cris de joie et d'allégresse</i> Es 12, 6 / <i>Jásej a plesej; Réjouis-toi, stérile, toi qui n'enfantais pas ; éclate en cris de joie, toi qui n'as pas connu des douleurs [...]</i> Ga 4, 27 / <i>Raduj se, neplodná, která nerodiš, jásej a volej, která nemá bolesti</i>	0	0	0	<i>faisons en sorte de pouvoir à nouveau pousser un cri de joie</i> Europarl / <i>křičme znovu radostí; [...] sautaient depuis le bord, plongeant dans les profondeurs troubles avec des cris de joie et d'enthousiasme</i> Syndicate / <i>s nadšeným křikem a výskáním skákaly dolů z okrajů a potápěly se do kalných hlubin; la guerre lybienne va sans doute être le dernier cri de joie de l'ingérence " progressiste "</i> Presseurop / <i>ekvivalent nenalezen</i>

<p>[...]; <i>En Jacob les cris de joie se sont tus</i> 1 M 3, 45 / <i>Radost byla odňata Jákobovi</i></p> <p>výskyty: 13, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>				<p>výskyty: 3, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
<p><i>et on en fit un jour de banquet et de joie</i> Est 9, 17 / <i>Ten den učinili dnem radostného hodování.</i> Est 9, 18; Est 9, 22 (EE)</p> <p><i>C'est pourquoi les Juifs ruraux, habitant les bourgades rurales, font du quatorze du mois d'Adar un jour de joie, de banquet, de fête, en s'envoyant mutuellement des portions</i> Est 9, 19 / <i>Proto roptýlení židé, sídlící ve venkovských městech, slaví čtrnáctého dne měsíce adaru radostné hodování a den pohody a jeden druhému posílá dárky</i> EE</p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 4</p>	<p><i>Le dimanche [...]</i> le jour de la joie et du repos du travail 1193 / <i>Neděle [...]</i> den radosti a pracovního odpočinku (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	<p><i>un grand jour, un jour de joie</i> Europarl / <i>velký den, den radosti;</i> Europarl</p> <p><i>L'éditorial de l'Irish Independent est dithyrambique : « Voici le jour que fit le Seigneur : qu'il soit pour nous jour de fête et de joie ! Les mots du psaume s'appliquent à cette vision quasi miraculeuse d'un monarque britannique déposant un gerbe en l'honneur de ceux qui sont morts pour la liberté irlandaise</i> Presseurop / <i>Irish Independent je návštěvou očividně rozjařen: „Toto je den Páně – jásejme a radujme se. Při téměř zázračném pohledu na britského monarchu, kladoucího věnec k poctě těm, kdo zemřeli pro irskou svobodu, se slova žalmu zdají být jaksi odpovídající</i></p> <p><i>Ce jour est donc pour moi un jour de joie</i> Europarl / <i>je proto pro mě radostným dnem; En ce jour de joie du 8 mai 1945 Europarl / V onen radostný den, 8. května 1945</i></p> <p>výskyty: 4, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 3</p>
<p><i>J'aurai du moins un réconfort, un sursaut de joie dans la torture implacable</i> Jb 6, 10 /</p>	0	0	0	0

<p><i>Bylo by to pro mne potěšením, navzdory nelítostným bolestem bych poskakoval</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>				
<p><i>Tu me fais jubiler au comble de la joie</i> Ps 9, 3 / <i>Budu se radovat, jásotem tě oslavovat;</i> Ps 68, 4</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	<p><i>le personnel de la Banque mondiale a été au comble de la joie</i> Syndicate / osazenstvo SB bylo štěstím bez sebe</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
<p><i>aussi Dieu, ton Dieu, t'a oint d'une huile de joie, de préférence à tes compagnons</i> Ps 45, 8 / <i>proto tě, božský, pomazal Bůh tvůj olejem veselí nad tvoje druhy</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>les collines prennent une ceinture de joie</i> Ps 65, 13 / <i>pahorky jásotem se opásaly</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Clameur de joie et de victoire dans les tentes des justes</i> Ps 118, 15 / <i>Ze stanů spravedlivých zní plesání nad spásou</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>et le coeur des insensés, dans la maison de joie</i> Qo 7, 4 / <i>ale srdce hlupáků v domě radovánek</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	0	0	0	0
<p><i>Et je fais l'éloge de la joie</i> Qo 8, 15 / <i>I vychvaloval jsem</i></p>	0	0	0	0

<p><i>radost</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>				
<p><i>Faites éclater vos chants de joie et de musique Ps 98, 4 / dejte se do plesu, pějte žalmy; ils entonnent les chants de joie sur les hauteurs de Sion Jr 31, 12 / budou plesat na výšině sijónské</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Comme, sous l'effet de la joie, ils restaient encore incrédules Lc 24, 41 / Když tomu pro samou radost nemohli uvěřit</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>Toute correction, sur le moment, ne semble pas sujet de joie He 12, 11 / Přísná výchova se ovšem v tu chvíli nikdy nezdá příjemná</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	0
<p><i>des manifestations de joie et jubilation devant Dieu Est 10, 3 / s radostí a s veselím před Bohem</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>	0	0	0	<p><i>Le lendemain, des manifestations de joie ont éclaté à Times Square et à Piccadilly Circus Europarl / Následující den vypukly oslavy na Times Square a Piccadilly Circus; il ne faut pas s'attendre à beaucoup de manifestations de joie Syndicate / nebude se příliš jásat</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0</p>
<p><i>je ferai en sorte que la voix de la joie et celle du plaisir [...] délaissent les villes de Juda et sortent de</i></p>	0	0	0	0

<p><i>Jérusalem</i> Ba 2, 23 / způsobím, že vymizí z judských měst i z jeruzalémských ulic <i>hlas radosti a veselí</i> (EE)</p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>				
<p>0</p>	<p><i>Reconnaître cette dépendance complète par rapport au Créateur est une source de sagesse et de liberté, de joie et de confiance</i> 301 / <i>Uznat tuto naprostou závislost na Stvořiteli je zdrojem moudosti, svobody, radosti a důvěry; La sexualité est source de joie et de plaisir</i> 2362 / <i>Sexualita je zdrojem radosti a potěšení</i> (EE)</p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 2</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p><i>les grandes rencontres footballistiques sont une source de joie et d'amusement pour téléspectateurs et supporters</i> Europarl / <i>velké fotbalové turnaje jsou zdrojem zábavy a potěšení pro diváky a fanoušky</i></p> <p><i>La protection de l'environnement doit être envisagée de manière positive [...] doit être source de joie et de plaisir</i> Acquis / <i>Ochrana přírody musí být chápána jako něco pozitivního [...] ochrana přírody by měla působit radost a být zábavná</i></p> <p>výskyty: 2, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>
<p>0</p>	<p>0</p>	<p><i>Parce que Dieu est amour, il voudrait nous faire participer à la fête de sa joie</i> 170 / <i>Protože Bůh je láska, chce nám dát účast na své radosti</i></p> <p>výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 1</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>0</p>	<p>0</p>	<p><i>La foi nous donne déjà maintenant un avant-goût de la joie du ciel.</i> 21 / <i>Víra nám</i></p>	<p>0</p>	<p>0</p>

		<i>dává již nyní ochutnat nebeskou radost.</i>		
		výskyty: 1, z toho české ekvivalenty S1 – S2: 0		

Syntagmata s výskytem pouze v Bibli: *le cri de joie; le sursaut de joie; le comble de joie; l'huile de joie; la ceinture de la joie; la clameur de la joie; la maison de la joie; l'éloge de la joie; le chant de la joie; l'effet de la joie; le sujet de la joie; la manifestation de la joie; la voix de la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v KKC: *la source de joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v Youcatu: *la fête de la joie; l'avant-goût de la joie.*

Syntagmata s výskytem pouze v liturgickém korpusu: 0

11. glosář

V – Église		
Bible	Katechismy	InterCorp
<i>aimer l'Église</i> – zamilovat si církev	<i>aimer l'Église</i> – milovat církev	
	<i>conduire l'Église</i> – vést církev	
	<i>constituer l'Église</i> – ustanovit církev	
	<i>diriger l'Église</i> – řídit církev; vést církev	
	<i>édifier l'Église</i> – budovat církev	
	<i>former l'Église</i> – tvořit církev	
	<i>gouverner l'Église</i> – řídit církev	
	<i>manifester l'Église</i> – ukazovat církev	
	<i>paître l'Église</i> – pást církev	
<i>persécuter l'Église</i> – pronásledovat církev		
	<i>représenter l'Église</i> – zastupovat církev	
	<i>sanctifier l'Église</i> – posvěcovat církev	
S1 – Église		
Bible	Katechismy	InterCorp
<i>les anciens de l'Église</i> – starší církve		
	<i>l'appel de l'Église</i> – výzva církve	
	<i>la catholicité de l'Église</i> – katolicita církve; všeobecnost církve	
	<i>le bien de l'Église</i> – blaho církve; dobro církve; užitek církve	
	<i>la célébration liturgique de l'Église</i> – liturgické slavení církve	
	<i>le chef de l'Église</i> – hlava církve	
	<i>le commandement de l'Église</i> – církevní příkázání	
	<i>la communion de l'Église</i> – společenství církve	
	<i>la constitution hiérarchique de l'Église</i> – hierarchické zřízení církve	
	<i>la doctrine sociale de l'Église</i> – sociální nauka církve	
	<i>l'Époux de l'Église</i> – snoubenec církve; ženich církve	
	<i>l'enseignement de l'Église</i> – učení církve	
	<i>le fondement de l'Église</i> – základ církve	
	<i>l'intercession de l'Église</i> – přimluva církve	
	<i>la liturgie de l'Église</i> – liturgie	

	<i>církve</i>	
	le Magistère de l'Église – učitelství <i>úřad církve</i>	
	le ministère de l'Église – služba <i>církve</i>	
	le ministre de l'Église – služebník <i>církve</i>	
	la mission de l'Église – poslání <i>církve</i>	
	le mystère de l'Église – tajemství <i>církve</i>	
	l'offrande de l'Église – oběť <i>církve</i>	
	le pasteur de l'Église – pastýř <i>církve</i>	
	la prière de l'Église – modlitba <i>církve</i>	
	le rassemblement de l'Église – <i>svolání církve</i>	
	la réalisation de l'Église – <i>uskutečnění církve</i>	
	les sacrements de l'Église – <i>svátosti církve</i>	
	la sanctification de l'Église – <i>posvěcení církve</i>	
		la séparation de l'Église – odluka <i>církve</i>
	le symbole baptismal de l'Église – <i>křestní vyznání církve</i>	
	la tradition de l'Église – tradice <i>církve; církevní tradice</i>	
	la vie de l'Église – život <i>církve</i>	

V – eucharistie		
Bible	Katechismy	InterCorp
	célébrer l'eucharistie – slavit <i>eucharistii</i>	
	donner l'eucharistie – podávat <i>svaté přijímání</i>	
	instaurer l'eucharistie – ustanovit <i>eucharistii</i>	
	présider l'eucharistie – předsedat <i>eucharistii</i>	
	recevoir l'eucharistie – přijímat <i>eucharistii; přijímat Tělo Páně; přijmout svaté přijímání</i>	
S1 – eucharistie		
Bible	Katechismy	InterCorp
	la célébration de l'eucharistie – <i>slavení eucharistie</i>	
	le don de l'eucharistie – dar <i>eucharistie</i>	
	l'institution de l'eucharistie – <i>ustanovení eucharistie</i>	
	le mystère de l'eucharistie – <i>tajemství eucharistie</i>	
	l'offrande de l'eucharistie – <i>eucharistická oběť</i>	

	la grande prière de l'eucharistie – velká eucharistická modlitba	
	le sacrement de l'eucharistie – svátost eucharistie eucharistie	
	le sacrifice de l'eucharistie – oběť eucharistie	
	le signe de l'eucharistie – znamení eucharistie	
	le très saint sacrement de de l'eucharistie – nejsvětější svátost oltářní	

V – création		
Bible	Katechismy	InterCorp
	animer la création – oživovat stvoření	
armer la création – vyzbrojit stvoření		
	libérer la création – osvobodit stvoření	
	maintenir la création – uchovávat stvoření	
modéler la création – přetvořit stvoření		
	sanctifier la création – posvěcovat stvoření	
	signifier la création – znamenat stvoření	signifier la création de – znamenat vytvoření
	soumettre la création – podrobit stvoření	
	transcender la création – přesahovat stvoření	
	transformer la création – přetvářet stvoření	
S1 – création		
Bible	Katechismy	InterCorp
	l'achèvement de la création – dovršení stvoření, naplňování stvoření	
	la bonté de la création – dobrota stvoření, dar stvoření	
	le but de la création – cíl stvoření	le but de la création de – účel vytvoření stvoření
	la dignité de la création – důstojnost stvoření	
	le don de la création – dar stvoření	
	l'Economie de la création – ekonomie stvoření, plán stvoření	
	la fin ultime de la création – konečný cíl stvoření	
	l'œuvre de la création – dílo stvoření	
	l'ordre de la création – řád stvoření	
le Principe de la création – počátek stvoření	le Principe de la création – počátek stvoření le principe de la création – princip stvoření	le principe de la création – zásada vytvoření

V – devoir		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>appeler le devoir de réparation – ukládat povinnost odčinění</i>	
	<i>avoir le devoir – mít povinnost</i>	<i>avoir le devoir – mít povinnost</i>
	<i>éclairer les devoirs – osvětlovat povinnosti</i>	
	<i>mettre en lumière les devoirs – vyzdvihovat povinnost</i>	
	<i>remplir le devoir – plnit povinnost</i>	<i>remplir le devoir – plnit povinnost</i>
S1 – devoir		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>la base des devoirs – základy povinností</i>	
	<i>le résumé de tous les devoirs – souhrn všech povinností</i>	

V – droit		
Bible	Katechismy	InterCorp
<i>avoir le droit – mít právo</i>	<i>avoir le droit – mít právo</i>	<i>avoir le droit – mít právo</i>
<i>défendre le droit – zjednat právo, zachovávat právo, uplatňovat právo</i>	<i>défendre le droit – hájit právo</i>	<i>défendre le droit – hájit právo</i>
<i>exercer le droit – mít právo, zjednávat právo</i>		<i>exercer le droit – mít právo, uplatňovat právo</i>
<i>fonder le droit – vyhlášovat právo</i>		<i>fonder le droit – zakládat právo</i>
<i>faire droit – zjednávat právo, prosazovat právo</i>		
<i>fausser le droit – převracet právo, křivit právo</i>		
<i>pratiquer le droit – zjednat právo, prosazovat právo</i>		
	<i>protéger le droit – chránit právo</i>	<i>protéger le droit – chránit právo</i>
<i>respecter le droit – zachovávat právo</i>	<i>respecter le droit – zachovávat právo, respektovat právo</i>	<i>respecter le droit – respektovat právo</i>
<i>violer le droit – pokřivit právo, znásilňovat právo</i>	<i>violer le droit – poškozovat právo</i>	<i>violer le droit – porušovat právo</i>
S1 – droit		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>l'exercice du droit – užívání práva</i>	<i>l'exercice du droit – výkon práva</i>
<i>la norme du droit – zákon spravedlnosti</i>		
	<i>le respect des droits – respektování práv</i>	<i>le respect des droits – dodržování práv</i>
<i>le sentier du droit – pěšiny práva</i>		
<i>le spécialiste du droit – znalec zákona</i>		
	<i>la violation des droits – porušení práv</i>	<i>la violation des droits – porušování práv</i>

V – joie		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>annoncer la joie</i> – zvěstovat radost ⁷⁶	
<i>donner la joie</i> – připravit radost, vlévat radost, prokázat dobrodini, dávat radost, dávat veselí		
	<i>célébrer la joie</i> – velebit radost	
<i>combler la joie</i> – dovršit radost		
<i>faire grandir la joie</i> – rozhojnit radost		
<i>faire la joie</i> – působit radost		<i>faire la joie</i> – dělat radost, přinášet radost
	<i>fait goûter la joie</i> – dávat zakoušet radost	
<i>prendre la joie</i> – vzít žádost		
<i>trouver la joie</i> – mít radost	<i>trouver la joie</i> – nalézat radost	
<i>voir la joie</i> – spatřit radost		<i>voir la joie</i> – vidět radost
S1 – joie		
Bible	Katechismy	InterCorp
<i>l'une huile de joie</i> – olej veselí		
	<i>le jour de la joie</i> – den radosti	
<i>la maison de la joie</i> – dům radovánek		
	<i>la source de la joie</i> – zdroj radosti	<i>la source de la joie</i> – zdroj zábavy
	<i>la voix de la joie</i> – hlas radosti	

V – Notre-Père		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>prier le Notre-Père</i> – modlit se Otče náš	
	<i>dire le Notre-Père</i> – říkat Otče náš, modlit se Otče náš ⁷⁷	
S1 – Notre-Père		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>la demande du Notre-Père</i> – prosba modlitby Otče náš	
	<i>l'origine du « Notre-Père »</i> – původ modlitby Otče náš, prosba Otčenáše	
	<i>la prière du Notre-Père</i> – modlitba Otče náš	

V – péché		
Bible	Katechismy	InterCorp
<i>ne pas avoir le péché</i> – páchat hřích		

⁷⁶ Výskyt v liturgickém korpusu.

⁷⁷ Výskyt v liturgickém korpusu.

	<i>commettre le péché</i> – spáchat hřích	<i>commettre le péché de la jeunesse</i> – spáchat hřích mládí
	<i>confesser le péché</i> – vyznávat hřích	
<i>effacer le péché</i> – usmířit hřích, smazat hřích	<i>effacer le péché</i> – zahlazovat hřích	
<i>enlever le péché</i> – odpustit hřích, snímat hřích	<i>enlever le péché</i> – smazat hřích, odstraňovat hřích, snímat hřích	
	<i>expier le péché</i> – odpykat hřích	
<i>faire le péché</i> – páchat hřích		
<i>ôter le péché</i> – snímat hřích	<i>ôter le péché</i> – snímat hříchy	
<i>pardonne le péché</i> – sejmout hřích,	<i>pardonne le péché</i> – odpustit hřích, rozvázat hřích	
	<i>porter le péché</i> – zahlazovat hřích	
	<i>satisfaire le péché</i> – zadostiučinit hřích	
S1 – péché		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>l'absolution des péchés</i> – rozhřešení	
	<i>la conséquence du péché</i> – následek hřichu	
	<i>le drame du péché</i> – následek hřichu	
<i>l'esclave du péché</i> – otrok hřichu, služebník hřichu		
	<i>l'esclavage du péché</i> – otroctví hřichu	
	<i>le pardon du péché</i> – odpuštění hřichu	
	<i>la rémission des péchés</i> – odpuštění hřichů	
	<i>la réalité du péché</i> – skutečnost hřichů	
<i>le salaire du péché</i> – mzda hřichu		
	<i>la souillure du péché</i> – poskvrna hřichu	

V – prière		
Bible	Katechismy	InterCorp
<i>accueillir la prière</i> – přijmout modlitbu		
<i>adresser la prière</i> – modlit se modlitbu, předkládat prosbu	<i>adresser la prière</i> – vysílat modlitbu	
<i>écouter la prière</i> – vyslyšet modlitbu		
<i>entendre la prière</i> – vyslyšet modlitbu		
<i>étouffer la prière</i> – přijmout modlitbu		
<i>exaucer la prière</i> – vyslyšet modlitbu, vyslyšet prosbu	<i>exaucer la prière</i> – vyslyšet modlitbu	
	<i>négliger la prière</i> – vyslyšet modlitbu	
	<i>recevoir la prière</i> – přijmout prosby (liturgický korpus)	
	<i>révéler la prière</i> – zanedbávat modlitbu	

<i>S1 – prière</i>		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>le chemin de la prière – cesta modlitby</i>	
	<i>l'école de la prière – škola modlitby</i>	
	<i>la figure de la prière – předobraz modlitby</i>	
	<i>la forme de la prière – způsob modlitby</i>	
	<i>le lieu de la prière – místo modlitby</i>	
	<i>la maison de la prière – dům modlitby</i>	
	<i>le maître de la prière – učitel modlitby</i>	
	<i>le modèle de la prière – vzor modlitby</i>	
	<i>la source de la prière – pramen modlitby</i>	
	<i>la tradition de la prière – tradice modlitby</i>	
	<i>la vie de la prière – život modlitby</i>	

<i>V – sacrement de réconciliation</i>		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>recevoir le sacrement de la réconciliation – přijmout svátost pokání</i>	
	<i>instaurer le sacrement de pénitence-réconciliation – ustanovit svátost smíření</i>	
<i>S1 – sacrement de réconciliation</i>		
Bible	Katechismy	InterCorp
	<i>l'effet positif du sacrement de réconciliation – kladný účinek (který) přináší svátost pokání</i>	
	<i>la réception du sacrement de la réconciliation – přijetí svátosti pokání</i>	

NÁZEV:

Jazykový subkód katolické církve ve francouzštině a češtině: analýza syntagmat vybraných jazykových jednotek

AUTOR:

Mgr. et Bc. Pavlína Žídková

KATEDRA:

Katedra romanistiky

VEDOUCÍ PRÁCE:

Prof. Mgr. Lenka Zajícová, Ph.D.

ABSTRAKT:

Téma práce je jazykový subkód katolické církve ve francouzském a českém jazyce, analyzovaný na základě výzkumu syntagmat vybraných lexikálních jednotek v korpusu, který byl složený z různých náboženských textů, reprezentujících jednotlivé „subvariety“ subkódu katolické církve (Bible, Katechismus katolické církve, katechismus pro mládež Youcat, liturgický korpus) a z neliterárních textů paralelního korpusu InterCorp. Korpus textů byl francouzsko-český. Cílem práce bylo poukázat na poněkud pozapomenutý koncept jazykové variantnosti, subkódu, jak jej definoval český romanista Jan Šabršula a především na koncept „horizontálního“ subkódu (subkódu vyčleněného tematicky). Výzkum měl poukázat na praktickou využitelnost tohoto konceptu, na možnost vyčlenit zvláštní jazykové prostředky subkódu a také jeho jednotlivých částí, které nazýváme „subvariety“. Koncept subkódu byl porovnán s jinými koncepty jazykové variantnosti a s koncepty odborných jazyků. Koncept subkódu je poměrně jasně definován, což je jeho výhodou oproti jiným, v jazykovědě častěji používaným, rozvíjeným a (nejednotným) konceptům. Jedná se o *langueovou* entitu, kterou lze ovšem poznat na základě promluv. Koncept horizontálního subkódu, jak jej chápeme, může dle našeho názoru pomoci vyřešit některé otázky týkající se konceptu odborných „jazyků“. Práce přináší koncept tematického členění jazyka na jednotlivé horizontální subkódy dle typů sociálních interakcí. Přináší rovněž schéma vnitřního členění konkrétního horizontálního subkódu, subkódu katolické církve. Odborný jazyk (v tomto případě teologický) je chápán pouze jako součást horizontálního subkódu. Byl proveden výzkum vybraných deseti lexikálních jednotek, které byly zkoumány v lexikálních syntagmatech typu V – S (kdy hrál zvolený lexém roli předmětu přímého) a S1 – S2 (kdy hrál zvolený lexém roli přívlastku neshodného), a to v paralelním francouzsko-českém korpusu. Dle našeho názoru výzkum dokázal existenci zvláštních jazykových prostředků subkódu katolické církve, ale také jejich jednotlivých částí, „subvariet“ (biblická subvarieta, teologicko-magisteriální subvarieta, liturgická subvarieta, subvarieta praktického života církve a slangy). Vedle teoretického přínosu ke konceptu subkódu, zvl. horizontálního subkódu,

odborného „jazyka“ a náboženského „jazyka“ spatřujeme praktický přínos práce ve vytvoření podkladu pro tvorbu francouzsko-českého glosáře lexikálních syntagmat subkódu katolické církve.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Subkód, horizontální subkód, jazyková variantnost, odborný jazyk, lexikální syntagma, „subvarieta“, Jan Šabršula.

TITLE:

Language subcode of the Catholic Church in French and in Czech: analysis of selected lexical units.

AUTHOR:

Mgr. et Bc. Pavlína Žídková

DEPARTMENT:

The Department of Romance Languages.

SUPERVISOR:

Prof. Mgr. Lenka Zajícová, Ph.D.

ABSTRACT:

The object of the dissertation is the linguistic subcode of the Catholic Church in French and Czech, which has been analysed through the research of selected lexical units in a corpus that comprises various religious texts, representing individual “subvarieties” of the Catholic Church subcode (Bible, Catechism of the Catholic Church, Youcat – catechism for the young people, the liturgical corpus), and non-fiction texts from the InterCorp parallel corpus. The corpus was French–Czech. The goal of the dissertation was to focus on the half-forgotten concept of language variation – the subcode –, as it was defined by Jan Šabršula, Czech Romance languages expert, and predominantly on the concept of the “horizontal” subcode (the topic-based subcode). The research points out the practical application of the concept and the possibility of determining specific linguistic devices typical of the subcode and of its parts, which are called “subvarieties”. The concept of the subcode was compared to other concepts of language variation and with the concept of professional languages. The concept of the subcode is rather clearly defined, which is its advantage in comparison to other concepts, which are more used and developed in linguistics, but the scopes of which tend to be blurred. It is a langue entity which may be detected in utterances. The concept of the horizontal subcode, as it is understood in the dissertation, is able to solve out several issues connected to the concept of professional “languages”. The dissertation introduces the concept of classifying language into horizontal subcodes on the grounds of social interactions. It also introduces a scheme of an internal classification of one subcode – the subcode of the Catholic Church. The professional language (the theological one, in this case) is only understood as part of the horizontal subcode. Research has been carried out including ten selected lexical units, which were investigated in the lexical syntagmata of the verb–noun type (the selected lexeme playing part of the direct object) and the noun–noun type (the selected lexeme playing part of the no-concord attribute), in a parallel French-Czech corpus. The syntagmata were searched

for in the French language, in the parallel Czech corpus, the Czech equivalents of these syntagmata were researched for, too; the focus was paid on the Czech syntagmata of the verb–noun and noun–noun types. In our opinion, the research has proved the existence of specific linguistic devices used in the Catholic Church subcode and in its subparts (“subvarieties”), too (the biblical subvariety, the theological and magisterial subvariety, the liturgical subvariety, the subvariety of the practical life of the Church, and slangs). Besides the theoretical contributions to the concepts of the subcode (especially the horizontal one), of the professional “language”, and of the religious “language”, we see the practical contribution of the dissertation in creating the basis for a French–Czech dictionary of lexical syntagmata typical of the Catholic Church subcode.

KEYWORDS:

Subcode, horizontal subcode, language variation, professional language, lexical syntagm